

ЕТНОГРАФІЧНИЙ ЗБІРНИК.

— Т. XVII. —

ВИДАЄ ЕТНОГРАФІЧНА КОМІСІЯ

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА.

ВОЛОДИМИР ГНАТЮК.

КОЛОМИЙКИ.

ТОМ I.

У ЛЬВОВІ, 1905.

—
Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка
під зарядом К. Беднарського.

L. SOC. 12. 23

1. 4. 1914

The ...

1. 2. 1914

Передне слово.

I.

Випускаючи в світ перший том коломийок мушу пояснити, звідки ваяла ся обмиста їх збірка і яких засад тримав ся я при її упорядкованю.

На коломийки, оголошувані мною, зложили ся: а) деякі передруки; б) цілий ряд рукописів із ріжних околиць, зібраних ріжними людьми у ріжні часи.

Передруки допущені з отсих збірників: 1) Waclaw z Oleska, *Pieśni polskie i ruskie ludu galicyjskiego*. We Lwowie, 1833. 2) Żegota Pauli, *Pieśni ludu ruskiego w Galicyi*. Lwów, 1839—40. 3) Як. Головацькій, *Нар. пѣсни Галицкой и Угорской Руси*. Москва, 1864—1878. Значить, узгляднені тут усі важнійші збірники коломийок, що появили ся друком до початку 70-их років минулого столітя, в яких знов використані записи з ціної майже першої половини XIX ст. та з початку 60-их його років. Виключена умисно від передруку найбільша і найстарша з опублікованих Русинами збірка Сч. Саламона: *Коломийки и шумки*. Львовъ, 1863 (передрукована зрештою у Головацького), а то з тої причини, що Саламон поступав собі з коломийками занадто самовільно, не лиш змінюючи в них виговір, додаючи поодинокі слова, але доробляючи цілі стрічки або утворюючи свої коломийки, які подавав опісля за народні. Правда, й Головацький не церемонив ся дуже з присланими йому рукописами, але все ж не посував ся так далеко, як Саламон. При докладнім порівнаню збірки Саламона з иньшими пізніишими записами можна би вправді подрібно вибрати все фаль-

HARVARD UNIVERSITY

LIBRARY

OF THE

PEABODY MUSEUM OF AMERICAN
ARCHAEOLOGY AND ETHNOLOGY

IN EXCHANGE WITH

The Society
Received *Jan 22, 1914*

ЕТНОГРАФІЧНИЙ ЗБІРНИК.

— Т. XVII —

ВИДАЄ ЕТНОГРАФІЧНА КОМІСІЯ

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА.

ВОЛОДИМИР ГНАТЮК.

КОЛОМИЙКИ.

ТОМ I.

У ЛЬВОВІ, 1905.

—
Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка
під зарядом К. Беднарського.

L. Soc. 12123

Publications

The Society

(Dec. Jan. 22, 1914)

Передне слово.

1.

Випускаючи в світ перший том коломийок мушу пояснити, звідки взяла ся обемиста їх збірка і яких засад тримав ся я при її упорядкованю.

На коломийки, оголошувані мною, зложили ся: а) деякі передруки; б) цілий ряд рукописів із ріжних околиць, зібраних ріжними людьми у ріжні часи.

Передруки допущені з отсих збірників: 1) *Wacław z Oleska, Pieśni polskie i ruskie ludu galicyjskiego. We Lwowie, 1833.* 2) *Żegota Pauli, Pieśni ludu ruskiego w Galicyi. Lwów, 1839—40.* 3) Як. Головацькій, *Нар. п'єсни Галицкой и Угорской Руси. Москва, 1864—1878.* Значить, углядені тут усі важніші збірники коломийок, що появили ся друком до початку 70-их років минулого столітя, в яких знов використані записи з цілої майже першої половини XIX ст. та з початку 60-их його років. Виключена умисно від передруку найбільша і найстарша з опублікованих Русинами збірка Сч. Саламона: *Коломийки и шумки. Львовъ, 1863* (передрукована зрештою у Головацького), а то з тої причини, що Саламон поступав собі з коломийками занадто самовільно, не лиш зміняючи в них виговор, додаючи поодинокі слова, але доробляючи цілі стрічки або утворюючи свої коломийки, які подавав опісля за народні. Правда, й Головацький не церемонив ся дуже з присланими йому рукописами, але все ж не посував ся так далеко, як Саламон. При докладнім порівнаню збірки Саламона з иншими пізнішими записами можна би вправді подрібно вибрати все фаль-

живе і викинути (на скільки знайшли б ся ідентичні коломийки), та воно не потрібне, раз, що я не поставив собі задачею видавати корпус коломиенок — що ледви й можливе було б на теперішні наші відносини — друге, що моя збірка й так переросла визначені їй зразу межі. При подаванню паралель я послугував ся одначе збіркою Саламона — з виїмкою кількох перших аркушів — на рівні з иньшими збірками. Також не узяв я ні при передруку, ні при вказуванню паралель ріжних малих збірок коломиенок, розкинутих по газетах, календарях та читанках тим більше, що се переважно передруки, що немов спадково повторяли ся в тих виданях. Новійші більші збірки узяв я лиш при вказуванню паралель, а то тому, це від початку 60-их років XIX ст. аж по кінець 1904 р. мав ч богаті рукописні збірки, які власне й творять основу публікованих мною коломиенок. Передруки є при них лише додатком, який мав заповнити прогалину рукописів із першої половини XIX ст. Кождий, хто лиш побіжно перекине мою збірку, переконатъ ся про се, побачивши лиш невеликий процент передруків (при них поданий все видавець у скороченю: Зал. = Залеский (Wacław z Oleska), Павлі, Гол. = Головацький і сторона виданя). Зазначу ще, що коли я мав до вибору ідентичну коломиенку в рукописі і в Залеского, Павлього або Головацького, я друкував усе рукописну, а на друковану відкликав ся лиш як на паралель. Через те зменшило ся також значно число передруків, хоч правду сказавши, коломиенок у Залеского й Павлього не багато (вони змістили б ся на яких 2—3 аркушах), лиш у Головацького значнійша їх збірка. При передруку треба було також нерас поправляти мову, попсовану або недокладним їй знанем (Залеский, Павлі), або умисно, аби зблизити її до вигляду російської мови (Головацький). При тім не переступав я ніколи дозволених меж і справляв лиш те, що не могло звучати так, як надруковано первісно (прим. рика = ріка, блл = був (не з лемків. околиць, і т. д.). Кождий може зрештою переконатися про се, порівнявши передруковані мною коломийки з їх оригіналами.

Переходячи до рукописів, мушу зазначити, що багато з них дістав я для використання від дра Ів. Франка (особливо давнійші записи), иньші прислано або вирост до мене, або до Етнографічної Комісії Наук. Тов. ім. Шевченка. Між рукописами були ріжні записи, між тим і такі, з яких не можна було дізнати ся або хто записував коломийки, або коли (без означеня

часу), або дб (без означеня місцевости), або й без усіх тих орієнтаційних даних. В останнім разі я подавав під коломишкою слово „невід.“ — що значить: невідомо, хто, коли й де записав її. Все иньше, на скільки я міг справдити, подаю понизше в окремих виказах і дякуючи всім записувачам, прошу їх доповняти давніші свої записи та надсилати на мою адресу, а я все прислане буду старати ся використати в дальших томах; так само всякі поправки й доповненя до імен записувачів, коли вони будуть, я подам при кождім найближшій томі коломишок. Окремо дякую дру Ів. Франку не лиш за дозвіл користуватя його рукописами коломишок, але й за поради, особливо при систематизованю коломишок.

Усіх записувачів, відомих мені, є 76 осіб; тут не входять одначе в рахубу імена записувачів, яких збірками користували ся деякі північні записувачі, не зазначивши того. Подаю їх у поазбучнім порядку, зазначаючи рівночасно (на скільки можна) назви сіл, в яких вони робили записи, та час записуваня.

1. Авдикович Сень (Глядки, 1904).
2. Білецький Олександр (Тустань, 1867).
3. Білецький В. (Корчмин).
4. Білінський Петро (Тустань, у 60-их рр.; на „Поділю“ (без ближшого означеня), 1864. Крім того мав я в руках богату збірку коломишок із початку 60-их рр. без означеня часу й місця записуваня П. С. Білінського (мабуть ідентичного з Білінським Петром). Під тими записами клав я його імя в повні, або в скороченю.
5. Боднар Михайло (Вільки Мазовецькі, Вовків, Перегінсько, Тухля, 1904).
6. Букатчук Федір (Кобаки, 1896).
7. Бурчак Іван (Криворівня, Москалівка, Орелець).
8. Венгринович Е. (Волцінів).
9. Веретельник Андрій (Батятичі, Лапаївка, Руда Сілецька, Сілець Беньковий).
10. Гадзевич О. (Гуйско, 1899)
11. Гаморак Марія (Топорівці, 1888; Стецева, 1889).
12. Гнатюк Володимир (Григорів, буч. пов. 1885—1890; Мшанець, 1899; Коропець, Пужники, 1902).
13. Грозович (Фредропіль).
14. Іушуд Юлія (Кобаки, 1904).

15. Дереванка Осип (Будзанів, Камінка Стр., Львів, Підмихайлівці, Постоли́вка, 1903—4).
16. Дерлиця Теодор (Подусильна, 1901).
17. Дольницький Амвровій (Холоїв, 1865).
18. Дребота Стефан (Розлуче, 1901).
19. Заклинський Богдан (Гвозд, Делієва, Жураки, Камінне, Книгинин, Марямпіль, Миловане, Пасічна, Пнівє, Посіч, Рибно, Сілець, Угринів Гор. і Дол., Уйбард (від тамошніх селян), Хмелівка, Чорнолізці, 1904).
20. Зацерковний Гриць (Кобаки, 1893).
21. Зубрицький Михайло (Мшанець).
22. Казанівський Петро (Нивиці, 1904).
23. Кекишівна М. (Дусанів, 1904).
24. Киселиця Лесь (Берегомет, 1904).
25. Кобринський Т. (Белелуя, в 70-их рр.).
26. Колесса Олександр (Ходовичі, Ясениця, 1886).
27. Коцан О. (Невідомо де й коли).
28. Крушельницька Емілія (Біла).
29. Кузеля Зенон (Гиновичі, Дидьова, Жуків, Куропатники, Мечишів, Мшанець, Полянка, Поморяни, Ставчани, Таурів, Тростянець, Шибалин).
30. Кузів І. (Денисів).
31. Левинський Володимир (Кропивник Новий).
32. Левицька Наталка (Іванівці, 1904).
33. Левицька Олімпія (Желдець).
34. Лугович П. (Костільники, 1904).
35. Луців Я. (Михайловичі).
36. Любинець Володимир (Буцнів, 1903).
37. Малицька Константина (Вулька Гамулець, Галич, Залуква, Бузупіль).
38. Масляк О. (Семаківці, 1904).
39. Мусанович Антін (Ожомля, 1904).
40. Навроцька Павліна (або Олександра) (Чорні Ослави, 1867—8).
41. Навроцький Володимир (Голгочі, Котузів, 1862—8).
42. Олійник М. (Нивиці).
43. Осьміловський (Корчмин).
44. Остапчук Яцко (Лубянки Нижні, 1896).
45. Охримович Осип (Грабовець, 1904).
46. Павлик Михайло (Вижняця, Кобаки, Косів, 1872).
47. Павлишин Д. (Угринів Дол.).
48. Підгірний Микола (Охримівці, 1904).

49. Підручний С. (Задарів, 1904).
50. Равлюк Василь (Видинів, Коломия, Молодятин, Орелець).
51. Рєвакович Титко (Волосанка, Дрогобич, 1863).
52. Рязак Іван (Бишки).
53. Рожка Іван (Усте над Черемошом).
54. Росткович М. (Рєдодуби, Чортків, Юринець).
55. Рошкевич Ольга (Лолин).
56. Савицький Іван (Березина, Бєртєшів, Бірки Домініканські, Вєрбиця, Вєрбіж, Вєтлин, Витків Новий, Глиняни, Григорів (рогат. пов.), Гряда, Жовтанці, Журів, Залєсці, Камінка Струмїлова, Книгиничі, Комарно, Крупєско, Лисиничі, Любєля, Мєрвичі, Містки, Підмихайлівці, Пісочна, Раковець, Рєвділ, Сєрафинці, Сєодно, Сокаль, Соколе, Сугрів, Тартаків, Трускавець, Ушня, Явче, 1904).
57. Савак Іван (Загвїзда, Залуква, Крєхівці, Манява, Пасічна, Пєрєрисль, Пєтрилів, Тисьменичани, Хомяківка).
58. Сєник Микола (Ясєнів Горішний, 1902).
59. Скрипчук Василь (Горуцько, Пісочна, Черниця).
60. Сєванський Іван (Журавно, 1888; Черче).
61. Сєфанович Олєксандєр (Вєлєснів, Вільхівці, Корнів, Шєшори).
62. Сужик Сєфанія (Волосів, Люча, Тисьменичани).
63. Ткачук (записував в околицях Галича).
64. Трач Теодор (Осташівці, 1867; сю збірку переписав Гр. Алиськевич і нею я користував ся).
65. Тучапський Іван (Плєснани, 1881).
66. Федюшка М. (Войнилів).
67. Франко Іван (Бєрєзів, Коломия, Матіївці, Нагуєвичі, Тулуків, Цєнів, Чортовець).
68. Харовюк Данило (Підзахарич, Розтоки, 1904).
69. Цар Михайло (Острів, Підбєрєзівці, 1871).
70. Цмаїло В. (Кульчиці, 1904).
71. Чупрєй Іван (Пєчєніжин).
72. Шпїдєр Сємєн (Лукавиця Нижня).
73. Щурат Василь (Кобиловолоки).
74. Яновичівна Лукія (Хотїнь, 1904).
75. Ясєницький Кипрїян (Бєберка).
76. Яцків Михайло (нєвід. коли й де записував).

Як видно з того, в деяких місцевостях записувало більше число осіб (приміром: Кобаки — Букатчук, Іушуд, Зацерковний;

Мшанець — Зубрицький, Кузеля, а), та се трудно було мені визначити, особливо в тих збірках, що їх мусів переписувач переписувати на чисто; лише записи з двох Григоровів (буч. і рогат. пов.) можна все розрізнити, бо буцацький Григорів поданий всюди в повні, а рогатинський в скороченю. Се зрештою не така важна річ, аби заслугувала аж окремої уваги.

До найкрасших і найбогатших збірок, доставлених мені, належать особливо отсі: П. С. Білінського, Мих. Боднара, Богд. Заклинського, Е. Крушельницької, Нат. Левицької, Вол. Навроцького, В. Равлюка, І. Рожки, Ів. Савицького, Ів. Савяка, Ів. Франка, Л. Яновичівної і М. Яцкова. Та розуміть ся, що й інші не маловажні, особливо коли зважимо, що кожда, навіть найменша збірка приносила все нові коломийки, нераз дуже гарні.

Що до самих записів, то вони, як роблені переважно нефаховими людьми, не можуть мати претенсії відповісти всім вимогам науки, головню фільології, а спеціально фонології: тут по просту я був нераз у клопоті, маючи приміром у одній коломиїці такі форми, як ся, се, сі і ин. под. Хто слїдив за народніми говорами, знає, що ті форми не мішають ся в однім говорі; тимчасом записувачі помішали їх так, що трудно було вгадати, котра форма дійсно народня, а котра подана записувачами. Звідти походить деяка нерівність і по часті невірність записів (не всіх); се одначе не зменшує ні фольклорної, ні артистичної та поетичної вартости коломиїток, для яких власне їх видасть ся.

Подам тепер спис місцевостей, з яких походять коломийки. Всіх відомих мені сіл і містечок, в яких роблено записи, є 213. Вони розпадають ся на 49 повітів; із того припадає один повіт на Угорщину (Мараморш), три на Буковину (Вашківці, Вижниця, Кіцмань), а 45 на Галичину. Як видно з того, то не багато маємо фольклорних видань, в яких так сильно були б заступлені і записувачі, і села та повіти, де роблено записи, як в отсій збірці.

Подаю місцевости в поазбучнім порядку:

1. Бабусів.	6. Березина.	11. Бірки Домінікан.
2. Бая Берез.	7. Березів.	12. Боберка.
3. Батятичі.	8. Бертешів.	13. Будзавів.
4. Белелуя.	9. Бишки.	14. Буцнів.
5. Берегомет н. Серет.	10. Біла.	15. Бучач.

16. Ванківці.	57. Жовтанці.	98. Львів.
17. Вишня Судова.	58. Жуків.	99. Лолни.
18. Велеснів.	59. Журавно.	100. Лубянки Нижні.
19. Вербиця.	60. Жураки.	101. Лукавиця Нижня.
20. Вербіж.	61. Журів.	102. Любеля.
21. Ветлин.	62. Задарів.	103. Люча.
22. Видинів.	63. Загвізде.	104. Мавковичі.
23. Вікторів.	64. Залесці.	105. Манява.
24. Вижниця.	65. Залуква.	106. Маряніпіль.
25. Вітків Новий.	66. Іванівка.	107. Матіївці.
26. Вільки Мазов.	67. Іванівці.	108. Медвиничі.
27. Вільхівці.	68. Івачів.	109. Мервччі.
28. Вовків.	69. Каміанка Струм.	110. Мечизів.
29. Войнилів.	70. Камінне.	111. Миколаїв н. Дн.
30. Волосів.	71. Качанівка.	112. Миловань.
31. Волосянка.	72. Книгинин.	113. Михайловичі.
32. Волчнів.	73. Книгиничі.	114. Містки.
33. Волчківці.	74. Кобаки.	115. Молодяти.
34. Вороблевичі.	75. Кобиловолоки.	116. Москалівка.
35. Вулька Ганулець.	76. Колошя.	117. Мшанець.
36. Галич.	77. Коварно.	118. Нагачів.
37. Гвозд.	78. Корнів.	119. Нагузвичі.
38. Глиновичі.	79. Коропець.	120. Нивиці.
39. Глиняни.	80. Коростів.	121. Новосин.
40. Глядки.	81. Корчнин.	122. Озеряни.
41. Гніадичів.	82. Косів.	123. Ожонля.
42. Голгочі.	83. Костільники.	124. Олешинці Старі.
43. Горуцько.	84. Котузів.	125. Орелець.
44. Грабовець.	85. Красно.	126. Осташівці.
45. Григорів (Буч.).	86. Крехівці.	127. Острів.
46. Григорів (Рог.).	87. Кривки.	128. Отинія.
47. Гряда.	88. Криворівня.	129. Охримівці.
48. Губичі.	89. Кропивник Новий.	130. Павелче.
49. Гуйско.	90. Крупско.	131. Пасічна.
50. Деліва.	91. Кульчиці.	132. Перегінсько.
51. Денисів.	92. Кунин.	133. Перерісль.
52. Дидьова.	93. Куропатники.	134. Петрилів.
53. Дрогобич.	94. Лацаївка.	135. Печеніжин.
54. Дусанів.	95. Лишиця Горішня.	136. Підберізці.
55. Жабе.	96. Лисиничі.	137. Підсахарич.
56. Желдець.	97. Лівчиці.	138. Підвишайлівці.

139. Підпечари.	164. Сілець.	189. Усте н. Череш.
140. Пісочна.	165. Скобичівка.	190. Ушня.
141. Пістивь.	166. Сводно	191. Хмелівка.
142. Плесяни.	167. Сокаль.	192. Ходовичі.
143. Пнівє.	168. Соколє.	193. Холоїв.
144. Подусильна.	169. Ставчани.	194. Хомяківка.
145. Полянки.	170. Старі Богородч.	195. Хотїнь.
146. Поморяни.	171. Стецева.	196. Фредрошїль.
147. Посіч.	172. Стрий.	197. Ценїв.
148. Постолівка.	173. Сугрів.	198. Цуцилів.
149. Пристань.	174. Тартаків.	199. Черниця.
150. Пужники.	175. Таурів.	200. Черче.
151. Петничани.	176. Тисьменичани.	201. Чорні Ослави.
152. Раковець.	177. Товстенке.	202. Чернолізці.
153. Редодуби.	178. Топорів.	203. Чортків.
154. Рябно.	179. Топорівці.	204. Чортовець.
155. Роділ.	180. Тростянець.	205. Шешори.
156. Розлуче.	181. Трускаець.	206. Шибалин.
157. Ростоки.	182. Тулуків.	207. Шишківці.
158. Руда Сілецька.	183. Тушир.	208. Явче.
159. Русів.	184. Тустань.	209. Явниця.
160. Семаківці.	185. Тухля.	210. Ясеняця.
161. Серафимці.	186. Угрянів Горіш.	211. Ясенів Горішній.
162. Ситїхів.	187. Угринів Долїш.	212. Єзуїль.
163. Сілець Б.	188. Уїбард.	213. Юринець.

Сї села принадлежать до ось яких повітів:

1. Бережани (Бишки, Гиновичі, Жуків, Куропатники, Мечищів, Острів, Таурів, Тростянець, Шибалин).
2. Бібрка (Бертешів, Вербиця, Залесці, Петничани, Сугрів).
3. Богородчани (Грабовець, Жураки, Посіч, Скобичівка, Старі Богородчани, Хмелівка).
4. Борщів (Шишківці).
5. Броди (Топорів).
6. Бучач (Бучач, Велеснів, Григорів, Задарів, Коропець, Костільники, Озеряни, Пужники).
7. Вашківці (Вашківці).
8. Вишняця (Берегомет н. С., Вишняця, Підзахарич, Ростоки).
9. Городенка (Вільхівці, Корнів, Серафимці, Топорівці, Чортовець).
10. Городок (Мавковичі, Полянки, Ставчани).

11. Гусятин (Постолівка, Товстенько).
12. Добромиль (Гуйско).
13. Долина (Лолин, Перегінсько).
14. Дрогобич (Вороблевичі, Горуцько, Губичі, Дрогобич, Кропивник Новий, Мединичі, Михайловичі, Нагуєвичі, Трускавець, Ясениця).
15. Жидачів (Березина, Вербіж, Волциїв, Гніздиців, Журавно, Іванівці, Крупско, Миколаїв н. Д., Розділ, Пісочна, Черниця).
16. Жовква (Батятичі, Желдець, Жовтанці, Кунин, Любеля, Мервичі, Пристань).
17. Збараж (Лубянки Нижні, Охримівці).
18. Золочів (Волчківці, Івачів, Красне, Осташівці, Плесняни, Поморяни, Ушня).
19. Калущ (Войнилів, Хотінь).
20. Камінка Струмілова (Витків, Камінка Стр., Ланаївка, Нивиці, Руда Сіл., Сілець Беньковий, Соколе, Холоїв).
21. Кіцмань (Юринець).
22. Коломия (Коломия, Матіївці, Семаківці, Ценів).
23. Косів (Жабє, Кобаки, Косів, Криворівня, Москалівка, Пасічна, Пістинь, Сморно, Шешори, Ясенів Горішний).
24. Львів (Бірки Дом., Вулька Гамулець, Гряда, Лисничі, Львів, Містки, Підберізці, Раковець, Ситіхів).
25. Мараморш (Уйбард).
26. Мостиска (Вишня Судова).
27. Надвірна (Волосів, Гвозд, Камінне, Манява, Перерісль, Пнівє, Цуцилів, Чорні Ослави).
28. Перемишль (Фредроніль).
29. Перемишляни (Вовків, Глиняни, Дусанів. Подусяльна).
30. Печеніжин (Баня, Березів, Люча, Молодятин, Печеніжин).
31. Підгайці (Голгочі, Котузів).
32. Рава Руська (Вільки Мазовецькі, Корчмин).
33. Рогатин (Бабусів, Григорів, Журів, Кнігиничі, Липиця Горішня, Новосин, Підмихайлівці, Черче, Явче).
34. Рудки (Кожарно, Лівчиці).
35. Самбір (Кульчиці).
36. Скалат (Качанівка).
37. Снятин (Белелуя, Водинів, Орелець, Русів, Стецева, Тулуків, Усте н. Чер.).
38. Сокаль (Сокаль, Тартаків).

39. Станіславів (Викторів, Галич, Делієва, Загвізде, Залуква, Книгинин, Крехівці, Марямпіль, Павелче, Пасічна, Рябно, Сілець, Тисьменичани, Тумир, Тустань, Угринів Гор. і Дол., Хомяківка, Ямниця, Суупіль).
40. Старий Самбір (Мшанець).
41. Стрий (Волосянка, Коростів, Лукавиця Нижня, Стрий, Тухля, Ходовичі).
42. Теробовля (Будзанів, Іванівка, Кобиловолоки).
43. Тернопіль (Біла, Буцнів, Глядки, Денисів, Кривки).
44. Тішанів (Олешниці Старі).
45. Товмач (Миловань, Отинія, Підпечари, Петрилів, Чорнолівці).
46. Турка (Боберка, Дидьова, Розлуче).
47. Чортків (Редодуби, Чортків).
48. Яворів (Нагачів, Ожомля).
49. Ярослав (Ветлин).

Що до систематики коломинок, то крім того, що подам нижше, мушу зазначити, що я прихильовав ся все більше до механічного, ніж до філософічного поділу, а то ось чому: Кождий філософічний поділ є переважно впливом суб'єктивних поглядів і через те такий, що з одного боку може підлягати різним і довільним змінам, із другого, що на його підставі трудно неспеціалістови орієнтувати ся в такім багатім, а заразом у такім дрібнім і неувимім матеріалі, як коломинок. Я-ж хотів надати своїй збірці більше практичну ціль: зробити її приступною як найширшим кругам і тому мусів опирати ся на механічному поділові, як найпростійшому і найбільше спам'ятливному. Так приміром, усі хрестні імена, зібрані механічно разом, дали цілу групу, зовсім окрему і замкнену для себе, в якій дуже легко з'орієнтувати ся; коли доведо би ся ділити їх на філософічний підставі, вони були би розкинені по всій книжці і хто хотів би вишукати яке імя, мусів би переглядати цілу книжку, коли тепер не потребує навіть цілої групи переглядати. Так само й групи стоять побіч себе переважно люзом; де одначе і на скільки було можливо, я старав ся укладати побіч себе групи зближені змістом одна до одної. Розуміть ся, що такий поділ має й свої умні сторони, але чи иньший не мав би їх?

До вказуваня паралель послуговував ся я крім згаданих уже збірок Залеского, Павлього, Головацького і Саламона ще отсими:

1. Г. И. Купчанко. Пѣсни Буковинскаго народа. (Записки юго-запад. отд. имп. рус. геогр. общества. Т. II. Кіевъ, 1875).
2. Г. А. Де-Волланъ, Угро-русскія народ. пѣсни. (Записки имп. рус. геогр. общества, т. XIII, 1). С. Петербургъ, 1885.
3. Oskar Kolberg, Pokucie. Т. III. Kraków, 1888.
4. Михайлъ Врабель, Угро-русскія народны спѣванки. Т. I. Будапештъ, 1901.
5. Др. Иван Колесса, Галицько-руські народні пісні з мелодіями. (Етнографічний Збірник. Т. XI). Львів, 1901.
6. Матеріяли до укр.-руської етнології. Т. V. (Вол. Шухевич, Гуцульщина, третя частина).

II.

Коломийки — се коротенькі пісні, що складають ся переважно з одного або двох куплетів найрізноморднішого змісту: ні одна поява народнього життя не поминена в них, кожда находить у них свій відголос. Тому й ціна їх для характеристики народнього життя незвичайно велика, хоч до тепер майже не використувана. Не всі одначе коломийки одно- або двокуплетні; бувають і иньші, три- чотири- п'ять- шістькуплетні; деколи зростає число куплетів аж до десяти, приміром ч. 552 на 49 ст. Се буває одначе лиш виїмково і більшекуплетні коломийки являють ся звичайно стягненими кількох меншекуплетних в одну.

Стих правильної коломийки складасть ся все з чотирнацяти складів; коли коломийка має лиш один куплет, тоді можна означити її розмір цифрою ось як: $[(8 + 6) 2]$, $[(4 + 4 + 3 + 3) 2]$, $[(4 + 4 + 2 + 2 + 2) 2]$, $[(2 + 2 + 2 + 2 + 3 + 3) 2]$. Бувають одначе коломийки з иньшим числом складів, 15- або 16- складові з одного, і 13- або 12-складові з другого боку. Всі вони одначе приходять виїмково і лише 12-складовий стих буває правилом, звичайно тоді, коли в першій половині коломийкового стиха попадають односкладові іменники, або іменники з наголосом на остатній складі (оксітона), приміром:

Попід гай, | попід гай, | тай попід ліщину.

Або: Ой сів кіс | на покіс | тай став щебетати.

Такий стих коломийковий можна цифрою представити так: $(2 + 1 + 2 + 1 + 6)$, при чім звичайно другий стих куплета буває повний, 14-складовий, приміром:

1. Ой сів кіс | на покіс | тай став щебетати :
2. Порадь неві, | пане брате, | де дівчину взяти.

Трапляють ся коломийки, в яких нераз бракує першої половини з першого стиха. Походить се звідси, що співак співає їх при музиці, при чім скрипка зачинає грати, а співак впадає вже в її початок. Для прикладу наводжу тут три такі коломийки :

..... Коломийку чую,
 Чирив тоту коломийку дома ни ночую. Іванівці.

..... Ой болит ні ніжка,
 Щом стояла цілу нічку коло твого ліжка. Пісочна.

..... Любила ти страшно,
 А тепер ті понижаю, нех ті перун трасне. Черниця.

Часом подибують ся також мішані коломийки, себ то такі, в яких один стих або один куплет має коломийковий розмір, другий иньший, найчастійше козачковий. Приміром :

Ой летіла дика качка, та впала в тростину,
 Я приїду, товаришко, до тебе в гостину.
 Ой у моім городечку віріс королець,
 Я приїду, товаришко, до тебе впростець. Хотінь.

Ой казала мнї мати кужіль надїгати,
 А я кужіль на полицю, а за хлопцєм на вулицю. Ожомля.

Чи ти, дівко, ошалїла, не мала роботи,
 Жесь ся дала намовити за червонї чоботи. П. С. Білїн.

А там в лісі при дорозї впавав комар муху:
 Тихо, тихо, не кричи, бо задушу тя в ночі. П. С. Білїн.

Ой Боже мій єдиний, нагнївав ся мій милий,
 Нагнївав ся на мене, не говорит до мене.
 Він до мене не говорит, бо не має чого,
 Я до него не говорю, бо маю єнчого.
 Я до него не говорю, бо менї не вило,
 Він до мене не говорит, бо му завімило. Біла.

Цікава річ, що коломийковий розмір зробив ся в Галичині такий популярний, що під його впливом уступають иньші пісенні розміри на другий план або поводи навіть зовсім затрачують ся. Є околиці, де він запанував цілковито і не втис ся

до тепер іще хиба в обрядові пісні. Заходить се головно на Гуцульщині (пор. відповідні пісні, записані між Гуцулами, в „Матеріалах до укр. р. етнології“). Так само можна завважати, що новоутворювані пісні майже всі мають коломийковий розмір (пор. мою статю: „Пісенні новотвори в укр. руській народній словесности“, друковану в „Записках“ і окремо). З огляду на дальший розвій ритмічного багатства наших народніх пісень, се дуже небажана поява; можна одначе надіяти ся, що коломийковий розмір не вespіє розширити ся на цілу етнографічну українську територію так само, як до тепер не розширилася ся на ній коломийка, з незначними виїмками майже зовсім не знана в російській Україні по формі, і цілком не знана з назви, що вже сконстатував перший і одинокий поки що дослідник коломийки, проф. Микола Сумцов¹⁾“.

Характеризуючи коломийки проф. Сумцов зробив ріжницю між галицькими й угорськими. Він каже: „Коломийки весьма распространены въ Галиціи и Буковинѣ. Въ Угорской Руси также много коломыекъ; только здѣсь онѣ слабоваты, безцвѣтны, что вполнѣ отвѣчаетъ дряблости и невзрачности угорско-русскаго народнаго характера вообще и поэзи вѣ частности“²⁾). На мою думку сей вислов несправедливий, про що кождий може легко переконатися хоч би зі збірника Врably. Так само й буковинські коломийки не різнять ся від галицьких і угорських.

Цікава також річ, що хоч коломийковий розмір такий одностайний, мельодії коломийок незвичайно різнородні й багаті і числять ся не на десятки, але на сотки. У збірнику пісень дра Івана Колесси, записаних в однім селі, приходиться 41 коломийкових мельодій. Коли ж би їх так записано в кождім повіті, тоді певно назбиралось би їх кілька соток.

Дуже важною річю було би прослідити старинність коломийок: коли почали вони витворювати ся і при яких обставинах народнього життя. На жаль, сього не можна зробити задля браку відповідних жерел. У кождім разі в кінцем XVIII ст. вони мусіли вже бути, коли в 20-их роках XIX столітя могли їх записувати Вацлав Залеский і його співробітники. Проф. М. Сумцов уважає коломийку новим витвором. Він каже: „Сборники галицкихъ цѣсень, преимущественно сборникъ г. Головацкаго, открываетъ новую виѣшнюю форму народнаго поэтического творчества, форму своеобразную, оригинальную, вызвав-

¹⁾ Пор. Сумцовъ, Коломийки, ст. 3. ²⁾ Тамже.

шую нѣкоторое измѣненіе самаго содержанія народно-поэтическаго творчества, что вполне естественно, такъ какъ внутреннее содержаніе и выражающая его внѣшняя форма по основнымъ законамъ индивидуальной и народной психологіи тѣсно связаны между собою, и одно другое обуславливаетъ. Новой внѣшней формою народного малорусскаго, преимущественно галицко-русскаго поэтическаго творчества представляется коломыйка¹⁾. Та коли коломыйки числять за собою що найменше одно століть житя, їх не можна називати такими новими. Ми не знаємо понадто, як довго вони істнували перед XIX ст., та в кождім разі мусіли істнувати довший час, поки на них звернено увагу та поки вони попали записувачам під руки.

Важно було б також пізнати докладнѣше генезу коломыйок: як вони повставали, чи були які народні катаклізи в часі їх повстаня, чи належить їх у кінці вважати зовсім самостійними творами, рівнорядними з иньшими піснями, чи може лише відгуками або останками якоїсь старшої поезії, що з бігом часу вигинула, полишивши по собі лише сліди в численних дрібних коломыйках. Проф. Сумцов представляє сю справу так:

„По содержанію коломыйка представляеть эклектическое явленіе народной поэзіи. Эклектизмъ является обыкновенно въ тотъ періодъ въ жизни народа, когда прогрессивное движеніе приостанавливается на нѣкоторое время, причѣмъ возникаетъ потребность прослѣдить весь прежній ходъ цивилизаціи и собрать въ одно цѣлое все добытые факты. Эпоха эклектизма большею частью совпадаетъ съ эпохою промышленнаго развитія, съ преобладающимъ, даже всепоглощающимъ обращеніемъ вниманія на предметы полезные и употребительные въ матеріальной жизни. Эпоха эклектизма выражается обыкновенно перемѣщеніемъ центра тяжести народной жизни, въ слѣдствіе какогонибудь крупнаго разрыва въ органической преемственности ея основныхъ явленій и фактовъ; однѣ формы жизни быстро вырождаются и на мѣсто ихъ являются другія, съ ними мало сходныя. Исчезаютъ формы жизни, созданныя бурными порывами фантазіи и чувства, порожденные грандіозными историческими народными движеніями, и нарождаются обыкновенно такія формы и явленія, гдѣ господствуетъ болѣе или менѣе сухой разсудокъ, разсчетъ, гдѣ все соразмѣрно, ясно и просто, иногда живо, свѣтло и увлекательно, какъ стихотворенія въ прозѣ Тургенева,

¹⁾ Сумцовъ, Коломыйки, ст. 2.

иногда натянута, сухо и мелочно, какъ вирши и грамматики греческихъ ученыхъ александрійскаго періода эллинской образованности.

Эклектическая коломыйка беретъ изъ народной поэзіи все лучшее, въ отдѣльныхъ частяхъ, обрывкахъ, обломкахъ, и будучи сама очень небольшой по величинѣ, удачно сохраняетъ и передаетъ драгоцѣнные элементы народной поэзіи. Въ настоящее время малорусскій, преимущественно галицко-русскій крестьянинъ обращается съ доставшимися ему отъ предковъ пѣснями такъ-же расчетливо, какъ полторы тысячи лѣтъ назадъ ново-платоническіе философы Плотинъ и Прокль, какъ въ нынѣшнемъ столѣтіи французскій философъ Кузенъ обращались съ ученіями Пиеагора, Платона и Аристотеля, выбираютъ поэтическіе образы и истины изъ различныхъ формъ и родовъ поэзіи, изъ колядки, гаивки, свадебной пѣсни, жатвенной пѣсни, думы, и заботливо складываютъ ихъ въ коломыйку. Въ періодъ духовнаго застою, нравственной ломки, усиленія разлагающихъ цѣлостъ міросозерцанія и быта внѣшнихъ вліяній, обнаруживаемый коломыйкой эклектизмъ представляетъ весьма замѣчательное и, въ смыслѣ консервативномъ, утѣшительное явленіе. Если нельзя удержать думъ, колядокъ, щедривокъ, гаивокъ, если имъ суждено въ самомъ непродолжительномъ времени полное забвеніе въ средѣ простаго народа, что несомнѣнно, то по крайней мѣрѣ отдѣльныя ихъ жемчужины будутъ сохранены коломыйкой и переданы его будущимъ поколѣніямъ, какъ матеріаль, средство, пособіе для дальнѣйшаго духовнаго творчества¹⁾.

На сю характеристику коломыйок не можна згодити ся. Поперед усього належить зазначити, що в народній поезіі нема ніколи застою; і се не дивно: народ то не одиниця, що мучить ся, вичерпуєт ся; він живе все повним життям, а що те життя обявляєт ся в ріжних формах, між иньшим і в поезіі, то й поезія не може виказувати застою. Застій в народній поезіі показував би, що й сам народ загиває, та сього ми не добачуємо в себе; навпаки, можна зазначити, що наш народ поступає що раз вище і розвиваєт ся чим раз сильнїйше. Иньша річ із поодинокими фазами того життя, значить, у поезіі в поодинокими її творами. Вони змінюють ся ненастанно. Ми знаємо, що колись мусїли в нас бути билини, які одначє під впливом обставин вигинули, а переховали ся тїльки на півночі, у Великоросїв. Ми знаємо,

1) Н. Сумцовъ, Коломыйки, ст. 10—11.

що в нас були думи, з яких лиш невелике число заховало ся до наших часів; далі вони не витворюють ся. Ми маємо опришківські та чумацькі пісні, які нині вже пережили ся і далі не творять ся. Ми лише щасливим обставинам завдячуємо, що думи, опришківські та чумацькі пісні дочекали ся ще завчасу своїх записувачів, які переховали їх потемности, хоч певно не в комплеті. Бачимо отже, що пісні гинуть. Та в другого боку ми бачимо, як на їх місце зараз же повстають нові так, що порожні, хоч би навіть на короткий час, не може бути в народній поезії. Усі прояви народнього життя мусять відбити ся в пісні, як у зеркалі. Ріжниця лиш у тім: Бувають хвилі в життю народа, що потрясають цілим народом. Витворені в тім періоді пісні стають власністю цілого народа і співають ся на цілій етнографічній території, а навіть знаходять відгомін у сусідів. Бувають знов хвилі, в яких життя цілого народа плине спокійно, без великих потрясень. Тоді не витворюють ся пісні, що ставали би власністю цілого народа; але й тоді нема застою в народній поезії; тоді витворюють ся велико число чисто місцевих пісень, які для одної, двох місцевостей мають інтерес, але для ширших просторів не придатні, бо незрозумілі. Тому й живуть такі пісні коротко і гинуть швидше, чим зможе їх хто записати. Таких місцевих пісень маємо нині багато оголошених по всяких збірниках, тому вже й можемо на їх підставі робити деякі висновки.

Коли ми знаємо протє, що коломийки істнували протягом цілого XIX ст. і знаємо, що в тім часі творив ся цілий ряд нових пісень¹⁾, тоді не можемо вважати коломийок за щось таке, що творило ся для заповнення порожні, викликаной застою у народній поезії. Навпаки, ми можемо сконстатувати, що коломийки се така форма поезії, в якій проявляли ся (бодай за XIX ст.) відгуки народнього життя так само, як у иньших формах народньої поезії. Коломийки належить отже вважати зовсім самостійним витвором народнього генія, паралельним до иньших самостійних родів народньої поезії. Подекуди можна їх ставити навіть вище; ми знаємо, що деякі пісні, особливо обрядові, привязані тісно тільки до певних прояв народнього життя; такими є колядки, гагілки, весільні пісні і ин.; коломийка натомість огортає собою всі прояви життя чоловіка у всіх порах; вона втискаєть ся

¹⁾ Пор. мою статю: Пісенні новотвори в укр.-руській народній словесности.

всюди за чоловіком, для неї нема нічого тайного; звідти в ній висловлене і радість і горе, і утіха і жаль; звідти вона дихає і повагою і жартом; звідти в ній і гумор і сатира та іронія і т. н.

Не можна також згодити ся на погляд, буцім то коломийки ністять у собі відривки та відломки більших пісень, переважно таких, що загинули. Правда, бувають такі, як ось ся:

Не буду я воду пити, бо вода нечиста,
Бо у воду напало кленового листа.

Гол. II ст. 411, ч. 479. — Пор. також Гол. II, ст. 620, ч. 29.

Се відривок із пісні про дівчину, що несла воду, та Христа, що просив у неї води напiti ся. Але-ж такі відривки не штука пізнати і не можна їх уважати за самостійні коломийки, хоч у них розмір коломийковий. Для того вистане зрештою порівнати отсю збірку коломийок із ріжними збірниками пісень, при чім покажуть ся виразно, що коломийки — се на скрізь оригінальні пісні.

Дуже влучна характеристика коломийок у проф. Сумцова що до їх змісту. Ось яка вона: „Захватывая отдельные поэтические мотивы изъ всёхъ устарѣвшихъ формъ поэзи, коломийка въ то же время передаетъ всё современныя движенія народной жизни, обрисовываетъ краткими чертами національное самознание галицко-русского крестьянина, его отношенія къ нѣмцамъ, полякамъ и евреймъ, его возрѣнія на австрійскаго императора, его недовольство нациной и рекрутчиной, мельчайшія подробности семейной жизни, любовь, разлуку, бракъ, вѣрно передаетъ бытовія проявленія народнаго юмора въ легкой насмѣшкѣ и шутокъ надъ слабостями человеческими. Въ коломийкахъ есть всего понемножку, и религія, и политика, и мораль, и исторія¹⁾. До сих слів не потрібно нічого додавати.

Дехто силкував ся ставити у звяз нашу коломийку з польським краковяком та натякувати, буцім то вона повстала під впливом краковяка. Що такий погляд зовсім мильний, про те й нічого говорити. Подібні пісні, як коломийка і краковяк, мають також иньші народи, але вони певно повстали у тих народів так само самостійно, як у нас коломийки. Вже Павлі зазначив, що: Kołomyjki odpowiadają poniekąd polskim krakowiakom, niemieckim Gassenhauer, francuzkim vaudevilles, włoskiemu

¹⁾ Н. Сумцовъ, Коломийки, ст. 12.

ritornello, a nowogreckim dystychem¹⁾. Але вони відповідають лиш своєю короткістю, більше нічим. Тут можна додати ще, що подібні пісні мають також Чехи і Словаки (вони майже зовсім ідентичні в краковяком і в сїм разі можна говорити про взаїмні впливи та спорідненя), а останніми часами записано їх і у Росиян. Російські короткі пісні (прозвані частушки) зближені одначе більше з нашими козачками, як із коломиїтками; вони мають такий самий розмір і складають ся деколи так само лише з двох півстихів. Я наведу кілька таких частушок для прикладу, але ріночасно зазначую, що вважаю їх самостійним витвором так, як наші козачки, не зложеним під нічиїм чужим впливом:

1. Неужели ты завянешь,
На горѣ зеленый садъ,
Неужели не дожлешься
Меня, милка, изъ солдатъ?
2. Во своей деревнѣ милой
Надо съ опасомъ ходить,
У насъ бабы молодыя
Любятъ очень посудить.
3. Не горюйте вы, родители,
Теперь обо мнѣ,
Обгорюю свое горюшко
Одна на-единѣ.
4. Я коровушку дошла,
А корова не стоитъ;
Я корову кулакомъ —
Богъ съ тобой и съ молокомъ.
5. На горюшкѣ была,
Я волнушекъ брала,
Тятя ухъ, мама ухъ,
Не хочу вашихъ волнухъ.
6. Мнѣ сказали на вокзалѣ,
Что желанненькій убитъ,
Въ высокомъ домѣ на балконѣ
Кисея бѣлой покрытъ.
7. На дорогѣ снѣгу нѣту,
Вѣрно кони выбили;
Всѣ пришли, милашки нѣту,
Вѣрно замужъ выдали.
8. Кто солдатиковъ не любитъ,
А я стала бы любить.
Образованные люди,
Знаютъ, что поговорить.
9. Я у батюшки косила,
Кофту драпову просила.
Роботай, дочка, люблю.
Кофту драпову куплю.
10. Вспомни, вадумай, милой мой,
Какъ ходила за тобой:
Хоть какой морозъ и стужа
А я въ кофточкѣ одной.
11. Моѣтъ милинькой хорощъ,
Хоть въ запазуху положъ.
12. Моѣтъ милой рыбку удить,
По бережку ходитъ — блудитъ²⁾.

¹⁾ Pauli, Pieśni ludu ruskiego, II, ст. 165.

²⁾ Пор. Живая Старина, 1903, вып. IV, ст. 443—460, де надруковано їх разом 322.

Коли б розходило ся зрештою про поверховні анальоїї, то можна би віднайти нашу коломиїку в польській народній поезії. Ось приклад :

1. Gdybyś była tak pocziwa, jak uroda twoja,
Dawnobym cię już był pojął, jużbyś była moja.
Ale w tobie pocziwości, jak w kamieniu wody,
Pożał że się, panie Boże, twej pięknej urody.
Залеский, ст. 275.
2. Deszczyk rosi, deszczyk rosi po białej brzezynie,
Kochaj że mię, mój Jasienku, szczerze, nie zdradliwie.
Nie zdradzę ja, nie zdradzę ja, nie zdradzę ja ciebie,
Bodajże ja głowę złamał jadący od ciebie.
Jeszcze Jasio nie dojechał do krzyżowej drogi,
A już Jasio głowę złamał, a koniczek nogi.
Otóż tobie, moja córko, na pamiątkę daję :
Nie wierz żadnemu mężczyźnie, choć aniołem staje.
Зал. ст. 263—264.

Весільна :

3. Z wicora ja jabłoneckę sadziła, sadziła,
A nade dniem Pana Boga prosiła, prosiła.
Juzci moi jabłonecce godzina, godzina,
Juzci moi jabłonecce rok mija, rok mija i t. d.
(Zbiór wiad. do antr. kraj. T. IV. 3, ст. 120 (в статі: Siarkowski, Materyjały do etnog. ludu polsk. z okolic Kielc).
4. Córús moja, dziecię moje, kto po sieni chodzi ?
Matulenko, dobrodziejko, Jaś kóniki wodzi
i t. d. тамже, ст. 122.
5. Na koń siadał, rąckę dawał po duzej bucynie,
Kochaj ze mię, najmilejsy, ale niezdradliwie
i t. d. тамже, ст. 130.
6. Oj tatusiu, oj matusiu, co wy mi robicie,
Dajecie mię do klastoru, jako małe dziecię
i t. d. тамже, ст. 137.

Ся анальоїя вказує одначе лише на те, що в польській народній поезії знаний коломиїковий розмір, хоч зрештою не часто приходить. Поза се не може йти на ніякі висновки, хто не хоче остати без ґрунту під ногами.

Коли я вже зійшов на аналогії коломийки і краковяка, думаю, що не від річи буде тут подати їх порівняну характеристику за Залеским і Сумцовом.

„Gdzie są te pieśni ludu polskiego, którebyśmy jako objawienie jego poezyi uważać mogli“? — питає Залеский. — „Czy ta nader mała liczba pieśni polskich, i to jeszcze po największej części od piśmiennych pochodząca twórców, może być uważana jako ten konieczny wypadek ogólnej działalności poetyckiego usposobienia w narodzie?“

— A teże krakowiaki nasze, w nigdy niezliczonym mnóstwie po całym rosypane kraju, do wszelkich uroczystości, do wszelkich obrzędów zastosowane, odbijające się w każdej okoliczności, w każdym położeniu, malujące każde uczucie, każdy stan duszy, ta nieskończona pieśń ludu — jak ją Bronikowski nazywa, te krakowiaki mówię, cóż są innego, jak prawdziwe objawienie poetyckiego usposobienia ludu polskiego? Pod tym względem krakowiaki te na niepospolitą zasługują uwagę. Jest to cała prawie poezya ludu polskiego, właśnie pod tą objawiającą się formą. Wszelka poezya, liryczna, dramatyczna i epiczna, w zarodkach swoich u ludu polskiego pod tą objawia się formą. — Pokażemy to, gdy jeszcze w szczególności o krakowiakach mówić będziemy; tu tylko okazać wypada, dla czego wszelka poezya polskiego ludu tę właśnie formę przybrała. — Poezya, słowo nie nasze, pochodzące z greckiego, oznacza właściwie tylko robotę. My mamy daleko lepszy wyraz, dumanie, oznaczający działalność pochodzącą prosto od umu. Każdy naród дума, każdy naród ma więc dumy, pieśni. Gdyby niesprzyjające dumaniu zachodziły okoliczności, naród niemógłby mieć dum, pieśni; lecz zawsze by dumanie jego jakie takie pod jakąś musiało się objawić formą. Tak się rzecz ma u ludu polskiego. Niesprzyjające zachodziły dumaniu okoliczności, lud więc polski nie ma dum, pieśni; lecz dumanie jego jakie takie objawiło się pod formą krakowiaków¹⁾.

Далі наводить Залеский причини, задля яких не витворивала ся в Поляків поезія: ненастанні війни²⁾, бунти, забурення, нелад і т. д. Описля говорить: „Przy nieustawianiu powyższych

¹⁾ Waclaw z Oleska, Rozprawa wstępna ст. XXXVI—XXXVII.

²⁾ Ми знаємо, що війни були причиною повстання сербського героїчного епосу і по части наших дум.

okoliczności — dalej wszelkie uczucia, pomysły, pod tą wyraziły się formą i tak zrosło owe niezliczone mnóstwo krakowiaków, które są jedyną poezją ludu naszego, jedynym rezultatem jego poetyckiego usposobienia. Przypatrzwszy się tym krakowiakom zbliska, dają się dostrzedz znamiona tych okoliczności, które je zrodziły. Naprzód krótkość, — dwa, cztery, rzadko kiedy więcej wierszy; pośpiech w układzie, w pierwszym wierszu zwykle jaki obraz z otaczającej natury, w drugim wierszu uczucie, pomysł, który się właśnie wyrazić chciało. Nieraz prawda obraz ten jest tak trafnie dobrany, że następującemu wyrazowi służy za podstawę, i że się zdumiewać trzeba nad głębokością takiego pomysłu; najczęściej zaś pierwszy wiersz z następującym najmniejszego nie ma związku i tylko dobrany jest do zrymowania drugiego wiersza. To jest właśnie to, com wyżej nazwał pośpiechem w układzie. Dalsze znamiona krakowiaków są ich wesołość, gdyż mimo ów nieład, o którymśmy mówili, wesoło było w owej starej Polsce; lecz zapewne i rozpusta klas wyższych przeszła i do klas niższych, z tą większą liczbą krakowiaków jest treści erotycznej, a bardzo wiele jest prawdziwie sprośnych, których z tego powodu w tym zbiorze nie było można umieścić. Uwiedzenie dziewcząt, stracenie wianka, etc. etc. jest wieczną treścią krakowiaków, a nawet i dłuższych pieśni polskich. Znajdują się podobne i w tym zbiorze. Może się komu zdadzą zbyt nieskromne — lecz jakże je można było opuścić, kiedy stanowią jakoby duszę tego rodzaju poezji^{*)}.

Описля переходить Залеский до причин, які по його думці сприяли повстанню пісень у Українців. Ось як він аргументує: „Nie tak się rzecz miała na Rusi. Tu wieśniak, nędzniejszy jeszcze i cięższym gnębiony uciskiem, był jednak więcej samemu sobie zostawiony. Drobną szlachtą nie była na Rusi tak po wsiach rosypana, jak w Polsce; nie było tych ustawicznych przejazdów, ciągnięć etc. W posiadłościach wielkich panów wieśniak długim nękany pociąganiem, nie był przecież ustawicznie niepokojony w swoich uroczystościach, obrzędach: i dlatego się te uroczystości, obrzędy dotąd przechowały. W samotności dumal Rusin nad swoją nędzą, dumala dziewczyna nad swoją miłością, i wtedy śniły, wylęgały się w ich piersi te dumy, które i po dziś dzień brzmią po całej Rusi. Nie mało

*) Там же, ст. XXXVIII—XXXIX.

się zapewne przyczyniła do utrzymania obrzędów i ta okoliczność, że służba Boża i uroczystości kościelne w narodnym odbywają się języku¹⁾).

Далі йде характеристика коломийки: „Gdzie podobne, jak w Polsce zachodziły okoliczności, i poezya ludu podobną ma formę. Kołomyjki w niektórych stronach Rusi są zupełnie to samo, co krakowiaki w Polsce. Osobliwą jest rzeczą, że żaden inny naród sławiański, nie wyjmując nawet Słowaków, których pieśni najwięcej mają podobieństwa do polskich, nie ma poezyi pod podobną formą. Kołomyjki te same mają znamiona, jak krakowiaki: krótkość, dwa, cztery, rzadko kiedy więcej wierszy; pośpiech w układzie, — w pierwszym wierszu zwykle jaki obraz z otaczającej natury, w drugim wierszu uczucie, pomysł, który się właśnie wyrazić chciało. Ale dumający Rusin głębiej, trafniej bierze swoje obrazy, jak Polak. Rzadko się wydarza, żeby wiersz pierwszy z drugim nie był w ścisłym związku, w związku nieraz uderzającym niedościgniętą głębokością pomysłu i uczucia. Skromność wszędzie prawie zachowana; wesołość rzadka, owszem posępność jakaś, cecha samotności, wszędzie się przebija. Tak w kołomyjkach jak w ogólności we wszystkich niemal pieśniach ruskich jakieś żałośliwe, truchliwe przeciąga powietrze; wszystkie niemal są obciążone mglistą powłoką jakiejś niewypowiedzianej tęsknoty, co im właśnie tę niepojętą moc nad sercem ludzkim i ten powab nadaje, który tylko czuć można, a którego słowami wyrazić nie podobna. Pod tym względem dołączony zbiór muzyki nieocenionej jest wartości. Zastanawiając się tylko nad melodyjami, postrzegamy świat cały rozwiniętych uczuć. Jakże różne są charakterystyki tych melodyj? W tej zdaje nam się widzieć wysmukłego górala, który wśród świstu wiatru i huku burzy pokrzykuje z góry na górę; w tej znowu coś szumi, jak gdyby jej spadki szły w zawody z szumem Dniestru lub Bugu; tu niby okopciałe postrzegamy twarze, na które w niskiej chacie rozpalone łuczywo blask jaskrawy rzuca: tu niby w gaju coś kwili; tu znowu na wolnym polu głos wolny się rozlega; w innych nareszcie jak gdyby skupionych mężów gromada donośnym głosem troski swoje głuszy. — Charakterystyczna jeszcze różnica między krakowiakiem i kołomyjką jest ta, że krakowiak śpiewa się zawsze na nótę wesołą, i że takich nót

¹⁾ Там же, ст. XL.

jest bardzo wiele, zupełnie się od siebie różniących, gdy tymczasem kołomyjka zawsze na jedną nótę się śpiewa. Jest jednak rzeczą do niepojęcia a przecież prawdziwą, że ta jedna nóta przez samę tylko modyfikacją tonu daje się bardzo dobrze zastosować do wydania i najsmutniejszego uczucia i najrozpuśniejszej wesołości¹⁾.

„W jakim rozumieniu mamy uważać krakowiaki i kołomyjki, jużesmy wyżej powiedzieli. Ostrzedz tu wypada, że nie wszystkie krakowiaki w tym zbiorze umieszczone wzięte są z ust ludu. Upowszechniły się one między ślachtą, przeszły w całą masę narodu, słowem stały się prawdziwie narodową poezią. Umieściłem ich dla tego dość znaczną liczbę; wiele z nich jest bardzo małej, albo żadnej wartości; daje wszakże poznać ducha narodowej poezyi, a z tego powodu na umieszczenie zasługuje. We wielu krakowiakach zawierają się praktyczne zasady, którychby się najdojrzałszy filozof nie miał przyczyny powstydić. Że gdzie niegdzie rubasność za daleko jest posunięta, przypuszczamy to, o czem już wyżej mówiliśmy. Największa część krakowiaków jest liryczna; znajdujemy wszakże i takie, w których działanie rozmową między osobami jest rozwinięte, które więc jakoby zaród poezyi dramatycznej uważać należy. Są i opisowe, napomykające tok, w jakimby się kiedyś polska epepeja ułożyć dała. O kołomyjkach powiedzieliśmy wyżej, że nas zastanawiają głębokością porównań i trafnością doboru obrazów. Weźmy naprzykład tylko jedną:

Oj tuda sia lozy chylať, kuda im pochyło;
Tuda oczy wyhladajut', kuda serciu myło.

Jakie porównanie pochyłości drzewa i skłonności serca? lecz czyż w głębszem pojęciu nie jest prawdziwe? nie jestże i iedno i drugie oparte na konieczności od natury wskazanej?²⁾

До сих слів Залеского треба дещо додати, а дещо спростувати. Що він милить ся, кажучи, буди́м то у иньших Славян нема подібних пісень до коломийки і краковяка, се видне вже з попередніх моїх слів. Те саме належить сказати також про мелодію коломийки. Що знов тикаеть ся богослуженя, яке відбуваеть ся в нас у староцерковній мові (яку Залеский ідентифікує з народньою українською), то належить завважати, що воно зовсім не вплинуло на зріст народньої поезії і що в загалі

¹⁾ Тамже, ст. XL—XLII. ²⁾ Тамже, ст. XLVI—XLVII.

народня поезія не стоїть із ним у ніякій звязи: навпаки, вона стоїть до нього і до церковної поезії у найбільшій контрасті. Так само мильно вважає Залеский, буцім би то лише обставини вплинули на те, що в Поляків витворило ся значно менше пісень, як в Українців. По перше, на Україні не були обставини ліпші (за Польщі), як у самій Польщі, коли ще не гірші; по друге, обставини ті змінили ся вже більше, як сто літ, але народня поезія польська не змогла ся. Наслідком того більше багатство поезії Українців належить виключно приписати більш поетичному їх успособленю, а не иньшим причинам.

За незалежністю коломийки від краковяка промовляє також проф. М. Сумцов Він каже:

„Случайно оброненное Закревскимъ замѣчаніе о тождественности галицко-русской коломыйки и польскаго краковяка даєть поводъ къ предположенію о возможности генетической связи между ними, о происхожденіи коломыйки изъ краковяка. Предположеніе это, такъ сказать, само собой напрашивается на мысль, въ виду близкаго топографическаго сосѣдства краковяка и коломыйки, общаго ихъ плясоваго характера и продолжительности польскаго вліянія въ Галиціи на мѣстное русское населеніе. Пересматривая многочисленныя краковяки въ 6 томѣ „Lud“ Кольберга (ст. 381—498) и сравнивая ихъ съ многочисленными коломыйками въ сборникѣ Головацкаго, нельзя открыть между ними ничего общаго, никакого родства. Въ краковякахъ величина пѣсни, размѣръ, содержаніе, взятые изъ внѣшней природы образцы совсѣмъ особые, чуждые коломыйкамъ. Краковякъ по величинѣ значительно превосходитъ коломыйку. Большинство краковяковъ состоитъ изъ четырехъ или пяти строфъ; часто встрѣчаются семистрофные и одиннадцатистрофные краковяки. Господствующій размѣръ — шестисложный, изрѣдка восьмисложный въ каждой строкѣ, размѣръ, сравнительно съ коломыйками, слишкомъ короткій, слабый. Въ краковякахъ, не смотря на ихъ значительную величину, нѣтъ запѣвовъ, которые всегда указываютъ на разбѣгъ мысли и придаютъ пѣснѣ силу. Краковяки, сравнительно съ коломыйками, очень бѣдны взятими изъ внѣшней природы образами, обыкновенно придающими пѣснѣ живописность и выразительность. Въ замѣнъ того, въ краковякахъ много отвлеченныхъ сужденій и морально-дидактическихъ замѣчаній; напริมѣръ:

Niema nic na świecie pod słońcem stałego (425).

Nie panuje teraz słusznosc na tym świecie (425).

Niech cię urodzenie panów nie uwodzi;
Wszakże nas natura jedna na świat rodzi (420).

Въ коломыйкахъ нѣтъ ничего подобнаго. Въ содержаніе краковяковъ входятъ большею частью тѣ-же житейски-бытовые мотивы, что и въ коломыйки, преимущественно любовь молодыхъ людей, но въ такомъ сочетаніи подробностей, что между краковякомъ и коломыйкой относительно содержанія получается полное различіе. Поэтическое и нравственное достоинство краковяка можно схарактеризовать слѣдующими словами самого краковяка:

Niemasz ci to, niema, jak w krakowskiem polu;
Jedna garść pszenicy, a druga kąkolu (390).

Большое различіе между коломыйкой и краковякомъ обнаруживается также въ той оцѣнкѣ, какую русинъ даетъ коломыйкѣ, а полякъ краковяку. Для Русина коломыйка такая пѣсня, которую можно пѣть всегда и вездѣ, которую слѣдуетъ пѣть въ минуты радости и горя; вообще, русинъ относится къ коломыйкѣ съ безусловной похвалой; полякъ-же поетъ:

Niedobrá jest rzeczą krakowiaki śpiewać,
Jednych można bawić, a drugich rozgniewać (390).

Въ итогѣ сравнительнаго изученія коломыекъ и краковяковъ получается, такимъ образомъ, заключеніе о полной независимости первыхъ отъ послѣднихъ¹⁾.

Выдаючи свою збірку В. Залеский помѣстив у нѣй значно більше українськихъ пісень, як польськихъ. Коломийокъ припало одначе на неї менше, як краковяків. Із сеї чисто випадкової обставини прийшов він до висновку, що краковяків у загалі більше, ніж коломийок. Наведу його власні слова:

„Naprzód ostrzedzem powinien — пише він — że w tym zbiorze zawiera się więcej pieśni ruskich, jak polskich; pieśni tyżące się uroczystości i obrzędów są prawie same tylko ruskie. Tu zdaje mi się być rzeczą potrzebną odpowiedzieć na dwa zapytania, któreby mi uczynić

¹⁾ Н. Сумцовъ, Коломыйки, ст. 4—6.

można: pierwsze, zkaąd. pochodzi, że liczba pieśni polskich, wyjąwszy krakowiaki, nierównie jest mniejsza, jak pieśni ruskich; drugie, dla czego je razem pomieszane wydałem, a tak zbiór niniejszy i dla Polaków i dla Rusinów niby mniej przydatnym uczyniłem¹⁾.

Далі знов пише Залеский так: „Zamiarem moim było okazać, że mimo tak małą liczbą właściwych pieśni lud polski nie jest bez poezyi, owszem że ma więcej, jak inne narody, poezujnych utworów, że temi utworami są krakowiaki, że nędza i ucisk nie mogły wstrzymać działalności poetyckiego usposobienia ludu naszego, ale że zewnętrzne okoliczności nadały wypadkom tej działalności, to jest poezyi ludu, osobliwą formę, a tą formą jest forma krakowiaków²⁾).

Хто знає польську етнографічну літературу і порівнає опубліковані до тепер краковяки лише з мою збіркою коломиїнок — яка не є корпусом і не містить навіть усіх друкованих уже коломиїнок — переконаєть ся, що Залеский помилив ся й тут. Та ще виразнійше се покажеь ся, коли для порівняня втягнуть ся ще дві групи наших пісень, невідомі Залескому: козачки і краковяки.

Козачок ріжнить ся тим від коломиїнки, що його чотиростиховий куплет відповідає двостиховому коломиїковому. Кождий стих козачка має вісім складів, наслідком того цілий куплет має 32 склади, а коломиїковий лише 28. Дальша його ріжниця та, що він співаєть ся виключно при танцю, коломиїнка всюди. В козачках пробиваєть ся виключно гумор, сатира, іронія; через те він усе веселий. Наведу для прикладу кільканацять козачків:

1. I ти козак і я козак
I ми воба козаки,
Ти сі вубув в чиривики,
Я сі вубув в ходаки.

Ожомля.

2. Гопа, цупа, тріски скачут,
За лірником дівки плачут;
Котра дівка, як вівірка,
Вона піди за лірника.

Ожомля.

¹⁾ Waclaw z Oleska, Pieśni polskie i ruskie ludu galicyjskiego, Rozprawa wstępna. Ст. XXXIV.

²⁾ Тамже, ст. XL.

3. А я собі козачок,
Ані курій, ні качок;
Тільки ного товару,
Що на плечі заберу.
Ожомля.
4. Сьвятий Боже, сьвятий кріпкий,
Наварила баба рінки;
Посипала по лавиці,
Дала дітем по палиці.
Волосів.
5. Що я буду бідний діяв,
Що я гречки не посіяв?
Ані гречки, ні подови,
А в дівчини чорні брови.
Волосів.
6. Ой то біда не качата,
Сми їм просо, не їдат;
Ой то біда не дівчата,
Чогось мене не любят.
Волчинів.
7. Прийди, прийди, мій Стефане,
Нема в дома тата, мамі.
Тато в дома не почув,
Мама глуха тай не чує.
Волчинів.
8. Я не такий, як твій тато,
Скниув штани, накрив хату.
Іще рогом затікає,
Мама чіпцем затікає.
Башки.
9. Ой дівчино поповичко,
Мальоване твоє личко;
Не так личко, як ти сама,
На папері написана.
Волчинів.
10. Ой ти дуб, я берега,
Ой ти п'яний, я твереза.
Ой ти старий, я молода,
Тож то буде недогода.
Волчинів.
11. Як я була мала, мала,
Колисала мене мама;
То в колисці, то в коронці,
А тепер ні люблет хлопці.
Бульчичі.
12. Онтам, онтам за гором,
Мара знає за котров;
Казала ми приходити,
Дітько знає, що робити.
Цупилів.
13. Гайда, гайда, хлопці наші,
Наварила мати каші.
Наварила шнояної,
Гайда, гайда, хлопці мої.
Слобичівка.
14. Ой дівчино, біду твориш,
Чому до мні не говориш?
Не говорю тай не буду,
Шкода, любку, твого труду.
Грабовець.
15. А ти Русин, а я Полька,
Не сігай ми до подолка;
Бо в подолку два талари,
Що ми хлопці надавали.
Грабовець.
16. А Івась на току,
А я хату мету;
А в Івасі чорні очі,
За Івасі піду.
Вовків.
17. Гетьта, вісьта попід вербу,
До Васля на коменду;
А в Васля діжка сира,
Василева жінка сива.
Пристань.
18. Оттак чини, як я чиню,
Люби дочку хоть би чюю;
Чи попову, чи дякову,
Чи хорошу мужикову.
Іванівці

19. Гопь, гопя, гопакуса
Сидит баба як покуса.
Наїла сі галушок,
За комином як пішок.
Гвізд.
20. Вітер віє, сонце гріє,
Катерина гречку сіє.
Сидит котик на воринці:
Чипір, чипір Катеринці.
Жураки.
21. Сама собі дивую сі,
З придивусом цілюю сі;
І як у день, так в ночі,
З придивусом на печі.
Пасічна.
22. Через гору котила си,
Жинихами фалила си:
В кого десіть, в мене два,
Чорнобриві обидва.
Рев.
23. Данцювала баба в дідом,
Загубила торбу с хлібом.
Гиресьж нос данцюваньи,
Загубила харчованьи.
Вашк.
24. Гоп, швец любив мене,
А я шевця, а швец мене;
А він мене, а я шевця,
Межи нами нема кінця.
П. С. Білінський.
25. Грай музика, дам ти бика,
На запусти, до капусти.
П. С. Білінський.
26. Ой продала мати гуску,
Тай кушила донці хустку.
На ти, доню, завжди ся,
Тай на хлопців подиви ся.
Холоїв.
27. Котрий хлопец люльку курит,
Той не возьме, тільки здурит.
Холоїв.
28. На городі гарбуз в яні,
Сподобав ся Циган мамі;
Я Цигана буду бив,
Щоб він мамі не любив.
Біла.
29. Кумо моя стародавна,
Любив я тя не до давна;
А тепер тя занехаю,
Бо вже другу кумо маю.
Біла.
30. Ни стій, дівко, коло муру,
Бо те буком оббабтуру.
Ни стій, дівко, коло груби,
Бо ти виблю кулев зуби.
Не стій, дівко, коло боку,
Як вопалка біз воброку.
Постолівка.
31. Ой їхала Михалїна,
Заїхала по колїна;
Пітри воли заїрїгали,
Михалїну витегали.
Постолівка.

Руський краковяк не ріжнить ся нічим від польського та словацького. Він і витворив ся під словацьким та польським впливом, як се можна сконстатувати на таких краковяках, що впрост перекладені зі словацької та польської мови. Найбільше розширений він між галицькими та угорськими Лемками (пор. І. Верхратський, Знадоби до пізнаня угро-руських говорів). Але й у інших околицях краю подибуєть ся не

рідко. В нашій мові видасть ся він тяжкий і не може ні трохи рівняти ся з коломийкою або ковачком. Наслідком того великого розширення не можна йому віщувати. Я подаю кільканацять краков'яків понизше у виборі з різних околиць.

32. Стрільбови на воду, шкода ни набою,
Зрадывби дівчину, та сі Бога бою. Ожонля.
33. Заграйжи ни, заграй, того варіята,
Най си погуляї моя чиривата. Ожонля.
34. Що ни за зілейко в городі пнтрушка?
Що ни за дівчина свинєча пастушка? Ожонля.
35. Сивий конне, сивий, зли ни кований,
Чи я долі ни нав, чи я зчируваний?
Як бін зчируваний, дайти ні на ліки,
Як я долі ни нав, пропавім на віки. Ожонля.
36. Біла мене мати березовов різков,
Шоби я не була сусіди невістков. Дахнів.
37. Журу я ся, журу, як вечір, так рано,
На моїм серденьку веселости мало.
Веселість, веселість, де ти ся поділа?
На журовім мості на билині сіла. Біла.
38. Штари морги ліса, а два смеречини,
Не ходи, гультаю, до ної дівчини. Біла.
39. Бувайти здорови, будзанівські гори,
Най сьм розбувають кавки і ворони.
Бувайти, бувайти, таї ни забувайти,
Хлопцьм молодого завши споминяйти.
Споминяйти йнго добрини словани
Бож то він був дєбрий компан штижи ванн. Будзанів.
40. Били два лебиді голуба сивого,
Мені си виділо, жи ного нилого. Умбарх.
41. За доброго мужі, то жінка як ружі,
За лихого драба, за рік, за два, баба. Журанц.
42. Марисю, Марисю, я тебе ни лишу,
Я сам нішки піду, но тебе приїду. Пісочна.

43. Кобила каштанка, то добра фурманка,
Що я зафурманив, пропила коханка. Пісочна.
44. Козак молоденький, кобилечка гняда,
Сподобала ми сі дівчина сонсяда. Пісочна.
45. Ой Боже мій, Боже, на що я вродив сьє,
Такий сьвіт великий, я ще не женив сьє. Іванівка.
46. Ти місяцю ясний, кавальйру красний,
Ішоў бись до хати, мене дарувати. Іванівка.
47. Мамуню, мамуню, я си то в гонорі
Весіле у хаті, а кстини в коморі. Кульчиці.
48. Ой казали Настя штири воли пастя,
Під білов березов вогню си покласти. Волцив.
49. Соколю, соколю, ни літай по полю,
Ни иругай очима, ни твоям дівчина. Іванівці.
50. Мамуню, мамуню, купіт ни коралі,
Бо до мени прийдут зі двора форналі. Іванівці.
51. За Дунаем коні, хто ни піде по нї?
Самоу сі не хце, жінки ни маю ще. Полянна.
52. Цісарю, цісарю, цісарю Францішку,
Пусти ні до дому хоть на одну нічку.
Не пушу-же я вас, хлопці молодії,
Бо ни вигинули коні воронії. Гуйско.
53. Цісарова мати шне нам кабати,
Шне нам камаші на ножейкі наші. Гуйско.
54. Коханойкіж мої, сила я вас маю?
Як я сі оженю, нароблю вам жалю. Гуйско.
55. Вкрала бо я, вкрала та два гарци проса
Куплю я милому хустинку до носа.
Вкралаж бо я, вкрала два гарци ячменю,
Куплю я милому хустку до кишені. Ставчани.
56. Пізнати, пізнати, котрі сьи кохайут,
З далека сьніят сьи, з близька сьи стидайут. Ставчани.
57. На городі гречка, там сьи пасла качка,
Не ходи де мене, бо я ни богачка. Ставчани.

58. На білецькій церкві мурована турня,
Такий ми ся хлопець вибрав, що не моя рувня.
Гол. II ст. 444, ч. 644.
59. Не нові рувні, не нові версти,
Женити ся било, Юрку, сїмна роки перше!
Гол. II ст. 445, ч. 645.
60. Погадай, подумай, молода дівонько,
Щобись потім не сказала: бідна головонько. Нивиді.

Так отже разом узяті коломийки, козачки і краковяки представляють таке багатство нашої пісні, яке ледви у иньших Славян подибаєть ся; а польські краковяки — що до числа — абсолютно не можуть іти з ними в порівнанє.

Вертаючи до коломийки мушу зазначити, що вона розширяєть ся чим раз більше; чи витискає одначе иньші пісні, на се тепер не можна відповісти ні позитивно, ні негативно супроти недостачі відповідних матеріалів і студій у тім напрямі. В кождім разі можна віщувати їй красшу будучність, особливо з огляду на більше заінтересованє нею з боку учених, на що вона в повні заслугує. Незвичайне багатство і ріжнородність мови, висловів, образів, порівнань, римів, короткий і ядерний стиль — се такі прикмети, яких не можна ігнорувати. Хто хоче писати гарно, хто хоче навчити ся вислову, з якого не можна ні слова випустити і до якого не треба ні слова додати, той мусить учити ся коломийок на пам'ять.

З причини, що зміст коломийок дуже часто невловимий або занадто розбіжний, порядкованє і систематика їх незвичайно трудна. Через те у збірниках, де їх друковано, вони стоять зовсім безладно; маленька проба систематики зроблена лише в збірнику дра Івана Колесси, але вдоволяючою назвати її не можна. І не диво. До якої групи і на яке місце помістити коломийку, коли вона приміром звучить так:

А чоботи до роботи, ходаки до танцю,
До кашусти солонини, а до каші спальцю.

Або хочби таку, яку дуже добре можна приділити до трьох або чотирьох рубрик:

Ой я того хлопця люблю, що файно танцює,
Кругленько се обертає, в личенько цілує.

На трудність систематики коломийок звернув увагу вже проф. М. Сумцов. Він каже:

„Распредѣлить коломыйки на отдѣлы по содержанию — дѣло трудное, и потому въ сборникѣ г. Головацкаго, гдѣ напечатано нѣсколько тысячъ коломыекъ, распредѣленіе ихъ совершенно произвольно, случайно. Въ отдѣлы коломыекъ внесены всѣ двухъ-строчныя и четырехъ-строчныя пѣсни 14-сложнаго размѣра, безъ различія содержания. Одна и та же коломыйка иногда встрѣчается читателю нѣсколько разъ, на разныхъ страницахъ. Въ сборникѣ коломыекъ Счастливаго Саламона, изданномъ сначала въ 1864 г., потомъ вошедшемъ въ 3 томъ сборника г. Головацкаго, сдѣлана попытка раздѣленія коломыекъ на любовныя, сиротинскія, вояцкія и жартовливныя, причемъ въ любовномъ и шутливомъ отдѣлахъ коломыйки подраздѣлены на молодецкія и дѣвичьи. Это дѣленіе коломыекъ хотя и вносить нѣкоторый порядокъ въ распредѣленіе ихъ въ сборникѣ, далеко, однако, не выражаетъ содержания коломыекъ“¹⁾.

Чи моя систематика лѣпша, не моя рѣч судити; в кождім разі вона перший раз консеквентно переведена. Повторювана, які при тїм трапляють ся, нерас були простою конечністю, бо часом одно змінене слово децидує, де яку коломийку вмістити. Наведу хоч один приклад:

- а) Ой поїдав мій миленький на Турки, на Турки,
Тай кунит ми кораликів двадцять штири шмурки.
- б) Ой поїде мій миленький до Турки, до Турки,
Кунит мені коралики двадцять штири шмурки.

Як видно, зміна не велика, але така важна, що мусить рїшати про місце коломийки. І в подібних випадках я волїв повторити ся, ніж випустити варіант, цікавий не з одної причини.

Мушу в кінці зазначити ще дві рїчи, які трапляють ся в рукописних і друкованих збірках коломийок дуже часто: а) невїрно записані коломийки; б) фальшовані коломийки. Одних і других вибрав я цілий ряд і подаю понизше в передмові, викинувши їх із тексту коломийок. Заквестіоновані у них місця або справляю, або зазначую иньшим письмом. Фальшовані коломийки такі невручні, що їх вистана подати без коментарів; кождий, хто перегляне мою збірку коломийок і фальшовані пізнасть відразу неприродність останніх.

¹⁾ Н. Сумцовъ, Коломыйки, ст. 12—13.

А. Невірно записані коломийки.

61. Заспівавем¹⁾ співаночку, та не вию дати²⁾,
А в чужий³⁾ стороноїці будут ся сьміяти.
Жел. Павлі, ст. 170.
Повинно бути: 1) Заспівав бим. 2) Вдати. 3) Чужі.
62. Ой нина такий гаразд¹⁾, як в тин²⁾ Добрусні,
Рутяни³⁾ віночок на кождої⁴⁾ дівчині.
Жел. Павлі, ст. 170.
Повинно бути: 1) То гараздочку. 2) Тим. 3) Ой рутяний там. 4)
Кождїй.
63. Тепер іду в Кречунова та гусошник (?) міню,
Бдна отсюд, друга оттуд: що дівш, хлопуню?¹⁾
Гол. II ст. 428, ч. 563.
Повинно бути: 1) Лєтіню.
64. *Іван довгий, займи* товар, та далеко в поле;
Сонце нивько, вечер близько — верни ся соколе!
Гол. IV, ст. 538, ч. 3.
65. Ой летіли білі гуси: „*Не дай там, не дай там,*
Де два ходять до дівчини: біда там, біда там!“
Гол. IV, ст. 454, ч. 84.
66. Ой на горі воли в ярні таї коники в путі:
Не вір, дівко, парубкови, що він каже: *Взьму тя*“.
Гол. IV, ст. 463, ч. 73.
67. Вийди тудя, моя свекро, раненько, *раненько!*
Уже ото неподоба, дівонько, *дівонько!*
Гол. II, ст. 449, ч. 669.
68. Покиль била в свого нянька, коровочки-и пасла,
Сир-ви їла, *молко-м пила*, личком била красна.
Гол. II, ст. 444, ч. 642.
69. Ой не видно тої гори, лише того *креста,*
А чей тебе лиха доля одсюда *занесла.*
Гол. II, ст. 430, ч. 571.
70. Ой Василю, Васильчику, не люби *на силу,*
Хіше буде поволи, д'собі ня *пригорни.*
Гол. II, ст. 424, ч. 544.
71. Гей у моїм городчику *зелена кокошка,*
Таку любець любку має, що смаглява трошка.
Гол. II, ст. 422, ч. 530.

72. Добре вівці в змій пасти, не треба доіти,
Не *буде* го від жентиці черево боліти.
Гол. II, ст. 309, ч. 341.
73. На калині дрібне листя, ягідки *черлені*,
Як же любка не любити, коли очка *чорні*?
Гол. II, ст. 417, ч. 508.
74. Гей не видно синій вир, лише видко *річки*,
Вже заросли мої слідки від *красної дірки*.
Гол. II, ст. 410, ч. 475.
75. Свині в ріпі, свині в ріпі, телята *в капусті*,
Кому шкода, кому шкода? Небові *невісті*!
Гол. II, ст. 370, ч. 656.
76. Прийшла карта с Коломиї, з самого *крайземту*,
Котрі були хлопці гарні, пішли до *рейменту*.
Гол. II, ст. 297, ч. 282.
77. Ой дівчино, дівчинонько, не боїш ся Бога,
Заморилась мого коня у твого порога;
Коня сь мого заморила, а мене-сь *завела*,
Все вкривавш серця мого твоїми очима.
Гол. II, ст. 288, ч. 231.
78. Ой тавка, де при лотоці травиця в потоці,
Дала, любко, любисточки в солодкім молоці;
Ой в молоці, не в молоці, *то* в колачи з'їсти,
Прийде ми ся *солоденько* за тобов розсісти!
Гол. II, ст. 279, ч. 182.
79. За вороти в папороти пасе теля *чорне*:
Моя бідня на конику, як волоте *зерня*.
За вороти в папороти пасе кінь у сідлі:
Кого не люблю, не буду, хоть най ходит в сріблі!
За вороти в папороти пасе кінь у лавці,
Кого люблю, не забуду, хоть най ходит в дранці!
Гол. II, ст. 365, ч. 633.
80. *Ти бо єї* поцілуєш у біле личенько,
Она повість: *Гаразд буде, милоє серденько!*
Буде гаразд, хоть не зараз, а доконче буде,
Хоть не возьме ня миленький, то ня возьмут люде!
Гол. II, ст. 371, ч. 661.
81. Очи мої за таяра а брови за лева,
Не піду я до Іспаса, бо я Василева.

Очи мої за талюра, а брови *ва вірта*, —
Любімо ся, не біймо ся ні пана, ні віята!

Гол. II, ст. 256, ч. 53.

82. Ой служив я в... любив я гавдиню,
Як ся гавда й довідав, спер *цимбали*¹⁾ мніні. Чорні Ослави.
Повинно бути: 1) Сембрилю (з мад. заслуженина).

83. А коли стоїт дівка, як кална,
Я на ню задивив ся, тай мені віз поломив ся;
Не жаль же ми того вова, коби дівка гожа,
А то руда, тай погана, тай ми віз поломала. Тустань.

Повинно бути: Ой ўхав я коло млина,
Стоїт дівка, як кална.
Я на неї задивив ся,
А мені віз поломив ся.
Ой не жаль ми того вова,
Коби була дівка гожа.
А то руда тай погана,
Тай ще ми віз поломала.

84. Щоб ти знала, дівчинонько, що є в моїх *серці*,
Що вечераб виходила, булоб мені *лекше*. Біля.

85. Наша *фкрая крайнойка, руская крайна*,
Колошійке там сьпіває кожда дівчина. Люб.

86. Ой із дуба вода груба, а з берези дрібна,
Повідає моя імосьць; що я непотрібна.
Коли я, імосцуню, така *нероба*,
Водай же тебе зна рік, зна два до гроба. П. С. Біля.

87. *Погадай, помисли си в думці*,
Бис потогу ни кавала, піду до мамунці. Іванівці.

88. Розлучили рибаченьки рибоньку від води,
Розлучили вороженьки милого *від мене*. Іванівці.

89. Через тебе, вій виленький, *много ніч ни спала*,
А ти мене вивів в поле, *я ни сподівала*. Іванівці.

90. Ліпше було траву *вйти*¹⁾, ніж польом орании;
Ліпше мені торік било с хлопцьом і добрании²⁾.

Кропивник Нозий.

Повинно бути: 1) Травов іти. 2) Відобраним (— асентеро-
ваням).

91. Або буду напивать ся, або буду битъ ся,
Або буду в Станіславі кривъ їрати дивить ся. Хотінь.
92. Ой дівчино зрада буде, зрадити не дай ся,
Щесь молода, як ягодо, зрадити не дай ся. Хотінь.
93. Ой ти мила чорнобрива, не тужи за мною,
Як повернусь в чужиноньки, оженюсь з тобою. Хотінь.
94. Не стій, коню, коли плота, ни іч укулота,
Пригни коня ду кола, дівчину ду плота! Батятичі.

Б. Фальшовані коломийки.

95. Ой у лісі при горісі там олень воду п'є,
Ой щасливи того хлопець, що для тебе жив.
Зал. стр. 184.
96. Чи я тобі не казала, чини ти не просила,
Скажи мені щирю правду, чи я тобі мила.
А я тобі завірила на недолю мою,
А тиць мене позбавив любого спокою.
Завше Бога о той прощу, шобись був щасливи,
Хопь з мною не во мною, бось ти мені мила.
Зал. стр. 183.
97. Чиста вода, чиста, где коникі пият,
За одну дівчину всі ся хлопці бият.
Жет. Павлі, стр. 170.
98. Ой Русине, ой Русине, Руснаку небоже!
Не бій ти ся балахута, руський Бог поможе!
Гол. II, ст. 453, ч. 689.
99. Верховина веселая, верховина краса,
Про одну лиш верховина горівку несчасна!
Гол. II, ст. 458, ч. 714.
100. А чому ти, білявочко, счорніла, змарїла?
Верховинській білявочці збратя краса з'їла!
Гол. II, ст. 459, ч. 715.
101. А чому то блїде дітя, гень тріску глодає?
Блїде дітя тріску глоче, бо хліба не має.
Гол. II, ст. 459, ч. 716.

102. Покинь тріску, бліде дитя, перестань глотати!
Не не отець, не не мати, будеш хліба мати!
Гол. II, ст. 459, ч. 717.
103. Лише річка не вертає у гори земляцев,
Тільки усе упадає до моря водицев.
Гол. IV, ст. 447, ч. 23.
104. Кедь ти бил попович, я била попівна,
Мене било не брати, я не супокійна!
Гол. II, ст. 453, ч. 688.
105. Будь здоровий, мій миленький, люби на одну,
Бо не знайдеш в цілім світі над на вірнійшую!
Гол. II, ст. 453, ч. 687.
106. Гень, на столі дві пістолі, на давиді гусли,
Уже мене обрехали студенські ватули.
Гол. II, ст. 417, ч. 509.
107. Закукала зазулочка пізно над горами,
Премила на голубице люд ся журит нами!
Гол. II, ст. 415, ч. 499.
108. Тебе мама породила, та сказала склянку
Ти найкрасша дівчинця на всю Русь карпатську.
Гол. II, ст. 414, ч. 498.
109. Під зеленим явориком хитав хитороваць,
Чорна кляса, мордокляса, гайда кучеровець.
Гол. II, ст. 358, ч. 603.
110. Не дізнає більше в світі більшої прикрости,
Ой як же тій, та що любить та без взаїности.
Гол. II, ст. 351, ч. 569.
111. Завше Бога о то прошу, щобись був щасливий,
Хоть з иншою, не зо мною, бось ти мені милій.
Гол. II, ст. 324, ч. 428.
112. А коли ти такій милій, коли такій душка,
То повісь си го на шию та замість ягнушка!
Гол. II, ст. 320, ч. 407.
113. Поповичу, всеповичу, житній колосоньку,
Спізнаю тя, поповичу, хоть по голосоньку!
Гол. II, ст. 316, ч. 386.

114. Ой не видко того села, лише видко груші,
Куди мині рамо й в вечер помилує душі.
Гол. II, ст. 410, ч. 473.
115. Уже сонце на заході, уже ся спускає,
Місяченько на востоці бну ся всьніхає.
Гол. II, ст. 252, ч. 27.
116. Гей, білявко, білявочко, білявко небого,
У Студенім добрі люде, лиш брехачів много!
У Студенім добрі люде, нікого любити,
Коби не піц, не хрестяне, лиш би запалити!
Гол. II, ст. 418, ч. 510—11,
117. Сварит мене родинонька, жебим ся не любив,
Хиба би я нещасливий своє жите згубив!
Нехай сварит, нехай сварит, хоть би і побила,
Що я винен, що на душа тебе полюбила?
Гол. II, ст. 277, ч. 267.
118. Біжить коник шпиринистий, коник вороненький,
На нім сидить узбросний Русин молоденький.
Де ти їдеш, де ти їдеш, ти руський мотильку?
Серце ми ся роспукає, зачекай на хвильку!
Ти чорнява дівчинонько, не можу ке ждати,
Бо нас кличе на войноньку наша руська мати.
Гол. IV, ст. 464, ч. 152.
119. А у Львові, славнім місті стала ся пригода,
Студенти ся збунтували, що їм невігода:
На старших то нарікали, що їх хтіли бити,
Щоби дівчат не любити; казали ся вчити.
Гол. IV, ст. 469, ч. 189.
120. Ой місяцю, місяченьку, не сьвіти нікому,
Іно мому миленькому, як іде до дому!
Ой засьвіти, місяченьку, тай віджени мару,
А як піде до другої, то зайдя за хмару!
А станувши за хмарою, тай в темности цілий,
А я скажу, заплакавши: Покинув мя милий!
Гол. II, ст. 326, ч. 442.
121. З Перенишле стріла летит, коник вороненький,
На нім сидят соструєний Русин молоденький. Нагуєвці.

122. Ой не треба, дівчинонько, сіти заставляти,
Бо тя хлопці і без того нусят конче взяти. Біла.
123. Як шум Пругу, Черемошу Гуцулаи заграє,
То весела колошійка в талец пориває. Іванівці.
124. Сидит батько конец стола, на руки схилив сі,
Ни дивит сі на свѣт божий, тешко зажурив сі. Іванівці.
125. Ішов мийий чистини полии, тешко зажурив сі,
З того смутку і розпуки, із ніг повалив сі. Іванівці.
126. Кохайти сі, чорнобриві, та ни з гільтаями,
Бо гільтаї лихі люди, лихо буди з вами. Іванівці.
127. Ни слухала Катирива, ні батька ні неньки,
Полюбила гільтазнька, як знало сирденько. Іванівці.
128. Ни дві ночи карі очи любо цілювала,
Поки слава видобрая на все силло стала. Іванівці.
129. На могилі на високі чирвона калина,
А в могилі похована молода дівчина. Іванівці.
130. Цвите, цвите калинонька я в шленіи гаю,
Ой умерла дівчинонька з великого жалю. Іванівці.
131. Любіти ся чорні брови, любитись будети,
Та ніхто вас ни розлучит, хиба аж помрети. Іванівці.
132. Нищасливи закоханає як сі кого вчіпит,
Тону розум відбире і очи засліпит. Іванівці.
133. Подорож тебе чекає, приготов назнацю,
Бо любов твоя сив разом буди завязниця. Іванівці.
134. А твій мийий чоловік великий ледащо,
Сварит, кричат, біснує, сам ни знає за що. Іванівці.
135. Їду в стипи, всюдн видво, милої ни бачу,
Як згадаю ві слова, ривненько заплачу. Іванівці.
136. Клепай живо, мій шленський, свою срібну косу,
За тобою білд личко слизеньками рошу. Іванівці.
137. Ни шибечи соловіїко в лузі над водою,
Ни співає чорнобрива йдучи за водою. Іванівці.

138. Як би знала, ни ходилаб пізно за водою,
Ни стоялаб до півночи з милли під вирбою. Іванівці.
139. Як би знала, що покини, булаб ни любила,
Як би знала, що загини, булаб ни пустила. Іванівці.
140. Тобі мати ворожила воском у кокорі:
Ни кохай сі, моя доню, бо кохане гори. Іванівці.
141. Ой козаку, коваченьку, ти вельножний пани,
Відновитесь коваченьки, ще встанут гетьмани. Іванівці.
142. Ціле житє я надію в Бові покладаю,
За Русь Неню терплю много, тай долі не маю.
Про то мені не літами журити ся треба,
Лиш для Нені і для себе бажати би неба. Хотінь.
143. Зажурились арендарі, що будут робити,
Що не хотят господарі вже горівки пити.
Ходят собі, раду радят, носи попускали,
Бо застави і процента на віки пропали.
Бо господар як тверезий, добрий розум має,
Він газети з Колонні платит і читає.
Най ся тішит Мати слава нами діточками,
А горівка най вандрує у світ за Жидами. Хотінь.
144. На галиційкій кирниченьці добро засіє,
У нас нарід не лінивий, добру волю має. Іванівка.
145. А я з гори на долину саджу помарянку,
А я богу зі правдою я люблю фінанца. Іванівка.

На закінчене ще кілька слів про назву коломийки.

Назва пісні „коломийка“ стоїть очевидно в звязи з назвою міста Коломиї. Та яка та звязь, сього не можна порішити. Дехто вважає Коломию місцем повстання коломийки. Воно можливе, але доказів на те не маємо так само, як і на те, чи вона як раз із Коломиї почала розширювати ся, в яких напрямках і якими шляхами. З назвою „коломийка“ стоять також у звязи: назва річки — Коломийка¹⁾ — що впадає в Коломиї до Прута; племінна назва — Коломий, Коломиєць, Коломийка, Коломийочка —

¹⁾ Я чув і інші назви тої річки: Чорна, Шунанівка та Косачівка.

якою означають мешканців коломийського округу (пор. в тексті коломийки ч. 14—21); танець — коломийка — розширений також сильно по Галичині і перенятий уже інтелігенцією до круга її танців. Походжене назви Коломиї — також не ясне; одні виводять її від латинського слова *colonia*, другі від імени угорського князя Коломана (по мадярськи: Калман), який княжив коротко в Галичині і мав заложити Коломию (сей вивід дуже неправдоподібний), иньші від руських слів коло (колесо) і мити, тому що давно мали бути в околиці Коломиї великі болота, а ще иньші звязують сю назву з сербським словом коло, від якого походить назва сербського танцю, подібного дечим до коломийки. Се все очевидно гіпотези, які ледви можна буде коли перевести на докази.

Львів, 29. IX, 1904 — 17. IV. 1905.

Володимир Гнатюк.

I.

НАЦІЇ І ПЛЕМЕНА.

---

1. Українські племена.

А. Русини.

1. Ой поки я тай любила паничі учені,
То я їла від паничів колачі кручені.
Тепер я си полюбила Русина дурного,
Я не маю на неділю грейцаря єдного. (Кропив. Н.).
Пор.: Колесса, ст. 147, ч. 1809.
2. Ой ни сватай, Русин¹⁾, Польку, бо будеш бідити²⁾,
Будеш нусів³⁾ у суботу два борщі варити. (Іванівці).
Боберн: 1) Не бери, Русине. 2) Будете ся бити. 3) Та будете.
Пор. Гол. IV, ст. 474, ч. 224. — Колесса, ст. 201, ч. 2109.
3. Будемо ся, пане брате, за дівчину бити,
Бо нам треба що суботи два борщі варити.
Єден буде паровий, другий бураковий,
Єден буде Русинови, другий Полякови. (Біла).
4. Ой як же-ж то не ладно, любив Русин Польку,
Зробив стежку без гороц, без мою фасольку. (Вовків).
5. Ой на ставу, на ставоньку, забив оред гуску,
Ой любив я дівчиноньку, то паню, то руску¹⁾. (Кнг.).
Товстенке: 1) А я свою дівчиноньку оберну на руску.
6. Породила Нішца вівця, а Жида¹⁾ кобила,
А Руснака пиборака мати чорнобрива (Жур).
Іванівці: 1) Ляха.
Пор.: Гол. II, ст. 618, ч. 13. — Кольберг, III, ст. 30, ч. 238. —
Купчанко, ч. 367. — Врабель, ст. 84, ч. 278.

Б. Подоляни. Підгір'яни.

7. Ой Іване Подоляне, мати те родила,
Тай на мою головоньку, що я те любила. (Іванівці).
8. Ой Іванцю, Подолянцю, нарви ми румянцю,
Нехай я ся нарушаню в неділю до танцю. (Біла).
9. Ой Іване Подоляне, файну жінку маш,
Перед нами бахурами де і віховаєш?
Перед нами бахурами, перед нами хлопці,
Хиба її віховаєш на печі в коробці.
Ой Іване Подоляне, ти Подолянинне,
Та за тобов, Іванино, вся країна гине. (Волосів).
10. Ой дівчата молоденькі, ви Подоляночки,
Котра-сте ня счарували, дайте ми радочки. (Кропив. Н.).
11. Вкопали черешеньку, закопали в яму,
Ваяли мою дівчиноньку, як рідную маму;
Приїхали Подолянці сивими волами,
Ваяли мені дівчиноньку з чорними бровами.
(Гол. IV ст. 473 ч. 215).
12. Ой загадав Подоляничик Підгірянку брати,
Купив її новий серпик: „Ходи, любко, жати“.
Вона кинула той серпик далеко від себе:
„Не жела я в свої неньки, не буду і в тебе“. (Котузів).
13. Ой ти пане Ромашкане, що будеш робити?
Зчитали Підгорські горівочку пити. (Жабе).

В. Коломийці.

14. Наш Коломий, наш Коломий в дома не ночує,
Де дівчину красну вчує, там і заночує. (Бишки).
15. Коломиєць-чорнобривець не боїт ся Бога,
Що лишає чорнобриву на селі, то дома.
(Гол. II, ст. 248 ч. 4).
16. Коломиєць-чорнобривець, тай Коломийчочка:
Яка була красна неня, а ще краща дочка.
(Гол. II, ст. 247 ч. 3).
17. Ай Коломий та чорнобрив, до гори бичує,
Коломийка молодецька дома не ночує.
Коломийка молодецька не боїт ся Бога,
Полишила Коломий на сім неділь дома.

Коломийка молодейка, Коломийка місто,
Котра дівка легко робит, так м'ягка як тісто. (Волосянка).

Остання строфа причіплена тут звідки інде. Через те вона й побаламучена і геогр. назва помішана з племінною.

18. Коломиєць-чорнобривець в гору ся бичує,
Коломийка-чорнобривка з другим ночує.
(Гол. II, ст. 253, ч. 35)
19. Ой легонька Коломийка, по легоньки ходит,
Червоними волічками ноженьки обводит. (Посіч).
20. Ой легонька Коломийка, легонька, легонька,
За легоньков Коломийков болит головонька. (Ямниці).
21. Ой гадала Коломийка, що сі запоможе,
Посадила кукурудан, сапати не може.
Кукурудан не сапані, а живна надходе,
Такої наші кукурудан несапані зродє. (Тисьменич.).

Г. Гуцули.

22. Ой гадала Гуцулія, що сі запоможе,
Насіяла ¹⁾ кукурудзів, сапати не може. (М. Яцків).
1) В Посіч: Насадила.
23. Гуцулія-кукурія, не хоче робити,
Але іде в Коломию мелай дорожити.
(Гол. II, ст. 249, ч. 13).
24. а) Ой сарака Полєночка кукурудє сапає,
А вражая Гуцулія бесаги латає.
Ой сарака Полєночка кукурудан ломит,
А вражая Гуцулія з бесагами ходит. (М. Яцків).
Пор.: Кольберг, III, ст. 69, ч. 710 і 712. — Куччанко, ст. 593, ч. 366.
25. б) Ой сарака Поляниця кукурузи сіє,
А упадча Гуцулія на то ся надіє;
Ой сарака Поляниця кукуруз сапає,
А упадча Гуцулія бесаги латає;
Ой сарака Поляниця кукурузи поле,
А упадча Гуцулія вже біжит у поле.
(Гол. II, ст. 357, ч. 596).
26. Ой гуцульо, пане-брате, гуцульо, гуцульо,
А як прийде тейна нічка, дома не ночуймо. (Гвозд.).

27. Здибали сі два Гуцули блиско Яворова,
Та стала сі межн нини така розмова :
Г¹⁾ ти Гуцул і²⁾ я Гуцул, обасно Гуцули,
Тебе дєде так зробили, що нені³⁾ не чули. (Ценів).
Пасічна і Григорів (лише 2-ий куплет): 1) Ой. 2) Таї. 3) Та-
кімо се породили, що мамн.
28. Ой Гуцули, Гуцулуйки, теї ни гуцулуйти !
Забиріт си по дівчинні, теї господаруйти ! (Сілець В.).
29. Таї ти Гуцул, таї я Гуцул, обидва Гуцули,
Та купио чоботята хорші Марцуни.
Та ти виіеш підшивати, я виію ковати,
Не буди си наша Марця на леду хобвати. (Орелець).
30. Ой зробив я копак сіна, та було зелене,
Заїхали Гуцули, забрали без мене.
Тож я прийшов до домоньку, та ввзяв жону бити :
На щось дала Гуцулам усе сінце вєсти ?
(Гол. II, ст. 618, ч. 14).
31. Ой били си два Гуцули над гелетков масла,
Дали собі по разови, гелетка си на(й)шла. (Кобакн).
32. Ой піду я в Гуцулоньки та стану за Бойка,
Бо в Гуцулах файно грают, гуляти влегонька. (Голгочі).
33. а) Ой ходімо, пане брате, в Гуцули, в Гуцули,
Щоби за нас білявочки ні знали, ні чули !
Як учуют білявочки, що ми на Муньтаві,
А ми собі, пане брате, поступимо далі. (Пасічна).
(Гол. II, ст. 250, ч. 47).
34. б) Ой підемо, пане брате, в Гуцули, в Гуцули,
Щоби за нас, пане брате¹⁾, ні знали, ні чули. (Григ. Туст.).
1) В Ямниці: добрі люди.
35. в) Ой підемо, пане брате, я в гори, в Гуцули,
Щоби за нас, вражі Дяшки, ні знали, ні чули. (Іванівка).
36. Еї Господи милосерний, та злізь подиви се,
Та дєсь наші Гоцулоньки поровходили се. (Голгочі).
37. а) Ой Гуцули, протокули, зрубали калину,
Тече річка кервавая через полонину.
Ой на що ви таї Гуцули, калину рубали ?
Бо ви її не садили, ані підливали. (Ямниця).

38. б) Ой Гуцули в краю були, зрубали ¹⁾ калину,
Кервавая тече річка ²⁾ через Буковину. (Хотинь).
Кропивник Новий: 1) рубали. 2) тече річка кервавая.
39. „Ой Гуцули, Гуцулоньки, десте Бойка діли?
Ци ви его іспеклисте ¹⁾, ци сирого з'їли?“ —
„Ні ми его іспеклисте ²⁾, ні сирого з'їли,
Лише ішов через гору, та ³⁾ го вовки з'їли!“ (Григорів. Розлуче).
П. Білінський: 1) Чи зварили, чи спекли. 2) Ні зварили, ні спекли. 3) Пішов Гуцул за волами, там.
Гол. II. 250, ч. 20. — Ж. Павлу, ст. 201.
40. Іде Гуцул за волами, в широкім ремени,
Несе, несе даруночок Гуцулоньці в жинни. (Іванівка).
41. Ішов Гуцул понад бериг, накрив ся полами,
За ним, за ним Гуцулонька з чорними бровами. (Піст.).
42. Ішов Гуцул за волами, накрив си полами,
За ним, за ним, дівчинонька з чорними бровами.
Ішов Гуцул дорогою, а в підкови дзень, дзень,
За ним, за ним дівчинонька, як біленький день, день. (Григ. Тус.).
43. Пішой Гуцул в полонину, та в підківки цень-цень,
За ним, за ним Гуцулочка, як біленький день-день. (Пітвіс).
44. Ой йшов Гуцул з Коломиї, підківками брень, брень:
Ставай, ставай, Гуцулочко, бо вже буде день, день. (П. Біл.).
45. Ішов Гуцул з Коломиї в самий білий день, день,
За ним, за ним Гуцулочка, підківками даень, дзень. (Ткачук. Г.)
46. Та йде Гуцул за волами, таї в підківки дзень, дзень,
За ним, за ним Гуцулочка біленька як день, день.
Та йде Гуцул за волами, таї в підківки креше,
За ним, за ним Гуцулочка русу косу чеше. (Чорнолівці).
Пор. Кольберг, III, ст. 15, ч. 56 а і б.
47. Ішов Гуцул з Коломиї, підківками креше,
За ним, за ним Гуцулочка, кучерика чеше. (П. Білін.).
48. а) Ой Гуцул сі легко вбує, легко му ходити,
Гуцулочко молоденька, лиш би ті любити!
Гуцулочко молоденька, лиш би ті любити,
Такі маси чорні очі, вікапали би ти. (Волосів).
Пор. Купчанко, ст. 397, ч. 36.
49. б) Гей, Гуцулик легко вбутій, легко му ходити
Гуцулочка мелоденька, лиш би її любити.

Які маєш чорні очі, як у соколяти,
Гуцулочко молоденька, лиш би тебе взяти! (Григорів. Тустане).

Хотінь: 1) Люблю моя солоденька, лиш би ті.

Гол. IV, ст. 599, ч. 8. — Гол. II, ст. 250, ч. 15.

50. Та Гуцул се легко вбуват, легко му ходити,
Та молоду Гуцулочку в тавочку водити. (Тухля).
51. Ой Гуцул сі легко обув, по гуцульськи ходит,
Червоними волічками ноженьки обводит.
Та Гуцул сі легко обув, легко му ходити,
А Гуцулка тава файна, лишень і любити. (М. Яцків. Волосів).
52. Ой Гуцул сі легко вбув, у легкі онучі¹⁾,
Щоби ему було легко до дівчини йдучи. (М. Яцків).
Волосів: 1) Легко убув, по одні онучи.
Пор. Гол. II, ст. 250, ч. 18.
53. Ішов Гуцул по над беріг, беріг заломив ся,
А Гуцулка ревно плаче, що Гуцул втопив ся. (Тустане).
54. Ой ходила Гоцулина по над Гоцулину,
Та носила Гоцулови в димці солонину.
55. Ішов Гуцул з Коломиї¹⁾, а Гуцулка²⁾ з Баві,
Посідали³⁾ під смереков, зробили⁴⁾ сніданє. (Григ. — П. Б. 1865).
Пор. Гол. II, ст. 357, ч. 597: 1) З полонинки. 2) Гуцулочка.
3) Сіли собі. 4) Прибагли.
56. а) Ой Гуцуле, Гуцуляку, ти погана віра,
Твоя жінка я в середу солонину їла.
Ой не бреши, песій синку¹⁾, твоя жінка гірша,
Твоя їла я в п'ятницю, хоть²⁾ п'ятниця більша³⁾. (М. Яц. Гр. Біла).
Кобаки: 1) Мовчи ко та, Поліницю. 2) а. 3) бірша.
Пор. Гол. II, ст. 250, ч. 19 і ст. 357, ч. 597. — Кольберг III,
ст. 69, ч. 721.
57. б) Ой Гуцуле, Гуцулочку, ти паскудна віра,
Твоя жінка у середу солонину їла.
Ой моя віра паскудна, а твоя ще гірша,
Твоя їла у п'ятницю, а п'ятниці більша. (Волосів).
58. а) Ой Гуцуле, Гуцулочку, Гуцуле-ватаже,
Чому твоя Гуцулочка помай-Біг не каже?
Як би моя Гуцулочка помай-Біг казала,
То вона би сі Гуцулочков тай не називала. (Тисьм.—Павельче).
59. б) Ой Гуцули, Гуцуляку, Гуцули ватажи,
Чому твоя Гуцулочка добрий день ни кажи?

- Ні добрий день, ні добрий день, ні добре здоров'я,
А вже пішло Гуцулочці та на безголове. (Чорні Ослави).
60. Ой Гуцули, Гуцулику, під лісом ти хата,
Штири корці¹⁾ мандибурки, жінка пелихата. (Чорні Ослави).
Волосів: 1) Корчі.
61. Ой Гуцуле, ти Гуцуле, під лісом ти хата,
Штири кози на мотузї, тай курка чубата. (Розлуче).
62. Ой Гуцули, Гуцулоньку, файну жінку маєш,
Перед нами Гуцулами в комору ховаєш. (Постолівка).
63. Ой я Гуцул молоденький, по гуцульськи ходжу,
Та я свою Гуцулочку по під боки воджу. (Ямниця).
64. Ой там Гуцул молоденький березину ріже,
А як удрит молодицю, на вколінках лізе. (Ямниця).
65. Та заграйте Гуцулови, най Гуцул танцує,
До вісімох дівок ходит, в деватов начує.
А що тому Гуцулови робити, робити,
Треба зго в деватого пістоле забити. (Посіч).
66. Та Гуцуле, Гуцулику, коби не гуцулив,
Була в мене една дівка, тай ту єс спаскудив. (Уйбард).
67. Як Гуцула не любити? У Гуцула вівці,
А в Гуцула поза пояс самі сороківці.
(Гол. II, ст. 249, ч. 14).
68. Як Гуцула не любити¹⁾, а в Гуцула вівці,
А в Гуцула за поясом²⁾ писані топірці.
Тай як зачне³⁾ жінку бити, бича не питає,
Тай як утне межі⁴⁾ плечі, аж⁵⁾ душа минає. (Зал. 191 ст.).
Берегомет: 1) А в Гуцула товар, товар. 2) Поза ремінь.
3) А як хоче. 4) Валит плазом поза. 5) Душа сн.
Пор. Гол. II, ст. 274, ч. 152. — Мат. V, ст. 151, ч. 264.
69. Як Гуцула не любити, як в Гуцула вівці,
У Гуцула за ременем писані топірці.
Як Гуцула не любити, коли Гуцул годний,
У Гуцула діжка масла та і сир надобний.
Як Гуцула не любити, коли Гуцул грає
На сопівці, на флорі й на трибїті знає.
Як задзвонит підківками, топірцем помечи.
То у кожїй пишні душці само серце скачи.
Він як хочи жінку бити, бука не питає,
Уфатит ї за прошивку, душа їй минає. (Підзахарич).

70. Та вітки ти, Гуцулику, та вітки, та вітки?
Та я Гуцул молоденький з нової Слобідки. (Устє, Пас., Ям.).
71. Ой Гуцуле, Гуцуленьку, Гуцуле¹⁾ небоже!
Ані ореш, ані сієш, пожаль ти²⁾ ся, Боже!
Пужняки: 1) Ой чабане, чабане, чабане. 2) Те.
(Гол. II, ст. 289, ч. 12).
72. Та ни тото, кажи¹⁾, Гуцул, шо погуцулив си²⁾,
Али тото, кажи³⁾, Гуцул, шо в горах родив си⁴⁾. (Устє).
Підзахарч: 1) Гуцул. 2) Що він згуцулив си. 3) Гуцул.
4) Зродив си.
73. Ой Гуцуле, Гуцулику, Гуцуле сарачі,
Як ті їшо за чушрину, то нанустиш в гачі. (Ценїв).
74. Іде Гуцул понад воду, сварит сі, грїзе сі¹⁾,
Каже собі тої грати, що кучма трїсе сі. (Волосів).
Угрнїв Гор.: 1) Іде Гуцул з Коломиї, у підкови греше.
75. Вїйди, вїйди, Гуцулику, з тої полонинки,
Як упаде жовтий листок з тої буковинки. (Волосів).
76. Їхав Гуцул з полонини на сивїй кобилї,
Та загубив горне масла на тїї долині.
Ой ішло дївче з заду тай не пилувало,
Вірвав люшню, в зад ї стуснув: абис памїтало. (Гвозд).
Пор. Кольберг, III, ст. 41, ч. 348.
77. Ой Гуцуле, Гуцулику, де твої обсівки?
Штири стеблї кукурудзїв — виносив до дївки. (Кобак).
78. Гуцуляга, Гуцуляга, кременистї гори,
А хто буде цілювати стару бабу в воли? (Жураки).
79. а) Гуцулка ня породила, Гуцулка ми мати,
Як не возьму Гуцулочки, не буду жонатий.
Гуцулка ня породила, в Гуцулков люблю ся,
Як не возьму Гуцулочку, то не оженю ся. (Шинківці).
Пор. Мат. V, ст. 145, ч. 222.
80. б) Гуцулка мї породила, Гуцулка ми мати,
Гуцулка мї счарувала, відав би випрати.
Гуцулка мї счарувала, в Гуцулков люблю сі,
Як ту Гуцулку не озму, то не оженю сі. (Жураки).
81. в) Гуцулка мнї породила¹⁾, в Гуцулков люблю се²⁾,
Як Гуцулку та ни озму, ще ни оженю се³⁾. (Кобак).
Пужняки: 1) З Гуцулков се полюбив. 2) Се. 3) Як Гуцулки не
возьму, така не вженю се.

82. Ой Гуцулка, пане брате, Гуцулка, Гуцулка,
Тото ми си сподобала дівчина Маджурка.
Отож ми си сподобала, до церкви йдучи,
Утратив я службу божу на дівча дивючи. (Волчківці).
83. Ой не був я у Гуцулах, анї уродив ся,
Алеж бо я на Гуцулку добре придивив ся:
А в Гуцулки чорні очі, як терн на галузі,
Біле личко рум'яньке, як калина в лузі.
(Гол. IV, ст. 473, ч. 219).
84. Ой не був я на Гуцулах, від коли вродив се,
Аж тепер я на Гуцулки добре придивив се.
Ай Гуцулко молоденька, ай Гуцулко біла,
Чи ти в поля не робила, щос не вобгоріла?
Ой я в поли і робила, і робити буду,
Но я роду біленького, і біленька буду. (Костізьники).
85. Ой Гуцулка¹⁾ молоденька, Гуцулочка біла,
Вона в поли не робила²⁾, в холодї сиділа.
Ой брешеш ти³⁾, песій сину, я в поли робила,
Мене мамка біленькою такої породила⁴⁾. (М. Яцків).
Посіч: 1) Гуцулочка. 2) Гуцулочка серед літа. 3) Ой не бреш. 4) Мене мама таки таков біленьков вродила.
86. Гуцулка ні породила, Гуцулка ми мила,
Гуцулка ми дане дала, бодай се сказила. (Жур).
87. Гуцулка ня породила, Гуцулка ми мати,
Гуцулка ми постилала: лігай, сину, спати. (Перегіньско).
88. Ой Гуцулко молоденька, на ката бис була,
Сорому-с ми наробила, щос се лихо вбула. (Кобаки).
89. Ой Гуцулко кучірева, Гуцулко надобна,
Купив бих ти горівочки, кобис пити годна.
Та ни питай легінику, ци я пити годна,
Але питай, легінику, ци я ни голодна. (Кобаки).
90. Ой сиділа Гуцулочка межі Гуцулами,
Та тримала писаночку цілими ручками.
(Гол. II, ст. 368, ч. 647).
91. Ой Гуцулка, пане брате, ой Гуцулка пишна,
Як сі вула в ходачита, на улицю вийшла. (Волців).
92. Ой щож то ми за Гуцулка, щож то ми за пишна,
Треба дати сороківця, щоби в танець пішла. (Кобаки. 3.).

93. Ой Гуцулка, пане брате, Гуцулка, Гуцулка.
А у неї такі очи, як за грейцар булка. (Кобани).
94. Ой Гуцуле, Гуцулочку, мати ті родила,
Тай на мою головочку, абим ті любила!
Тай на мою головочку, тай на мої плечі,
Тай щоби я відбирала басарунки в вечір. (М. Яцків).
Пор. ч. 7 до першого куплета.
95. Ой Гоцулка, пане брате, Гоцулка, Гоцулка,
Навішала¹⁾ кораликів, як сива зазулька. (Біла).
Іванівці: 1) Наспела.
96. Гуцулочка молоденька, Гуцулочка біла,
В полонинці при долиниці овечки доїла.
Тай овечки подоїла, ягнетка загнала,
Сама вийшла на вулицю, хлопців візирала. (М. Яцків).
97. Щоби тобі, Гуцулочко, кобила свистала,
Щоби в гору не вивезла, а в долинку стала. (Кобани).
98. Ой їхала Гуцулонька з верху з полонини,
Загубила терхівочку з сивої кобили;
Та не жаль ми терхівочки, же ся загубила,
Лише ми жаль Гуцулочки, же ся зажурила.
(Гол. II, ст. 250, ч. 16).
99. Та сарака Гуцулочка¹⁾ по горі ходила,
А як зійшла на долину, води си напила.
Та сарака Гуцулочка коровки доїла,
Як уаріла Гуцулика, на городі виліла.
Та сарака Гуцулочка колопиньки терла,
Як уаріла Гуцулика, на порозі вмерла. (Усте).
Ямница: 1) Ой Гуцулка молоденька.
100. Смей Гуцулка чорнявая, смей Гуцулка біла,
Смей Гуцулка чорнявая корови доїла.
Смей Гуцули, смей Гуцули, смей Гуцули, Бойки,
Казали си поробити ходачки легонькі.
Казали си поробити ходачки до танцю,
А пироги до сметани, а кашу до смальцю. (Іванівка).
101. Гуцулочка молоденька¹⁾ корови довла,
Собака сі присунула, молоко віпила²⁾.
Собака сі присунула з вузкої³⁾ вулиці,
Та віпила⁴⁾ молоченько з нової дійниці.

Ой ци тебе, доню, бити, ци тебе ганьбити ?

Нашос дала половков*) молоко випити ? (Ямниця).

Матївці: 1) Гуцулочка пупілочка. 2) Віїла. 3) Тїсної. 4) Віїла.

*) Пес половий.

102. Загадала Полїниця Гуцулочку взети,
Та купила новий серпик, та післала жети.
А вна взяла новий серпик, кинула від себе:
Ни жєла-сми в свої нєньки, ни буду і в тебе.
Ни жєла-сми в свої нєньки і в тебе ни буду,
Купи минї бочку меду, за шинкарку буду. (Ровтоки).
Пор. више ч. 12.

103. А гудульські нагавиці, сорочка тоненька,
А дежєсь ся забавила, дївчино біленька ? (Тустанє).

А. Бойки.

104. Кажут люди, що я Бойко¹⁾, бойкова дитина,
А на минї кучарики як гороховина. (Волосів).
Коцан: 1) Не я Бойко, не я Бойко.

105. І ти Бойко і я Бойко і ми оба Бойки,
Забирєм си по дївчинї, підем по лигоньки. (Кнг.).

106. а) І ти Бойко, і я Бойко, обидвасмо Бойки,
Кажімо си поробити ходачки легонькі. (Вїла).

107. б) Ой підемо, пане брате, та на тотї Бойки¹⁾,
Та свазєм си поробити чоботи²⁾ легонькі. (Ям., Вовк., Хот.).
Іванївці: 1) На Бойки, на Бойки. 2) Та будємо фасувати ходачки.

108. Ой підемо, пане брати, на Бойкі, на Бойкі,
Там си скажиш поробити чоботи лигонькі.
Ой чоботи лигосенькі, зацєтки високі,
То будємо витинати що недїлі полькі. (Містки, п. Львів).

109. Ой підемо, пани брати, на Бойки, на Бойки!
Скажиш си поробити ходачки лигойкі!
Скажиш си поробити кїлками набити,
Щоби було до дївчини лигейко ходити ! (Лапаївка).

110. Тай ти Бойко, тай я Бойко, тай ми уба Бойки¹⁾,
Як си вбуїм в постолєта, та²⁾ піднимо польки. (Усте).
Галич: 1) Ми обидва Бойки. 2) Поскидаймо личаки тай.

111. Іде Бойко горі сєлом, сварит сї, грнєє сї,
Кажє собі тої грати, що кучма трїєє сї. (Нагуєвичі).
Пор. ч. 74.

112. Ішов Бойко понад беріг, беріг заломив сі,
І Бойчеха руке лопит, що Бойко втопив сі. (Бірки Дол.).
Пор. ч. 53.
113. а) Пішов Бойко тай до Бойка ходака зичати:
Позич, Бойку, ходака, дівча заручати.
Ни позичу, ни позичу, бо ми го ни вбуйиш,
Тупниш ним раз до змилі та ми го поцуйиш. (Кнг.).
114. б) Прийшов Бойко та до Бойка, ходачків зичати¹⁾:
Позич, позич, пане брате, піду заручатись²⁾.
Не позичу, не позичу, бо ходак коштує,
Йдеш дорогов, тупнеш ногов, ходак сі поцсує.
Зубрець: 1) Ходак позичати. 2) Давай, Бойку, ходака доньку одружати.
115. Питали се дівки Бойка: Відки Бойко, відки?
А я Бойко молоденький з Нової Слобідки. (Жур.).
Ся сама пісня співаєть ся про Гуцулів. Пор. више ч. 70.
116. Ішов же я з полонинки, та засів мне Бойко:
Дайко, каже, бриндзи їсти, бо то ми легонко. (Підзахарч).
117. Ішов Бойко за волами, накрив ся полами,
За ним, за ним, дівчачонька¹⁾ з чорними бровани.
Ішов Бойко за волами, тай на воли гейкав,
А воли ся погедзили, він батогом мелькав. (О. Коц., Іван., Под.).
1) До першої строфи пор. Гол. IV, ст. 444, ч. 7. Замість слова:
дівчачонька — приходить там: білявиця.
Подібна пісня співаєть ся і про Гуцулів. Пор. ч. 41 і 42.
118. Ішов Бойко за волами, тай на воли гейкнув,
Як го воли замахнули, йно ногами мелькнув. (Бучач).
119. А гі Бойку за волами, а гі Бойку швидко,
Бо вже воли за горами, йно хвости видко. (Миколаїв н. Дніст.).
120. Ой є в Бойка воли, воли, ой є в Бойка вівці,
Ой є в Бойка у ремени білі сороківці. (Бабусів).
Подібна пісня співаєть ся про Гуцулів. Пор. више ч. 67. —
Пор. Де-Волланъ, ст. 36.
121. Ішов Бойко з полонини, тай підківки тень-тень!
За ним, за ним дівчинонька білая як день, день.
Пор. више ч. 43. (Гол. IV, ст. 446, ч. 17).
122. Ходить Бойчак понад гору, ой то добрий хлопець,
В правій ручці сопівочка, а в лівій топорець.
Ой бо тота сопівочка желібенько грає,
Та не одна чорнявая з желю овліває.
(Гол. IV, ст. 459, ч. 116).

123. Ой ти Бойку, ой ти Бойку, я на тебе гойкну,
А ти Бойку здогадай ся, за двері сховай ся. (Кроп. Н. Наг. Грин.).
124. Ой бідонько, умер Бойко, тай на лаві лежит,
Жінка го ся напудила, тай за ноги держит. (Розлуче).
125. Бойко вмер, Бойко вмер, Бойкови дзвонили,
Як сі схопив Бойко з лави, ледво догонили.
Здогонили молодиці, хтіли Бойка бити,
А Бойко сі присягає, буде сі жити¹). (Волиц. Підзах. Ров.).
Іванівці: 1) Здогонили, здогонили, тай го ще набили,
Чомусь, Бойку, там ни лежав, де те положили? (Іван. Боб. Біла).
Пор. Гол. IV, ст. 472, ч. 212 і II, ст. 618, ч. 16.
126. Як же Бойка не любити, коли ладний дуже,
Ходит собі по зарінку тай наличку струже. (Волиців).
127. Ходит Бойко понад беріг, тай наличку стружи,
Як жи Бойка ни любити, коли ладний дужи. (Іванівці).
128. Ти до мене ни ходи, ти маленький Бойку,
Бо ти мині витолочив в городі фасольку. (Підмихайлівці).
129. Дала мене моя мати за Бойка, за Бойка,
А у Бойка головонька легонька, легонька.
(Гол. IV, ст. 452, ч. 69).
130. а) Вчора гойки, нині гойки, завтра вже не гойки¹),
А дівчину заручили з під Самбора Бойки.
Бїй ци тиж бо, дівчинонько, сьвіта ни видала,²)
Що ти собі з під Самбора Бойка сподобала. (Жур).
Іванівці: 1) А в дівчини заручини, а в дівчини гойки. 2) Ой
дівчино, дівчинонько, що ти си гадала.
Пор. : Колесса, ст. 159, ч. 1946,
131. б) Я дівчину був заручив, а в дівчини гойки,
Ужеж її заручили з Небиллова Бойки. (Ж. Павлі с. 191. Хот. Вол.).
132. Там на горі, на високі, щибитала сойка,
За того мі мама била, щом любила Бойка. (Іванівці).
Пор. Де-Волланъ, ст. 36.
133. Бодай тебе, дівчинонько, хвороба напала,
Що ти собі з під Самбора Бойка сподобала. (Іванівці).
134. Ой піду я в гори, в гори, по молоду Бойку,
Щоби прийшла рочесати мою головоньку. (Іванівці).
135. Ішов Бойко з ночи в ночи, шукаючи бика,
Тай повернув він до любки, в любки п'ятка.
Пор. Кольберг III, ст. 68, ч. 686.

136. А ти Бойку заївбись кольку, я тебе не прошу,
А я свої вечероньки за тобов не пошу. (Невід.).
137. Ой дуну, дуну, дуну, везе Бойко бруну,
А ти Бойку молоденький, бігме твоя буду! (Уйбард).
138. Дала мене¹⁾ моя мати за Бойка, за Бойка,
Буде мені ще за Бойком головка гладонька²⁾. (Усте).
Коцан: 1) Ой дай мене. 2) Щоби моя головонька все була гладонька.
Пор. Ж. Павлі, ст. 168 і вище ч. 129.
139. Ой ти Бойку, старий Бойку, в великій крисани,
Витягну ти віз на хату, на стодолю сани. (Нагуєвичі).
140. Чи ми тобі не казали: Не ходи за нами!
Повісили дівки Бойка до гори ногами. (Вільки Мав.).
141. Прийшов Бойко до коваля, файку закурив ся,
Як побачив тільки люда, аж перехрестив ся. (Вишня Дол.).
142. Ей піду я на майдан, тай зітну осяку,
Ей виплету личаки, піду на музику.
Ей піду я на майдан, там де живуть Бойки,
Де музика дрібно грає, скачут по легоньки. (Біла).
143. Ой піду я¹⁾ в гори, в гори, межі тогі²⁾ Бойки,
А ті Бойки ладно грають, скачут³⁾ по легоньки). (Тух. Ровд.).
Іванівці: 1) Альбо піду. 2) Альбо піду в. 3) Там музика дрібно
грає, сяче.
144. Ой піду я в полонину, там де живуть Бойки,
Там де грають коломийки дрібно, по легойки. (О. Коцан).
145. Вбув ся Бойко в личаки, легко му ходити,
А дівчина молоденька буде ні любити.
Вбув ся Гуцул в ходаки та льнінії внучі,
Серед ночі о півночі до дівчини йдучи. (Кнг.).
Пор. ч. 48 і 52.
146. Восиковий ходачок, а липова гунька,
Ходит Бойко, відпитув: де моя Марунька? (Невід.).
147. Бойко чорний, Бойко чорний, Бойчиха періста,
Сів си Бойко на Бойчиху, поїхав до міста. (Угринів Гор.).
148. А ни вміє Бойко жати, ані копів класти,
Тільки ходи коло бані, аби соли вкрасти. (Пісочна).
149. Їхав Бойко в Коломиї, тай загубив люшню,
Обернув ся назад себе, тай в долоні хлюснув. (Нагуєвичі).
Пор. Кольберг, III, ст. 42, ч. 350.

2. Польські племена.

Полки. Ляхи. Мазурі.

150. Ой Іванцю кучерявий, твоя жінка Полька,
Як ти зварит горнець чиру, то тя вколе колька. (Боберка).
151. а) Гей Іване балабане, твоя жінка Полька¹⁾,
Наварила, напекла, закликала Бойка. (П. Білінський).
1) Перша стрічка в Іванівцях трохи відмінна: А Іван тарабан,
его жінка Полька. — В Ожомлі знов відмінний кінець 2 стр.: вкодела
і жолька. — В Волосіві починають: Ой Іване Подоляне. На мінці при-
чіпають іще знісний козачок: Наварила, напекла, а для кого, для Петра.
152. б) Чоловіче, кукуріче, твоя жінка Полька,
Наварила пирогів, закликала Бойка. (Жураки).
153. Ой біда, не гаразд, полюбив си Польку,
І зробив собі стеженьку біз її хвасольку. (О. Коцан).
Пор. ч. 4.
154. Ой як же-ж то не ладно, любив Поляк руску,
Зробив стежку без город, без мою петрушку. (Вовків).
Пор. ч. 5.
155. Ой на горі на високій Ляхи бульбу печут,
Не мож до них доступити, бо каїнем мечут. (Угрянів дол.).
156. Ой напїті, вражі Ляхи, напїті, напїті,
Та насїли¹⁾ вражі Ляхи ой на наших житї. (Волосів).
Григорів: 1) засїли; 2) у.
157. Там на горі жито, жито, на долині копи,
Най се Ляшок ни шїшає межи руські хлопи. (Жуків).
158. Ой не лїтай, журавелю, на озеро пїти,
Там засїли два Ляшеньки, хотят мене бити. (Хотїнь).
159. Через тїї рекрутоньки, через вражі Ляхи,
Покинемо своє село, підем в гайдамахи.
(Гол. II, ст. 474, ч. 226).
160. Бодай Ляхи панували, в ходаках ходили,
Що ся нами Русинами тяжко наробили!
(Гол. II, ст. 470, ч. 197).
161. Бодай Ляхи панували, бодай Ляхи мали,
Бодай они ще за плугом хробаки збирали.
Бодай Ляхи панували, бодай Ляхи жили,
Бодай они ще у Львові кайдани носили. (Голгочі).
162. Сїчи дуба, рубай дуба, в тїм дубї лелїя,
Не йди дївко тай за Ляха, бо Лях заведїя. (Голгочі).

163. Чи я тобі не казала, кучеривий хлопче,
Що до мене Ляшок ходит, дороженьку допче. (Остапівці).
164. Ой мамуню, мамуенько, любят мене Лянки,
Дают мені горілочку з маленької фляшки. (Остапівці).
165. Іде Ляшок на Україну, коник під ним пляше,
Здбали го бурі свині: злізай з коня, Ляше!
Та взяв Ляшок я пістолє у свині стріляти,
Свині кулі похапали, нічим воювати.
Свині кулі похапали, свині кулі звїли,
Лишили сї інструмента — березівські стїни.
Лишили сї інструмента — підківки з гарбуза,
Кожушина огіркова, пояс з кукурудза. (Цуцалів).
166. Ой куди та вода текла, туди течи буде,
Не одному Мадеурови зломити би груди. (Уйбард).
167. Горі селом, долі селом Мазурія їде,
Така дурна дівка буде, що за мене піде. (Кропив. Н.).
168. Заріжу я когута, заріжу я курку,
Та поїду на Майдан по тоту Мадеурку.
Ой когутик сї зашпортав, а курочка впала,
Уже моя Мадеурочка на віки пропала. (Угринів Гор.).
169. Ой вирьжу я когута тай чубату курку,
Та поїду до млина по вдохлу Мазурку. (Нагуевичі).
170. Ой на ставі, на ставочку забив орел гуску,
А я свою Мазурочку заведу на руску. (Хотїнь).
171. А ти кажеш¹⁾, дівчинонько, нима понад²⁾ тебе?
С³⁾ в Маура свиня бура ще красша⁴⁾ від тебе. (Паст.).
Іванівці: 1) Ти казала. 2) Що нима над. 3) А. 4) Ліпша.

3. М о р а в ц і.

172. Ей я піду до Мурави, там в Мураві люди,
Возьму я си Муравоньку, добреж мені буде. (Мавковичі).
Пор. Кол. ст. 78, ч. 437.

4. Ж и д и.

173. Бодай Жиди панували, бодай Жиди мали,
Бодай Жиди за плугами хробакє збирали. (Кнг.).
Пор. више ч. 161.

174. Бодай Жиди панували, бодай Жиди жили,
Бодай Жиди цуцилівські з торбами ходили¹⁾. (Цуцилів).
Ожонка: 1) Бодай Жиди попід горби торби волочили.
175. Ой ви Жиди бориславські, що ви гадаєте?
Уже в ямах нена воску, ви ще шукаєте.
Ой ви Жиди бориславські, ой майте сумління,
В ваших ямах нема воску, лиш саме каміне.
Ой ви Жиди бориславські, сто кроть назі ваші,
Ой що я сі набідував у ті ямі ваші. (Нагуевичі).
176. Ай вай бурихай, як се Жиди били,
То по штири, то по пять на купі лежбили. (Лолни).
177. Ой тогди був добрий час, як сі Жиди били,
Як їдному Жидикови голову скрутили. (Жураки).
178. Ой казала Жидівочка, тай казав Жидочок,
Же на верха горівочка, на споді медочок. (Войнилів).
179. а) А мій тато паниченько, продав бульбу в яни,
Прийшли Жиди-хараїми, ввели тата й маму.
Чи ви Жиди подуріли, чи ви бісноваті?
Тата беріт, маму лишіт, бо я сам у хаті. (Волосів).
180. б) Ішов дедя панисенський, тай упав там в яму,
Ідут Жидки в Колоши, берут дедю й маму.
Чи ви Жидки подуріли, чи ви варюваті?
Дедю беріт, маму лишіт, бо я сам у хаті. (Підзахарич).
181. Ой коби ми, пане-брате, горівки не пили,
Ще би Жиди гній кидали, Жидівки носили.
Ой коби ми, пане-брате, не пили гараку,
Ще би Жиди руску віру цюлювали в с...у. (Лівчанці).
182. Єдна курка чубатенька, а другая сива,
Віднести ї до Жидівки, бо вже сі зашила. (Нагуевичі).
183. Ой продала Жидівочка когута тай курку,
Тай купила Жидикови лейбик тай майшурку. (Жураки).
184. Ой відки ти, Жидівочко, ой звідки ти, Жиди?
На Жидівку впали вуши, а на Жида гнида. (Рибно).
185. Та на мині молоденькім кучеряки вют ся,
Єдні маю чобокста й за них Жиди бют ся.
Не бийте ся, песі віри, я вам верну гроші,
Єдні маю чобокста, я не буду босий. (Ж. Павлі, ст. 200).
186. Ци ти, любку, такий файний, ци нені сі видит?
Такий Жидик у Надвірній із сливками сидит. (Гвозд.).

187. Ой дівчино, дівчинонько, яка ти огида,
Понехала-с свою віру, полюбила-с Жида. (Біла)
188. Укусила перши вош, а потому гнида :
Полюбила парубонька, а потому Жида.
Бодай тебе, дівчинонько, побив хрест сьвчений,
Шо ти Жида полюбила, а Жид ни хрищений. (Іванівці).
189. А Жид пан, а Жид пан, а Жидівка панї,
Жидинята як панята, а ми їх підданї.
А Жид пес, а Жид пес, а Жидівка сука,
Жиденята песенята, не велика штука. (Осташівці).
190. В мене бучок деревяний, а на кінці бляшка,
Як замахну, то не лишу ні Жида, ні Ляшка!
(Гол. II, ст. 301, ч. 301).

5. Ц и г а н и.

191. Ой підемо пане брате в тоту Отинїю,
Наберемо каміньчко бити Циганїю. (Рябно).
192. а) Чом Цигани ни орют, бо плугів ни мают,
Тому вони хліб їде, бо кіньми¹⁾ міняют. (Усте).
Вовків: 1) Який вони хліб їдят, що конї. Завалів: 1) Такої... хоч конї..
193. б) Чом Цигани, ни ворут, бо волів не мают;
Такої вони хліб їдѣт, що¹⁾ на дрибї грают. (Жур.).
Тустане: 1) А Цигани хліб їдят, та.
194. Ой Цигане, Циганочку, кобила ти стара,
Жеби вна тя д горі несла, на долині стала. (Тустане),
Пор. више ч. 97.
195. Я до ліса не поїду, рубати не буду,
Бо там в лісі є Цигани, сьміяти ся будут. (Прих.).
196. Ой Цигане, Циганочку, твоя жінка Гіра,
Твоя жінка у середу солонину їла. (Нагуевичі).
Пор. више ч. 56—57.
197. Ой Цигане, Циганочку, тос ся проциганив,
Єдно було дівча фayne, тай тото-с споганив. (Розлуче).
Пор. Гол. IV, ст. 444, ч. 2. — Колесса, ст. 133, ч. 1619.
198. Тай ішов я з товаришом тими шавївцями,
Мало мнне ни забили Цигани кливцями.
Циганка ні я вдарила, Циган намахнув си,
Аби ни та дівчиночка, я би був мивув си. (Усте н. Ч.).
199. Ой ти Йванку, ой ти Йванку, не люби Циганку,
Люби мене молоденьку, як гуску біленьку. (Михайловичі).

200. Любив си тя, біла дівко, до тіхи, до тіхи,
Тепер си тя подарував Циганом на ніхи. (Умбард).
201. Привьзвали Циганета кобилу до дуба:
Доше ходит і заводит: моя мамо люба! (Ожонла).
202. Кілко минї веселости, кілко минї втіхи,
Тай як Циган на зарінку тай роздує ніхи.
Чому Циган не господар? бо волів не має,
Він сї в лани не кохає, тай волів не має.
Чому Циган не господар? він волів не має,
Іде собі до Вушірі¹⁾, гайдучка сїдає.
Ой Циганка не гавдинї, тай не вмїє прести,
Зачепи і за язик, як умїє клести.
Ой Циганка не гавдинї, тай діти убрані,
Ай Циганка господинї тай ходит як панї. (Косів).

1) Жид у Косові.

6. Німці. Шваби.

203. Ой нема, ді, в горах добра, тай відай не буде,
Доки си в нас по Німцєви заваджати буде.
(Гол. II, ст. 300, ч. 296).
204. Є у мене топір, топір, тай кована бляшка,
Як топірцем замахая, ні Німця, ні Ляшка. (Угринів).
Пор. висше ч. 190.
205. Ой піду я тай на Шваби, як се Шваби мают,
А Шваби лиш по вечери, тай спати лігают. (Григорів).

7. Волохи.

206. Ти, Іванку, покинь мамку, я покину гаду,
Та підемо в Волощину шукати гаразду!
Ой підемо в Волощину помежи Волохи,
Тай в'їмо у Волощині мамалиги трохи.
Ой Волохи їдет трохи, кукурудзи сїют,
Волохан сї хліб не родит, бо жети не вніют. (М. Яців).
207. Ой піду я, моя мамко, та межи Волохи,
Аби дали поноїсти мамалиги трохи. (Жураки).
208. Ой любку мій солодецький, не сни ми ся в ночи,
Виплакала через тебе свої чорні очі!
Посїяв я¹⁾ пшениченьку, вродив ся²⁾ горошок,
Не дав би я свою милу³⁾ за десять Волошок.
(Гол. IV, ст. 414, ч. 4).

Жураки: 1) Ой посїю. 2) Вродит сї. 3) Я бим не дав свою любку.

8. В і р м е н и.

209. Ой на горі, на високій пили два Вірмене:
Чого ти ся, білявочко, гніваєш на мене? (Ж. Павлі, ст. 187).
210. Ой з Чорткова мурованков ішло два¹⁾ Вірмене;
Ой прошу вас, добрі люде, не сьмійте се з мене. (Григ.).
Тустанє: 1) Ой по горі, по високій ходили. — Іванівцї =
1) Коломня славне місто, бо є в нїм с...
211. Коломня славне місто, бо є в нїм Вірмени,
Скажи, скажи, дівчинонько, чи підеш за мени? (Григорів).
212. Скі в тебї, такі в мени брови на шнурочку,
Та я видїв у Сочаві таку Вирміночку.
Та ці видїв, ці ни видїв, ни буду казати,
Усїдлау ворон коня, буду ї шукати. (Усте н. Чер.).

9. М а д я р и.

213. Та як я був на Мадярах, любив я Мадярку,
Та як прийшов на Подоле, люблю Подолянку. (Іванівка).
214. Та сараки Венгерчуки по сьвітку мандрують,
Та за свою дозаницю ні знають, ні чуют. (Уйбарк).
215. Ой я хлопець молоденький, ой я хлопець теньгій,
Та не сам я сюди зайшов, заніс мене Веньгир.
Ой не сам я сюди зайшов, річка мні занесла,
Дівчина мні підновила, охота мні занесла. (Жураки).
216. Ой сяду я на коника, махну тростинкою:
Гайда, гайда, сивий коню, за тов Веньгеркою. (Денксія).
217. Засвістала Веньгерочка понад сині гори:
Поховайте, хлопці, люльки, бо йдуть ревізори!
Я не скурив тютюнку, лиш одну папушу,
Молоденький ревізоре, не виганяй душу! (Пасїчна).
218. Ой мамуню, мамуненько, Веньгир вікном лізе!
Ой не бій ся, моя доню, він ті не заріже.
Ой мамуню, мамуненько, він грішми бренькоче!
Ой не бій сі, моя доню, він ті поласкоче. (Батат., Постол.).

10. І т а л і ї ц і.

219. Чи ви, люди, подуріли, тай поварювали,
Що ви тоту дівчинину Таліянам дали?
Ой бо тоті Таліяни, то недобрі люди,
Такої танки дівчинонька години ни буди. (Іванівці).

11. Т у р к и.

220. Впала роса кінець проса, кінець біленького¹⁾,
Взяли Турки два парубки, й ного миленького. (Начів).
Іванівці: 1) Ой зацьвило синє з'їле просто біленького. — Люб.:
Два остан. слова і стр.: того залиного.
221. Або піду в гори, в гори, або піду в Турки,
Або піду до дівчини, до тої Мавурки. (Іванівка).
222. Ой на Турки, папе брате, на Турки, на Турки,
Привизи ни кораликів двацять штири шнурки. (Подусильна).
Пор.: Колесса, ст. 152, ч. 1883.
223. Ой поїхав мій миленький на Турки, на Турки,
Тай купит ни кораликів двацять штири шнурки¹⁾.
А я везла коралики тай поросипала,
Тай до свого миленького карту написала.
Я до свого миленького пишу на листочок,
А він меві посилас ружовий віночок. (Войничів).
1) В Іванівцях співаєть ся лише ся строфа.

12. Т а т а р и.

224. А із Турад до Йвановиц та ішли Татари,
В Іванівцях парубоньки самі господарі.
А із Турад до Йвановиц котили сі дині,
В Іванівцях дівчиноньки самі господині. (Іванівці).
-

II.

ГЕОГРАФІЧНІ НАЗВИ.

1. Краї, ріки, гори.

225. Попід Бескид зелененький ожина, ожина:
Чому сумна, невесела моя соколина?
(Гол. IV, ст. 386, ч. 2).
226. Попід Бескид зеленейкий вівці прищобаю:
Не йди за мнов, чорнушечко, бо тя порубаю!
Не йди за мнов, чорнушечко, бо тя порубаю,
Пішла за нас бесідиця пониже Токаю!
(Гол. IV, ст. 489, ч. 19).
227. Ой Господи милосерний, що таке на світі,
Що зелена Буковина як в зими, так в літі? (Хотінь).
228. Ой як піду в Буковину, нігди не загину,
Буковина зелененька як літо так зиму. (Іванівка).
229. Чує ми сі, товаришу, чує, причуває,
Що в дзелені Буковині соловей співає.
Чує ми сі, товаришу, чує ми сі, чує,
Що в дзелені Буковині завулечка кує. (Тисьменичани).
230. Ой тутуду, ой тутуду, де я на рік буду?
Тай ци в горі, ци в долині, ци на Буковині? (Михайловичі).
231. Ой нима то, ой нима то, як¹⁾ на Буковині²⁾
Там то вінок³⁾ зелененький⁴⁾ на кожній дівчині. (Грэг.).
Іванівці: 1) Ой нігде так не гуляють, як. 2) Там віночок. —
Жураки: 2) Україні. 4) Зелені є там віночки.

232. Коби я знав, файна любко, шо ти в Буковині,
Линив би я вівці пасти а в тій поконині.
(Гол. II, ст. 355, ч. 589).
233. А мій милий в Буковині пише листи мнї :
Справуйже ся, моя мида, бо я на чужині. (Дусавія).
234. Ой мій милий сїв, оре за Буковиною,
Він до мене листє пише, банує за иною.
Він до мене листє пише, вітром передає :
Як си мов закохавє я в Стецеві має. (Стецева).
235. Віддай мене, моя мати, до нової хати,
Щоби її не ліпати анї валькувати.
Бо я маю миленького аж на Буковині,
Купує ми обарінки, як малі дитині. (Красно),
236. Ой цїсарю, цїсарюку, корона ти срібна,
Кобис прийшов в Буковину, яка стала бідна.
Буковина стала бідна, лиха цілі хмари,
Було в людий по коровці й то Жиди забрали.
Жиди берут по коровці, пави берут діти,
Бідна-ж наша головонько, де нам ся подїти? (Шідахарич).
Пор. Гол. II, ст. 332. ч. 469.
237. Не жаль мені погуляти, не жаль ми побути,
Не жаль мені бай за любков на Венгри шарнути. (Посіч).
238. Ой поїхав мій миленький на Венгри, на Венгри,
Він до мени листи пиши, що ю сї ми верни. (Ожомля).
239. Ой нема то краю, краю, над ту¹⁾ Верховину,
Коби мені²⁾ погуляти хоть одну годину. (Іванівна).
Михайловичі: 1) Як над. 2) Колиб собі.
240. Верховина, Верховина, тай Верховиночка¹⁾ :
Яка була сука мати, така її дочка. (Войнялів).
Григорів: 1) Коломия, Коломия тай Коломийочка.
241. Летїв ворон з таштих сторон, крилоньками шай, шай,
Як я піду з Верховини, буде копусь жаль, жаль!
(Гол. II, ст. 408, ч. 763).
242. Гей далека дороженька від Висли до Дністру ;
Пустив-си ся тай без весла на річеньку бистру.
Не для того, бим сьвіт звїдав, ні для того краю,
Іно для тої вишеньки, що над Дністром маю.
(Гол. II, ст. 332, ч. 468).

243. Вбила ни ся, товаришу, Волощина в боки:
Дав ходаки за кулешу таї чорні волоки.
(Гол. IV, ст. 469, ч. 117).
244. Товариш сї, брате, вженив¹), таї бере дівчину,
А менї би молодому іти в Волощину.
Товариш сї, брате, вженив, таї бере дівочку,
А менї би молодому іти на войночку. (Жураши).
Григорів: 1) Мій товариш вже сї женат.
245. Ой ти брате, братїйочку, не пий горілочку,
Але брате, братїйочку, возьми си дівочку.
Ой хорошу дай дівочку, хорошу дівчину,
Та запали сїни, хату, ходїм в Волощину!
Ой у тоту Волощину, бай в Волощиночку,
Та щобисме не робили тяжку панщиночку!
(Гол. II, ст. 269, ч. 124).
246. Ой піду я в Волощину хліба заробити:
Як си любив Катирину, так буду любити. (Чорні Ослави).
247. Шо забуду Волощину, то си нагадаю,
Ой таки я в Волощинї дівчиноньку шаю. (Іванівка).
248. Ой пішов я в Волощину, лиш там було бути,
Як нагадав на дівчину, мусїв ся вернути.
(Гол. II, ст. 295, ч. 215).
249. Ай конику вороненькїй, дам тобі оброку,
Перенеси Анїченьку в Волоського боку.
(Гол. II, ст. 286, ч. 221).
250. а) Ой ни клини, сусїдонько, ни клини, ни клини,
Ни буду ти нивісткою, бо ни люблю сина.
Ни буду ти нивісткою, ні єму жоною,
Бо я піду в Волощину дівков молодю. (Чорні Ослави).
251. б) Ни буду ти, лигїнику, не буду жоною,
Бо я піду в Волощину дівков молодю. (Чорні Ослави).
252. Ой на дворї день біленькїй; де йдеш, мій миленькїй?
Ой я іду в Волощину по ладну дівчину. (Вороблевичі).
253. Сюда туда долинами пшениця ланами:
Вандруй, вандруй, дівчинонько, в Волощину з нами.
Хїба би я дурна була, розуму не мала,
Та щоби я молоденька з вами вандрувала. (Григорів).
Пор. Кол. ст. 53, ч. 107.

254. Сюди, туди вулицями через Галилею:
Ходи, брате, відвідати, що ся діє з нбю. (Невід.).
255. Ой вже менї докучило той Дністер бродити,
Хоч би як рад, то не можу дві на раз любити. (Біла).
256. Ой кобиж я за тми була, за кми я гадаю,
Принесла би сїм раз води з тихого Дунаю.
Ой кобиж я за тми була, за кми же я мислю,
Принесла би сїм раз води аж із Перенишлю. (Нагуєвичі).
Пор. Кол. ст. 103, ч. 1097.
257. Ой возму я тай дівчину за білу ручину,
Переведу за Ліницю свою білявчину. (Хотїнь).
258. Ой Магуро, Магуройко, тож ти не еднака,
З під одної вода тече, з під другої млака.
З під одної вода тече, жеби ся напшти,
З під другої вода тече, би ся вхолодити. (Дидьова).
259. Ой піду я у Магуру бучка ціхувати,
Сам не знаю, у котрої любки ночувати. (Мшанець, З.).
260. Ой піду я в Мараморш на Золоту Баню,
Купю жонї черевички, а собі кресаню.
(Гол. IV, ст. 510, ч. 103).
261. Марамарош, Марамарош, студенї кирницї,
Привели мя та на біду тотї молодяцї.
(Гол. II, ст. 428, ч. 561).
262. Який ярець зелененький на тїй земли зїшов,
Який хлопець молоденький в Марамарош пішов!
(Гол. II, ст. 428, ч. 560).
263. Ой хлопчики, плеканчики, де ви сї плакали?
Як підете до Мурави, будете плакали.
264. Ой я піду до Мурави, а в Мурави далї,
Та винесу Марисунї червонї коралї. (Розлуче).
265. Ой Іванку, каже, Іванку, ввєла вода лавку,
А куди ми перейдемо, хїба на Моравку. (Жураки).
266. Ой ду, ду, ду, ой ду, ду, ду, де я на рік буду?
Ци в Моравї, ци в Долині, ци на Буковинї. (Ходовичі).
267. Ой ви хлопцї плеканчики, де ви сї плакали?
За двї, за три недїленьки підем до Мурави.

Ой ми підем до Морави, а в Мораві люде,
 Озвемо си по Моравці та добре нам буде. (Волосів)
 Пор. вище ч. 172.

268. Ой я піду до Мурави, Мураво, Мураво,
 Чом же мене Бог покарав тов бідов хуравов? (Мавковичі).
269. Німеччина, не Лящина і земля волоска :
 Підмовивши чуже дівча, піде поголоска.
 (Гол. II, ст. 351, ч. 514).
270. Ой на горі на високій сивий заяченко,
 Ой віхто так не заграє, як Нагишюченко.
 Як заграє, васьпіває, далеко го чути,
 Аже в тую Німеччину, та де би нам бути.
 (Гол. II, ст. 306, ч. 330).
271. Ой Опіле, Опілчко, най Бог тебе нас
 З твоєв вродов! Понад тебе красшого не нас. (О. Коцав).
272. Ой поїхав мій миленький ой до Органтини¹⁾,
 Привезе ми два перстені, дві білі фустини. (Волосів).
 1) Архентини.
273. Ой сходив я все Підгірє, границі гурецкі,
 Не находив над дівчета, над болоховецкі. (Нагуєвичі).
274. Ой пішов я на Підгірє, тай на Підгіречко,
 Тай виніс я барабулі тай на насїнечко.
 Гей не їв я більше ні що, лише барабулі,
 Та як вийшов я на весну, не вчув я зазулі.
 (Гол. II, ст. 538, ч. 4).
275. Ой в Подолю сиві воли, в Подолю, в Подолю ;
 А я свого миленького тримаю в придолю.
 Лежи, лежи, мій миленький, як я тя сговала,
 За тобою мати глядит, а я не сказала. (Нивиці),
276. Ой весіля, махуненько, весіля, весіля,
 А як буде по весілю, підем на Поділя. (П. Ст. В.).
277. Рубай, брате, яворину, а я буду гіле,
 Забирем си по дівчині, підем на Поділе. (Ожомля).
278. Ой вірлята, соколята, скиньтесь по перочку,
 Та винесіт із Подоля мою дівчиночку !
 (Гол. II, ст. 289, ч. 237).
279. Стоїт верба над водою, розпустила гіле,
 Вибрай ся, дівчинонько, зо мнов на Поділе. (Голгоці)..

280. На Поділю хліб на кілю, ковбаси на гілю;
А де я сі сиротойка на зину подію? (Ожонка).
281. Ой зацвила сина цвітка та на тін Сереті:
Я казала, же в сурдугі, він прийшов в вереті.
Я казала, же в вереті, а він прийшов в мішку,
Я ся назад оглядаю, а він їсть лешішку. (Кобиліволоня).
282. Та я сходив усі гори тай землю турецьку,
Не надибав дівчиночки по старо-лисецьку. (М. Яцив).
283. Україно моя мила, мати моя рідна,
Ой сталаж ти, Україно, тепер дуже бідна.
Ой сталаж ти, ой сталаж ти, останеш на віки,
Забрали та тай Москалі під свої ошкі. (Волчківці).
284. Ой гойдашки, гайдамашки зрубали Вкраїну,
Течут ріки кєрвавї з гори на долину.
Ой гойдашки, гайдамашки Вкраїну зрубали,
Течут ріки кєрвавї темними лугами. (Тасьменичани).
285. На Вкраїну ни поїду, служити ни буду,
Дівче ни сі сподобало, жити си буду. (Ожонка).
286. Ой піду я в Україну, там я не загину,
Скажу собі посадити червону калину. (П. Ст. В.).
287. Ой гуляки парубочки, гуляки, гуляки,
Колісьмо ся не женили, підем за вояки.
О як ни ся не женили, сухі дуби цвили,
А як ни ся поженили, то сирі погнили.
Бувай здоров, тай я з тобов, молодий козаچه,
А за нами молодими Україна плаче. (Дрогобач).
288. Ой скрипочки із липочки, а струни з бервінку,
Як заграю, буде чути аж на Українку. (Бабусів).
289. Ой женила¹⁾ мене мати коцюбою з хати:
Іди, сину, на Вкраїну дівчини шукати. (Вільки Маз.).
Григорів: 1) Гоним.
290. Запріжу я когута і курку чубату,
Ой¹⁾ поїду в Україну²⁾ по дівку богату. (П. Ст. В.).
Вільки Мазов.: 1) Бай. 3) На Вкраїну. — Пор. ч. 68.
291. Або мене, любцю, люби, або мене лиш,
Або мої вічка чорні на папери пиши.
На папери, на папери, тай на паперочку,
Щоби било мої вічка на Україночку. (Кропив. Н.).

292. Стоїт явір над водою, в воду похилив сі,
З України до дівчини козак залицев сі. (Невід.).
293. Ой горами, долинами, пшениці лапами,
Вандруй, вандруй, білявино, на Україну з нами.
Хиба би я дурна була, розуму не мала,
Та жиби я на Україну з вами вандрувала. (Дрогобич).
Пор. вище ч. 253.
294. Який листок на яворі, такий на калині,
Який любко в своїм селі, такий в Україні. (Вороблевичі).
295. Теї високо, теї не низко листок на калині,
Теї далеко теї не близько милий на Україні.
Теї упадь же, жовтий листку, з тої калиночки,
Теї верни си, мій миленький, з тої Україночки.
Теї не верну, моя мила, далека дорога,
Скину шепку теї вклоноу си, будь мила здорова.
Ой будь мила здоровенька, не забудь за мене,
Бо світ зийдеш, теї не найдеш кращого від мене. (Стецева).
296. Ой музико череміський, заграй по підгірськи,
Та най я си потанцюю ой по старосьвітськи. (Волосів).
297. Бодай ти ся, Черногоро, запала, запала,
Що ти мене від любочки застала, застала. (Ходовичі).
298. Пасе бідня вівці в Глофі та у Черногорі,
Але его колачки у моїй коморі.
Ой а его колачки всі в моїй коморі,
А він ходит з голим бучком аж по Черногорі.
(Гол. II. ст. 364. ч. 627).

2. Міста, села.

299. Та Баршеш дороженька, Баршеш, Баршеш,
Куди піду, не бою сі з своїм¹) товаришем. (Пасічна).
Гвозд: 1) З добрим.
300. А з Батятич на Зубівміст котет ся гарбузи,
Зубівміські дівчатоцька самі драпогузи.
З Зубівмосту до Батятич котїт сі грейцарі,
Батятицькі парубойки самі господарі. (Батятичі).
301. До Бачова не піду, Бачів на долині,
В Дусанові дівчатоцька, як цьвіт на калині. (Дусанів).

302. Не дивлю ся на Береги, бо не маю чого,
Подивю ся на Озвалець на любонька свого. (Кропив. Н.).
303. Бирижани, Бирижани, жаль мнї за вами,
Бо то мнї в Бирижанах, як в рїдної мамі. (Шибалин).
304. Бережани, Бережани, жиль менї за вами,
Не так ми жиль за макїтров, як за пирогани. (Дусанів).
305. Попід тотї Бережини зацвили ожини;
Якась мара любить бабу, на мене зложили. (Угринів Дол.).
306. Сивий коню, сивий коню, ремінна уздечка,
Там то ми ся сподобала дівчина білецька. (Біла).
307. Ой на ланку пшениченька, на ланку, на ланку,
Білецькі дівчатонька всі на айзибанку. (Біла).
308. Ой кувала завулиця в городї на стежці,
Бку файну любку маю у Білоберезці. (Ясенів Гор.).
309. Тече вода з під города, ярочки вибират,
А наша ся їмостуня з Боберки забират. (Боберка).
310. Ой боберські парібочки, одну раду найте,
Із Боберки до Дидьови дівчини не дайте. (Боберка).
311. Ой каю сі молоденька, каяти буду сі:
Прийшов хлопець з Болоховець в чорнім капелюсі. (Михайловичі).
312. Ой у нашім Бориславу яни реперуют,
Ой бо наші файні хлопці дома не ночуют. (Кропив. Н.).
313. Ой новили Бориславце, що будут панани,
А вии поле попродали, тай пішли в торбани. (Нагуевичі).
314. Куди гляну, туди гляну, а все до Брухович,
Там мій милий чорнобривий ходит як попович. (Возків).
315. Як би ми ліс, як би ми ліс, як би ми ліщина,
Ми був би я в Будзанові, як би ми дівчина. (Будзанів).
316. Ой піду я на Будилів, на тоту Сочаву;
Поки буду, ми забуду дівчину чорняву. (Невід.).
317. Черешеньки та вишеньки помитушили сі,
Ой чось наші лигівники порозходили сі.
Єден пішов до Варшави, другий до Сучави,
Але третій зажурив сі, що ми оженив сі. (Чорні Ослави).

318. Не далеко до Вербова, іно два горбочки,
А в Вербові такі дівки, як в нас образочки. (Голгочі).
319. Ой закукай, зазулечко, закукай небого,
Бо вже мого пробуваня в Верецьких не много.
(Гол. II, ст. 407, ч. 761).
320. Ой відки то вітер віє, чи пи з Видинова?
Чия дівка на переді, чи ни Федорова? (Чорні Ослави).
321. Ой гадала молоденька, жи Видиця горит,
А то моя білявниа в Видици говорит. (Кропив. Н.).
322. В Вихторові й в Комарові короткі загони,
В Комарові такі дівки, як два макогони. (Викторів).
323. А славная Коломня з Вишні¹⁾ мандрувала,
Та ступила на Щіглі²⁾, там си погуляла (Ожомла).
1) Судова Вишня, містечко мостиського пов. 2) Щиглі, прмієлок
села Новосілок, яворів. пов.
324. Куди гляну, туди гляну, а все до Вівкова,
Там я буду за невістку, де жовта підлога. (Вовків).
325. Вийшли кури за фігури самії красенькі,
А вівківські дівчатовька самі горбатенькі. (Вовків).
326. Вийшли кури за фігури самі сорокати,
А вівківські дівчатовька самі череваті. (Вовків).
327. А в Вівкові нема села, но саме каміне,
А вівківські дівчатовька смердят як помії. (Вовків).
328. Ой ніхто так не заграє, як Баран Микита,
А вівківські дівчатовька дурні як телета. (Вовків).
329. А вівківські парубочки сіяли, орали,
Костенівські череваті гарбузи покрали.
А щоби то гарбузи, а то такий днів,
А щоби то череваті, а то господині. (Вовків).
330. А воленьські дівчатовька як ковальські ніхи,
Тай но ними четверти до Стрия оріхи. (Тростінець).
331. Ай відки ти, білявчино, чейже з Волосники?
Вітер віє, сіня сіє, дрібні колопеньки. (Волосянка).
332. Всюда біло, всюда біло, над Волцном ясно;
Як же ни сі на той Волцнів подивити красно! (Волцаїв).
Вар. ...сню ...мгло.

333. Чекай, чекай, еден дурню, дам я ти дівчину,
 Що ти втічеш з Ворохівки аж на Опарщину¹⁾.
 Чекай, чекай, еден дурню, дам я тобі дівку,
 Що утічеш з Опарщина аж на Ворохівку²⁾. (Невід.).
 Григорів: 1) Що ти будеш утікати аж на Волощину. 2) Що ти
 будеш утікати аж на Комарівку.
334. Та де гаразд, та де гаразд, я у Вустю гаразд,
 Та ці винни, ці нивинен, будут бити заразд. (Усте).
335. Ой у Гвозді нема поле, лише два лавочки,
 А у Гвозді такі хлопці та як образочки. (Гвозд.).
 Пор. ч. 318.
336. Ішов дід з Гниловід, баба з Зарваниці,
 Знайшов дід воловід, баба рукавиці. (Григорів, Голгочі).
337. Гологіцкі гори, гори, ховайте сі в доли,
 Заставацкі парубочки, бувайте здорові¹⁾. (Голгочі).
338. Ой голгіцкі парубочки, заставацкі хлопці,
 Як се війдут до купочки, то самі молодці. (Голгочі).
339. Ой до води, сивий коню, до води, до води;
 В тих Голгоцох нема хлопців, самі дідоводи. (Котузів).
340. Як я піду з тої Гори, то заберу сліди,
 Бо вже я сі на ті Горі навмділа біди. (Нагуевичі).
341. Ваші тато, наші мама в Городенці були,
 Тай сапали кукурудзи, сапочки забули. (Пасічна).
342. В Городенці на ярмарці чорнява гуляла,
 Усі хлопці городенські з собов намовляда.
 (Гол. IV, ст. 458, ч. 109).
343. А відки ти, пане брате, ци не в Городенки?
 Ци не видів, ци не стрічев дівчини Оленки?
 Ой я видів, ой я стрічев дівчину Оленку,
 Що гонила сім пар волів через Городенку.
 (Гол. IV, ст. 464, ч. 151).
 Пор. Гол. II, ст. 248, ч. 9.
344. Ой ходила чорнявая та по Городенці,
 Купувала мід сичений гільтайовій неньці.
 Ой пий, нене, ой пий, нене, медок солоденийкий,
 Ой бо ни ся ісподобав твій син молоденький!
 (Гол. IV, ст. 558, ч. 110).
345. А я війду на гороньку, стану на плитоньку,
 Мило ми сі подивити в Горохолионьку. (Жураки).

371. Ой піду сі сповідати аж до Зарваниці,
Ци за дівки більші гріхи, ци за молодичі? (Угринів Д.)
372. Напила сі дівчинонька водиці в кирниці,
Вандрувала за жовняром аж до Зарваниці.
Аби-с була, дівчинонько, водиці ни пила,
Ни булаби-с в Зарваниці Богу сі молила. (Врб.)
373. Напила се дівчинонька водиці в кирниці,
Тай бігала до ворошки аж до Зарваниці. (Пост.)
374. Ой пішов я на варінок варінку рубати,
Завезли сі Заріпчани сокирочку взяти.
Беріт собі, Заріпчани, тоту сокирочку,
Та лиш мене молодого пустіт до домочку. (Угринів Д.)
375. У Зарічю під обічю сивий бичок риче,
То все ни ся причувае, що ня милий кличе.
(Гол. II, ст. 421, ч. 528).
376. а) А в Зарудю нема поля, но одній гони,
Зарудецкі дівчатовька так як макогони. (Охримівці).
377. б) Не далеко до Заставец¹⁾, іно два вигони²⁾,
А в Заставцьох³⁾ такі хлопці, як в нас макогони. (Гомгочі).
Постолівка: 1) Сороки. 2) Тільки одні гони. 3) А в Сороці.
Пор. ч. 322.
378. А в Збаражи є два доми, бодай ся запали,
Бо там йому миленькому кучерики втали. (Охримівці).
379. А в Збаражи загреміло, в Тернополи¹⁾ трісло,
Ой поїхав козаченько²⁾ купувати крісло. (Біла).
Білінський: 1) Ой поїхав Олексуцьо до Львова. — Поеіч:
1) У Калуши загреміло, в Станіславі. 2) Пішов Дмитер до Маруні.
Пор. висше ч. 52.; Кольберг, III, ст. 45, ч. 397; Де-Воллаць,
ст. 229, ч. 14.
380. В єньших селах парубоньки сьміте тай полова,
В Іванівцьох парубоньки — милая розмова. (Іванівці).
381. Ой гадайти, парубоньки, гадайти, гадайти,
З Івановиц до Волцнива дівчини ни дайти. (Іванівці).
Пор. ч. 310.
382. До Йвановиц доріженька бита бодаками,
Іванівські дівчатовька пахнут фіялками. (Іванівці).
383. Ой збудив сі пан капітан, трубів до атаку,
А Йванівські дівчатовька нюхают табаку. (Іванівці).

384. В Іванівцях добри бути, бо сило на ямі,
А Йванівські дівчатонька як намалювані.
В других селах кілька дівок, вигатив би ринок,
Тай ще би сі віставило свиням на будинок. (Іванівці).
385. На шальвію воду грію, на руту зливаю,
В Іванівці хлопцья маю, на него чикаю.
Чи мені так Бозя дала, чи ми люди дали,
Що я собі в Іванівці хлопцья сподобала. (Іванівка).
386. А звідки ти, пане брате, чи не з Кальварії¹⁾,
Чис не видів, пане брате, дівчини Марії?
Ой видів я, пане брате, дівчину Марию,
Попід гори пасла воли, попід Кальварію. (Вовків).
Хотїнь (тільки 1-а стр.): 1) Коломиї.
387. Ой ходив я понад ріку тай збирав корінці,
Ой то ми сі сподобала дівчина в Камінці. (Вільки Має).
388. До Києвце по вовес, до Турад по сіно,
До Йвановиц по дівчину, бо велике віно. (Іванівці).
389. Не втіпана, не дергана, не рівані поли,
Засватаана до Києва через чорні брови.
(Гол. II, ст. 282, ч. 201).
390. А Колинці і Гринівці, до купи їм кінці,
Вишивана сорочечка на кожді дівці. (Чернолізці).
391. Ой не видко Коломї, лише видко хрести,
Туди мені любо, мило, очима повести.
(Гол. II, ст. 335, ч. 4-6).
392. Коломия переиня¹⁾, Коломия місто,
В Коломї дівчатонька²⁾, як пшеничне³⁾ тісто. (Розділ).
Волосів: 1) Не помня. 2) Такі хлопці. — Крупско: 3) Варене. —
Біла: 3) Ячмінне.
Пор. Кольберг. III, ст. 10, ч. 1; Гол. II, ст. 247, ч. 2; Гол. II,
ст. 414, ч. 494; вище ч. 366.
393. Коломия, Коломия, Коломия місто,
Котра дівка легкороба, те така як тісто. (Вербїж).
Пор. Гол. II, ст. 421; II, ст. 248, ч. 7.
394. Коломия славне місто, бо є в нїй Вірмени,
Ой прошу вас, добрі люди, не сьмійте сі з мени. (Орелець).

395. Ой ішов я в Коломиї тай упав в пеміні,
 Ни дали ми загинути дівки чорнобриві. (Шиб. Ман. Іванівка).
 Пор. Кольберг, Ш, ст. 11, ч. 17; Гол. II, ст. 303, ч. 310.
396. Коломня, Коломня по горі ходила,
 Зійшла з гори на долину, води ся напила. (Дяд. Піс. Гринг.).
 Пор. Кольберг, Ш, ст. 19, ч. 105; ст. 33, ч. 262.
397. Коломию запалили, Коломня горит,
 Коломня ні до кого слова не промовит¹⁾. (Іванівка).
 Уйбард: 1) За тобов мні, біла дівко, головонька болит. — Рако-
 вець: 1) А мене вже за дівчинов головонька болит.
 Пор. Кольберг, Ш, ст. 10—11, ч. 5, 7 і 9; Кол. ст. 114, ч. 1468 ;
 Гол. II, ст. 248, ч. 5.
398. Коломня запалена, Коломня горит:
 Такої мене за милою головонька болит.
 Як я тоту Коломию зачую, зачую,
 Через тоту білявину дома не ночую.
 (Гол. IV, ст. 463, ч. 149).
399. Ба що же ти, дівчинонько, гадала, гадала,
 Та як тота Коломиїнка палала, палала?
 Я гадала, мій миленький, гасити, гасити,
 Та не могла я що найти, щоб воду носити.
 (Гол. II, ст. 248, ч. 8).
400. Як¹⁾ згоріла Коломня, ще згорит²⁾ Вигода,
 Ай³⁾ де буде⁴⁾ почувати дівчина⁵⁾ молода? (Кропив. Н.).
 Дрогобич: 1) Ой. 2) Згоріла. 3) Ой. 4) Будеш. 5) Дівчино.
401. Ой краснаж ти, Коломиїко, гонтами побита,
 Та ще краща Отинїйка соломов покрита. (Волчківці).
402. Ой як нема в Коломиї дворика нового,
 Ой так нема в Березові мого миленького. (Березів).
403. Коломня, Коломня тай Коломиїчка,
 Яка була сука мати, така її дочка. (Задар. Львів. Григорів).
 Пор. Мат. V, ст. 227, ч. 103.
404. Коломиїо, Коломиїо, тай Коломиїчко,
 А мій милий такий файний, як у риби очко. (Віла).
405. А як собі заспіваю на паньській долині,
 Піде гелос понад колос аж до Коломиї.
 Пішов гелос понад колос та вдарив у Кути,
 Котрі були гарні хлопці, забрали в рекрути. (Підсахарч).

406. Славне місто Коломня, ще славнійші Кути,
Ой ще би я не женив ся, як би не рекрути. (Хотинь).
407. Ой славная Коломня тай нежи горами,
Ой славнійша дівчинонька з чорними бровами.
(Гол. II, ст. 248, ч. 6).
408. А згоріла Коломня, а згоріли Кути,
А най згорит Буковина, мнї в нїй не бути.
Я сьогодні в Буковині, а завтра вже піду,
Нїхто мене не питає, коли я знов прийду.
Не мут вже мене питати, ни брат, ни сестриці,
Бо ми раби в Буковині, чужі чужиниці. (Підзахарч).
409. Ой коби-с знав, мій миленький, що я прийду мнї,
Вийшов би-с нї візирати аж до Коломиї.
Ой коби-с знав, мій миленький, що я йду до дома,
Вийшов би-с нї візирати аж до Яблонова. (Беревів).
410. Коломня¹⁾, Отинія, Заболотів, Снятин,
Станіслав, Богородчини, Надвірна, Делятин.
(Тисем. Кост. Ямн. Чорт. Григ.).
Ямниця: 1) Городенка, У всіх інших варіантах говорять :
Станіславів, Богородчан (або Богородчів).
411. Що й Комарів тай Викторів, то все одно поле ;
Викторівску обіймає, комарівску коле ! (Викторів).
412. Що Конюхи привабуду, то си пригадаю,
Либонь бо я в тих Конюхах дівчиноньку маю. (Бишки).
413. Ой конюска дівчинонька, конюска, конюска,
Пристала ми до серденька, як біленька гуска. (Бишки).
414. А звідки ти, пане брате, чи не з Королівки ?
Чис не видів, пане брате, дівчини Марійки ? (Біла).
415. Ой на мила, ой на мила, яка ти зрадлива,
Ти в Коростові умерла, а в Тухли-с ожила. (Коростів).
416. То я пішла з Коростова за вирхи, за вирхи,
Що як рано іду з дому, не прийду на ширки. (Коростів).
417. Ой їхав я, пане брате, з того Космачина,
Іно ми ся нахилила густа смеччина.
Іно ми ся покилила тай до землі впала,
Котра дівка ворожила, то ся не віддала. (Голгочі).

418. Костенівські парубочки не мають догани,
Заберут си файки в зуби, ходїт як Цигани. (Вовків).
419. Костенівські парубочки від мази, від мази,
Іден слїпий, другий кривий, третій ледви лази. (Вовків).
420. В монастирі задзвонили до Крехова чути,
Лиш би з тобов, Оленцуню, на розмові бути.
Лиш би бути, лиш би бути, та настояти сї,
Личка твого румяного націювати сї. (Орець).
421. Ой летїла зазуленька до Креховец на ніч:
Перекажи, зазуленько, милому добраніч. (Крехівці).
422. Запіяли когуги самі чорнокрилї,
Кривенецкі парубки самі чорнобривї. (Невід.).
423. Горі селом, долї селом плоти городженї,
Аї минї у Кропивнику дївки не судженї. (Кропив. Н.).
424. Ой на Кути дорїженька, на Кути, на Кути,
А я люблю дївчиноньку, не можу забути. (Вашня).
425. Ой що чути, товаришу, що чути, що чути?
Зайшло сї сухе ріще, вігорїли Кути. (Пасїчна).
426. Ой Кутами чорна хмара, Кутами, Кутами,
Бувай мила здоровенька, бо я йду сьвітами. (Григорів.).
427. Ой поїхав мій миленький аж до Кутїночок,
Привезе ми з Кутїночок вілє на віночок.
Дївнькою ти, мій миленький, за той даруночок,
Що-с ми привів з Кутїночок віля на віночок. (Посїч.).
428. Ой піду я до Ланчина, Ланчин на долині,
А ланчиньска челядочка, як лист на калнії.
(Гол. II, ст. 266, ч. 109).
Пор. Кольберт, III, ст. 16, ч. 67.
429. А в городї бобовинє, нима на нїм бобу,
А лапшиньські парубоньки лжят на хоробу. (Іванівці).
430. Ой у Липю горівку лю, а в Скороднім сиджу,
Що ми з того, що тя люблю, коли тя не виджу? (Мшанець З.).
431. Ой до Львова, ой до Львова дороженька бита,
Ах то ми ся сподобали з Соланів дївчита. (Вільки Мав.).
432. Ой до Львова дорїженька, до Львова, до Львова,
Та відпала від коника золота підкова. (Хотїнь).

433. Ой поїхав мій миленький до Львова, до Львова,
Та згоріло серце моє, як житна солома.
(Гол. II, ст. 345, ч. 533).
434. Ой Господи милосерний тей ти подиви ся,
Ой десь мої кавалери порозходили ся.
Іден пішов тай до Львова, другий до Кракова,
А третій десь в Голядові, коб но я здорова. (Ниваці).
435. Ой піду я на Майдай тай на Майданицю,
Яксь біда головата тегне колісницю. (Угрнів Гор.).
436. На Майдані нема хліба, лише половуха,
На Майдані одна дівка тай тога беззуха. (Угрнів Гор.).
437. На Майдані фayne село на горбі, на горбі,
А майданські такі дівки, як козарі в торбі. (Посіч).
438. Т'али й кажи сіда-ріда, ота й сіда дана,
Колиж кі си надіяти я з того Майдана?
Колиж кі си надіяти в тої Майданини,
Та ни піду погуляти робітної днини.
Та ни піду погуляти, бо маю роботу,
А лиш піду погуляти в залушну суботу. (Усте).
439. Ты музико шарковецький, заграй по бабеньки,
А я собі потанцюю по монастирецьки. (Жураки).
440. В Милованю двони дзвонет, бо свѣта неділі,
Вільшинецькі гайдамаки лупають каміне. (Миловане).
441. Михайлівські парубочки, почаївські хлопці,
Як сі виїдут до куночки, такі як молодойці. (Михайловичі).
442. На Медвежу не належу, на Волю не зайду,
Як сі хочу оженити, в своїм селі¹⁾ найду. (Нагуевичі).
Дрогобич: 1) Ой я собі дівчиноньку в Дрогобичи.
443. Ой битая дороженька та по під той Мишин,
Пішов свѣта приймаючи Михайло Дмитришин. (Чорні Ослави).
444. Убита ни дороженька через цілий Мишин,
Ой ніхто так не заграє, як Гриць Василюшин. (Березів).
445. Ой на нині кучерки як та козушина,
Ой чень мене тай полюбит богацка дівчина.
Ой піду я до Мишина, або де Ключева,
Ой чень мене тай полюбит дівка богачева. (Матівці).

446. Ой сараче, каже, кучно, не чини так гучно,
 Бо я за тя дав два лева йдучи з Могилева.
 (Гол. II, ст. 621, ч. 33).
447. Нагуївські парубочки мід, горівку пили,
 Ясеницькі гелевачі на чиру сі били.
 Нагуївські парубочки дрібне листє пишут,
 Ясеницькі гелевачі кочили колишут.
 Нагуївські парубочки в коршні напивали.
 Ясеницькі гелевачі гарбузи закрали.
 Нагуївські парубочки, а де ваша цюга?
 Коло коршми при дорові прийїта до плота. (Нагуєвачі).
 Пор. висше ч. 329.
448. Поорані ораниці, тай поволочені,
 А пнжвянські молодци на корм ни з'учені. (Печеніжин).
449. Похилив ся дуб на дуба, берега на ельму;
 Я вдуріти, полюбити в Новошнів шельму! (Новошнів).
450. Сьвятий Боже, сьвятий кріпкий, а ти, газдо, відки?
 Ой я газда з Обертна, любка з Гуцулівки. (Волосів).
451. Ой їхав я з Озерян, тай загубив люшню,
 Оглянув сі сюди, туди, тай в долоні луснув. (Кнїгянин).
 Пор. висше ч. 149.
452. Ой їхав я з Озерян, тай не оглядав сі,
 Якийсь дїтко забїг з заду тай в кишню в...в сі. (Кнїгянин).
453. Коби я мав кониченька, то маю саньчата,
 Поїхав би на Озвалик, там файні дївчата. (Кропив. Н.).
454. Коби мнї, моя мамко, не студена роса,
 Пішла би я до Ойлока, коби я не боса.
 (Гол. II, ст. 420, ч. 520).
455. Ой в Ойлоці два місяці тай оба ясенькі,
 Суть у мене два голубки, оба молоденькі.
 (Гол. II, ст. 420 ч. 521).
456. а) Ой поїхав¹⁾ мій миленький аж до Голомуца²⁾,
 Привезе ми спідничину³⁾, бо вже тотя куца.
 Ой поїхав мій миленький аж до Станїслава,
 Привезе ми даруночок, хоїм не кавала. (Войничів).
 Шибалин: 1) Ой поїди. 2) Оломуца. 3) Набере ми на спідничню.
 Пор. Кол. ст. 152, ч. 1885.

457. б) Ой приїхав мій миленький аж від Оломуца,
Привів мені спідничину, таї та дуже кудя. (Охрим.).
458. Як би була, мамко, знала що піду в Опорець,
То би була не садила в городці яворець. (Тухля).
459. Ой піду я в кінець села, в кінець Опришевець,
А там дівче пасе воли, біле як панерець. (Пасічна).
460. а) Та поїхав мій миленький та до Орявчика,
Та він казав, що ми више бунду в заячика.
Ой поїхав мій миленький та на тоту Гуту,
Та купив ми перстенину на правую руку. (Коростів).
461. б) Ой я собі полюбила хлопця в Орявчика,
Та ми казав, що ми више бунду в заячика. (Тухля).
462. А остринський дав ми ринський, оleshівський шустку,
Вільшинецький коралики, шилованський фустку. (Миловане).
463. Ой зійшов я цілий сьвіт і землю турецку,
Не здивав я дівчиноньку, як охримовецьку. (Охрим.).
464. Що забуду Охримівці, то си нагадаю,
Либонь же-ж я в Охримівцях каваліра маю. (Охрим.).
Пор. више ч. 412.
465. В Охримівцях нема поля, но самі кусочки,
Охримівські дівчатонька так як образочки. (Охрим.).
466. Ой знаю я, парібочку, усі твої мисли,
Купував-ис чоботята аж у Перемишли.
В Перемишли купував, в Янові підкував,
В Добрусині, в добрім селі, дівчині дарував. (Каміна).
467. Дайже-ж мене, моя мати, за кого я мислю,
Винесу-ж ти сім раз води аж із Перемишлю. (Кропив. Н.).
468. Ой кувала завуличка в городі на вишни,
Та десь моя білявина аж у Перемишли. (Кропив. Н.).
469. Коби ми ліс, коби ми ліс, коби ми ліщина,
Не був би я в тій Пісочній, жиби¹⁾ ми дівчина. (Пісочна).
Яцків: 1) Не був би я на Слобідці, як би.
470. Та най родит верба грушки, а калина ябка,
Та вже мене на Пісочну не понесе гадка.
Ой піду я з того села, на брамі напишу:
Найсолодша дівчинонько, на кого ті лишу? (Пісочна).

471. Єдно село Попелі, друге село Бані,
Третє село Романівка -- нос закоханє.
Та вже нос закоханє помаширувало,
Коби було на дорогу хоть поцюлювало. (Губачі).
472. На Поплавах ліса нема, а плоти городет,
Поплавецкі дівчатонька по шіщаньски ходет. (Кутузів).
473. На Пороги дві дороги, а на Кричку одна,
Ци я тебе, мій шиленькій, любити не годна? (Жураки).
474. Ой посіцкі парубочки від горівку пют, пют
А лисецкі репухачі на чыру сі бют, бют.
Ой посіцкі парубочки на папери пишут,
А лисецкі репухачі бенькарти колишут.
Ой посіцкі парубочки, а лисецкі хлопці,
Як сі зійдуть до купочки, хороші молодці.
А посіцкі парубочки, а лисецкі думці,
Та їхало вісімнаціт на чубатій курці. (Посіч).
Пор. выше ч. 441, 447.
475. Почивичі, Раневичі, того єдно поле,
Як парубок дівку любить, другу колька коле. (Михайловичі).
476. Али тая доріженька веде до Пукова,
Ніхто ни ся не сподобав, лише Струк Микола. (О. Коцан).
477. а) Ой, був же я в Путилові, ой ци раз, ци двічі,
Кортит мене в Путилівку шо годинки бічи.
А був же я в Путилові, ни пив я горівки,
Ни видів я в Путилові хорошої дівки.
А прийшов я на Віжницу та напив си пива,
Єка така дівчиночка, а все чорнобрива. (Кобакі).
478. б) Ой був же я в Путилові та не пив горівки,
Не бачив я в Путилові хорошої дівки.
А як прийшов я на Жабє, напив си си пива,
Там як мала, так велика, кожда чорнобрива. (Москалі вка).
Пор. Вольберг, Ш, ст. 15, ч. 48—49; ст. 32, ч. 252—258; Гол. II,
ст. 249, ч. 10.
479. Куди ідеш, пане брате, ци не до Рахова?
Кажи моїй білявици, най буде адорова!
(Гол. II, ст. 435, ч. 595)
480. Гей Рахове, Раховочку, цукровий медочку,
Ой спалила, змоловила плюга головочку.
(Гол. II, ст. 427, ч. 559).

481. Гей, Ряхове, Ряховоньку, солодкий медоньку,
Коль вон сижу, тебе вижу в літі в холодоньку.
(Гол. II, ст. 427, ч. 558).
482. По над лісок, по під лісок, по під ліс Рожанцький,
А деж ти ся та забавив, любку Волосянцький? (Волосянка).
483. А я піду до Роздола, тай накупю лижок,
З мени буди господня, бои широка в крижох. (Іванівці).
484. Зашуміла ліщиночка, тай гай зелененький,
Ой віїжджав з Росозача дзекан молоденький.
Ой куди він тай віїжджав? До Львова, до Львова,
Тей плакало дві громадї, тей панї Мойсова. (Топорівці).
485. Єден милий на Рудї, другий на Залужу,
Третий милий в Дусанові, що я за ним тужу. (Дусанів).
486. Ой на Рудку, пане брате, на Рудку, на Рудку,
Ой ніхто так не заграє, як милий на дудку.
Ой ніхто так не заграє, як милий весело,
Чути єго колошніку аж на друге село. (Дусанів).
487. На Рунгурах нема ліса, лише саме дубе,
Та там мов пробував сивеньке голубе.
(Гол. II, ст. 384, ч. 478).
488. Ой не видко до Русова, лишень до Креставец,
Такого я любка маю, бере кожний дарец. (Русів).
489. Ой Самбори, Самборику, бодай-іс ся запав,
То не єден парубочок я в тобі заплавав! (Кропив. Н.).
490. Шендель, мендель, катана, пеленичка в торбі,
Що ти зробив, песїй сиву, на Середнім Горбі? (Нагуєвичі).
491. Ой з Сигота сиваники, з Сигота, з Сигота,
Взяла красу із личенька людская работа. (Боберка).
492. Ой мала я шиленького, пішов до Сигота,
Пішов міні купувати на віночок злота. (Березів).
493. Заплакала дівчинька дрібними сльозами,
Нема, нема ледїничка з панскими возами!
Пішов ледїнь до Сигота мури мурувати,
Ой заказав ледїнь дівці рік ся не віддати.
Але пішов бай ледїничек уже поза Відюю:
Відавай ся, дівчинько, бо я вже не війду!
(Гол. II, ст. 364 ч. 629).

494. Ішов дядик до Сигота та на дві веділі,
Вниіс, вниіс два рантушки, а оба-ді білі.
Два рантушки, два рантушки, а два колокільці:
Кому-ж то він подарував? Івановій дівці!
(Гол. II, ст. 368, ч. 645).
495. Пацірочки, блискавочки, я їх полунала,
Ішло бідня до Сигота, я не наказала.
Ішло бідня до Сигота, стало ся питати:
Яку би ти, бідашинко, фустку купувати?
Купуй мені, ледішнику, в усякми квіти,
Шоби мене пізнавали свекрушинні діти!
(Гол. II, ст. 368, ч. 644).
496. Тече річка, тече річка аж до Синевідска,
Рябка ми сі сподобала, має гарні вічка. (Тухли).
497. А там в поли дві тополи, вобі зелененькі,
В Ситіхові дві дівчині, вобі молоденькі. (Ситіків)
498. Ой славнії Скоморохи, бо там дівок трохи,
Ай славніша Постоливка, бо там моя дівка. (Пост.).
499. Поїхала наша Фесе аж до Соколова¹⁾,
Тай забула очи-наш до одного слова.
Навчила сі очи-наш, вірую ви виіла,
Як що хлопці жартували, то всьо розуміла. (Іванівці).
Вовків: 1) Віддала сі дівчинонька аж до Подусова.
500. Ішли дівки в Соколівки тай колесо вкрали,
Але везли на Ферескуль¹⁾, за горівку дали.
Ой дайко нам²⁾, шинкарочко, доброї горівки,
Бо ми цесе кочували ше³⁾ із Соколівки. (Ясенів Гор.).
Підзахарч: 1) Ой понесли у Розтожи. 2) Ой дай мені. 3) Бо я
одасе кочую аж. — Кобаки: 1) Повернули в Микитинці. 3) Бо цесе
ми тежко весли аж.
Пор. Мат. V, ст.124, ч. 79 і ст. 133, ч. 144.
501. Ой летіли журавельки по над Соколівку,
Та виіли пшениченьку, лишили полівку.
Та щож мнї по пшеници, коли нема зерна,
І щож мені по дівчині, коли вна мізерна? (Кобаки).
502. В Солотвині на ярмарку мали воли кривду,
Продав летїнь везку сіна, купив дівці бинду.
А ти будеш, псея віро, у бинді ходити,
А я не міг свіі бички до дому прибити. (Жураки).

503. Ой мамуню, мамуненько, я ваша дитина,
 Ни дати ния до Сороки¹⁾, бо там нима млина.
 Нима млина²⁾, нима млина, тільки³⁾ одні жорна,
 Мили, мили цілий тиждень⁴⁾, в неділю голодна. (Постолівка).
 Григорів: 1) На Григорів. 2) В Григоріві. 3) Лише. 4) Я без
 тиждень мело, мело. — Охримівці: 2) А в Зарудю. 4) Цілий тиждень
 жорнувала.
 Пор. Кольберг, III, ст. 16, ч. 57. — Кучанко, ст. 440, ч. 125. —
 Врабель, ст. 92, ч. 294. — Мат. V, ст. 127, ч. 101. — Гол. II, ст.
 396, ч. 711.
504. Але в Спасі дівки ласі, а в місті перісті,
 А в Ростоках підласісті, як Жидівки в місті. (Підзахарч).
505. Ой не видко Станіслава, не видко, не видко,
 Ой запала тужка зника, не перейти швидко. (Жураки),
506. Ой не видко Станіслава, лише Опришевець,
 Стоїт любко на риночку білий як паперець. (Волосів).
507. Ой до того Станіслава дорожечка вбита,
 Куди мамка виправела біленького Дмитра.
 Ой до того Станіслава дорожечка гладка,
 Куди мамка виправела біленького Йванка. (Волосів).
508. З Станіслава вилітали пташечки дрібніі,
 З Станіслава виїжджали вулани кінніі. (Жураки).
509. Ой не був я в Станіславі, лише раз на ринку,
 Як сі мамка довідала: шкода тебе, синку. (Ж. Павлі, ст. 193).
510. В Станіславі загриміло, а в Калуши блисло:
 Чого тобі, дівчиномько, черево повисло? (Угринів Гор.).
511. Ой поїхав ній миленький тай до кукілочка,
 Привезе ми з кукілочка на вінок зілочка.
 В Станіславі ой купував, у Львові малював,
 В Волосіві на престолі мені подарував.
 Дівинькую ти, ній миленький, за той даруночок,
 Шо ти мені подарував віле на віночок. (Волосів).
512. В Старогвіздци загриміло, в Малогвіздци тихо,
 Ой веземо сорок дубів панови на лихо.
 Ой вольнімо, товаришу, дуба обтешімо,
 В Малогвіздци гарді дівки, в танець не берімо!
 В Малогвіздци гарді дівки, не хотят робити,
 Посправляли мандзелінки, щоби їх любити.
 (Гол. II, ст. 374, ч. 667).

513. Ой Старуню тай Жураки лиш би запалити,
Ні сіяти, ні орати, ні кого любити. (Жураки).
514. Ой чні ви, парубочки, чи ни стриганецкі,
Ой голови як макітри, животи як нецки. (Іванівці).
515. Ой до Стрия, парубочки, до Стрия, до Стрия,
Як обстрижут кучарки, буде гола шия. (О. Коцян).
516. Напала се дівчинонька водиці зо ставу:
Мандруй, мандруй, дівчинонько, аж до Сухоставу. (Іванівка).
517. Ой полож я пшениченьку, ой полож я, полю,
Немаж мого миденького, та десь в Тернополі. (П. С. Біл.).
518. Подивлю ся на Тернопіль, а Тернопіль чорний,
Подивлю ся на милого, а ній милий жовнір. (Охрмівці).
519. Ой ній милий в Тернополі, Тернопіль пантруйи,
Він Тернопіль замикайи, до мени вандруйи. (Бнг.).
520. Єден хлопец товстенецькай, а другий білецький,
Тай справили на дівчину кафтаник турецький. (Товстеньке).
521. А Трембовля славне місто, бодай се запало,
Бо там мене молодого нещасьце попало. (Іванівка).
522. На Тростінці добре бути, Тростінець в долині,
На Тростінці дівчатонька, як лист на калні. (Тростінець).
523. Гей із Турад до Йвановиц плоти городжені,
А в Турадах парубоньки самі навіжені. (Іванівці).
524. А в Турадах добре бути, село при долині,
А в Турадах дівчатонька як погнилі дні. (Волциів).
525. А із Турад до Йвановиц викопана фоса,
Ни раз будеш, дівчинонько, утікати боса. (Іванівці).
526. По під тую полонинку, по під Турівочку,
Ходит любко з овечкам, грає в сирівочку;
Ой овечки-солодечки, ой пас би я вас, вас,
А як прийде неділенька, вигубив бим вас, вас!
(Гол. II, ст. 620, ч. 25).
527. Не журіт ся, когутоньки, не журіт ся курки,
Нема ксьондза Вишотравки, поїхав до Турки!
(Гол. II, ст. 370, ч. 652).

528. Ой поїхав мій миленький на Турку, на Турку,
Та ми купит кораликів на едвабнім шнурку. (Кропив. Н.).
Пор. Кол. ст. 152, ч. 1883.
529. Чоботята корковані, де ви куповані?
Гей у Турці на ярмарці, де кайли продані. (Боберка).
530. Ой сходив я гори, гори, я самі турецкі,
Не найшов я кращик дівок понад книгинецкі. (Угринів Дол.).
531. Ой у Тухли дівки спухли, в Гребенові босі,
Ходім брати у Коростів, бо там жовтокосі. (Коростів).
532. Угринівські парубки сіяли й оралі,
А яшницкі речухаті гарбузи закралі.
Ой коби то гарбузи, а то гарбузині,
Переїли, перегризли, ще гірше як свині. (Угринів Гор.).
533. Через гору високою, тихий вітрец гучит,
Ай бо мов соколятко в Унгварі ся учит.
(Гол. IV, ст. 515, ч. 124).
534. Ой їхав я без Ферліїв, випивем горівки,
Не видів я в тім Ферльові хорошої дівки.
Ой їхав я без Дусанів, тай випив я пива,
Ци велика, ци маленька, кужда чорнобрива. (Дусанів).
Пор. вище ч. 477—478. — Пор. Кол. ст. 38, ч. 625.
535. Я в Фирльові добре буті, добре привикати,
Ой во тежко привикнути горшки продавати. (Дусанів).
536. Ой я піду в млинівочку, тай рибок наловлю,
Тоді піду з Хотінечка, як любка підмовлю. (Хотінь).
537. Ой не видко Хотінечка, лишень видко гаю,
А я у тім Хотінечку файну любку маю. (Хотінь).
538. Ой заїли когути; самі чорнокрилї,
Хотінецкі парубочки самі чорнобриві. (Хотінь).
539. Коло млина яворина, коло млина сосна,
Нема того в Ходовичах, щом для него росла. (Ходовичі).
540. Я чернецкі парубочки, а потіцкі пурці,
Їхало їх двацять штири на чубатій курці. (Черч).
Пор. вище ч. 474.
541. А черницкі галапузи, тримайти сі купи,
Та щоби вас им побили пісоцкі рекрути. (Пісочаа).

542. Кудя гляну, кудя гляну, всюда веселенько,
Та як гляну на Чірнівці, ввевас серденько.
Та як гляну на Чірнівці, ой на ту Сочаву,
Та шом любив тай залишив ту любку чорняву. (Орелець).
543. Як си буду молодейка в Чорну віддавати,
То не буду на бистрянські парібки вважати. (Мшанець).
544. Подивлю сі на Яшницю, Яшниці в долині,
А в Яшниці такі дівки, як цвіт на калині.
Подивлю сі на Книгини, Книгини на горбі,
Книгинецькі такі дівки, як козарі в торбі. (Угринів Гор.).
Пор. висше с. 428.
545. Та я виїду, тай си стану та на Ямховаті,
Чи тя ввиджу, білявино, на Смерековаті. (Кропив. Н.).
546. В Єсениці затопили, а в Попельох видно,
Пішли наші парубочки, лиш шепочки видно. (Нагуєвичі).
547. В Єсениці загриміло, а в Попельох блисло.
Бодай мого шиленького, за серденько стисло. (Нагуєвичі).
548. Іду я геть на Ясіня, стежар городити,
А чей прийде моя рибка лячко солодити.
(Гол. II, ст. 428, ч. 564).
549. А ми собі парубочки, а все в Гауполи,
Та ми собі так гуляем, як вітер у поли. (Яшниця).
550. Ай сараки Єсенівци, ек си заробили,
Але боже приказанє шей переступили.
Ай сараки Єсенівци пийте та гуляйте,
Ай за чужу шарапату ви жури ви шайте.
Ай за чужов шарапатов, худобов у Лейби,
Котра пишна молодичка, залускає дверши.
Ек злускала она дверши, вна си вергла швидко,
Ек завергла си хлосличок, тогди ї ни видко. (Ясенів Гор.).
-
551. а) А гуляйте, легіники, бо вже не будете,
Сего тижня із неділі в гусарі підете.
Ой у гусарі не піду, служити не буду,
Дівча ми си подобало, женити си буду.
Ой буду я жинити си цих місниц запевне,
В Криворівни горді дівки, не підут за мене.

В Криворівни горді дівки, в Ясенові голі,
 А на Жбю приходіті, біда шо голодні.
 Садовина родит, родит, бо вни Бога прось,
 Писаними тай стежками за Буковец нось. (Криворівня).

552. б) Гадав снн си оженити снх мясниць запевне,
 В Сеенові дівки горді, ни підут за мене.
 В Сеенові гонорові, а в місті перісті,
 А в Косові клепаваху, бігають по місті.
 Ай я звідтив гайда-гайда та аж у Тудсєвє,
 А там дівки горді, горді, кожда із куделєв.
 Ай я звідтив гайда-гайда та аж у Ростокє,
 А там дівки файні, файні, та лиш кривобокі.
 Ай я звідтив гайда-гайда та в Хороцевину,
 Дівок Жида натєгають, єк свинї патину.
 Ай я звідтив гайда-гайда та в Білоберєзку,
 А там дівки горді, горді, шо шнють мерешку.
 Ай я звідтив гайда-гайда та у Бервінкову,
 Головошкєж моя бідна, загубив підкову!
 Ай я звідтив гайда-гайда та на Ускєрїкє,
 Головошкєж моя бідна, впав-єснн в публікє.
 Ай я звідтив гайда-гайда в Дїдушкову Рїчку,
 Аж там я сн та оженив, вєєв файну Марїчку.
 Я Марїчку у тобївку та пішов в мапдрївку,
 Відокрали мн Марїчку, лишили тобївку. (Ясєнів Гор.).

553. в) Гадавєнн сї оженити снх мясниць допевне,
 У Жураках гарні дівки, не підут за мене.
 Ой піду я до Старунї, а там голошнєві;
 Я з Старунї у Молоткїв — самї довгошнї.
 З Молоткєва піду в Бабчє, а в Бабчу перїстї,
 В Солотвинї довголабі, літають по містї.
 Підемо мн, товаришу, раз до Манастирчєн,
 А там дівки, як копнїці, по нїд плоти стирчєт.
 Підемо мн до Лєховєц, а там дівки здобнї,
 Кучаркєкє як фасолькєкє, голови як довбнї.
 Поверну я до Дєвинєчї, віноу шкленку пива,
 Там цн мала, цн велика, кожда чорнобрива. (Журака).

554. г) Гадав їм сї оженити снх мїснїць допевне,
 В Волосовї дівки гардї, не підут за мене.
 В Волосовї дівки гардї, в Старунн вшнєві,
 А я пішов в Назавїзїв, а там довгошнї.

- А я тудя череа мочір пішов на Парищі,
У Парищех волювати та як кадовбищі.
А був же я в Цуцилові та не пив горівки;
Не видів я в Цуцилові хорошої дівки.
Прийшов же я у Волосів, випив скленку пива,
Чи велика, чи маленька, а все чорнобрива. (Волосів).
555. д) Гадав ем сі ожинити сих місяць допевне,
А у Гвозді гарді дівки, не підут за мене.
Ой пішов бим до Старуні — в Старуни вушви,
А я піду в Назавівів, а там довгоші.
А я піду, пале брате, та аж на Парище,
А в Парищах такі дівки та як кадовбище.
А я пішов у Молотків, напив сі горівки,
Не видів я в Молотькові хорошої дівки.
А я прийшов у Надвірну та напив сі руму,
Там ци мала, ци велика, кожда без розуму.
А я прийшов тай до Гвозда та напив сі пива,
Там ци мала, ци велика, кожда чорнобрива. (Гвозд).
556. е) А у Спасі дівки красі, в Мишині перісті,
В Стопчетові підласисті, як сучки по місті.
В Стопчетові підласисті, на Баньках гонорні,
На Космачи низькос..кі, ще й витріскоокі.
На Космачи низькос..кі, в Пикуреві горді,
У Шешорах у чоботях, в Пістині голодні. (Жабе).
557. ж) А у Бійлї дівки білі, в Калуши¹⁾ перісті,
В Войнилові куцохвості²⁾ бігають по місті. (Войняків).
Посіч: 1) Ой посічки дівки файні, лисецкі. 2) Бреховецкі під-
чимхані. — Ямниця: 1) Ой в Майдані дівки красі, в Мислові. 2) Ям-
ниці се показили.
558. з) А в Дашиві дівки сиві, в Лапшині пирісті,
В Іванівцях дівчатонька як ружі на місті. (Іванівці).

III.

ХРЕСТНІ ІМЕНА.

1. Мужеські імена.

A

559. Ой Андрійку, ой Андрійку, підем на вандрівку,
А що будем ліпше пити, ци мід, ци горівку?
Та не бій сі, Андрієчку, тої вандрівочки,
Наварила дівчиночка з медом горівочки. (М. Яцків).
560. Тай, Андрію, муку сію, колачки печу,
Бігайте ни за Андрійом, до Сигота втечу. (Уйбард).
561. Я, Андрію, муку сію, непа муки пушки,
А ти ходиш, зазираеш на ріжні¹⁾ фартушки. (П. Ст. Біл.).
Волосів: 1) Андрій ходит, зазирає на рісні.
562. Ой Андрійку тай Андрійку, не йди на мандрівку,
Та не лишей дрібні діти тай молоду жінку. (Орелець).
563. Я, Андрію, ріпу сію, сама редька сходит,
Я Андрія ни черую, сам до мене ходит.
Я Андрія ни черую тай ни моя ненька,
А Андрія черувала дівочка гладенька. (Ясенів Гор.).
564. Повій вітре, повій вітре, повій вітрусуню,
Прийдіт, хлопці, до мні на ніч, тай ти Андрусуню. (Нагуєвичі).
565. Ой із гори високої летит біле гусє,
Нікого я так не люблю, як того Андрусє. (Нагуєвичі).
566. Ой мала я хлопця, хлопця, Андруха, Андруха,
Посадила над водою, захопила го муха. (Желедь).

567. Ой у моїм городочку зацвіло колосе,
Не буду сі віддавати, чекаю Антоса. (Пасічня).
568. Я забрала вода мости, тай прикладинє,
Тай нина ким передати листа до Василє. (Ясенів Гор.).
569. Ой Василю, Василеньку, житний колосочку,
В вікні сиджу, тебе виджу в вишневім садочку. (Дусанів).
570. Ой Василю, Василочку¹⁾, житний колосочку,
Нї по чім ті не пізнати²⁾, лиш по голосочку. (Войничів).
Кропивник Н.: 1) Василюю. 2) Не спізнаю.
Пор. Кол. ст. 97, ч. 871.
571. Іваз гори високої полетїла шнелєка;
Нїкого я так не люблю як того Васильєка. (Волосів).
572. Вічка мої сивенькії, вічка кругальцьові,
Ви ничїї не будете, іно Васильцьові. (Мшанець З.).
573. Вержу лавку на муравку, а другу на Цилю¹⁾:
Коли ти ся налюбити, молодий Василю?
1) Гол. подає хибно „на дсилю“. (Гол. IV, ст. 491, ч. 24).
574. Пожину я воли пасти, батожок засилю,
Болит мене головонька за тобов, Василю. (Чорні Ослави).
575. Ой ходжу я понад став тай пацьорки силю,
Серце ми се роспукає за тобом, Василю. (Іванівка).
576. Горіхове повересло, а бобове билє,
Кажут люди, що я люблю пишного Василє.
Та най кажут, та най кажут, а я си не таю,
Такі свого Василика любити гадаю. (Гвозд).
577. Ой що-ж мені за зіленько зацвіло сивенько,
Нїхто-ж ми ся не виодобав, лише Василенько.
(Гол. II, ст. 354, ч. 584).
Пор. Кол. ст. 101, ч. 1003.
578. Ой кувала зазуленька, кувала сивенька,
Тай казала, що видїла, мого Василенька. (Пасічня).
579. Казалам ти, Василеньку, прийди в неділеньку,
А ти прийшов у суботу, я йду на роботу.
Ой ти прийшов у суботу мід горівку пити,
А я йду на ланочок пшениченьку жьбити. (Волосів).

580. Як нї буде Василь бити, буду сї просити :
Не бий, не бий, Василюку, буду ті любити, (Жураки).
581. Ой Василю, Василю, богацька¹⁾ дітино,
Ідеи польом, сивни коньом, дивити сї мило. (Нагуєвичі).
Кропивник Н.: 1) Василюку, отцівська.
Пор. Врабель, ст. 206, ч. 569.
582. Ой насилю кораликів, насилю, насилю,
Солодойкий яриарочок із тобов, Василю.
Ой насилю кораликів, насилю, насилю,
Хоть ти мене вірно любиш, я тобі не вірю. (Боберка).
583. Ця я¹⁾ тобі не казала Василю²⁾, Василю,
Купи мені коралики³⁾ на біленьку шию.
Купивши ти коралики, коли посилийши?
Коли ти сї, дівчинонько, за иньшими дивши. (Крехівці).
Ясенів Гор. (лиш 1-ий куплет): 1) Яж. 2) Сарако. 3) Пацьорочок.
Пор.: Гол. IV, ст. 451, ч. 57. — Гол. II, ст. 268, ч. 121. —
Бол. ст. 200, ч. 2075.
584. Ой я тобі повідала, небоже Василю,
Купи мені коралики на біленьку шию.
Купи мені коралики і зелену крайку,
Я ти куняю тітюну і за крейцар файку. (Гуйско).
585. Ой Василю, Василю, іще раз Василю,
Купи мені коралики на біленьку шию.
Купи мені¹⁾ коралики, купи мені²⁾ перла,
А як підеши до другої, щоб тя колька сперла³⁾. (Біла).
Грагорів: 1) Та не купуй. 2) Але купи. 3) До енчої не ходи,
бо я ще не змерла.
Пор. Мат. V, ст. 128, ч. 111. — Купчанко, ст. 411, ч. 70.
586. Щоб я була таке знала, що ти мій, Василю,
Була биш си насилела коралиї на шию. (Іванівці).
587. Ой Василю, Василю¹⁾, ти пахуще²⁾ зіле,
Як сї будеш женихати³⁾, проси на весіля.
Як сї буду женихати, то буду просити,
Та я буду коло боку хусточку носити. (Жураки).
Григорів, Кобилководоми: 1) Василюку. 2) Запашиє. 3) Жени-
товьки. Другого куплета нема.

588. Ой василью, васильчику, люблюж ті пахати,
 Посіюж ті, чи си вродиш коло мої хати!
 Ой Василью, Васильку, іншж твоє любе,
 Хто не в личко цулувати, як тебе ни буде?
 А хто мене поцулує, а хто півбіймає,
 А хто мені горі селом красно заспіває? (Кобани).
589. а) За Василем сюда, тудя, де Василь подів ся?
 Пішов Василь в гай зелений, гай зазеленів ся.
 Як би Василь в гаю сидів; пташки би співали,
 Як би Василь на музиках, музики би грали. (Кобиліволоки).
590. б) За Васильом, за Васильом, де Василь подів ся?
 Василь пішов в гай зелений¹⁾, та²⁾ зазеленів ся. (Біла).
 Нявиці: 1) Долином. 2) Тай.
591. Ой Василью, ти Василью, та не сиди в билью,
 Ой не плети ді-віночки, не дуди дівочки.
 (Гол. Н, ст. 316, ч. 385).
592. а) Ой Василью, сиди в билью, сорочку ти вшию,
 Василь сидів вісім неділь, сорочки не видів.
 Ой Василью, сиди в билью, а я в малиничку,
 То я тебе іспівнаю по румянім личку.
 Ой Василью, сиди в билью, я буду в бодачу,
 То я тебе, Василю, до смерти не страчу. (Мшанець. З.).
593. б) Ти, Василью, сиди в билью, я буду в бодачу,
 Як ти будеш воли гнати, я тебе зобачу*
 Ти, Василью, сиди в билью, а я буду в тичу,
 Як ти будеш воли гнати, я тебе¹⁾ закличу.
 Ти, Василью, сиди в билью, сорочку ти^{**}) вшию,
 Василь сидів, аж ізвидів²⁾, сорочку³⁾ ни видів. (Жур).
 Іванівці: Першого куплета нема. 1) Як ми тебе треба буде,
 то я те. 2) Тай аж звидів. — Нагуєвичі: *) В однім вар.: Ой я твоє
 біле личко вдалена зобачу. У другім: Як ти будеш умирати, за тобов
 заплачу. 2) Три дни не ів. — Кропивник Н.: **) Я ти порти.
 3) Тай порток.
 Пор. Кол. ст. 61, ч. 409.
594. в) Та Василью, сиди в дилью, я буду в будачу,
 Яка личка теменькая, я тебе зобачу.
 Ти Василью, сиди в дилью, а я буду в лузі,
 Ти гадавш, що тя люблю, я з тебе смію сі. (Біла).
 Пор. Мат. V, ст. 124, ч. 84.

595. **г) Ой Василю, сиди в билью, а я в черешинні,
А як буде темна нічка, перехіи сі д'шині.
Ой Василю, сиди в билью, а я у бодлачу,
А як буде¹⁾ темна нічка, а тебе зобачу. (Ж. Павлі, ст. 189).**
Пасічна: Першого куплета нема. 1) Прїїде.
Поодинокі куплети сеї коломийки співають у Григорові, Тухлі,
Вовкові і Кобилковолах, але без відмін.
596. **І ти Василь, і я Василь, обасно Василї,
Тебе били на цвинтарю, а мене носили. (Кропив. Н.).**
597. **Ой втонула Василина, лиш хусточка плавле,
Ходит дівча попри воду, білі руки лашле.
Нате, нате, вам, рибочки, по шів золотого,
Віддайте ми Василика хоть і неживого. (Кропив. Н.).**
598. **Ой Василю, Василюку, мені в тебе дивно,
Мені тече вода в чола, тобі в ноги вишино. (Кропив. Н.).**
599. **Гей Василю, Василечку, під лісом ти хата,
Штири корці мандибурки, жінка пелехата. (Рибно).**
Пор. вше ч. 60.
600. **Ци я тобі ни мовила, ци ни говорила?
Ни види ти коні на ніч, най виде Гаврїла. (Ожомла).**
601. **Ой я сира наконала, горівочки нате,
Отворила задні дверці: ходїт сюда, Гнате. (Нагуванці).**
602. **Тече вода в під города, по каміню бринь-бринь,
Нїхто ни сі не сподобав, тільки вітів¹⁾ Гринь-Гринь. (Липица Гор.)**
Іванівці: 1) Хлопц.
603. **Ей що кому теї до того, що я люблю Гриня,
Я по его головоньці буду господиня. (Охрим.).**
604. **Ой що кому тай до того, що я люблю Гринї,
А я Гринї поцілюю, тай ще в вечур нинї. (Іванівці).**
605. **Мама мене моя мати в коморі на глині,
Дала мнї чорні очи, мругати на Гринї. (Іванівці).**
606. **Та як я си нагадаю за теби, Гринушу,
То ни одна така днина, що ни полудную. (Іванівці).**
607. **Нема мого миленького, нема мого Гринї,
Нема кому снитати сі, що я роблю нинї. (Вовків).**

608. Ой ти Гриню, лупи диню, пий горівку швидко,
А ми будем утікати, щоб не було видко. (Викторів).
609. Ей сапалам бараболі, висапалам диньку,
Чом до мени не вогорин, ворганістий Гриньку? (Іванівка).
610. Вой на горі, на високі, пасут ся телята,
Я ся в Гринеш вобізнала ще в Зелені сьвята. (Кунин).
611. а) Ішов Гриць в вечерниць темненької ночі,
Сидит гуся над водою¹⁾, витріщило²⁾ очи.
А він крикнув: гиля, гиля, оно полетіло³⁾,
Як би була не палиця, було би го звіло⁴⁾. (Біла).
- Григорів: 1) Сидит біда на воротях. 2) Витріщила. 3) Воно полетіла. 4) Паличка, була би сиділа. — Викторів: 1) Сидит жаба над водою. 2) Випулила.
- Пор. Врабель, ст. 12, ч. 29.
612. б) Ішов Гриць в вечерниць темненької ночі,
Сіло гусе на болоті, витріщило очи.
А я кажу: гиля-гиля, воно такі сіло,
Як би була ни паличка, було-ж би ня звіло.
Як би була ни паличка тай не луговина,
Булаж би ня, пани брати, вода примулила. (Мам.).
613. Ой кувала заулечка, сидя на трепету,
Коло Гриця молодиця згубила верету. (Тухля).
614. Ой кувала заулечка, сіла си на тичку.
Коло Гриця молодиця ізгубила кичку. (Тухля).
615. Та що кому та до того, що я люблю Гриця?
А у Гриця нема лица, лишень потилиця.
А у Гриця потилиця, тай біленька душка,
Та ще сива політничка коло капелюшка. (Кобани).
616. Вийди, Грицю, на улицю, стань си на колодці,
Як то твою чорнобриву обнимают хлопці. (Вільки М.).
617. Вийди, Грицю, на вулицю, стружи виритівці,
Буде тобі, буде мині, буде твої живівці. (Стр.).
618. Вийди, Грицю, на вулицю, заграй на сопівку,
А я буду пізнавати, котру любиш дівку. (Підмихайлівці).

619. Ця я тобі не мовила, молодий Грицю,
 Що я тогди к тобі вийду, як вежну пшаницю
 Нема мого милейкого, нема мого Гриця,
 Не ся кому подивити, ця вийшла пшаниця. (Мшанець. К.).
620. а) Та я тебе, Грицю, кличу з дзеленого гаю:
 Не ходи ми до дівчини, бо тя порубаю. (Мшанець. К.).
621. б) Я на тебе, Грицю, кличу, на тебе моргаю,
 Та не ходи до вичої, бо те порубаю. (Голочі).
622. Сидит котик на полиці, та витріщив очі;
 Віддай, Грицю, пеленицю, щос украв у ночі. (Нагуєвичі).
623. Данцувала стара баба на ярмарку в Грицьком,
 Та вибила лігінєви штири зуби цицьков.
 А летінь був молоденький, не казав нікому,
 Визбирав зуби в торбинку тай пішов до дому. (Мам.).
624. Їй зогнило дрібне листє, зогнило, зогнило;
 Серце ми ся розпукає за тобов, Данило. (Хотінь).
625. Ой Данило, пане брате, Данило, Данило,
 Як си седе на коника, дивити сі мило. (М. Яцків).
626. Ой Даниле, Данилику, я корови дою,
 То я тебе, Данилику, молоком напою. (Кропив. Н.).
627. Ой Дмитре, каже, Дмитре, тече вода хитре,
 Тече вода берегами, ходи, Дмитре¹⁾, з нами. (Волосів).
 Журав: 1) Любку.
628. Ой Дмитрочку та Дмитрочку, хороший станочку,
 Та деж би ті пошукати, ци на ермарочку?
 А деж би ті пошукати, ци на ермарочку,
 Купуючи, торгуючи рантух на сорочку? (Ясенів Гор.).
629. Ой Івани, Іванино, мавина дитино,
 Їдеш полєм сивим конєм — дивити се мило. (Чорні Ослави).
 Пор. Маг. V, ст. 127, ч. 102. — Кольберг, III, ст. 38, ч. 308. —
 Врабель, ст. 205, ч. 569. — Пор. висше ч. 581.
630. Ой Іване, Іваночку, солодкий медочку,
 Як поїдеш з кіньми на ніч, заграй на дудочку.
 Як поїдеш з кіньми на ніч, заграй на сопілку,
 А я вийду, послухаю, чи ти, мій сокілку. (Біла).

631. Та як будеш води гонив, заграй у вігранку,
А я буду півнавати, ци то ти, Іванку. (Пасічня).
632. Як я схочу постояти з молодим Іваном,
Виберу си дороженьку поперечним ланом.
Як я схочу постояти тай поговорити.
Видам я си дороженьку до млина ходити. (Войничів).
633. Болит мене головонька, бо нима Івана,
Він би мене поцілював, то би перестала. (Чорні Ослави).
634. А я віле підливаю, мое віле вяне;
Болит мене головонька за тобов, Іване. (Голгочі).
635. На городі віле, віле, зацвило синенько,
Ніхто ми се не сподобав, лиш той Іваненько. (Котузів).
Пор Кол. ст. 101, ч. 1009.
936. Ніхто ми си не сподобав. лиш той Івасенько,
Та як іду через місто, грає веселенько. (Тустань).
637. Ой Іване, Іваночку, а я твоя душка,
Червона ти гарасівка коло капелюшка. (Хотінь).
638. Ой тото ся засьвітили на поповім лані
То гудзички, то ланцущки на моім Івані. (Кропив. Н.).
639. Гей гузики, ременики на моім Іванку,
То ми нило позирати, коли іде в танку.
(Гол. II, ст. 415, ч. 501).
640. Та що кому та до того, що люблю Івана,
А в Івана очи сиві, тай я ни погана. (Кобакя).
641. А що минї за догана, що люблю Івана,
Я Івана цілювала, казала ми мама.
Я Івана цілювала, бо ми сі хотіло,
Як не мамка поганьбила, то не ваше діло. (Чорні Ослави).
642. Ой Іванку попів, попів, веди-ко мні домів,
Не дай мене неньці бити, будім се любити. (Кобакя).
Пор. Кольберг, II, 132, куплет 7; III, ст. 27, ч. 193.
643. Ой маю я красну хустку, куншла ми мама,
Ой ще буду красшу мати від свого Івана. (Нагуєвичі)
644. Тей Іванку добрий, добрий, купи рантух довгий,
Та ні довгий, ні короткий, Іванку солодкий. (Стецева).

645. Ой на ланку пшениченька, на ланку, на ланку ;
Колиж ми сі наберемо, молодий Іванку? (Рибно).
Пор. Кол. ст. 97, ч. 855.
646. Тей на ланку пшениченька, на ланку, на ланку,
Тей дрібенькі кучерки на тобі, Іванку.
Тей хто буде тей пшеницю, тей на лані жати?
Тей хто буде Іванкові кучері чесати? (Стецева, Хомляків).
647. Ой шож я си находила пішки по горішки,
Ой шож я си налюбила кожного по трішки!
Ой шо я си находила яром за товаром,
Ой шож я си налюбила з соколом Іваном!
Ой Іване, Іваночку, Іване, Іванку,
Тос си мені я сподобав в неділочку з ранку! (Ваднів).
648. Ой Івани, Іваничу, Івани павичу,
Принеси ми кіпелюшок, най ти закосичу.
Принеси ми кіпелюшок, тай шовкову бинду,
Та не ходи до другої, не роби ми кривду.
Ой Івани, Іваничу, ой Івани, Іванку,
Та я тебе візираю від самого ранку. (Орелець).
649. Ой Іванку тай Іванку, Іванку, Іванку,
А я тебе визираю від самого ранку.
А я тебе визираю, як парубок дівки,
А я все си тай надію, шо купиш горівки. (Підзахарич).
650. Любила ти, Івануно, як з горіха зерне,
Тепер єс ми на серденьку, як колюче терне. (Нагуєвичі).
651. Ой Іван сі увавав сі, як любку любити,
Ой а тепер сі ввивав, як би полишити. (Гвозд).
652. Ой Іване, Іваночку, ци маєш сорочку?
Ой маю я вишивану, висит на клиночку.
Ой не та ми ньєка шила, шо мя породила,
Лише тота файна дівка, шо мя полюбила.
(Год. II, ст. 268, ч. 122).
Пор. Мат. V, ст. 127, ч. 106.
653. Кажу тобі, Іваночку, овми господиню,
Сором за ню не меш мати ні в ночі, ні в днину. (Матіївці).

654. а) Ой Іване, Іваночку, мамка ті вродила,
Та на мою головочку, що бим ті любила.
Ой Іване, Іваночку, хороший станочку,
Утни мені яворика, та на колисочку.
Утни мені яворика, того зеленого,
Та най собі віколишу хлопця молодого.
Ой я хлопець молоденький навчив си брехати,
Та вібрехав дівчиночку во півночи з хати. (Криворівня).
Пор. Мат. V, ст. 127, ч. 102 (до першого куплета).
655. б) Ой Іване, Іваночку, ходиш по лісочку,
Та вирубай яворика та на колисочку.
Та вирубай яворика того зеленого,
Та най я си віколишу хлопця молодого. (Пасічна).
656. в) Ей Іване Іваночку, ходиш по лісочку,
Вірубай ми яворика тай на колисочку.
Вірубай ми яворика, зеленого дуба,
Най я собі віколишу сивого голуба. (Топорівці).
657. а) Ой Івани, Іванино, ой ти Іваночку,
Сама сиджу, тебе виджу в вишневім садочку. (Чорні Ослави).
Пор. Купчанко, ст. 405, ч. 57; вiсше ч. 569.
658. б) Ой Іване, Іваночку, житний колосочку,
Сама сиджу, тебе виджу в вишневім садочку. (Рябно, Біла).
659. в) Ой Іване, Іваночку, житний колосочку,
Ні по чім ті не пізнаю, лиш по голосочку.
(М. Яцків, Врб., Семаківці).
Пор. Гол. IV, ст. 452, ч. 67; Кол. ст. 97, ч. 871; вiсше ч. 570.
660. Наносили пчолы меду на баню, на баню;
Серце ми ся розпукає за тобов, Іваню. (Красне).
661. Ой Іваня, ой Іваня, Йваня молодое,
То на тобі, Іванятко, вбраня дорогов.
(Гол. IV, ст. 502, ч. 7).
662. Ой ходило Іванетко по над беріжитко,
Тай носило горілоньки повне боклажитко.
Коби тото Іванетко д' собі задурити,
Чей би дало горілоньки гроха се напити. (Чорні Ослави).
663. Ой, коби я, Боже, знала, де є Іванятко,
То я би му передала влоте перстенятко. (Кропив. Н.).

664. Ой Іване, Івануню, тай ти Іванятко,
Купи мені на молоко червоне збанятко.
Купи мені на молоко, купи на сметану,
А я тобі, Івануню, до серця пристану. (Нагуєвичі).
665. Чиж я тобі не казала, любий мій¹⁾ Іванцю,
Чорні капці²⁾ до роботи, червоні до танцю. (Біла).
Боберка: 1) Сомодий. 2) Вути.
666. Ти Іванцю, одолянцю, купи ми румянцю,
Буду я сьм румяніла в неділю до танцю. (Іванівка).
Пор. вище ч. 8. — Врбель, ст. 103, ч. 326.
667. Ой Іванку, каже, Йванку, не люби Циганку,
Але люби мене руску, біленьку як гуску. (Волосів).
Пор. вище ч. 199. Пор. Кол. ст. 100, ч. 981.
668. Ні за кого ни піду, но за того Йвана,
Бо в Івана бульби яма, буду їсти сама. (Жур.).
669. Але сіда, рїда-рїда, тай сіда, тай дана,
Якась біда вигадала, шо я люблю Йвана.
Якась біда вигадала, тай нашепотїла,
А я Йвана не любила, лишень похотїла.
А шо менї за догана любити Івана,
Сорочичка вишивава, личко як у пана.
Сорочичка вишивана, кіптар писаненький,
А в кіптари у кишени дзигарок срібненький. (Підвахарич).
670. Війди, Йванку, на стоянку, де мила стояла:
Під білими ніженьками травиці зівяла. (Пасічна).
671. Ой чи сама, чи не сама пшениченьку жала,
Ой я собі запросила білявого Йвана. (Волосів).
672. Ой на ланї пшениченька, на ланї, на ланї,
Ото ми сі сподобали кучпрї на Йванї. (Іванівці).
673. Чи ти, Йванку, з коня упав, чи ти, Йванку, впив сі,
Чи ти, Йванку, у милої черів наживив сі?
Не я, машко, з коня упав, не я, машко, впив сі,
Не я, машко, у милої черів наживив сі. (Волосів).
Пор. Врбель, ст. 64, ч. 225 (остатній куплет).
674. Зарикала у чередї коровочка йдучи,
Заплакала дівчинонька ледїника ждучи.

Зарикала коровочка, зарикала пряна,
Нема, нема і не буде ледіника Йвана.
Ой прийду я до комори постівку стелити,
Постіль сама, стіна німа, ні з ким говорити.

(Гол. II, ст. 359, ч. 608).

675. Ой ти Йванку, ой ти Йванку, бере вода лавку,
А кудж ми перейдемо, хіба на муравку. (Михайловичі).
766. Ой Іване, Іваночку, взяла вода лавку,
Кудж буде ходиточки коровам по травку? (Кропив. Н.).
677. Ой Івасю, Івасуню, ти доброго роду,
Вовьми собі коновочку, побігни по воду. (Котузів).
678. а) Ой як красні фіялочки, бо пахнут миленько!
Ніхто ми сі ни сподобав, іно Івасенько. (Гуйско).
679. б) Ой зацвило синовільи синенько, синенько,
Ніхто ми сі ни сподобав, йно Івасуненько. (Врб.).
Пор. Жел. Павлі, ст. 172.
680. Ой гайові горішеньки, гайові, гайові;
Ой то ми ся сподобали очка Івасьові¹⁾. (Нагуєвичі).
Мшанець: 1) Кучері Йванові.
681. Звідти гора, звідти гора, в середині наші,
Мені люде дивуют сі, що люблю Івасі.
Як Івасі не любити, коли подобонька,
У Івася чорні очі, як у соколонька. (Желдець).
682. Ой любив не Івась, Івась, потім Іванетко,
Та купив ми на молоко чирвони збанетко.
А чирвони на молоко, білі на смитану,
Тогди свому миленькому до серця пристапу. (Іванівці).
Пор. висше ч. 664.
683. Чи я тобі не кавала, Івасю, Івасю,
Ти вижени сірі воли, я вижену ласю. (Біла).
684. Ой шож кому тай до того, що люблю Івасє,
Я Івасє поцюлюю, то кождому засі. (Григорів).
685. Ой Івасю, Івасеньку, імя твоє любє,
А хтож мене приголубит, як тебе не буде?
(Гол. II, ст. 476, ч. 238).
686. Ой мала я миленького Івасі, Івасі,
Тамта друга відібрала, а я обійшла сі. (Вовнів).

687. а) Ой виїду я за ворота тай крикну я тасю ;
Серце ми сі розпукає за тобов, Івасю. (Вовків).
688. б) Ой ходила по над воду, тай кликала тасю ;
Тож то мене серце болит за тобов, Івасю. (Біла).
689. Ой сяділа на пеньку, доїла красулю,
За нікого не піду, за тебе, Йвасуню. (Вільки Має).
690. Коб я мала такі очі, як у того Йвася,
Тоб я собі що веділі меду напіла ся. (Нивциї).
691. І я Івась і ти Івась, оба-смо Івасі,
Або мені, або тобі від дівчини засі. (Семаківці).
692. На Івана зіле рвала, на Йвана съветила,
А я собі молоденька Йвана полюбила. (Горущько).
693. Ой на Йвана зіле брала, на Петра сі шла,
А як прийшла до коршюньки, нетеки держала¹⁾.
Ой на Йвана зіле брала, на Йвана, на Йвана,
Кобин була таке знала, була бин не брала. (Волосів).
1) Не танцювала.
694. Ой чорнява молодиця, чорнява, чорнява,
Полюбила парубочка на съветого Йвана. (Нагуєвичі)
695. Ой чи я вам не казала, тай не говорила,
За нікого не піду, ино за Кирила. (Вовків).
696. А що кому тай до того, що я люблю Косьті,
А я Косьті поцілюю три рази на мості. (Семаківці).
697. Ой із гори високої котила сі грейда,
Хвалила сі дівчинонька, що і любив Лейба. (Жураки).
698. Ни жель ми си подивити тай на тоти двори,
Єк мій Лесько запрегає сині коні в шори.
А коники запрегає, маленька ну вузда,
А ек я его ни вжу, велика ми нужда. (Підзахарч).
699. Ой нікого так ни люблю, та ек¹⁾ того Леся,
Через плечі порошниці, в пазусі²⁾ кулеша. (Ясенів Гор.).
Угрянів: 1) Як. 2) За ременем чісничок, в торбині.
700. Ой у моїм городочку мандибурка сына,
Не буду сі віддавати, чекаю Максима. (Пасічна).

701. Ой Максимку, ой Максимку, добрий чоловічи,
Заріж-ко ми кугутину, най ми кукурічи.
Заріж-ко ми кугутину, та надери сала,
Що бих тебе розмастила, таї поцулувала. (Підвахарич).
702. А як мене поцілував той хлопец Микита,
То так меві на серденьку, як пів корца жита. (Біла).
Пор. Кол. ст. 102, ч. 1027.
703. По під гору високою посіяла жито,
Болят мене головонька за тобов, Микито. (Голгочі).
704. А як мене поцілував той хлопец Микола,
То так меві на серденьку, як медом довкола. (Біла).
705. Ей мамуню, мамунцюню, а я ваші¹⁾ доньцьи,
Ни дайти мі за нікого, лишень²⁾ за Микольцьи³⁾. (Жур.).
Волцив: 1) Ой я ваша. 2) Іно. 3) Никольцьи.
706. Ой кувала зазуленька в полю на куколю,
Як я буду привикати з тобою, Миколою?
Ой кувала зазуленька в попа на загаті,
Як я буду привикати в цвекрошиній хаті? (Біла).
707. Ой кобиш ся дочекала я свого Миколця,
Ябим его заступала від вітру, від сонця.
Кобиш я ся дочекала свого миленького,
Нігди бим му не сказала слова лихенького. (Кобилвоволоки).
708. На Миколі кучерки, як на бараночку,
Алеж шу дівчатонька дают доганочку. (Осташівці).
709. Ой Господи милосерний, святий Миколаю,
Ой дай-же ми тютюнику, я папірки маю. (Кропив. Н.).
710. Ой Боже мій милосерний і ти Миколаю,
Поверни ми того хлопця, бо не витримаю. (Біла).
711. Сіда-ріда, сіда-ріда, ей Митри мій, Митри,
Я би тебе підголила, та не маю бритви.
Я би тебе підголила, таї поцілювала,
Я би, Митре, за ті пішла, коби ненька дала. (Орелець).
712. Ти Михайло, я Михайло, обасмо Михайли,
Або тото дівче любім, або занехаймо.
Або тото дівче любім, або го залишім,
Або его чорні очка на папери спишім.

- Ой писав бми на папери, паперу не маю,
Ой післав бми післанчика, дороги не знаю. (Волосів).
713. а) Ти Михайло, я Михайло, оба-смо Михайли,
Ой ходімо до стодоли, оба повирайно. (Нагуєвчі).
714. б) Ти Михайло, я Михайло, обасмо Михайли,
Полігаймо в поточину, оба повдихайно. (Кропив. Н.).
715. Я Михайло, ти Михайло, обасмо Михайли,
Або тев дівча любім, або занехайно.
Або тев дівча любім, або єго лишім,
Або її черві очі на папері пишім. (Біла, Семанівці).
716. Ой зацвила фіялонька синейко, синейко,
Нікто ми сі не сподобав, но той Михайленько. (Желдець).
Пор. выше ч. 635.
717. а) Ой коби¹⁾ я була знала, що то²⁾ иій Михайло,
Булабми сьн³⁾ убирала що ниділі⁴⁾ файно. (Жур.).
Желдець: 1) Щоби. 2) Ти. 3) Булаб я ся. — Олешниці Старі:
4) Була бми му розчесала кучерки.
Пор. Мат. V, ст. 118, ч. 40.
718. б) Ай щоби то мама знала, що то за Михайло,
То би мене прибирала що неділі файно. (Кульчиці).
719. Виперу ти онучечки, Михайлуно, вбуй ся,
Михайлова матінонько, на мене не дуй ся. (Мшанець З.).
720. Ой вирву я галузочку, тую барвінкову,
Ой загну я за клібаню, та за Михайлову. (Кривка).
721. Ёй напив ся кум до кума, а я до Михайла,
Тепер нас ся наслодила кумпанія файна. (Кульчиці).
722. Ай Михайло ропухайло хотів ся женити,
Одну жінку хотів печи, а другу варити. (Долин).
723. Ой Михайле, придибайле, ніхом зашпиленій,
Так се гонш за дівками, як той пес шелений. (Кропив. Н.).
724. Ой вза горі високої надлетіла чайка,
Нікого я так не люблю, як того Миханька. (Нагуєвчі).
725. Ой мала я миленького, Міханьи, Міханьи¹⁾,
Песадилам на порозі²⁾, та³⁾ вхопила каньи. (Жур).
Вовків: 1) Миханьи. 2) Посадила над рікою. 3) Тай.

726. Ой ворали ворачі, виворали каню,
Серце ми ся розпадає за тобов, **Миханю**. (Дусанів).
727. Ой виїду я за ворота рожі понюхаю,
Серце ми ся розпукає за тобов, **Миханю**. (Вовків).
728. Ой нала я шиленького **Михася**, **Михася**,
Прийшла друга, відмовила, а я обійшла ся. (Орелець).
Пор. вище ч. 686.
729. У зеленій полонині з'їли вовки красю,
Коли тя ся налюбити, молодий **Михасю**?
(Гол. IV, ст. 491, ч. 25).
730. Ця я тобі не казала, **Михасю**, **Михасю**,
Я віжену сиві воли, ти віженеш ласю! (М. Яцків).
Пор. вище ч. 683.
731. Ой ішла я з полонини, ішла я, ішла я,
Питали сі вівчарики, чия я, чия я.
Ни васі я, вівчарики, ни васі, ни васі,
Бо я собі полюбила в Ославах **Михасі**. (Чорні Ослави).
732. Ой **Михасю**, **Михасуню**, мій ти **Михасочку**,
Як поїдеш до Роздолу, купи горняточко.
Ой купи ми на молоко, купи на сметану,
Тоді я ти, **Михасуню**, до серця пристану. (Олешниця Ст.).
Пор. вище ч. 664 і 682.
733. Ой ходила понад воду та кликала таську,
Серце ми сі розпукає за тобов, **Михаську**.
Серце ми сі розпукає, серце ми сі губит,
Та за тобов, **Михасику**, що ті друга любить. (Гвозд).
734. Ой виїду я на улицю, та скажу я сясю,
Заболит мї головонька за тобов, **Михасю**. (М. Яцків).
735. Ти Никола, я Никола, оба-смо Николи,
Тебе били коло церкви, мене коло школи.
Тебе били коло церкви тай ни удало сі,
Мене били коло школи, тьигли за волосі. (Михайловичі).
736. Ой Никола, пани брати, Никола, Никола,
Головонька ровчесана, кучирі довкола. (Кнг.).
737. Ой довкола парубочки, довкола, довкола,
Була бим сі не віддала, як би не Никола. (Нагуєвичі).
738. Ой що то сі заблищило на високі горі?
Золотая перстенива на воїм **Николі**. (Чорні Ослави).

739. Ой що люди говорили, то була не байка,
Бо я собі полюбила хлопця Николайка. (Жураки).
740. Ой поїхав Николочко у поле орати,
Забув собі Николочко на полудне в'язти. (Гвозд).
741. Ой у кого!) Николочка масна головочка,
Куди він сі повертає, туди мої очка. (Гвозд).
Волосів: 1) Того.
742. Ой то я си полюбила того Николочка,
В Николочка такі очка, як у соколочка. (Хотінь).
743. Ой Николо, Николочку, ци маєш сорочку?
В Станіславі в магазині висят на клиночку. (Жураки).
744. Николаю, Николаю, тай Николаятко,
Зроби, зроби на молоко фayne коноватко. (Кропив. Н.).
745. а) Николаю, я вираю, бігай по горівку!
Не вирай, зачекай, я зараз приношу. (О. Коцан).
746. б) Николаю, я вираю, бігай по горівку,
Не бери си малу скленку, озни си барівку¹⁾. (Нагуєвичі).
Найбільше варіантів сеї коломийки має лиш по одному куплеті.
Важніші відмінні такі: Підсахарич: 1) Та не бери малу флешку, лиш бери берівку. — Білінський: 1) Ой не бери кватирочку, тільки півгарцівку. — Кропивняк Нов.: 1) Не бери си малу квартиру, возьми си боцівку. — Вовків: 1) Та не бери штири гарци, но цілу боцівку.
747. в) Николаю, я вираю, біжи по горівку,
Та не бери малу скленку, лиш бери бирівку.
Та як озниш малу скленку, ніщо буди пити,
Та як озниш бирівочку, будеи говорити. (Орелець).
748. г) Николаю, я вираю, біжи по горівку,
Та не бери кватирочку, бери півбоцівку.
Николаю, я вираю, я вираю, гину,
Заверни ми я ввечата в гори на долину. (Угринів Дол.).
749. Николаю, я вираю, файну жінку маєш,
Перед нами молодцями в коморі ховаєш.
Хоть най знаю, Николаю, в криміналі буду,
Такі твою файну жінку в комори добуду.
Хоть най знаю, Николаю, в криміналі сидіти,
Такі мушу вашу жінку віконцем видіти. (Баня, Березів).
Пор. вище ч. 62. Пор. Де-Волманъ, ст. 136.

750. Учерам сі віддавала, а нині сі каю,
 Прийди, прийди та розлучи¹⁾, сьвітій Николаю. (М. Яцків).
 Волосів: 1) Коби я сі розвідала.
751. а) Ой на горі сухий дуб, без мазя¹⁾ колеса,
 Продав²⁾ жінку за горівку Вибиків³⁾ Олекса. (Викторів).
 Віла: 1) Були би. 2) Забив. 3) Червоий. — Посіч: 1) Ой на
 горі дуби, дуби, були би. 3) Панчшши. — Кропивник Новий: 3) З Під-
 буша. — Гляди: 1) А там в лісі сухий дуб, були би. 2) Любив дівку.
 3) Щербатий. — Іванівці: 1) Там на горі, на високі, дубові. 3) Гаври-
 лів. — Тухля: 1) Ой на горі тавий дуб, були би. 3) Молодий. — Вільки
 Маз.: 1) На городі два дуби, були би. 3) Саласький.
752. б) Кодо илина ясєнна, були би колеса,
 Продав жінку за шість шусток шмаркатий Олекса. (М. Яцків).
753. Ой у моім городочку зацвила осика,
 Тож то я си полюбила хлопця Олексика. (Кропив. Н.).
754. Широкий лист на калні, широкий та довгий,
 Любили мя дівчатонька, як був ремінь повний,
 А як ми ся не зістала, тільки една дутка,
 Вивели мя за ворота: Сиди, дурню, тутка.
 А як я ся ровстарав на другу неділю,
 Єдна звідти, друга звідти: дес був, Онуфрію? (Віла).
755. Ой Павлику молоденький, Павлику, Павлику,
 Які в тебе вічка чорні, як на паперьку. (Кропив. Н.).
756. Ой наплило долі водов жовте коновятко,
 Імай, імай, моя мила, то наше Павлятко. (Кропив. Н.).
757. Ти Павлиню, Павлинику, ти Павлиню, квітко,
 Та вже таких Павлиників на сім селі рідко. (Гвозд).
758. Ой піду я на ярмарок сьвятої Покрови,
 Куплю шовку на обшивку своєму Петрови.
 Куплю шовку на обшивку, а Петрови люльку:
 А наж тобі, Петруньку, тільки подарунку. (Голгочі).
759. Ой коби я дочікала светої Покрови,
 Купю шовку на прошивку своєму Петрови.
 Ой коби я дочікала светої неділі,
 Купю шовку на прошивку свої заведії. (Кобаки).
760. Ой ішла я сночи в ночи, надібала Петра,
 Як став во нгов на розмову, аж мені затерпла. (Кобаки).

761. Гей зацвили сіножата сино, червоненько,
Ой ніхто так не заграє, як мій Петруненько.
(Гол. IV, ст. 476. ч. 234).
762. Болит мене головонька тай коло серденька,
Через того сина пського, через Петруненька. (Волцнів).
763. а) Ішла любця на висіля, то ся потраєує,
Як у лісі трепетина, як вітер подує.
А у лісі трепетина сама собов трепле,
Ой чомуж ти ся не жениш, череватий Петре?
А у лісі трепетина сама собов трепле,
Жеби з тобов постояти, зазулечко Петре. (Мшанець К.).
764. б) Ой у полю трепетина, сама собов трепле,
Чомуж ти ся тай не жениш, молоденький Петре? (Кропав. Н.).
Пор. Де-Воллазь, ст. 70.
765. Післала мя моя мати з Пилипом по¹⁾ ябка,
А той Пилип телеп-телеп²⁾, порозвидав³⁾ ябка. (Остапівці).
Нагуєвчі: 1) На. 2) До маї прилли. 3) Тай розсипав.
766. За Романом, за Романом, де Роман подів ся,
Роман пішов по долині тай завеленів ся. (П. С. Білін.).
Пор. више ч. 589—590.
767. Ой Романо, Романочку, ци мавш сорочку?
Ай у мене молодого висит на клиночку. (Кропав. Н.).
Пор. више ч. 743. — Врабель, ст. 38, ч. 147 і ст. 226, ч. 660.
768. Ой сиділа на стільчику, доіла біченьку,
За нікого не піду, но за тебе, Сеньку. (Вільки Мав.).
769. Ой піду я у царину, царина дзелена,
Та нікого так ни люблю, як того Сишена. (Тисьменич.).
770. На щож мені маляра, як я маю в¹⁾ дома,
Відмалював образочок²⁾, називав се Сльома³⁾. (Охрим.).
Волцнів: 1) В мене малар. 2) Вмалював образок. 3) Шлома.
771. Ой де ідеш, пане брате? Чи на косовицю?
А на кого зіставляеш свою молодицю?
Ой на тебе зіставляю, мій брате Степане,
Доглядай ми молодиці, з ким она зістане.
Доглядай ми молодиці, доглядай ми жінки,
Як приїду з косовиці, куплю ти горілки!
(Гол. II, ст. 306, ч. 327).

772. Ей Тимку, каже Тимку, колиши дитинку!
Та колиши, суко, сама, бо ти єго мама. (Гвозд).
773. Ой віду я на вулицу та стану на дошку,
Такі гину, умираю за тобов, Тиношку. (Орегезь).
774. Ой на горі на високій, на горі, на горі,
Блищали ся гусенята на моім Федорі. (Дрогобич).
775. Ей Федоре, Федорочку, вшию ти сорочку,
Але смотри, Федорочку, чи буду в віпочку. (С. П. Білін).
776. Ой піду я до церквиці, стану на пиреді,
Дивлю я сі раз на вобраз, два рази на Феді. (Сгр.).
777. а) Нанесли пчоли меду, медуню, медуню,
Солоденькі подарунки від тебе, Федуню. (Іванівка).
778. б) Наробили пчоли меду, медуню, медуню.
А деш ти сі забавляеш, солодкий Фидуню? (Іванівці).
779. Наробили пчоли меду, солодкий медуню,
Та солодша горівонька від тебе, Фидуню. (Іванівці).
780. Ой положу на варцаб солодоньку дулю,
За кми, за тии мнї жель, за тобов, Федуню. (Нагуевичі).
781. Ой на меді пиріжечки, на меді, на меді,
Якась біда набрихала, що я люю Феді.
Якась біда набрихала, тай налопотїла,
А я Феді ни любила, іном ще хотїла. (Іванівці).
782. Ой горівка оковита, а пиво палене,
Як же ти сі почувало, Федуню, без мене?
Як же ти сі почувало та як ти сі спало?
А як ти сі, Федуню, без мене здавало? (Кульчиці).
783. Ой Господи милосерний, духоньку небесний,
Зварилам ти два пиріжки, Федуню облесний. (Кульчиці).
784. Нема в мене миленького по над того Федька,
Личко в него біленькое, а душка, як редька. (Кобали).
785. Ой вийду си на город тай си стану в янку,
Огляну сьн сюда тудя: ходи сюда, Франку. (Іванівка).
786. Ой Штефана, Штефаночку, ой Штефана, Штепцю¹),
Кобис купив²) горівочки, я би втерла³) перцю. (Березів).
Волосів: 1) Штефуню, Штефцю. 2) Та купи ми. 3) Я ти утру.

787. Яка добра капустаця в шафраноц, в шафраном,
Яка нічка солоденька в колодим Штефаном. (Кропив. Н.).
Пор. Коль. ст. 114, ч. 1481.
788. Танцювалам з виликни, а потім з малини,
З нікми мені не так добре, як з тобов, Якимб. (Голгочі).
789. Ой на дубі дрібне листе, на дубі, на дубі,
Ще дрібнійші кучерик на мої Якубі. (Хотінь).
790. Чи ти дівко сказала се¹⁾, чи ти дівко²⁾ пiana,
Що ти пішла³⁾ ночувати піт сьветого Яна? (Пост.).
Охрмівці: 1) Дівче одуріла. 2) Чи ти була. 3) Щос ходила.
791. Ой вийду я за ворота, тай крикну я гусю!
Серце ми сі розпукає за тобов, Яндрусю. (Вовків).
792. Ци я тобі ни новила, ній милий Яндрушку,
Звораї, звораї тую нивку та посій птрушку. (Ожомла).
793. Чиж я тобі ни казала, нелюбн Янтони,
Припни гуску на мотуску, ни пускай на поли. (Постолівка).
794. Ей, мамко, любив Янко, я го ни любила,
Він до мени по словечку, я го поганьбила.
Ей, мамко, любив Янко, я ни знала вітки,
Ей, мамко, купив Янко чирвоні чобітки. (Жур).
795. Ану, хлопці, далі враз, най горбата чує,
Най горбата попін плотом в Яськом не вочує. (Пост.).
796. Нена мого миленького, нема мого Ясі,
Нена кому спитати сі, чи виспала я сі. (Вовків).
797. а) Ой що кому тай до того, що я люблю Ясі¹⁾,
А я Ясі²⁾ поцілюю, тай кождому васі³⁾. (Іванівці, Вовків).
Нагуєвичі: 1) Ясе. 2) Я Ясує. 3) Другій шельмі васе.
Пор. вище ч. 684.
798. б) Ой нікого так не люблю, та як того Ясі,
А я его поцілюю, тай кождому васі. (Жураки).
799. Пане брате, товаришу, пане брате Юзю,
Ходаки ся попороли, ходжу на мотуюю. (Кропив. Н.).
800. Ой ходила по над воду, тай кликала дузю,
Там то мене серце болит за тобою, Юзю. (Біла).
801. а) Дала мене моя мати, за Юзі, за Юзі,
Щоби личко процвітало, як калина в лузі. (Вовків).

802. б) Ой дай мине, моя мати, за Юзьв, за Юзьв,
Жиби я си процвітала, як в городі ружи. (Жур).
803. а) Ой дощ іде¹⁾, роса паде²⁾ на Юркову хату,
А ти³⁾ Юрку, скубай⁴⁾ курку тай пошивай⁵⁾ хату. (Григ. Підм.).
Охримівці: 1) Хмара йде. 2) Дощ буде. — Вовків: 1) Ой йде дощ. 3) Ставай. 4) Лули. 5) Пошивай си. — Кульчиці: 2) Паде дощ і мороз. 4) Скуби. 5) Та си поший. — Біда: 2) Роса паде, дощик буде.
804. б) Ой дощ іде, роса паде, на вітову хату,
Вставай віте, лули діти тай пошивай хату. (Журали).
805. Сидів¹⁾ Юра коло мура, тай я коло него,
Коби Юра кучеревий, пішлабим²⁾ за него. (Жабе).
Вільки Мазовецькі: 1) Сів си. 2) Який, мамо, Юрцьо красний, дайти ме.
Пор. Мат. V, ст. 114, ч. 18.
806. Ей Юрку, каже, Юрку, ци їв би ти курку?
Ци варену, ци печену, маслом примащену? (Журали).
807. Не йди, Юрку, не йди Юрку в нашу мандибурку,
Бо там дівки воли пасут тай здоилят ярмурку. (Залуков).

Б.

808. Не буду ся віддавати, бо не маю коний,
Ой чень мене посватає любко чорнобровий.
Не буду ся віддавати, бо не маю биків,
Та чень мене посватає Андрусь Гавриликів.
Не буду ся віддавати, не маю коралий,
Та чень мене посватає Митро кучеревий.
Не буду ся віддавати, бо не маю волів,
Та чень мене посватає Івануньо Громів. (Нагуєвичі).
809. Ти Андруху, гони муху, а ти Грицю кичю,
Ти Івани тарабани файну молодлицю (Бяг.).
810. Доки д менї Василь ходив, васильок сї родив,
А як зачив Іваночок, густий барвіночок. (Крехівці).
811. Ей ходжу я по над воду, пацьорочки силу,
Серце ми ся розпукає за тобов, Василю.
Ой ходжу я по над воду, пацьорочки колю,
Серце ми ся розпукає за тобов, Миколю. (Кобилеволожа).

812. Пішла би я в полонину, в полонині файно,
В полонині вівці пасе Василь тай Михайло. (Чорні Ослави).
Пор. Гол. II, ст. 454, ч. 694.
813. . . . . Сіда рїда й дана,
Узев вітер Василька, та най бере Йвана.
Узев вітер Василика, любу тай розмову,
Та най бере Іваночка, я за ним не стою. (Орегець).
814. Ой тононька паличма, то ся погнає,
Лїпший Василь від Івана, бо кучерї нас.
Івановї кучерики недом помащенї,
Васильовї кучерики злотою повлоченї. (Мшанець.З.).
815. Кому рута за головов, а минї бадиле¹),
Най хто хочи кого любить, я люблю Василе²).
Кому рута за головов, а минї галузє,
Най хто хочи кого любить, а я люблю Юзє.
Най хто хочи кого любить, я буду Івана³),
Я за єго головоньки буду файно вбрана⁴).
Ой кину я галузину там, де тиха вода,
Не вїд ми єє сподобав, но Гринькова врода.
Там то сила, там то врода, там то хїд тихонький,
Там то личко, як ябличко, як від солоденький. (Жуків).
1) ...бадилє, ...топола. 2) ..Гривє, ..Николе. 3) ...а я буду
Гривє, ...я буду Миханє. 4) ...господинє, ...собї панє.
816. Казав минї Гарасин, казав минї Роман,
Аби я пішов до стрика завалити конин. (Нагуєвичі).
817. Ой піду я на царинку, на царинці файно,
На царинці пасє рївці Грицько та Михайло. (Люча).
Пор. вище ч. 812.
818. Кобис знала, моя мамко та шо зможе Дмитро,
Ти бис мене убирала шо недїлі хитро.
Кобис знала, моя мамко, шо зможе Михайло,
Ти бис мене убирала шо недїлі файно.
Кобис знала, моя мамко, шо зможе Іванчик,
Ти бис мене посилала шо недїлі в данчик. (Ясенів Гор.).
В Білій співають лиш два перші куплєти, вперед другий, опїсля
перший. Пор. Гол. II, ст. 386, ч. 690; Кольберт, III, ст. 29, ч. 212—215;
Бол. ст. 61, ч. 891.
Пор. вище ч. 717—718.

819. Ой під видром керниченька, під видром, під видром,
Та ніхто сі так не любить, як ми двоє в Дмитром.
Ой під зачком керниченька, під зачком, під зачком,
Та ніхто сі так не любить, як ми двоє з Йванком.
Ой під бурком керниченька, під бурком, під бурком,
Та ніхто сі так не любить, як ми двоє в Юрком. (Гвозд).
820. Нема цьвіту по всім сьвіту понад садозину,
Нема хлопце милійшого понад Дмитрунину.
Нема цьвіту по всім сьвіту; як зацвите гречка,
Нема хлопце милійшого понад Василечка. (Гвозд).
821. Ой у мене такі лави, що не треба мити,
Лише я їх постираю: Сідай собі, Дмитри.
Ой у мене такі лави, що я їх не мию,
Лише собі постираю: Сідай си, Василю! (Гвозд).
822. Ой коли нас, пане брате, три разом ходило:
Єден Іван, другий Степан, а третій Гаврило.
Іван любив напити ся, Степан погуляти,
А Гаврило в дівчатами нічку почувати.
(Гол. II, ст. 261, ч. 81).
823. Ой та дана, дана-дана, ни піду за Івана,
Лише піду за Данила, щоби ми робила.
А¹⁾ в Данила діжка сира, лише би го їсти,
А в Івана кусинь сала²⁾, тай ще й³⁾ на під лісти.
Войналів: 1) Бо. 3) Ше би. — Пасічва: 2) Солонина. 3) Ще би.
А в Данила нима живва¹⁾, ни буду робити²⁾,
Лише³⁾ буду молоденька⁴⁾ на пцу⁵⁾ лежати.
Криворівня: 1) Жита. 2) Тай не буду жити. 3) Але. 4) У Данила.
5) На печи.
В Хотіни співають іще один куплет:
Бо в Данила є пшециця, будут женці жати,
А я буду молоденька в холоді лежати.
А в Івана бульби яма, тай тра по ню ліста,
А в Данила діжка сира, тай буди що їсти.
А в Данила дрібні діти, тай будут робити,
А я сьду під віконци, буду сі дивити. (Іванівці).
В різних місцевостях співають різні куплети сеї коломийки
окремо. Пор. також: Гол. II, ст. 266, ч. 107. — Мат. V, ст. 125.
ч. 90—91.

824. Ой дана-ж моя дана, не піду за Йвана,
Але піду за Данила, щоби не робила.
Я в Данила не робила, лишень бички пасла,
Тай ходила по садочку, аби була красна. (М. Яцків).
Пор. Кольберт, III, ст. 21, ч. 133—134. — Кол. ст. 54—55, ч. 155
825. Ой мамо моя мила, що я учинила,
Не хтіла йти за Івана, нушу за Данила.
Не хтіла йти за Івана, богацького сина,
Тепер нушу за Данила, нещасна година. (Бішки).
826. Та на Йвана віле брала, на Петра кітила,
Над усіма парубками Данила любила.
Єк Данила ни любити, бо Данило душа,
А шовкова стоножечка¹⁾ навкруг капелюшка.
А шовкова стоножечка, понад чоло пави,
Щоби ходив горі, долів, ни найшов би пари. (Підзахарч).
1) Стяжка.
827. Ой важу я на три хлопці, ой важу, ой важу,
Оден Іван, другий Стифан, а третій ни скажу. (Іванівці).
828. А я виїду на царинку, на царинці файно,
Але на тій цариночці Іван та Михайло. (Ясенів Гор.).
Пор. вище ч. 812 і 817.
829. Іванови політичка, а Юркови бинда,
А як Іван поцілює, то Юркови кривда. (Гвозд).
830. Нина мого миленького, тай нина Івана,
Він би мене запитав сі: Добрес мила, спала?
Нина мого миленького, тай нина Михайла,
Він би мнї ісказав: Любка моя файна. (Чорні Ослави).
Пор. вище ч. 796.
831. А я двері замикаю, а двері на клянку,
По під зорі зазираю за тобов, Іванку.
А я двері замикаю, двері на кляночку,
По під зорі зазираю за тобою, Процку. (Чорні Ослави).
832. Ти си мислиш, Івануно, що нема над тебе,
А в Бориса свиня лиса, ще красша від тебе. (Кульчиці).
Пор. вище ч. 171.
833. Ой за ланом пшениченька, за ланом, за ланом,
Зачинаю ся любити з Іваном, з Іваном.
Ой за колом пшениченька, за колом, за колом,
Зачинаю ся любити з Николом, з Николом. (Бабусів),

834. а) Тай Іванку, ходи з ранку, ти Юрку в полудне,
Ти Васильку на вечірку, як Бог даст, так буде. (Ужбард).
835. б) Ти Іванку прийди з ранку, Васильку в полудне,
А ти Ільку зажди хвильку, якось тото буде. (Голгочі).
836. Ой у лузі, на галузі два качурн вют си,
Надо мною, молодю, два легіні бют си.
Ой бийте си, рубайте си, я одного буду,
Іванкова повсника, Василева буду.
Ой Василю, ой Василю, сорочку ти шию,
Купи мені коралики на біленьку шию.
Купи, купи коралики за лева, за лева,
Щоби люди пізнавали, шо я Василева. (Підзахарч).
837. Ой кувала завуленька в городі на зілю,
Погулай си, мій миленький, в мене на висілю.
Я дівчині горівоньки, дівчині малаа,
А дівчина сказала се, пішла за Лабая.
Я дівчині горівоньки, я дівчині пляцка,
А дівчина сказала се той пішла за Яцка. (Пост.).
838. Ёй то файна капустиця, з оліїом, з оліїом,
Ой то файно вівці пасти з любочком Матїїом.
Ёй то файна капустиця з шафраном, з шафраном,
Ой то файно вівці пасти з любочком Стефаном. (Ходовичі).
839. а) Ой на горі плужок вори, плугатор Микита,
Казали ми вобід нести, а я ше ни нита.
Ой на горі плужок вори, плугатор Микола,
Казали ми вобід нести, а я ше ни готова.
Ой на горі плужок вори, плугатор Волекса,
Казали ми вобід нести, а я вже віднесла. (Пост.).
840. б) Попід лужок вори плужок, а там є плугатор,
Зачисав си кучерки, як який мандатор.
Попід лужок вори плужок, а там мій Микола,
Кажут мині їсти нести, а я вже готова.
Попід лужок вори плужок, а там мій Волекса,
Кажут мині їсти нести, а я вже віднесла. (Жур).

841. в) Там на горі на високій¹⁾, там оре Олекса,
Кажут мені їсти нести, а я вже віднесла.
Там на горі на високій²⁾, там оре Данило³⁾,
Кажут мені обід⁴⁾ нести, а мені не мило.
Там на горі на високій, там оре Микола,
Кажут мені їсти нести, а я вже готова. (Голгочі).
Іванівці: 1) Ой за двором, за гумном. 2) Ой за двором, за гумном.
3) Гаврило. 4) Їсти. Третій куплет новий:
Ой за двором, за гумном, там оре Михайло.
Кажут мені їсти нести, а мені не файно.
Пор. Кол. ст. 112, ч. 1405.
842. Не хотіла мене мати за Миколу дати,
За Микиту я не піду, буду бідувати. (Біла).
843. А Микола робив¹⁾ кола, а Микита²⁾ сани,
А Микола їдив³⁾ кіньми, а Микита псаши. (Вашня).
Ожомля: 2) Гаврило. — Іванівці: 2) Олекса. — Коцан: 1) Робит
2) Михайло. 3) Їдвт. Посіч: 2) Данило.
844. Ей як мене поцілує хлопець молоденький,
То так мені на серденьку, як мед солоденький.
А як мене поцілує та хлопець Микола,
То так мені на серденьку, як цукор довкола.
Як жи нині поцілує та хлопець Микита,
То так мені на серденьку, як пів корця жита. (П. С. Біліч.).
Пор. вище ч. 702 і 704.
845. А ніхто так ни гуляї, як та мудра глова.
А Микушів парубій, дівка Бандільова. (Ожомля).
846. Ти Михасю вари кашу, Василю по воду,
Ти Іване непотрібний обійди худобу. (Волосів).
847. Ой коби я бички мала тай корову ласу,
То я би сі не дивила на тебе, Михасю.
Ой коби я бички мала, корову перію,
То я би сі не дивила на тебе, Андрію.
Ой коби я бички мала, корову сивулю,
То я би сі не дивила на тебе, Штефуно. (Волосів).
848. Нима ного миленького, тай нима Миколи,
Він би мене запитав се, де те, мила, коли.
Нима ного миленького, тай нима Андрія,
Він би мене запитав се, чи ти, мила, їла. (Чорні Ослави).

849. Ой коби ти, мати, знала, котрий мій Никола,
 Ти би мене шнурувала шнурівков довкола.
 Ой коби ти, мати, знала, котрий мій Михайло,
 Ти би мене прибирала, що неділі файно. (Дусанів).
 Пор. вище ч. 818.
850. Тече вода з під города, тече вода вкола,
 Ніхто ми ся не сподобав, но хлопец Никола.
 Тече вода з під города, камінцєма бринь, бринь.
 Ніхто ми ся не сподобав, ой но хлопец Гринь, Гринь.
 Текла вода з під города, камінцєма несла,
 Ніхто ми ся не сподобав, но хлопец Олекса. (Дусанів).
851. Олексові кучерики в меді намочені,
 Андрухові кучерики як поволочені. (Голгоці).
 Пор. вище ч. 814.
852. а) Таи по під гай зелененький три брати ходило :
 Єден Павло, другий Петро, а третій Гаврило. (Підберізці).
853. б) По під гору високою три брати ходило,
 Одєн Стефан, другий Іван, а третій Гаврило.
 Іван любить погуляти, Стефан заспівати,
 А Гаврило вадре рило, коби лише спати. (Волиців).
854. в) Три нас братьи, три нас братьи, я в купі ходило,
 Єден Штифан, другий Іван, а третій Данило.
 Іван любив нанити ся, Штефан погуляти,
 А Данило, де му мило, нічку почувати. (Задарів).
 Пор. вище ч. 822.
855. Ой важу я на три хлопці, ой важу я, важу,
 Єден Степан, другий Іван, а третій не скажу.
 За Степана іду сама, а Івана лишу,
 А до того, що не скажу, дрібний лист напишу. (Біла).
856. Ой убита дорожечка від двора, до двора,
 Штири ріди кучіриків йа в того Федора.
 Штири ріди кучіриків, наслом намашені,
 Краці, ліпші як у Митра, шо поволочені. (Орелець).
857. Ци я тобі не казала, Федуню, Федуню,
 Ти віжени сиві воли, а я половуню.
 Ци я тобі не казала, Федоре, Федоре,
 Ти віжени сиві воли на широке поле.
 Ци я тобі не казала, Антосю, Антосю,
 Ти віжени сиві воли, я віжену красю. (Журави).
 Пор. вище ч. 730.

858. Ой постила в понеділок, тай буду в середу,
 Аби ти се допостила, соколику Федю.
 Ой постила в понеділок тай буду в п'ятницю,
 Аби ти се допостила, соколику Грицю.
 Ой постила в понеділок тай в п'ятницю з ранку,
 Аби ти се допостила, хороший Іванку.
 Ой постила в понеділок, буду в середочку,
 Аби ти се допостила, хороший Юрочку. (Гвозд).

2. Жіночі імена.

- А.
859. Та Аннице, біле лице, біле деревечко,
 Та що сидиш, не говориш, ласкаве сердечко? (Уйбард).
860. Ой Аннице, біленице, ходім до потока,
 А в потоці шипетина, широка толока.
 (Гол. II, ст. 362, ч. 621).
861. Ой Аннице, біле лице, чи підеш за мене,
 Чи зачїстриш, чи запрядеш, погодуєш мене?
 Ой бодай я, вражий сину, того не зазнала,
 Зачїстрияти, запрядати, тебе годувати.
 (Гол. II, ст. 365 ч. 631).
862. Поставайте, ледіники, до танцю, до танцю,
 Беріт усі молодіці, мені лишіть Аницю.
 (Гол. IV, ст. 490, ч. 21).
863. Сюди туди улицьма, де сі маю діти?
 Пішов би до Барабашки, коби спали діти. (Жураки).
864. Ой одну я так не люблю, як тоту Варвару,
 Як поїду на ярмарок, куплю волів пару.
 (Гол. IV, ст. 452, ч. 70).
865. Ой¹⁾ запійте, кури, рано, тай збудіт Волену*),
 Нехай іде²⁾ до керниці по воду студєну.
 Ой³⁾ ще кури не запіли⁴⁾, як Волена встала,
 Полетіла до керниці⁵⁾, води не застала⁶⁾. (Вулька Гамулець).
 Підберіаці: 2) Та най іде. 3) Іще. 4) Не піяли. 5) Всі кярниці
 обходила. 6) Дістала. — Григорів: 1) Ей. 2) Та най виїди. 3) Ей
 5) і 6) = Підберіаці. В Жураках, Іванівцях і Михайловичах записано
 лише перший куплет. — Тустаць: *) Олену. 7) Як Олена козакови во-
 дці дістала.

866. Зарік ви се чісник їсти, цибулю зелену,
А ще ви се не зарікав любити Волону. (О. Коцан).
867. Кажут мені Гандзю брати, я би Гандзю¹⁾ не брав,
Гандзя би ся розгуляла²⁾, я биш³⁾ ради не дав. (Дрогобич).
Жураки: 1) Гандзі. 2) Як се Гандзю розгуляе. 3) Би.
Пор. Кольберг, III, ст. 24, ч. 151.
868. Сивий коник, сивий коник, червона кульбачка,
Не стою ти в ласку, Гандзю, хоть-се одиначка. (Орелець).
869. Ой деж ти сї забавдла, моя купца Гаянко?
За горами в парубками, рідна моя мамко. (Жураки).
870. Ой Гануся, пане брате, Гануся, Гануся.
Зачесала кучерики, як біленьки гуся. (Біла).
871. Ой конику вороненький, дам тобі галуски,
Нігде в тобов не поїду, хіба до Гануски. (Гвозд).
872. Ой Ганусе, щира душе, скажи мені правду,
Ци мні любиш, ци мні дурниш, най си вичу найду. (Жураки).
873. Як Ганусі не любити, як Гануся ладна,
Я Ганусю ноцілюю і на коня гайда. (Гуйско).
874. Не піду я в кіньни на ніч, моя мамунцюню,
Бо хто буде обіймати мою Ганусюню. (Волцаїв).
875. Казала ми приходити біленька Ганусі,
Та казала приносити грушок в капілюсі (Волцаїв).
876. Казала ми приходити біленька¹⁾ Ганусе:
Прийди, врийди, мій миленький, заріжу ти²⁾ гуся.
Як заріжу одно гуся, то не обійду се,
Заріжу ти двох, двох, прийди, серце мов. (Волосів).
Угринів Дал.: 2) Звару тобі. — Гвозд: 1) Молода. 2) Та казала,
що заріже на вечеру. — Волцаїв, не має відмін. У всіх трьох місце-
востях записано лише перший куплет.
Пор. Кол. ст. 61, ч. 403.
877. Ой прийшов я до Ганусі, що Ганусі робит,
А Ганусі взела гусі тай по хаті ходит. (Горуцько).
878. Там на горі журавлі, на долині бузьки,
Який такий до дівчини, а я до Гануськи.
У Гануськи три подушки, мальовані двері,
Кличе, кличе Ганусенька до свої вечері. (Ж. Павлі, ст. 167).

879. А в Гануськи дві подушки, а трета маленька,
Як Гануську не любити, коли молоденька.
А в Гануськи три подушки, четверта перина,
А під тою периною маленька дитина.
А в Гануськи три подушки, хата над водою,
А дитина ще маленька, а вже з бородою. (Біла).
880. Та мав же я дівчиноньку, звала сі Ганусі,
А я її поцілюю, тільки притулю сі. (Іванівка).
881. Ой вийду я на гороньку, мовлю: гусю, гусю,
Прийди, прийди тай до мене, любая Ганусю. (Мавковичі).
882. Ой вийду я на гороньку та скажу я: сюсю,
Заболит ні головонька за тобов, Ганусю. (М. Яцків).
883. Ой ворали ворачі, виворали бузька:
Серце ни ся розпадає за тобов, Гануська. (Дусанів).
884. А Гануська з'їла бузька, а мені не дала,
Бодай тебе, Ганусенько, хвороба папала. (Біла).
885. А дівчина чорнобрива, вона звала сі Гапка,
Її мати породила, як зацвили ябка. (Глядки).
886. Ой мав же я дівчиноньку, тай звала се Гасє,
Ніж я з войска повернув се, вона віддала се. (Черче).
887. Гафієце, біле лице, жди-ко до суботи,
Куплюж тобі файний рантух тай жовті чоботи.
Гафієце, біле лице, де се товар пасла?
Під дубками з парубками, де травиця красна.
Гафієце, біле лице, лиш би ті любити,
Такі маєш чорні очі, як у соколети. (Ясенів Гор.).
888. Якжи Дзюби ни любити, коли Дзюба ладна,
А на Дзюбі штири шубі, кошулька їдвабна. (Ожомля).
889. Донько, каже, моя Донько, любім сі тихонько,
Та любім сі, Донько, з тиха, не буде нам лиха. (Гвозд.).
890. Кажут мені Каську брати, а бни Каськи не брав,
Каська би ся розгуляла, а бни ради не дав. (Печеніжля).
Пор. вище ч. 867.
891. А вже кладка ясинова в двоє сі зігнула,
Що носила даруночки молода Касуня. (Іванівці).

892. Ой на мої, каже, нивці, самі чорнобривці,
Нікому сі косичити, лише Катеринці. (Волосів).
893. Відси гора, відти гора, а відти долина
Межи тими гороньками моя Катерина. (Богородчани).
894. А я свою¹⁾ Катерину закопаю в глину²⁾:
Рости, рости, Катерино, аж на другу зиму. (Шибалин).
Вовків: 1) Тую. — Жураки: 2) Їй любив я Катерину, сам пішов до Риму.
Пор. Кольберг, III, ст. 44, ч. 376.
895. а) Ой їхав я похід ліс хати рахувати,
А там плаче Катерина, що і була мати.
Не бий, мати, Катерини, бий тоту молодшу,
Бо я тоту Катерину посватати хочу. (Іванівці).
896. б) Катерина материна, а я батьків син, син,
Катерину мати була, а я випросив, -сив¹⁾.
Не бий, мати²⁾, Катерину, но тую молодшу,
Бо я тую Катерину заручити³⁾ хочу.
Заручив-ни Катерину, сам пішов до Риму:
Рости, рости, Катерино, аж на другу зиму. (П. С. Білів).
Біла: 1) Відборонив. 2) Ой не бий же. 3) Засватати.
Пор. Кольберг, III, ст. 44, ч. 376—376. — Мат. V, ст. 126, ч. 94.
897. в) Катерина жито жєла, а я снопи носив,
Була мама Катерину¹⁾, а я ї випросив²⁾.
Не бий, мати, Катерину, бий собі молодчу,
Бо я тоту³⁾ Катерину заручити хочу.
Заручив я Катерину, а сам у долину⁴⁾;
Рости, донько⁵⁾ Катеринко, аж на другу зиму.
Ой мара-ж ті, каже, знає, доки тебе ждати⁶⁾,
В мене коса до пояса, не мож розчесати.
В мене коса до пояса, на поясї квітка,
Ой⁷⁾ ти не мій парубочок, я не твоя дівка. (Жураки).
Волосів: 1) Катерину мати була. 2) Я ї випросив. 3) Собі.
4) Сам пішов до Риму. 5) Рости. 6) Ой віросла Катерина тай стала казати. 7) А.
898. г) Не бий, мати, Катерину, бий тую маленьку,
Бо я тую Катерину вовьну за миленьку. (Пост.).
899. д) Ни бий, мати, Катерини, бий тоту другуу,
Бо я з твояв Катеринов я в світ помандрую.
Ни бий, мати, Катерини, бий тоту молодшу,
Бо я з твояв Катеринов жити сі хочу. (Явче).

900. Катерино засьвіти но¹⁾, Катерино встань но,
Катерино дай но їсти, тото²⁾ буде файно.
Катерина засьвітила³⁾, Катерина встала,
Катерина дала їсти і⁴⁾ поцюлювала. (Лоллив).
Нагуєвчі: 1) Отвори но. 2) Як то. — Григорів: 1) Отвори но.
2) Катерино постела но, ото. 3) Отворила. 4) Катерина постелила ще й.
Пор. Гол. IV, ст. 476, ч. 235.
901. Не вір, мати, Катерині, що кучері чеши,
Вона кажи, жи ще дівка, а вона так бреші.
Ой пас же я сірі воли в зеленій ліщині,
Давав козак на рантушок нашій Катерині. (Пост.).
902. Катирно, Катирно, то ми з тебе дивно,
Виходилас черевички, тепер в ноги зинно.
Виходилас черевички, виходилас чопці,
Тепер ходиш, заглядаєш, чи не куплят хлопці. (Башки).
903. Ой любив я Катерину через цілу¹⁾ зину,
Сказила ся Катерина, приведа²⁾ дитину. (Охрим.).
Григорів: 1) Ціле літо й. 2) Катерина се сказала, вродила.
904. Воженю се, Катериню, воженю, воженю,
Возьму собі таку жінку, словаю в кишеню. (Охрим.).
905. Ой любив я дві дівчині, обі Катерині,
Розірвали моє серце на дві половині. (Біла).
906. Ішли¹⁾ дівки²⁾ на підпеньки³⁾, кличти мої Ксеньки⁴⁾,
Моя Ксенька, хоть маленька⁴⁾, знає що⁵⁾ підпенька⁶⁾. (Ясенів Г.).
Григорів: 1) Ідіт. 4) Не сліпенька. 5) Видит де. — Охримівці:
2) Як підете. 3) Опеньки. 5) Zobачат. — Вільки: 1 — 5 = Григорів.
6) Опенька. — Нагуєвчі: 4) Моя Сенька молоденька. — Рибно: *) Наші
Сеньки. 5) Наші Сеньки зубатенькі, знають де.
Пор. Кол. ст. 53, ч. 93.
907. Ксенько моя люба, шила, Ксенько моя тешна,
Груда наш гарбузові, смерекові стегна. (Башки).
908. Кукуріку, кудкулак, а деж¹⁾ наша Магда?
На полиці в рукавиці, яка нужда²⁾ ладна. (Нагуєвчі).
Сілець Б.: 1) Деє ту. 2) То пса юха.
909. Штири коні на припоні, а пята кобила,
Коби ваші Майорчиха в торбаши ходила. (Каміане).
910. Ой догана, пане брате, догана, догана,
Там то ми ся сподобала дівчина Малана. (Хотинь).

911. Ой за двором, за покоєм, зацвила лелія,
Такої ми ся сподобала дівчина Марія. (Хотівь).
912. Ой піду я до попа жичити олію,
А під мене закладає голити Марію. (О. Коцан).
913. Пане брате, товаришу, буде баталія,
Або твоя, або моя дівчина Марія. (Волосів).
Пор. Кольберт, III, ст. 48, ч. 419.
914. Ой посію пшениченьку, посію, посію,
А вже мені треба конче сватати Марію. (Хотівь).
915. Ой згоріла стирга сіна, згоріла, згоріла,
А хто її запалив? Дівчина Марія. (Біла).
916. Колошня, славне місто, три ночі горіла,
Ой то її запалила дівчина Марина. (Нагуєвичі).
917. Чому тота Отинія тогди не горіла,
Та як її запалила дівчина Марія?
Она тогди не горіла, бо вона була мокра,
А дівчина Марійчина палити не годна. (Жураки).
918. Т'али й кажи діна, діна, али й каже ріла,
Т'али мене запалила дівчина Марія. (Усте).
919. Щос із тої полонинки холод вітер віє,
Один відси, другий відти: що дієш, Маріє? (Кобак).
920. Пішов же я на толоку, на толоці чічка,
Не був би я на толоці, коби не Марічка. (Кобак. З.).
921. Ой Марічко, важжи сьвічку, най перейду річку,
Ой та важжи обі, обі, най перейду д' тобі.
(Гол. II, ст. 358, ч. 604).
922. Ай баранцю круторогий, підведи ся д' гори,
Та пійдеме до Марічки, до кучервої. (Волосянка).
923. Я звубував¹⁾ ходачата тай білі волічки²⁾,
Та ходячи через вершок до тої Марічки. (Волосянка).
1) Подер. 2) Волоки.
924. Сіда ріта, сіда ріта на середну річку,
Та я любив тай залишив дівчину Марічку. (Жураки).
925. Марієчка, забарієчка, забарила мене,
Ой як зорі заворили, відрядила мене.
(Гол. II, ст. 359, ч. 605).

926. Коло млина яворина, була би сопівка,
Влюпила си Маріччина писана кужівка,
Та не в тугу ба й, Марічко, не в тугу, не в тугу,
Коби тобі млиий здоров, зробит тобі другу. (Орелець).
927. Та я ходжу понад воду й рубаю колоду,
Та най знаю, за що гниу: за душку мелоду.
Ой я ходжу по над річку, рубаю смерічку,
Та най знаю за що гниу: за душку Марічку. (М. Яцків).
Пор. Врабель, ст. 132, ч. 429.
928. Ой звідки ти, пане брате, чи не з Коломиї,
Чис не видів, чис не бачив, дівчини Марії?
Ой видів-ни, ой бачив-ни дівчину Мариню,
Пасе воли рогатії по над Коломию. (П. С. Білін).
Пор. Кольберт, Ш, ст. 11, ч. 21—22. — Мат. V, ст. 126, ч. 99.
929. Ой калина біло цвила, червоно родила,
Тож то її засадила дівчина Марина. (Нагуєвичі).
930. Ай на горі на високій густа березина,
Ай ходила, заблудила дівчина Марина. (Перегіськю).
931. Ой Марина, ой Марина псам їсти варила,
А як же сі пси роз'їли, тай Марину з'їли. (Кропив. Н.).
932. Нігде коней не напасу, но на пареннїї,
Ніхто ми ся не подобав, но тая Маринї. (Желдець).
933. На Маринї кучерки, як на бараночку,
Прецінь її хлопчатонька дают доганочку. (Ж. Павлі, ст. 171).
934. Ой Мариню, ти Мариню, чорні очи наш,
Та бодай ти випадали, що нини вругаш. (Розлуче).
935. Ой купив я черевички Марини, Марини,
Та словавси у коморі, у новенькій скрини. (Нагуєвичі).
936. Ой на горі на високій пасли хлопці свинї,
Що запасли, то занесли дяковій Маринї. (Голгочі).
937. Вчора було тиририри, нині тириринки,
Через тоти тиририри абавив сі Маринки. (Нагуєвичі).
938. Ой по під гай зелененький ходила Марися,
Тай кажала білов ручков: гультаю, верни ся. (Хотїнь).
939. Ой нав же-ж я дівчиноньку, звала сі Марисї,
Тож то була розмовенька, апі розїйти сі. (Вовків).

940. Казала ми матінонька, казала й Марисі:
Будеш, милий, добрий хлопець, лише ожени сі. (Жураки).
941. Ой нікого так не люблю, як тоту Марисю,
А я піду на ярмарок, купю їй спідницю. (Жураки).
942. Ой купив я черевички Мариси, Мариси,
Положивши на до двері¹⁾, та пожерди²⁾ миши. (Нагуєвичі).
Бропівник Нов.: 1) Та положив на полицю. 2) Поїли.
943. Черевички невеличкі із самого козла,
Ой поводи, Марисуню, бис ся не поховала. (Бропів. Н.).
Пор. Купчаню, ст. 412, ч. 72.
944. Ой Марисю, моя писю, не стій коло мене,
Кажут люде, правда буде, що ти любиш мене. (Біла).
945. Ой Марисі, біла писі, лиш би ті любити,
Та далека дороженька до тебе ходити. (Войничів).
946. Ой Марисю, любя писю¹⁾, кому ж я те лишу?
Лишу я те, Марисенько, своmu товаришу.
Лишу я те, Марисенько, такому другому,
Щоб не було серцю жалю мнї молодому. (Дусанів).
Жураки: 1) Моя писю. — Постолівка: 1) Серце писю. В обох
селах записаний тільки перший куплет. У Вишках зам. Марисю гово-
рять Марусю.
947. Ой Марисю, дай ми пися, ний те поцюлюю,
Ний на твоїм білім личку ружу намалюю. (Невід.).
948. Ой Марися, пане брате, Марися, Марися,
Біде личко, чорні брови, но стань та диви ся.
Ой Марійка, пане брате, Марійка, Марійка,
Як не виджу два дни, три дни, готова¹⁾ дурійка. (Красне).
Охримівці (лише другий куплет): 1) А як її не zobачу, бере ся.
949. Як Марисю не любити, Марися понова,
На Мариси коралики, тай фустка шовкова.
Як Марисю не любити, як Марися ладна,
На Мариси коралики і фустка едвабна.
Як Марисю не любити, як в Марисі писі,
А в Марисі білі писі сподобали ми сі. (Жураки).
950. Ой Марися, пане брате, Марися, Марися,
Намалюю на напери, на брате, диви ся. (Біла).

951. Ой летіла зауленька тай казала: гися,
Де ворота відчинені, тай моя Марися. (Біла).
952. Ой ставу я на камені, на камені слизко,
Чои до мене не говориш, ти моя Марисько? (Охрин).
953. Ти Марисю подиви сі на дутку, на дутку,
Ти Марисю оберни сі, оберни сі хутко. (Іванівка).
954. Ой ричала коровиця, ричала красуня,
Ой десь моя білявочка, любя Марисуня.
Ой не ричи, коровице, не ричи красуню,
Ходи до мні білявочко, моя Марисуню. (Нагуєвичі).
955. Ой по під гай зелененький ходила Марисі,
Тай кивала¹⁾ на козака: козаچه верни сі. (Іванівка).
Івачів: 1) Моргала.
Пор. Кол. ст. 60, ч. 351; див. вище ч. 938.
956. Марися ня порубала, Марися загойт,
Ой то¹⁾ мене за Марисев²⁾ головонька³⁾ болит. (Нагуєвичі).
Кропивник Ноя.: 1) Та ще. 2) Марисю. 3) Головочка.
957. Ой вжеж мені не ходити на ворішки пішки,
Ой вжеж мені не любити дівчини Мариськи. (Дусанін).
958. Ой розлука, Марисенько, розлука, розлука,
Минули ся Марисеньці солодкі яблука. (Нивиці).
959. Штири коні лисі, лисі, попутали ми сі,
Ой чим же я та поїду до свої Марисі?
(Гол. IV, ст. 460, ч. 50).
960. а) Коні мої воронії, коні мої лисі¹⁾,
Заорана дороженька до мої Марисі.
Заорана, заорана, та²⁾ заволочена,
Еї³⁾ вже моя Марисуня з вичим заручена. (Голгоці).
Нагуєвичі: 1) Коні лисі, коні лисі поталапали сі. 2) Тай. 3) Я.
Пор. Кольберг, III, ст. 56, ч. 492. — Кол. ст. 147, ч. 1785.
961. б) Коні мої воронії, коні мої лисі,
Зарубана дороженька до мої Марисі.
Коні мої воронії, одной-сти масти,
Хто вас буде доглядати, хто вас буде пасти? (Івачів).
962. Ой орали воли штири, а всі штири лисі,
Ой з'орали доріженьку до мої Марисі. (Волциїв).

963. Цабе воли половіі, цабе воли рсї,
Зарубана дороженька, до ної Марисї.
А хтож її тай зарубав? Марисина мати,
Аби не йти до Марисї нічку ночувати. (Жураки).
964. А де тота ставчнина, а де тота стайня,
Та що у нїй ночувала Марисуня файна? (Розлуче).
965. Дарую ти, Марисенько, пів корця гороху,
Щоби-с мала, Марисенько, дитину до року. (Охрим.).
966. А в Марисї кові лсї, бички половенькі,
Приїхали до Марисї свати молоденькі.
А я певне у Марисї був би не вженив сї,
А в Марисї чорні очка, сподобали ми сї. (Дрогобич).
967. Ой деж ти сї забавила, Марулько, Марулько?
За горами в бахураши, мамулько, мамулько. (Гвозд).
968. Ой Марулька, пане брате, Марулька, Марулька,
Навішала кораликів, а під носом булька. (П. С. Білін.).
969. Ой Марулька, товаришу, Марулька, Марулька,
Навішила кораликів, як сива зазулька.
Ой ци тото коралики, ци то біла глинка?
Вна гадала, що змудрує, богацького синка. (Жураки).
970. А я купив чоботята Маруни, Маруни,
Та положив на полицю, та поїли шури. (Кропив. П.).
Пор. висше ч. 942.
971. Ой купив я черевички Маруни, Маруни,
Положивем па до дверці, поїли бобруни. (Нагуевичі).
972. Ой у селї Ясеници новина ся стала,
Марусина коровиця їсточки ревала.
Ой ревала, ой ревала, їсточки просила,
А Маруся парубочкам тютювець носила.
Ой ревала коровиця, ревала красуня,
Не такої невісточки хотїла мамуня. (Нагуевичі).
973. Ой ходила Марусенька по фосї, по фосї,
Спізнавала мильногого по тонкім голосї. (Нагуевичі).
974. Ой на горі на високї стояла смерека,
А я свою Марусеньку пізнаю в далека (Бертешиів).

975. А вжеж я ся не дивую, чому Марця красна,
Коло неї вчора рано впала зора ясна.
Як летіла зора з неба тай розсипала ся,
Марця зору позбирала і затикала ся. (Ж. Павлі, ст. 171).
Пор. Кольберг, Ш, ст. 61, ч. 562—563.
976. Ой Матронко, пряди тонко, не треба грубити,
Машн гааду молодого, то тя буде бити. (Мішанець. З.).
977. Сюда тудя улицьма, моя хата крайна,
Мою Настю хлопці любят, бож то Настя файна. (Григорів).
978. Ей казав я свої Насти штири воли пасти,
Тай похід гай зелененький вогнику накласти. (Жур).
979. Ой пожену сірі воли під берегом пасти,
Та нема ким передати дарупочок Насти. (Хотінь).
980. Ой щос з тої полонянки иластовец си суне:
Один відси, другий відти: що дієш, Настуне? (Кобаки).
Пор. вище ч. 919.
981. На потоці та кладочка, на улици струнка,
Нема ліпшої дівчини, як тотя Настунька. (Кобаки).
982. Ой Настунька, пане брате, Настунька, Настунька,
Навішала кораликів, сама як зазулька. (Постолівка).
Пор. вище ч. 968—969.
983. Ой я копав кириченьку на студню, на студню,
А я любив дівчиноньку Настуню, Настуню.
А я копав кериченьку, воли в неї пили,
А я любив дівчиноньку, її люди везли. (Угринів Дол.).
984. А Настуні пекла стульні, а коржі тоненькі,
Приходили до Настуні хлопці молоденькі.
А Настуні пекла стульні, а мені не дала,
Бодай тоту Настунину хоруба напала. (Жураки).
985. Та ти рубай того пруте, а я тото кіле,
Нема ліпшої дівчини та від Одокії. (Кобаки).
986. а) Ой зелена смеречина¹⁾, зелена, зелена,
Ой то²⁾ ми сі сподобала сусіда³⁾ Олена. (Жураки).
Хотінь: 1) Калинонька. 2) Там то. 3) Дівчина.
987. б) Ой я виїду на царину, царина двелена,
Ой то ми сі сподобала дівчина Олена (Жураки).
Пор. Мат. V, ст. 138, ч. 180.

988. Ой де йдеш, що несеш, у новій джубеньці?
Несу курку тай колач тай своїй Оленьці. (Жураки).
989. Казали ми женити ся та брати Олену,
Волів би ся повісити на галю зелену. (Хотинь).
990. Ой Олена, пане брате, Олена, Олена,
Навішала кораликів, як жаба зелена.
А щоби то коралики, а то сама глина,
Вона хтіла задурити богацкого сина. (Біла, Ямниця).
Пор. висше ч. 969. — Пор. Кол. ст. 60, ч. 377.
991. А звідки ти¹⁾, пане брате, чи не з²⁾ Городенки,
Чи не видів, чи не бачив³⁾, дівчини⁴⁾ Оленки?
Ой видів я, пане брате, дівчину Оленку,
А що гнала штири воли через Городенку. (Котузів).
Хотинь: 1) Ой ішов я. 2) Та до. 3) Не видів. 4) Там мої.
Пор. Кольберг, III, ст. 11, ч. 23—24. — Мат. V, ст. 126, ч. 99.
992. Полюбив¹⁾ я дівчиньку, звала сі Парані,
Була з нейов порадонька²⁾ з вечира до раї. (Жур).
Вовків: 1) Ой мав же. 2) Тотож була розмовонька.
993. Ой любив я Парасину, любив літо й зиму,
А мати ми ісакала: Покинь того, сину.
Ой любив я Парасину через цілу зиму,
А як тота весна прийшла, Парасина пішла. (Кобаян).
Пор. Купчанко, ст. 416, ч. 84.
994. а) А Парасі віддала сі, зістала сі вдова,
Тай забула Отче-наш до єдного слова. (Дрогобич).
995. б) А Парасі віддала сі аж до Соколова,
Та забула Очнаш до єдного слова.
А Парасі віддала сі тай заморгала сі,
Сім раз річку перебрила тай ни вмивала сі. (Жур).
Пор. Гол. II, ст. 295, ч. 271.
996. в) Ой чого то та Парасі та заморгала сі?
Сім раз річку перебрила тай не вмивала сі.
Сім раз річку перебрила, а на осьмий стала:
Тепер я си пагадала, щом сі не вмивала. (Пасічна).
997. г) Ой Парасі придала сі, ручки нї до чого,
Шкода твого, Паранечко, личка румяного.
Ой Парасі придала сі, тай заморгала сі,
Штири річки перебрила тай не вмивала сі

Штири річки перебрала, а на п'яті стала :

Бідна-ж моя головонько я сі не вивала. (Волосів).

У Кобаках і Іванівці записано лиш перший куплет. Пор. в нем :
Ж. Павлі, ст. 185. — Кольберг, III, ст. 57, ч. 506—507. — Мат. V,
ст. 128, ч. 115. — Кол. ст. 200, ч. 2985.

998. Ой коняку-вороняку, на чолі ти граска,
Ой маю я миленькою, імня їй : Параска.
(Гол. II, ст. 275, ч. 160).
999. Пастернак-неборак, зелена гичка :
Люби мене, мій милелький, хоть я невеличка.
А хоть же я невеличка, але я Параска,
Тогда любка поцілую, коли моя ласка.
(Гол. II, ст. 321, ч. 415).
1000. Ой Парашка віла пташка, а міні ни дала,
Бодай тебе, Паранонько, хроба папала. (Григорів, Львів).
Пор. вище ч. 884.
1001. Ой на горі кривениці, на долині крейда,
Ой вже мене обрехала Парасуня фрейда. (Зал. ст. 197).
1002. Нива в мени по дівчині, як біленька Руза,
Казала ся насукати до динки мотузв. (Іванівці).
1003. Ой кувала вагуличка у лісі на пеньку,
Якась біда набрехала, що я люблю Сеньку. (Пасічна).
1004. Ой кувала вагуличка у лісі на пеньку,
Вигадали смучі люди, що я люблю Сеньку.
Як же Сеньку не любити, коли Сенька гідна,
Бо у Сеньки мандибурка ще передтогідна. (Москаліва).
1005. Сама динка по кодїна, червона запаска,
Та ніхто так не гуляє, як Танька Біласка. (Печеніжин).
1006. Ой там в поді дві тополі, треба одну стяти,
А в Тодорки дві дівчині, треба одну взяти. (Вулька Гамулець).
1007. Ой Явдоньця, пане брате, Явдоньця, Явдоньця,
Нашаюю я панері, поставлю до соньця. (Біла).
1008. Журили ся ой сусіди, журили ся черці,
Ой як би тут передати чоботята Бвці.
(Гол. IV, ст. 515, ч. 123).
1009. Ой піду я до церковці та стану за бврку,
Пограю раз на попа, а трічі на Бвку.
(Гол. IV, ст. 493, ч. 34).

1010. Ой Юстина, пане брате, Юстина чічена,
 Їк кулешу колотила, в смитану начела. (Волосів).
1011. Ой забрала вода дуги, забрала мостини,
 Не маю ким передати колач до Юстини.
 Передав бим сему, тому, той скаже другому,
 Таки неві віпадає понести самому. (Волосів).

Б.

1012. Коби не дуб, коби не дуб, коби не криниця,
 Ми би суда не ходили, коби не Анниця.
 Коби не дуб, коби не дуб, коби не смирічка,
 Ми би суда не ходили, коби не Марічка. (Кобак).
1013. Качию се, валюю се по дубовій лавці,
 Давай, мати, вичерати, най йду до Варварці.
 Качию се, валюю се по дубовій скрини,
 Давай, мати, вичерати, най йду до Марини.
 Качию се, валюю се, кусають ми блохи,
 Давай, мати, вичерати, най йду до Явдохи. (Поет).
1014. Ой Ганусі вкрала гусі, Катерина мітки,
 Стара баба зазирає, ци не йде хто звідки.
 А Ганусі вкрала гусі, Парані коралі:
 Чекай, чекай, Паранинко, будеш в криміналі. (Жураки).
1015. Сивий коню, сивий коню, де я ті напою?
 Я в керниці води нема, в Дунаю сі бою.
 Я в керниці води нема, бо віпили буськи,
 Чому хлопці не гуляють, бо нема Гануськи.
 Ой в керниці води нема, бо віпили кані,
 Чому хлопці не танцюють, бо нема Катяні. (Тумир).
1016. Ой конику, воронику, дам ти материнки,
 Неси мене до Докійки, тай до Катеринки. (Кобак).
1017. Ой війду я на царинку, царинка зелена,
 Не був би я на царинці, коби не Ілена.
 Ой війду я на царинку, на царинці чічка,
 Не був би я на царинці, як би не Марічка. (Косів).
 Пор. выше ч. 920 і 987.

1018. Ой в Магурі на поляні вирости три дулі,
Три нас було у матері, як сиві зазулі.
Три нас було у матері сиві зазулочки,
То нас мати повивала в тонкі рантушечки.
Єдна Кася, друга Анця, трета Марисуня,
Ой бо тая Марисуня, як сива зазуля.
Кася ладна, Кася ладна, Анця не погана,
А третая Марисуня як намальована. (Мшанець. З.).
1019. Казала ми Катириня, казала Ірина:
Добри спати у холодї, як вилика днина.
Та ни слухав Катирини, ни слухав Ірини,
Та ни спав я у холодї виликої днини. (Устє).
Пор. Врабель, ст. 184, ч. 539.
1020. Ой летіло біле каче тай впало в будаче,
А Малані віддає сі, а Парасі плаче.
А Малані віддає сі, буде мала діги,
А Парані випадає на віру сидїти. (Іванівка).
1021. Ой їхав я з Коломиї, тай впав я в помні,
Не дали ми погубати дівки чорнобриві.
Єдна звала ся Марина, друга Катерина,
За третюю вже не скажу, либовь моя мила. (Біла).
1022. Я в Марисі когут піє, до Палагни чути,
Ой там би ти, Оленочко, невісточков бути. (Березів).
1023. Ой їхали женихє, мали конї лисї,
Я гадала, що до мене, а то до Марисї.
Ой їхали женихє, мали конї красї,
Я гадала, що до мене, а то до Парасї.
Ой їхали женихє, а конї буланї,
Я гадала, що до мене, а то до Маланї. (Берешів).
1024. Як не підеш ти, Марисю, то піде Гануся,
Як не піде і Гануся, то я обїду ся. (Біла).
1025. Як не кину бадилну та на ту калину,
Як не вольну Марисуню, вольну Катериню. (Хотїнь).
1026. Ой я видїв, ой я бачив дівчину Марію,
Як гонила сиві воли через Отинїю.
Ой я видїв, ой я бачив дівчину Оленку,
Як гонила сиві воли через Городенку. (Пасїчна).

1027. Любив же я дівчиноньку, звала се Марусе,
Щебетала коло мене, як сива зазуля.
Любив же я дівчиноньку, звала се Парані,
Щебетала коло мене до самого рані. (Черче).
В Дусанові співають другий, а потім перший куплет.
1028. Ой на горі коварі, на долині бузьки,
Який, такий до Марусі, а я до Гануськи.
А в Ганусі три подушки, четверта малейка,
Погуляй си, Ганусенько, закис молодейка. (Гуґєско).
Пор. више ч. 878.
1029. А хоть же я невеличка, але я Маруся,
Тогда любка поцілую, коли змілую ся.
А хоть же я невеличка, але я Анниця,
Тогда любка поцілую, як віїде віриця.
(Гол. II, ст. 322, ч. 416).
1030. Як ни кину бадилнну без тую калину,
Як не возьму Настунуню, возьму Катерину. (Невід.).
Пор. више ч. 1025.
1031. Ой Олена прибілена, Василица кавна,
А Марічка, пишка чічка, бо то любка давна.
(Гол. II, ст. 362, ч. 620).
1032. Ой Олена не золена, а Анна не прапа,
А Марічка, біла чічка, як намальована. (Волосів)
Пор. Кольберг, III, ст. 48, ч. 422.
1033. А хоть же я невеличка, але я Олена,
Тогда любка поцілую, коли буде днина.
А хоть же я невеличка, колиж бо я Касі,
А коли я поцілую, то вже другій засі.
(Гол. II, ст. 322, ч. 417).
1034. Ой відки то вітер віє, ци не в Журакова,
Ой цяж то перед веде, ци не Попикова?
Попикова перед веде, Барабашка з заду,
Печарського підвіяна продає росаду.
До полудне по грейцару, а полудне по штири,
Не дивіт сі, хлопці, в очи, бо і пси гонили. (Жураки).
1035. По сім боці білі гуси, по тім боці бузьки,
Ниньки піду до Тодорки, завтра до Гануськи. (Бишків).
1036. Ой добридень, пане брате, так з рані, так з рані,
Перше ходив до Явдохи, тенер до Парані. (Вовків).

1037. Ой не можу в стайни спати, бо рокотет свині,
 Беру літру горівочки та несу д' Юстині.
 Не можу я в стайни спати, дубовет барани,
 Беру кварту горівочки та несу д' Парани.
 Не можу я в кучи спати, бо гєгают гуси,
 Беру кварту горівочки та несу д' Гануси.
 Ой не можу в стайни спати, бо дубовет коні,
 Беру кварту горівочки тай несу до Доні. (Гвозд).
1038. Ой нікого так не люблю, як тоту Юстину,
 А я піду на ярмарок, купю їй футину.
 Ой нікого так не люблю, як тоту Параску,
 Та як піду на ярмарок, купю їй запаску. (Гвозд).

3. Мужеські і жіночі імена в суміш.

1039. Як ся напю горівочки на пеньку, на пеньку,
 Та побігну до Андрія та си хопю Сеньку. (Кропив. Н.).
1040. Чи я тобі не казала, мій вилий Андрусю,
 Підкуй, підкуй чоботєта на мою Ганусю. (Волцаїв).
1041. Афтанас, коні пас, а Мариська бички :
 Зачикай, зачкай, купю чирвички. (Жур).
1042. А мій тато Василь, Василь, а мамуня Марта,
 А до мене хлопці ходят, бо я того варта. (Охрим.).
1043. Ой деж ти сі, Василюню, деж ти сі збираєш,
 Що пасові чоботєта на ноги вбуваєш ?
 Ой Марію, Марієчко, вже нині субота,
 Як я не мав на ноженьках свого чобота.
 Ой деж ти сі, Василюню, збираєш, збираєш,
 Що чорненьку петичину на себе вгортаєш ? (Посіч.).
1044. Ой казала мінї мати равейко вставати,
 І усюю дривинну понаіменувати :
 А дубец Василец, а сливочка Касі,
 А грушечка Марушечка, яблінка Варвасі. (Ожоня).
1045. Ой у саду кирниченька, дощик у ню крапав,
 Ой я чула, мій Васильку, що ти за мнов плакав.

Ой я плакав, ой я плакав з туги великої,
 Бо вже нема, тай не буде другої такої.
 Ой звіяв сі буйний вітер тай і вибив шибку,
 Ішов Василь від Параски, перекривив шибку. (Москалівка).

1046. А сокира-топориско, то моє, то моє,
 Василь Вумриш — Садова, то пара обое. (Вовків).

1047. Василю, буде лихо, не¹) сподіваш сі,
 Як ті буде Василь бити, де ти сховаш сі? (Березів).
 Чорні Ослави: 1) Чи.

1048. Василю, буде лихо, буде Василь бити,
 Щобси знала, пам'ятала, як других любити. (Короствів).

1049. Кукуріку, чоловіку, твоя жінка Ганка,
 Наварила пирогів, закликала Янка.
 Кукуріку, чоловіку, твоя жінка Рувька,
 Наварила пирогів, закликала Юзька.
 Кукуріку, чоловіку, твоя жінка Феська,
 Наварила пирогів, закликала Греська. (Біла).

1050. Ой із гори на долину вирізана феса,
 Ой прибігла Ганусенька до Андруся боса. (Осташівці).

1051. Коло млина ясенина, ясеніві млини,
 Ой вжеж ми се подобали Ганусеньки сини.
 Федунь ладний, Федунь ладний, Кирило поганий,
 А Микита молоденький, як намальований. (Кривка).

1052. Хто до чорної Гануськи та придптав стежку?
 Хто білому Микитоньці мережав мережку?
 Ой ніхто там не ходив, йно оден Микита,
 Ой Гандзуні уаїрцьом мережка вишита. (Невід.).

1053. Ой не пійте, хлопці, води, бо та вода сина,
 Ой підемо до Гілюськи, набемо Максима. (Бабусів).

1054. Ой мій тато звав ся Гнатко, а мати Зофійка,
 Вяли мене, оженили: іди си до дідька. (Хотів).

1055. Ковалику, ковалику, ковалю я Грину,
 Підкуй, підкуй чоботета на мою Мариню. (Підмихайлівці).

1056. Шуру-буру по під гори по червої ябка,
 Який Іван борухатий, а Марина гладка. (Голгоці).

1057. Ой Івани, Іваночку, чи маєш сорочку?
Та є в мене вішивана, стоїт на клиночку.
Хто тобі її вішивав, знаю, що ни нецька!
Вішивала сорочечку Марця молоденька. (Орелець).
Пор. вище ч. 652. — Мат. V, ст. 127, ч. 106.
1058. Ти, Івасю, ни бий Касі, бо ни майиш за що,
Моя Касі робітниці, ти Івасю ледащо. (Жур).
1059. А Івась коні пас, Катерина¹⁾ бички,
Не тікай, зачекай, купю черевички.
Вража тебе мати бери я з²⁾ черевичками,
Мені моя мамка³⁾ купит я з⁴⁾ полігичками. (М. Яцків, Біла).
Войнилів: 1) А Марисі. 2) Ой най тобі мать мордує із. 3) Мені
мама лпші. 4) Ів.
Пор. вище ч. 1041. Купчанко, ст. 411—412, ч. 72
1060. А Івась коні пас, Катириньце бички,
А Івась Катириньці купив чиривички. (Іванівці).
1061. А Івась коні пас, а Марисі кози,
Забрали ся за рученьки тай пішли у лози. (Вільки Маа.).
1062. Ой на горі рожі, рожі, на долині пустка,
За Івася три тисячі, за Ганусю шустка. (Гуґско).
1063. Єден камінь нараз мели, а другий пиллює,
А на третім Івануненько Рузуню цілює.
Єден камінь нараз мели, а другий впицає,
А на третім Івануненько Рузуню вбіймає. (Кнг.).
1064. Вишивана сорочечка, мальовані дуди,
Що Івасуню, а Гандауні, то наристі люди. (Бабусів).
1065. Я за Івасьом, я за Івасьом, де Івась подів се,
Взев Ганусю за рученьку, до саду повів се. (Жур).
1066. Де ти їдеш, де ти їдеш, кучеривий Івасю?
За границю по пшевицю, по молоду Касю.
Що ти дали, що ти дали, кучеривий Івасю?
Штири воли, дві корови і молоду Касю. (Дусанів).
1067. Котила се торба з горба та вдарила в дуба,
Полюбила Каська Яська, пішла за Якуба. (Тростянець).
1068. Ой під шстром керниченька, під шстром, під шстром,
Ой Касуня Кахнієва любить ся із Митром. (Нагуєвичі).

1069. А сокира, топориско, то є одно племє,
А Касунї і Миханьо, то сї люблят певнї. (Вовків).
1070. Ой де йдеш, ой де йдем, кучерявий Лесю?
Ой я йду, ой я йду по зеркату Фесю.
Що ведеш, що ведеш, кучерявий Лесю?
Два воли, соколи, за зеркату Фесю. (Нагуєвичі).
1071. А ти Лучка Задефір, а я Лучка Фїна,
Або твоя, або моя дївчина Павліна. (Вовків).
1072. Ой на горі, на горойці, стояла Марисї,
І вругала до Івасї: Івасю, вирни сї. (Ожюля).
1073. Запалали Марисенька сирини дровами:
Приїдь, приїдь, Івасеньку, сивими волами.
Запалали Марисенька дрібненьким трїсочком:
Приїдь, приїдь, Івасеньку, кованим вовочком.
(Гол. IV, ст. 468, ч. 183).
1074. Ой у поли край дороги стояла Марисї,
Та кликала на Василя: Василю, верни сї.
Ой верни сї, Василю, не так того буде,
Зайшла сварка меже нами, розсудят нас люде.
Ой судили громадове, судили вітове,
Осудили кайданики мому Васильови.
Ой на ніжки кайданики, на руки скрипиці,
Ой то тобі, Василю, через молодиці. (Матїївці).
1075. Пожечу я сивї воли в зелену осоку,
Полюбив я Марисеньку тоненьку, високу.
Полюбив я Марисеньку, а Марися мене,
Не хотїли старї дати Марисї за мене.
Не мавш ся, Марисенько, чого жалувати,
Малас досить кавалерів, було вибирати.
Малас шевця, малас кравця, малас коваленька,
А ти собі сподобала свого Івасенька. (Нивці).
1076. На тїм боці на голоці сивбїй бичок ричи,
Вїйди, вїйди ти, Марисю, чос ті Василь кличи.
Тай ни вїйшла ба й Марися, але її мати:
Кому траба до Марисї, най їде до хати.
Ой вїйшов він та до хати, зачав си витати,
А Марися в руки гребїнь кучирї чисати. (Рев.).

1077. Тече вода в під города, на ріці булькоче,
Юж Марині Ясуньови хусточку полоче. (Бульчиці).
1078. Ой Маруся і Іваньо, що пара, то пара,
Ой Марусю за Іваньом голова скіпала. (Нагузвичі).
1079. Ой чи правда, чи не правда, чи зложили байку,
Що купила Марусечка Івасеви файку.
Ой продала Марусенька на ярмарку проса
Та купила Івасеви хусточку до носа. (Печеніжши).
1080. Ой кувала завулейка йа в лісі на пеньку,
Ой кликала Марусуня: ходи сюда, Сеньку. (Мшанець).
1081. А Матвій соловій, а Настуні вутка,
А Матвій полетів, а Настуні тутка. (Вільні Маа).
1082. Плете Матій батіг, батіг, Матііху бити,
Що не хоче Матііха Матія любити. (Печеніжши).
1083. Ходит бузюк по болоті, замачав си штанки,
А я хлопец молоденький не маю коханки.
Ходит бузюк по болоті, тай си злапав жибку,
Йшов Михайло до Палани, перекривив шипку. (Буцаїв).
1084. Відси гора, відси друга, в середні кладка,
Прийносив Миханьо до Гилюні ябка.
Би то ябка, би то ябка, то солодкі дулі,
На що тобі, Гилюненко, на животі гулі? (Кнг).
1085. Ой на моім Михасеньку широка клепане,
Ой ще ми го очарує Жовтикова Гане. (Григорів).
1086. Ой Михасю, люби Касю, плети рукавиці,
Єдну чорну, другу білу, люби молодиці. (Жураки).
1087. Зайшло сонце за віконце, а місяць за хмару,
Напосів ся Міхал Макар на мою Варвару. (Іванівка).
1088. А я буду гулятоньки, а ти подиви сі,
Бо я хлопец Миколай, ти дівча Марисі. (Іванівка).
1089. Ой летіла сива пава на подвіре впала,
Ой Никола та Юстина, то хороша пара. (Крехівці).
1090. Николаю, я вишраю, бо гороху хочу,
Та не вишрай, Марисуню, я ти намолочу. (Кропив. Н.).

1091. Ой не знала Овдокія, як качата звати,
 Ой тась-тась-тась, був Івась коло мої хати.
 Ой не знала Овдокія, як індки звати,
 Ой пульт-пульт-пульт, був Костунь коло мої хати.
 Ой не знала Овдокія, як гусята звати,
 Ой гусь-гусь-гусь, був Петрусь коло мої хати.
 (Гол. II, ст. 299, ч. 293).
1092. А Павліна удуріла, лізла під колеса,
 Була би сі утопила, як би не Олекса. (Михайловичі).
1093. Сидит котє на воротах тай мігає хвостом,
 Іде Петро від Юстини калиновим мостом. (Жураки).
1094. Через хату, через сіни, гарбуз дупінатий,
 А внадив сі до Петруні Лесьо гелеватий. (Жураки).
1095. Ой стояла Петруненька під новим острішком,
 Тай дуріла Лесуника волоським горішком. (Гвозд).
1096. Ой піду я до Полагни сита тай корита,
 Ой там сидит Гандаунечка за столом завита.
 Ой сидит, каже, сидит, тай дуже сумує,
 Іванко сі присуває, тай в личко цілює.
 Ой леліє косиночка, леліє, леліє.
 А Штефанко за Гандзичков дуріє, дуріє. (Березів).
1097. Через хату, через сіни пішов Семен польки,
 Набрал жита в постолста, пішов до Явдоньки. (Жураки).
1098. Гоп, чук, Серенчук загородив кучку,
 Не мав кого заганети, загнав Серенчучку. (Озерани).
1099. Ой за гори високої влітїла бжїлка,
 В Тимофїйка файний вусок, а в Іленки чївка. (Орелець).
1100. Ой ходила понад воду жидівочка Файґа:
 Ще си мушу полюбити парубка Михайла. (Явче).
1101. Ой Федуню, Федунюню, солодкі ти писки,
 Дала би ти попоїсти, та не маю писки.
 Ой Касуню, Касунюню, солодкий медочку.
 Кой ти минї така щвра, дай ми в черепочку.
 Я би ти тобі, Федунюню, в черепку не дала,
 Бо ти хлопец молоденький, я би ти сі стидала. (Кудьчичі).

1102. Сама город віорала, сама і посію,
Ой нікто так не гуляв, як Феська з Матвійом. (Печеніжин).
1103. Котила сі торба з горба, вдарила до дуба,
Полюбила Франка Янка, пішла за Якуба. (Жур).
Пор. више ч. 1067.
1104. Ой казала Цимбалючка та Цимбалюкови :
Ой не сиди, Цимбалюку, до пізна ніколи.
Бо як будеш, Цимбалюку, до пізна сидіти,
То не будеш віріджети на гуляне діти. (Матіївці).
1105. А в виділю пораненько ще сьби ни видненько,
Кличи Штифан Штифаниху до церкви борзенько. (Жур).
1106. Ой веліла приходити молоденька Шуля,
Веліла си приносити бомбони від Сруля. (Кропив. Н.).
1107. Ой заа Лючі іде тучі, заа Косова хмара,
То то собі ой Явдошка із Іванком пара.
Ой ци пара, ци не пара, мемо парувати,
Хоть Явдошка буде менша, мемо натігати. (Березів).
1108. Ой поїхав Ясуненько до Дрогобиченька,
Вибирати ладну хустку Домці до личенька.
Ой продала Домцунуні тай пів корця гречки,
Тай купила Ясунькови портки півперечні.
Ой продала Домцунуні тай пів корця проса,
Тай купила Ясунькови хусточку до носа.
Там на горі, на високій церковця стояла,
Там Домцуні Ясунькови віру присягала. (Кульчиці).
1109. З того боку на таштой бік кобила пасе сі,
Литит Ясьо від Касуні, чуприна трісе сі. (Раковець).
1110. Звідси гора, звідси гора, в середині кладка,
Пішов Ясько до Мариськи на чирвоні ябка. (Бірки Дом.).
1111. Де ти ідеш, де ти ідеш, кучаравий Ясю ?
Ой до млина, ой до млина, по горбату Касю.
А щож тобі обіцали кучаравий Ясю ?
Штири воли, дві корови, тай горбату Касю. (Пасічна).
Пор. више ч. 1066.
1112. Ой із дуба тай на дуба скочила вівюрка,
Ходіт, хлопці, до Юрчихи, нима дома Юрка.
Ой із дуба тай на дуба скочила лисиці,
Ходіт, хлопці, до Юрчихи, файна молодичі. (Підмих., Тустань).

1113. Басан кутя терештете, за ременем люлька,
Ходім, брате, до Юрчихи, нима в дома Юрка. (Котузів).
1114. А на Юри здохло кури, а Юрчиха плачи,
Юрко скинув нагавиці тай по хаті скачи. (Підмихайлівці)
1115. Ой від стола до порога вікопана фоса,
Бігла, бігла Юстиночка до Василька боса.
Тай прибїгла під ворота та ноженьков дуб, дуб :
Вийди, вийди, Василюку, бо я вже є тут, тут.
Чекай, чекай, Юстиночко, най лише сі вбую,
Зараз вїйду на вулицю тай ті поцілую. (Посіч).
-
-

IV.

МУЗИКИ. ТАНЦІ. СЛІВИ.

1. М у з и к и.

А. Музиканти.

1116. Ой вдару я раз до дуба, два рази в осику:
Ніхто мені не зборонит любити музику. (Желдець)
1117. Ой музику дуже люблю, за музику піду,
Як музика тай заграє, забуду я біду. (Березів)
1118. Ни піду я за музику, бо я сі го бою,
Як ни стави волосани, то він вирви мою. (Люб.).
1119. Чом ни граєш, музиченьку, бо мні дужи сумно?
Бодай тибє, музиченьку, положили в трумно! (Оілець В.).
1120. Ой музика молоденький скрипочки ладує,
А мені сі молодому душечка радує.
А мені сі молодому душечка радує,
Ой що мов солодетко в танци передує. (Волосів).
1121. Наш музика кучеравий скрипочки готує,
Ай то нам сі молоденьким душечка радує.
Ой рихтує, ой рихтує, та як зачне грати,
Хоч який слуп закопаний, буде танцювати. (Посіч).
1122. а) Ой музика файно¹⁾ грає, я музики²⁾ люблю,
А як мине³⁾ рано будет⁴⁾, я в кулаки трублю. (Григ. Меч. Тух).
Нагуєвичі: 1) Красно. 2) Слухати. 3) Як ма мати. 4) Будит.
— М. Яцків: 2) Слухати.
Пор. Гол. IV, ст 447, ч. 30. — Кол. ст. 54, ч. 133. — Мат. V,
ст. 151, ч. 265.

1123. б) А музика, як заграє, то слухати люблю,
А як скажут до роботи, то в кулаки трублю. (Біла)
1124. в) Ой музика файно грає, я слухати люблю,
А як мене рано будет, я в кулаки трублю.
Ой музика файно грає, охота збирає,
Кости би сі розсипали, сорочка тримає. (Угринів Гор.).
1125. Ой музика красно¹⁾ грає, лиш би танцювати²⁾,
Та не маю³⁾ післанчика по любку післати.
Післав би я післанчика, хлопця молодого,
Забавит се сідлаючи коня вороного.
Ой конику воропенький, грива ти біленька,
Понеси мя у тот край, де моя миленька. (П. С. Білін.).
Жураки: 1) Файно. 2) Нема що казати. 3) Не маю я. Третього
кушета нема.
1126. Ой музика як заграй, то як дзвін задзвонит,
А молода дівчинонька білі ручки ломит. (Скобичівка).
1127. А музика як заграє, хлопец заспіває,
А дівчина васьміє ся, дуже радує ся. (Хотінь).
1128. Як музика красно грає, очима моргає,
Дітча его мати знає, що він ся гадає. (Волосянка).
1129. Кой почую гусильочки тай тоту трумбітку,
Не є із ня роботиці по сім понеділку.
Та кой тоти гусильочки сараки почую,
Яж би яка темна нічка, дома не почую. (Уйбарк).
1130. А в нашого Іваненька хата на помосці,
Як заграют музиченьки, рухают ся кощі. (Нивниці).
1131. Як заграє музичийка¹⁾, така²⁾ охоточка,
Кости би ся розсипали, як би³⁾ не сорочка. (Тужля).
Турів: 1) Ой музика файно грає. 2) Там де. — Біла: 1) А му-
зика як заграє. 2) Там то. 3) Щоби. — Григорів: 1) Як музика ладно
грає. 2) Тото. 3) Жяби.
1132. Та¹⁾ музика, брате²⁾, грає, весело ся давит;
Я музиці киселиці³⁾, він ся ни противит.
Та⁴⁾ музиці киселиці, щоби⁵⁾ добре грала,
А дівчину за ручину⁶⁾, щоби ланцювала⁷⁾. (Кобаки).
Скобичівка: 1) Ой. 2) Красно. 3) Горівки му не давати. 4) А.
6) А дівчині горівчини. 7) Танцювала. — Угринів Дол.: 4) Ой. 5) Аби.
6) А дівчині горівочки. 7) Танцювала.

1133. Наш музика молоденький нам хорошо грає,
Горівки му не кушпи, він ся не гліває. (Кунин).
1134. Пане брате товаришу, наш музика вшив сї,
Ой пішов він до над воду, коби не втопив сї. (Матіївці).
1135. Наш¹⁾ музика файно²⁾ грає, весело ся дивит,
Йому їсти не дають³⁾, він ся ни противит. (Нивці).
Ромуче: 1) Як. 2) Грає. 3) Не дають му їсти, цити.
Пор. Кол. ст. 54, ч. 133.
1136. Ой музика файно грає, плечима кумосит,
Музичиха боса ходит, горшком воду носит. (Жураки).
1137. А музика файно грає, на скрипочках ріже,
А дівчина як зачує, на колінах лізе. (Жураки).
1138. а) Грати би ти, Михавцуню, грати би ти, грати,
Та бо тебе до скрипочок породила мати. (Боберка).
Пор. Кольберг, Ш, ст. 63, ч. 605.
1139. б) Ой музико, музиченько, тож ти вмійши грати,
Ой то тебе породила до скрипочки мати. (Скобичівка).
1140. Заграй же ми музиченьку, на тоті лавути,
Як заграєш, заспіваєш, далеко ті чути¹⁾. (Орелець).
Коцан: 1) Аби було з Бабухова до Лучинец чути.
Пор. Гол. II, ст. 269, ч. 125. — Врabelь, ст. 296, ч. 820.
1141. Їй заграй ми¹⁾, музиченьку²⁾, на дубові³⁾ скрипки,
Та най я си погуляю⁴⁾ ворогам на збитки. (О. Коцан).
Підзахарич: 1) Заграй мені. 3) Хоть ще нема. 4) Піду з милим погуляти. — Григорів: 2) Ялові. — Хотінь: 2) Зазуленько. 3) Липові. — Волців: 3) Вербові. — Залуков: 1) Ой заграли. 2) Музиченьки. 3) Тернові.
Пор. Гол. II, ст. 617, ч. 8 і IV. 472, ч. 210.
1142. Заграй ко ми, музиканте, в пальці золотії,
Та най собі погуляють хлопці молодії. (Кобак).
1143. Заграй же ми, Михавцуню, у струни їдвабні,
Т'аби пішли танцювати молодіці ладні. (Боберка).
1144. Ой заграй ми¹⁾, музиченьку, на їдваб тоненький²⁾,
Та най³⁾ я си погуляю, хлопец молоденький. (О. Коцан).
Охримівці: 1) Заграй мені. 2) На струни дрібненькі. 3) Нехай.
1145. Заграй же ми, Михавцуню, білими ручками,
Най я собі потанцюю тай з молодичками. (Боберка).

1146. Ой заграй ми, музиченьку, білими пальцями,
Та ний собі погуляю з чорними бровами. (Перегінсько).
1147. Заграй же¹⁾ ми, музиченьку²⁾, білими³⁾ пальцями,
Сонце низько, вечер близько, піду⁴⁾ за вівцяма. (М. Яцків).
Жураки: 1) Ой заграй. 2) Музичуку. 4) Та як зараз зазоріє,
підем. — Нагуєвичі: 3) Дрібними. 4) Най я собі потанцюю, бо йду.
1148. Ой заграй же, музиченьку, теї трібулянки,
А я сірак на опашки та йду до коханки. (Вільки Має.).
1149. Заграй же ми сеї, тої, тай перемітної,
Бо не било і не буде другої такої.
(Гол. IV, ст. 497, ч. 51).
1150. а) Ви музики охримівські, грайте по загірски,
Нехай я си погуляю раз по кавалірски. (Охрим.).
1151. б) Заграй мині, музиченьку, теї по холоївски,
Нех я собі потанцюю, теї по кавалірски. (Сілець В).
1152. Ай музико старосьвіцький, заграй по сигітєски,
Най я собі затанцюю та по старосьвіцьки. (Волосянка).
1153. Ой заграй ми, музиченько, най си потанцюю,
Ой присунь ся файна рибко, най тя поцілую. (Нагуєвичі).
1154. Ой заграй же, музиченьку, най си потанцюю,
Най ни кажи мій миленький, що за ним бацую. (Врб.).
1155. Ей музико, музиченько, як ти файно граєш,
Бодай тобі покрутило¹⁾, як пирибierasш. (Григорів).
Хотїнь: 1) Бодай тебе, бодай тебе.
Пор. Кольберг, III, ст. 63, ч. 599.
1156. а) Заграй мені¹⁾, музиченько²⁾, як ти³⁾ розумієш,
Пальці⁴⁾ би ти покривило, як ліпше⁵⁾ не вмієш.
Ой музико, музиченько, навчав єс сі грати,
Будут твої окологі свині розтегати. (Ямниця).
Боберка (лиш 1-ий куплет): 1) Же ми. 2) Михайцуню. 3) Сам.
4) Ручки. 5) Виджу що. — Містки (лиш 1-ий куп.): 1) Же ми. 3) Сам.
5) Чи ти руки покрутило, чи ліпше. — Так само: Михайловичі.
Пор. Гол. IV, ст. 486, ч. 4. — Кол. ст. 113, ч. 1453.
1157. б) Ой заграй ми, музиченьку, якої ти вмієш,
А я тобі заспіваю, що не зрозумієш.
Заграй же ми¹⁾, музиченьку, стиха, поволенька,
Та най я си погуляю, бо²⁾ ще молоденька. (Григорів).
У Хотїни співають у перед другий, а потім перший куплет.
Відмінні: 1) Мені. 2) Бом.

1158. в) Ой заграй же, музиченьку, якої умієш,
Чи ти руки покрутило, чи грати не змієш?
Мені руки не вкрутило і я грати змію,
Стоїт мила за плечима, я грати не сьмію. (Вільки Має.).
1159. Ой музики, пани брати, музики, музники,
А музики повпихали в капусту язики. (Іванівці).
1160. Ой заграй ми, музичейку, няй¹⁾ си потанцюю,
Як ми курка²⁾ яйце внесе, я³⁾ ти подарую.
Ой заграй ми, музичейку, якої я люблю,
Як ня мати рано будит, а я в кулак трублю. (Мшанець. З.).
Батятичі (лиш 1-ий куплет): 1) Ней. 2) Когут. 3) То.
Пор. Гол. II, ст. 294, ч. 265 і IV, ст. 486, ч. 4. — Кольберг,
III, ст. 24, ч. 160.
1161. Загуди ми, гудаченьку, чесний чоловіче,
Заріжу ти когутика, най не кукуріче.
(Гол. II, ст. 437, ч. 608).
1162. а) Заграй мені¹⁾, музиченьку²⁾, на всі штири³⁾ струни,
Свиня ми ся впоросила⁴⁾, запрошу тя⁶⁾ в куми. (Біла).
Жураки: 1) Ой заграй ми. 3) Чотири. — Іванівці: 1) Заграйте
ми. 2) Музиченьки. 4) Як сі льоха упоросат. 5) Вас.
1163. б) Ой музико, музиченьку, грай на штири струни,
Жінка хлопці буде мати, закличу ті в куми. (Кульчиці).
1164. Ой заграй ми, музиченьку, заграй ми, заграй ми,
Я ти дала вчора їрейцар, а нині віддай ми. (Кульчиці).
1165. Заграйти ми, музиченьки, заграйти, заграйти¹⁾,
Та до тої дівчиноньки охоти додайти²⁾. (Іванівці).
Волцаїв: 1) Заграй же ми, музиченьку, заграй ми, заграй ми.
2) Додай ми.
1166. Заграй мені, музиченько, з легенька, з легенька,
Подиви сі на дівчину, яка молоденька. (Вовків).
1167. Ой заграй ми, музиченьку, заграй ми, заграй ми,
Ти молода дівчинонько співай ми, співай ми¹⁾. (О. Коцан).
Михайловичі і Іванівка: 1) Гуляй ми, гулий ми.
Пор. Кольберг, III, ст. 63, ч. 597. — Бол. ст. 92, ч. 663.
1168. Заграй ко ми, музиканте, заграй ко, заграй ко,
А ти душко, моя мила, файно заспівай ко.
Ой закуй ми, зазуленько, закуй ми, закуй ми,
А ти душко, моя мила, файно поцулуй мнѣ. (Бегеамет).

1169. а) Ой заграй ми, музиченьку, я буду співати,
Щоби любці на ноженьку легко танцювати. (О. Коцан).
1170. а) Заграй мнї, музиченьку, я буду співати,
Щоби було мої любі легко танцювати.
Я ни буду танцювати, буду сі ливити,
Та як буде моя мила у танци ходити. (Чорні Ослави).
1171. Заграйти ми, музиченьки, най я сі закручу,
Най я свою дівчиноньку гуляти научу. (Іванівці).
1172. Заграйти ми, музиченьки, най си погуляю,
Закм свою дівчиноньку за руку тримаю. (Іванівці).
1173. Заграйжеж ми, музиченько, на струни, на струни,
Та най я си погуляю зі своїов сеструннв. (Вовків).
1174. Заграйжеж ми, музиченьку, бистрої, бистрої,
Та най я си погуляю зі свою сестрою. (Вовків).
1175. Заграй же ми, музичоньку, тай ви цимбалїстї,
Най сі трїсе спідничина на нашїй невістці. (Дусанів, Жураки).
1176. Ой заграй ми, музиченьку, дам ти грошїй жменю,
Нехай собі погуляю, бо я брата женю. (Кульчяці).
1177. а) Заграй, заграй, музиченьку, з тихонька, з тихонька,
Бо вже моя дівчинонька на ноги слабонька. (Іванівці).
Пор. Кол. ст. 103, ч. 1091.
1178. б) Еї в лигеньки, музиченьки, з лигеньки, з лигеньки,
Бо вже мою дівчиноньку зболїли ноженьки. (Іванівка).
1179. Ой литїла зазуленька та казала: куку,
Ой заграй ми, музиченьку, хоць на лїву руку. (Михайловчї).
1180. Ой заграй ми¹⁾, музиченько, красненько тя²⁾ прошу,
А³⁾ я тобі запластоньку під фартушком⁴⁾ пошу. (Нагуєвичі).
Ниваці: 1) Заграй мнї. 2) Ой я тебе. 3) Ой. 4) Подарунок
в запацнї.
Пор. Гол. II, ст. 437, ч. 607.
1181. Ой скрипочки із липочки, а струни з барвінку,
Як заграю, буде чути аж на Українку. (Григорів, Біла).
Пор. Ж. Павлі, ст. 204. — Гол. II, ст. 252, ч. 28. — Кольберн,
III, ст. 63, ч. 603.

1182. Заграй мнї, скрипниченьку, а я тебе прошу,
А я тобі червоного у кишенї ношу.
Заграй мнї, скрипниченьку, од села до села,
Аби була дорожїчка все мнї весела.
А скрипочки із липочки, а струни з лїщини,
Як заграє, защебече, чути до дївчини.
А скрипочки із липочки, а струни з бервінку,
Як заграє, защебече, чути на Українку.
(Гол. II, ст. 396—7, ч. 713).
Пор. Гол. II, ст. 260, ч. 76. — Кольберт, III, ст. 63, ч. 600—603.
1183. Ви, музики, грайте-грайте, а ви, люди, чуйте,
А ви, старі, йдїт¹⁾ до дому, молоді почувте. (Тухля. Постол.).
Вишки: 1) Старі підут си.
1184. Ой музико, музиченько, заграй веселенько,
Ти, дївчино, ходи в танець, ти сї диви, ненько.
Ой музико, музиченько, ой то би ти грати,
Ой то тебе породила до скрипочок мати.
Ой то тебе породила файненько заграти,
Ой бо мене породила файно засьпівати. (Ямниці).
1185. Ей як підеш, музиченьку, на весїле грати,
Будут твої воколоти свинї розкидати. (О. Коцан).
Пор. више ч. 115^с.
1186. Не гадай ся, музичейко, я ся не гадаю,
Бо я свого коничейка нуцувати знаю. (Мшанець. З.).
1187. Ой музики, музиченьки, перестаньте грати,
Нима мої дївчиноньки, нима з ким гуляти. (Пісочна).
1188. А як мене обирали тай за басїстого,
Як сї струни поспусьцьили, а що менї з того? (Михайловичі).
1189. Дала мене моя мати за цимбалїстого,
Цимбали ся поломили, тай шож менї²⁾ з того. (Григ. Коц. Біла).
Кобак: 1) Цимбали си та пїрвали. 2) Нема нічо.
Пор. Кол. ст. 54, ч. 129. — Мат. V, ст. 133, ч. 142.
1190. Ой казала цимбалїста тай цимбалїстому:
Абсє ни грав, цимбалїстий, до пізна нікому. (Чорні Ослави).
1191. Зажурив сї цимбалїстий, що нема що їсти,
А він сїв си кодо лави, довбає цимбали. (Рябно).
1192. Ой мій тато музикант, у решето дзвонит,
А мама сї намаєла та язиком гошит. (Нагуєвичі).

1193. Ой дударе, дударчику, як ти красно граєш,
Тільки лише доганочки, що жінки не мавш.
Ой мав же я, каже, жінку, та була маленька,
Пішла каглу затикати, вбила ї верешька. (Ж. Павлі, ст. 204).

Б. Музичні інструменти.

1194. Заріж того баранятко, най рано не бляє!
Я такого любця маю, що на скрипці грає. (Мшанець).
1195. Ой скрипочки із липочки, а струни із козла,
Помалейки до домоїку, щобис ся не сховзла. (Боберка).
1196. Ой скрипочки красно грают, а цимбали бам, бам,
Ходи, ходи, мій милейкий, я тобі щось дам, дам. (Боберка).
Пор. Гол. IV. ст. 448, ч. 31
1197. Та най би ту скрипки грали, а цимбали били,
То би мов сумне серце ни розвеселили. (Чорні Ослави).
Пор. Кол. ст. 116, ч. 1539.
1198. А скрипочки в ялиночки, цимбалоньки в бука,
Як заграє, на серденьку тяженька розпука. (О. Коцап).
1199. В Городенці на ярмарці тай напивали ся,
Мало дудка із скрипочков не порубали ся.
(Гол. IV, ст. 458. ч. 113).
1200. Я не люблю ні скрипочку, ні тону дудочку,
Лише люблю, як заграют красно в сопілочку. (Камінне).
1201. Прийди, прийди, мій миленький, пізно ввечерю,
Та принеси сопілочку під петечишою.
Ой бо тота сопілочка жалібненько грає,
Хто любови не визнає, той жалю не мав. (М. Яцків).
1202. Ой то ми ся сподобала сопілочка тота,
Нерав она вигравала коло мого плота.
А як тота сопілочка жалібненько грає,
Не однії дівчиновьці серденько виліває. (Сематівці).
1203. Сопілочка вербівочка¹⁾, яворове²⁾ деще,
Не сопілка тото грає, миленького³⁾ серце.
Сопілочка вербівочка жалібненько грає,
Та без ноже, без тарелі, серденько сі крас.

- Сопівочка вербівочка яворове вушко,
 Ой деж ти сі забавила, моя щобетушко?
 Ой деж ти сі забавила, любко солоденька?
 Тож то ми сі навкинула тота виділенька. (Пасічна).
 В Білій записано тільки перший куплет: 1) Яворова. 2) Ясенове.
 3) Мое любе.
1204. Яворова пищавочка, дубовоє денце,
 То си на ній вигравав мов любе серце.
 Яворова пищавочка, дубові колічка,
 То ся не жаль подивити милому ів вічка. (Мшанець. 3.).
1205. Ой то тота сопілочка, яворове денце,
 Ой кобис знав, як ті люблю, мій пастушку серце. (Тисьменич.).
1206. Ой війду я в полонину, стану на ворину,
 Виграваю на сопівку, кличу Катерину. (Маява).
1207. Ой де тота сопілочка, де тота, де тота,
 Що стояла, вігравала, коло мого плота? (Тисьменич.).
1208. Ой уже сі поколола сопівка тоненька,
 Що то пераз вігравала попід воротенька. (Пасічна).
1209. Сопілочко яворова, тос сі поколола,
 Ой тос пераз вігравала коло оборога. (Волосів).
1210. Ой деж тота сопілочка, най у ню затужу,
 Через тому сопілочку року не дослужу.
 Сопівочко яворова, вже сі поколола,
 Щос ходила, вігравала, коло оборога.
 Але з тої сопілочки вже лише скалочки,
 Що ходила, вігравала, коло столочки. (Журака).
1211. Купи собі сопівочку, мій братчику рідний,
 Тогди мені бай заграш, як підеш до Відні.
 Тогди мені бай заграш, як на конє сдиш,
 А чиж тобі не жель буде, шо роду не видиш? (Орелець.)
1212. Ой копала бараболю, сипала на купку:
 А я того хлопця люблю, що грає на дудку. (Біла).
1213. Ой змлений бурштинино, звивай сі у трубку,
 Ой ніхто так ни заграє, як люблю на дудку. (Сгр.).

1214. Ой Івасю, Івасочку, заграй на дудочку,
Я ті буду пізнавати по тім голосочку. (Григорів).
1215. Ой піду я у лісочок, заграю в листочок,
Буде мила пізнавати, чий то голосочок.
(Гол. IV, ст. 464, ч. 150).

2. Т а н ц і.

А. Хлопці при танці.

1216. Не збануйте та вусчку та на нас, та на нас,
А ми трошки погуляєм, тай підемо зараз. (Юбаки).
1217. Ой гуляня, пані брати, гуляня, гуляня,
Буди того гулянейка з вечира до раня. (Люб.).
1218. А хто вміє погуляти, той вміє робити,
А тому ся файно, любо в очі подивити. (П. Ст. Б., Біла).
1219. Ой веселий парубочок, веселії очі,
Весело ся потрісає, бо гуляти хочи. (Біла).
1220. А я гаю не рубаю через ті осики,
А я в дома не почую через ті музики. (Біла).
1221. Як гудакі красно грають, а я не танцюю,
Через чужі молодичі дома не почую.
(Гол. IV, ст. 500, ч. 63).
1222. Ей гаю, каже гаю, що робити маю,
Через чужі молодичі не бути ми в раю.
А я прийшов тай до раю, в раю не нускают,
Як зайде мя Петро з буком: іди там, де грают. (Рябно).
1223. Червенії чижемочки, що ви паробили?
В Кречунові на помості трьопоги ходили.
(Гол. II, ст. 438, ч. 610).
1224. Ой пішов бим козака тай пішов бим польки,
Коби миска кісилниці, а миска фасольки. (Грабовець).
1225. Пішов би я танцювати, волоки пірвут ця,
Сірачина по коліна, дівчата сьміют ця. (Холоїв).
1226. Ой не буду я гуляти, бо я заморений,
Ой бо я їв через літо борщик несолений.
(Гол. II, ст. 475, ч. 228).

1227. Посербаймо гусленочки, закурімо люльки,
Та скажемо небощикам заграти гудулки. (Ценів).
1228. Ой я піду на майдан тай вітну оснику,
Тай виплету личаки, піду на музику. (М. Яцив).
1229. Ой як я си погуляю в свого свата в хаті,
То стріснут ся сіни, двері, ще й на хаті лате. (О. Коцан).
1230. Ой кувала зазуленька в городі на вілю,
Ото я си погуляю в цьотки на весілю. (Вовків).
1231. Тепер я сі розгуляв, тепер мені грайте,
Тепер мені на долоню штири нових дайте. (Вовків).
1232. Тече річка невеличка, піду, перескочу,
Тепер я си погуляю, коли собі схожу. (Нагуєвичі).
1233. Ей гуляймо, хлопці, браті, гуляймо, гуляймо,
З сего села за границю дівчини не даймо. (Григорів, Хотінь).
1234. І ти брат і я брат, вобидва гуляймо,
А в попову кукурузу коні загаяймо. (Батятичі).
1235. Гуляймо си, брати милі, гуляймо, гуляймо,
Завтра рано із досьвітка до праці вставаймо. (Іванівка).
1236. а) Та¹) сьогодні, брате²), гоя, та ще завтра гоя,
А по завтра до роботи³), головочко моя! (Кобани).
Бергомет в. С.: 1) А. 2) Гоя. — Жураки: 2) Нині гоя, вчора.
3) А завтра вже день робітний.
Пор. Гол. II, ст. 373, ч. 664. — Мат. V, ст. 130, ч. 127.
1237. б) Вчора гоя, нині гоя, а завтра ни гоя,
Брати би сі до роботи, головонько моя. (Іванівці).
Пор. Кол. ст. 83, ч. 613.
1238. Вчора гульки, нині гульки, а завтра ни гульки¹),
А вже²) мине тоті гульки вивели з кошульки. (Іванівці).
Кропивник Н.: 1) У дівчини заручини, у дівчини гульки. 2) Ой то.
Пор. Кол. ст. 83, ч. 613. — Де-Волянъ, ст. 147.
1239. Неділеньку божу, божу, треба осьвітити,
Як не будем таньцювати, не схоchen робити. (Іванівка).
1240. А ній тато старесенький, як голуб сивейський,
Казав мені: гуляй, сину, поки-с молоденький. (Семаківці).

1241. Пішов би я раз у танец, та колиж ся бою,
Подивлю ся позад себе, чи йде брат за мною.
Ой як іде брат за мною, то буду втікати,
А як не йде брат за мною, то буду гуляти. (О. Коцан).
Пор. Кольберг, III, ст. 25, ч. 165—168; ст. 65, ч. 639.
1242. Та данцюю, та данцюю, чоботетка псую,
А то мене не коштує, бо гегя купує. (Кобакн. І.).
1243. Тепер я си погуляю, тай поохотую,
Чоботи мні не коштуют, бо їх не купую. (М. Яцків).
1244. Підемо си, пане брате, холамейки грати,
Холамейки під бочейки, тай підем гуляти. (Вільки Мав.).
1245. Ой білява, ой чорнява колошні мочила,
Та я не вмів данцувати, вна мене навчила. (Орелець).
1246. У котрої дівчиноньки грива над вочима,
Тота мене дівчинонька гуляти навчила. (Товстенъе).
1247. Ой гуляйте, парубочки, тай я буду з вами,
Та щоби нам вигарала трава під ногами.
Ой гуляйте, парубочки, я вже нагуляв ся,
Як соловії на калині тай нашебетав ся.
Ой гуляйте, парубочки, гуляйте, гуляйте,
З свого села на сторону дівчини не дайте. (Задарів).
1248. Типер ми си, камратчики, вбидва погуляім,
Пам-біг знаї, де будемо, можи повмираім. (Бнг.).
1249. Я гуляю, я гуляю, нічого не знаю,
Для мене сї буки ломлет з зеленого гаю. (М. Яцків).
1250. Я гуляю, я гуляю, аж се вітир гонит,
А кобила стоїт в стайни, аж зубами дзвонит.
Я гуляю, я гуляю, нічого ни знаю,
А на мени буки ломлет з зеленого гаю.
Ломлят буки, ломлят буки, али й будут бити,
Ой чи вийди, чи ни вийди дівча боронити? (Постолівка).
1251. Ой пішов я данцувати та змилив ногами,
Більше я си тай підпирав носом і руками. (Ясенів Гор.).
1252. Ой гуляв бис, парубочку, гуляв бис, гуляв бис,
А музиці грейцарника не дав бис, не дав бис. (Іванівка).

1253. Ой гуляв я сім літ хлопцем, а сім каваліром,
А буду я ще гуляти, як буду жовніром. (Чортків).
1254. А ти будеш, камрат, грати, я буду співати,
Аби любці на ноженьки легко танцювати. (Посіч).
1255. Ой пішов бим раз у танец, потряс бим плечима:
Вуши мої сорокати в чорних очима. (Посіч).
1256. Ой вохота, пане брате, вохота, вохота,
Припняв коня до кола, кобилу до плота. (Батятичі).
1257. Не санана кукурудза, роди Боже шульки,
Нема мої миленької, були би ту гульки. (Хотінь).
1258. Не піду я на весіля, шкода мого труду,
Нима мої дівчиноньки, гуляти не буду. (Люб.).
1259. Стоїт липка над водою, липко-ж моя, липко!
Всі дівчата пішли в танец¹⁾, мої десь²⁾ не видко. (Голгочі).
Куння: 1) На музиці. 2) Лип мої.
1260. Ах піду я до коршмоньки, стану на порозі,
Всі дівчата пют, гуляють, а мила в дорозі. (Зал. 190).
1261. Ой що мнї в того, в того, що музика грає,
Коли мої дівчиноньки мама не пускає. (Яв.).
1262. Ой виїду-ж я на улацю, стану на восику:
Хоці, хоці, файна любко, підем на музику. (Іванівка).
1263. а) Ходи, любко, на музики, ходи, любко, на гру,
Та ти купю горівочки тай ти танчик найму. (Гвозд).
Пор. Де-Волланъ, ст. 146.
1264. б) Ой пусти-ко, мамко, доньку йа в нигілю на йгру,
Купю тобі горівоньки, тай і танчик найму.
Заграй мнї, музиченько, я буду співати,
Щоби було мої любці легко танцювати.
Я ни буду танцювати, буду сі дивити,
Та як буде моя мила й-у танци ходити. (Нагуєвичі).
1265. Ой музико, музиченько, заграй ми ладненько,
Ходи, душко, танцювати, диви-ко сі, ненько.
Ходи, душко, танцювати, ходи, душко, ходи,
Напємо сі горівочки, як гусета води! (М. Яцків).

1266. Щож кому у головоньці? Музики і танці!
Мені тото в головоньці: а деж моя Гандві? (М. Яцків).
1267. Та до данцу, лідінки, до данцу, до данцу,
Виріт собі по дівчині, мині лишіт Ганцю. (Устє).
1268. Гуляй, гуляй, моя Гандю, гуляй і три ночі,
Но як прийдеш до домоньку, скажи правду в очі. (Біла).
1269. Хоть дрібнейка коломийка, дрібнейка, дрібнейка,
Ходїт, хлопці, танцювати, коль пішла милейка. (Дядьова).
1270. Ходїт, дівки, танцювати, бо пішов Штефанец,
Ми будемо танцювати, він заплатит танец. (Жропив. Н).
1271. Там на горі на високі сивий кінь пасе сі,
Файно з любок танцювати, бо дрібно трісе сі. (Кат.).
Пор. Гол. IV, ст. 454, ч. 81.
1272. Та хоч¹⁾ моя білявина²⁾ на ніжечку храмле,
Та як возьме танцювати³⁾, як гусятко плавле. (Григорів).
Мшанець: 1) Ой бо. 2) Білявочка. 3) А як піде у таночок.
1273. Ой піду я на толоку, там пасут єндики,
Туди мене мара несе, де грают музики.
Через гору високою вітрець памагає,
Кортит мя ся подивити, з ким любка гуляє.
(Гол. IV, ст. 460, ч. 127).
Пор. Гол. IV, ст. 466, ч. 172.
1274. Пани брати товаришу, зроби ко ми волю,
Возми мою любку в танец, а я возму твою. (Чорні Ослави)
1275. Ой з легонька, музиченьки, з легонька, з легонька,
Бо то моя дівчинонька на ніжки слабонька. (Ослави).
1276. У зеленій полонині сивий голуб пасе,
Коли мила потанцує, хвостом си потрясе.
(Гол. IV, ст. 504, ч. 81).
1277. а) Ой то ми сі, товаришу, на дуни¹⁾ радує,
Ой що²⁾ братчик і сестричка³⁾ так файно⁴⁾ танцює. (Чорні Осл.).
Нагуєвичі: 1) Серденько. 2) А як. 3) Із сестрицев. 4) Файненько.
1278. б) Серце ми сі веселит сі, а душе радує,
Ой що моє солодетко хороше танцює. (М. Яцків).

1279. Ой музика, товаришу¹⁾, музика, музика,
Ай²⁾ дівчина молодейка³⁾ забавка⁴⁾ велика. (Волосянка).
Нагуєвці: 1) Музиченька. 2) І. 4) Розрада. — Волосів: 1) Паше
brate. 3) А молода дівчиночка. — Слобичівка: 3) Тай з дівчинов
танцювати.
1280. Ой чия то дівчинонька, що я з нею танцюю?
Та най буде чия хоче, я ї поцілую.
Ой чия то дівчинонька, чия то, чия то?
Та най буде чия хоче, моя то, моя то. (Жураки).
1281. Ай тудя, тудя, тудя, тай тудя-дочки,
Тай ніхто так не гуляє, як попові дочки. (Кропив. Н.).
1282. А є в лісі такий дуб, була би коліска,
А ніхто так ни гуляє, як та кривописка. (Ожомля).
1283. Ой гуляла дівчинонька¹⁾, гуляла, гуляла,
Прогуляла штири воли, що ї мамка дала. (Довга Войнилів.).
Пасічна: 1) Плячченька.
Пор. Кол. ст. 69, ч. 345.
1284. Горівочка й оковита та з ярого жита:
Гуляй, гуляй, дівчинонько, покис не завита. (Волосів).
1285. Черевички невеличкі, ножинька маленька,
Танцюй, танцюй, дівчинонько, закис молоденька. (Кульчиці)
1286. Якаж тото вода чиста, що на морі грає,
Якаж тото дівка мила, що вперед гуляє. (Зал. ст. 187).
Пор. Гол. II, ст. 239, ч. 238.
1287. А у моїм городоньку купочки шалати:
Ото з тобов, дівчинонько, лигонько гуляти. (Іванівці).
1288. Гуляй, гуляй, дівчинонько, нічого не бій сі,
Бо вже твого каваліра зіли вовки в лісі.
Гуляй, гуляй, дівчинонько, тай загуляєш сі,
А як прийдеш до домоньку, тай задумаєш сі.
Ой як прийдеш до домоньку, ні хліба, ні соли:
Біднаж же я, нещаслива, біднаж моя доли. (Хотінь).
1289. Горівонько воковита я з ярого жита,
Гуляй, гуляй, дівчинонько, закис ни завита.
Гуляй, гуляй, дівчинонько, догуляєш ти сі,
Прийде така виділенька, задумаєш ти сі.
Прийде така виділенька, прийде така днина,
Що заплаче за тобою найменча дитина. (Жур).

1290. Вилетіла зазулечка із ліса на поле :
 Їй подь, мила, попаясати, най ворогів коле.
 (Гол. II, ст. 415, ч. 500).
1291. Ой гуляла дівчинонька з вечира до ранку,
 Вигуляла дівчинонька по коліна ямку. (Люб.).
1292. Ой я війду на вулицю тай засвищу в палец :
 Верни, дівко, капустеник, то ті возьму в танец. (Жураки).
1293. Ци я тобі не казав ні з ким не стояти,
 Була би ті твоя мати пустила гуляти. (Угринів Гор.).
1294. Не стій, дівко, коло танця та з танця не сьмій ся,
 Возьми собі фаргух в руки, тай до дому хвій ся.
 (Гол. II, ст. 258, ч. 60).
1295. а) А я траву кошу, кошу, вона сі хидяє ;
 Я дівчину в танец прошу, вона сі ховає. (Нагуєвичі).
1296. б) Кошу гречку, кошу гречку¹⁾, гречка²⁾ ся хидяє,
 Так³⁾ дівчину бери⁴⁾ в танец, вона утікає⁵⁾.
 Ховай же ся⁶⁾, дівчинонько, від людей, від⁷⁾ миру,
 Щоб тя⁸⁾ люде обминали⁹⁾, як здохлу кобилу¹⁰⁾. (Денисів).
 Косів (1-ший куплет):
 На тім боці при потоці ватерка палає,
 Кличе хлопец дівку в танец, а вона сі ховає.
- 7) Бодай ес сі ісковала від усього. 9) Шоби тебе обходили. — Пісочна :
 1) Траву кошу, траву кошу. 2) Трава. 3) Я. 4) Бери. 5) Сі ховає.
 6) А ховай сі. 7) Усього. 8) Най тебе. 9) Обходет. 10) Коняну.
 Пор. Мат. V, ст. 124, ч. 83.
1297. Ой на горі стирта сїна, товар ї обмикав,
 Ти повинна іти в таниц, щоб те дїтько кликав. (Постолівка).
 Пор. Мат. V, ст. 124, ч. 83.
1298. Попід грушу коньом рушу, тернея заколишу :
 Молодицю возьму в танец, а дівчину лишу.
 Молодици було дивно, а дівчині стидно,
 Тай утікла у куток, аби ї не видно. (Григорів).
1299. Ходи мила танцювати, купю ти горівки,
 Ти не маєш чоловіка, я не маю жінки.
 Тепер моє гуляничко, тепер моя воля,
 Не стоїт ми за плечима моя лиха доля.
 (Гол. IV, ст. 494, ч. 40).

1300. Гуляй, гуляй, дівчинонько, разом із мною,
А як прийдеш до домоньку, то в став головою. (Батягичі).
1301. Ой кувала завулиця в городци на свеклі,
Ни гуляй ко, файна душко, буде душа в пеклі. (Ясєвів Гор.).
1302. Ой гуляла дівчинонька очима, плечима,
Вигуляла козаченька в чорних очима. (Батягичі).
1303. Вітер віє, шелевіє, травницев холиче,
Ой диви сі, дівчинонько, пес ті в танец кличе. (Чорні Ослави).
1304. Ей гуляв же я, гуляв, і жона, і жона,
Ей ни маємо роботи ні в полю, ні дома. (Михайловичі).
1305. а) Як ідете, хлопці, в танец, то си погадайте,
Котра дівка на переді, тую покидайте.
Котра дівка на в переді, котра ладно вбрана,
Не беріт і хлопці в танец, най чекає пана. (Батягичі).
1306. б) Котра дівка¹⁾ на переді і запишила ся²⁾,
Не беріт і, хлопці, в танец³⁾, щоби⁴⁾ лишила ся.
Котра дівка⁵⁾ на переді і файно⁶⁾ прибрана⁷⁾,
Не беріт і, хлопці, в танец, ней⁸⁾ чекає пана. (Біла).
Підзахарич: 1) Стоїт. 2) Тай си запишила. 3) Данец. 4) Най би си.
5) Стоїт. 6) Тай дуже. 7) Убрана. 8) Най. — Голгочі (2-ий кущ.):
6) Стоїт ладко. 7) Вбрана. — Камінка (Стр.: 7) Чия дівка на заду,
вона файно вбрана.
Пор. Ж. Павлі, ст. 177.
1307. в) Котра стоїт на переді, та ся запишила,
То си, хлопці, уважайте, жиби си лишила. (Мшанець).
1308. г) Як ідете, хлопці, в танец, то йно си вважйте,
Котра дівка на переді, то тую лишийте.
Котра дівка на переді і файно сі вбрала,
Не беріт і хлопці в танец, най чекає пана.
Котра дівка на переді в червоній спідниці,
Вона сі так гонорує як жаба в керниці.
Котра дівка на переді я в червоній хустці,
Вона сі так гонорує як заяць в капусті. (Дусанів).
Пор. Кольберт, III, ст. 65, ч. 645.
1309. Котра дівка на пиреді, чось вона сі дус,
Ни биріт і, хлопці, в танец, най і мать морд.в. (Іванівці).

1310. Чия дівка на заді синю динку має,
Розступіт сі її, хлопці, нех си погуляє. (Камінка С.).
1311. Як ідете, хлопці, в танец, беріт в руки буки¹⁾,
Бо в нашої²⁾ дівчиноньки зуби як у суки.
Як ідете, хлопці, в тавец, беріт рукавиці,
Бо в нашої³⁾ дівчиноньки зуби як в телиці⁴⁾. (Голгочі).
Шимшівці: 1) Буки в руки. 2) В богацкої. 3) В богацкої.
4) Теслиці.
Пор. Зап. ст. 187. — Гол. II, ст. 273, ч. 149. — Кольберг, III, ст. 65, ч. 644.
1312. Як підете, хлопці, в танец, беріт рукавиці,
Стоїт мама як корова, донька як телиці. (Вовків).
Пор. Врабель, ст. 236, ч. 703.
1313. Кугут піє, кугут піє, а качічка качє,
Ой богацка дівчиночка коло данцу плаче.
Не стій, дівко, коло данцу, але йди до дому,
Заграє ти їсія в ляжку, тай прийдеши потому.
Заграє ти їсія в ляжку, а брат у сопівку,
Та буди ти си здавати, що пилас горівку. (Орелець).
1314. На долині товар, товар, а на горі вівці,
Вішивана сорочечка на богацкі дівці.
Вішивана, вішивана вона вішивками,
Не беріт і, хлопці, в танец, не мастіт руками.
Ой то хлопці послушали і того зробили,
Усі дівки в танец взєли, богацку лишили. (Волосів).
1315. Ой по горі товар, товар, по долині вівці,
Вішивана сорочечка на богацкій дівці.
Вішивана сорочечка всєкими шовками,
Не беріт і, хлопці, в танец, не мастіт руками.
Я всі дівки пішли в танец, всі дівки гуляють,
Лише мене молоденьку в танец не пускают.
Прийшла мати, прийшла мати, тай взєла плакати:
Беріт мою доньку в танец, піду день сапати.
Прийшов отец, прийшов отец, тай узєв просити:
Беріт мою доньку в танец, піду день косити.
Прийшов брат, прийшов брат, тай узєв тужити:
Беріт мою сестру в танец, піду рік служити. (М. Яцків).

1316. Ой затну я раз у дуба, дубом поколишу,
Задну собі озьму в танец, а передну лишу.
Задну собі озьму в танец, а передній дивно,
Бо она і заступила, аби і не видно. (М. Яцків).

Пор. Гол. IV, ст. 462, ч. 138.

1317. а) Ходи, любко¹⁾, танцювати, ходи, любко¹⁾, швидко,
Богацка ті заступає, щоби ті не²⁾ видно.
Богацка ті заступає кіньми тай волами:
Ходи, любко, танцювати, з чорними бровами. (М. Яцків).

Михайловичі: 1) Бідна. 2) Же ті мало.

1318. б) Ходи, бідна, танцювати, ходи, бідна, швидко,
Богацка те заступила, жиби те ни видно.
Богацка те заступила своїми плечима:
Ходи, бідна, танцювати, з чорними очима. (Волцаїв).

1319. Ви дрібонькі коралики, ходіт танцювати,
А ви грубі з обручками йдіт до дому спати. (Іванівці).

1320. Ой гуляли парубочки, ой гуляли Нінци,
Та зробили гоца-кица богацкії дівці. (Вовків).

1321. а) Грали, грали музиченьки¹⁾, аж коршма дудніла²⁾,
Богацкая³⁾ дівчинонька під коршмов⁴⁾ сиділа.
Ой не сиди, дівчинонько, но⁴⁾ іди до дому,
Ней ти мати воші вибе⁵⁾, то прийдеш потому.
Я не маю вошей, вошей, іно мендивошки,
Можна мені під коршиною посидіти трошки. (Біла).

Варіанти без 3-ого куплета: Хотінь: 1) Ой гуляли парубочки.
2) Гуділа. 3) А богацка. 4) Лиш. 5) Як ти вибе мати добре. — Бірки
Дом: 1) Ой гуляли парібоньки. *) За столом.

Пор. Гол. II, ст. 299, ч. 294. — Кольберт, III, ст. 58, ч. 511. —
Врабель, ст. 209—210, ч. 587.

1322. в) Ой играли легінічки аж земпя дудніла,
А богацка дівчинонька під дверми сиділа.
Ой не сиди, дівчинонько, а іди до дому,
Як розчишеш волосечко, то прийдеш потому. (Підзахарч)

1323. в) Ой гуляли парубочки аж коршиа гуділа,
 Богацкая дівчинонька під коршиов сиділа.
 Богацкая дівчинонька дує тай пишит ся,
 А за нею пес кудлатий фартуха держит ся. (Ж. Павлі, ст. 177).
 Нагуевичі: Другий куплет такий:

Богацкая дівчинонька стоїт дуже вбрана,
 Не беріт і, хлопці, в танец, най чекає пана.

Григорів (другий куплет):

А я тоту коршму спалю, або і заваляю,
 Най я свої чорні очи на ні не зриваю.

1324. Там на горі, на високій, пасли сі єндки,
 Стара баба з єдним зубом летит на музики. (Черче).
1325. Та не вчора тото било, тай не нині буде,
 Що пішли потанцювати такі старі люде. (Кропив. Н.).
1326. Яке було сьміховине, ходило в вереті,
 А тепер сі потрісає, як лист на трепеті. (Гвозд).
1327. Яке було сьміховине, ходило в торбині,
 А тепер сі потрісає, як лист на калині. (Жураки).
1328. Таньцювали собі двоє, горбаті вбидвоє:
 Ёй горбик мої, горби, тримайти сі торби. (Іванівці)
1329. Таньцювали собі двоє, вилаві обоє:
 Ой кили-ж, мої кили, то смо си укли. (Іванівці).

Б. Дівчата при танци.

1330. Веселая дівчинонька, веселії очка,
 Весело ся потрісає коло парубочка. (Біла).
1331. Ёй горіла полонина, горіла, горіла,
 Так молода тапцювала, аж ся розболіла.
 (Гол. II, ст. 437, ч. 609).
1332. Гей танцює, та танцює, черевнички псує,
 Та нічо ї не коштує, бо мильїй купує.
 (Гол. IV, ст. 538, ч. 5).
 Пор. висше ч. 1242. — Пор. Купчанко, ст. 112, ч. 73.
1333. Стоїт дівка коло танцю, голова біліє,
 Як погляне на парібка, аж мало не мліє. (Зал. ст. 187).
 Пор. Гол. II, ст. 289, ч. 239.

1334. Ой по горі по високій пасли ся індикки,
Ніщо мені не в голові, лишень ті музики. (Хотівъ).
1335. Коб то мені до неділі, буду танцювати,
Дам музиці паланциці, буде добре грати. (П. С. Біл'н.).
1336. Ой з суботи на неділю дівки говорили :
Був би танец коло коршми, коби не ловили.
Був би танец коло коршми, був би коло Шміла,
А всьо того наробила дівчина псевіра. (Жураки).
Пор. Кольберт, III, ст. 65, ч. 632.
1337. Ой на тихім Дунайку там риби плавали,
Там дівчата хусти прали, з ними розмовляли.
Ой видите, дівчатойка, як я си гуляю,
Я до коршмойки ни йду, коршму не видаю. (Дид'ова).
1338. А в суботу на роботу голова боліла,
А в неділю на музики мало не злетіла.
А в суботу на роботу нехай іде¹) мама,
А в неділю на музики²) вже я піду сама. (Желдець).
Біла (лиш 2-ий куплет): 1) То ней ідут. 2) Гуляня. 3) То. —
Івавіці: 1) До роботи то най ідут.
1339. Цілий тиждень хорувала, бо робота була,
А в неділю подужала, бо цимбали вчула.
Та як кажут до роботи, оліла бих вмерти,
А як кажут на музику, іду в переверти. (Кобакн).
Пор. Мат. V, ст. 146, ч. 232. — Кольберт, III, ст. 62, ч. 593. —
Врабель, ст. 23, ч. 78.
1340. Мати моя старенькая, мати моя, мати,
Не дай мені три дні їсти, а день¹) погуляти.
Хиба би я лурна була, розуму не мала,
Щоби я ти про гуляня їсти не давала. (Біла).
Григорів: 1) Нічку.
1341. Пусти мене, моя мамко¹), на танец, на танец,
Поки мині не завяжут голову²) в катрапец. (Чорні Ослави).
Нагуєвичі: 1) Мати. 2) Головку.
1342. а) Ой іму я в ріці рибку, тай ще мале рибѣ:
Пусти, мати, погуляти на велике Жебѣ.
Пусти, мати, погуляти, я ни забарю си,
Лишень хлопців розкуражу тай зараз верну си. (Кобакн).

1343. б) Ой вже вечір вечеріє, сонце на заході:
 Пусти, мати, погуляти, бо серце доходить.
 Пусти, мати, погуляти, я не забавлю ся,
 Тільки хлопця розвеселю, назад поверну ся. (Біла).
 Пор. Де-Воллаъ, ст. 200. ч. 85.
1344. в) Качаю ся, валяю ся, кусають мя блошки,
 Пусти мене, моя мати, до коршмоньки трощки.
 Пусти, пусти, моя мати, я не забавлю ся,
 Но з хлопцями погуляю, до дому верну ся.
 (Гол. II, ст. 327, ч. 448).
 Пор. Кольберт, III, ст. 30, ч. 224—225.
1345. Не буду я сама спати, кусають мя блохи,
 Ой ходімо до коршмоньки, погуляймо трохи.
 (Гол. II, ст. 319, ч. 402).
 Ой пішли-смо до коршмоньки, хтіли танцювати,
 Напав дідько на музнку, не хотів нам грати.
 (Гол. II, ст. 303, ч. 312).
1346. Ой мамуню, мамунцуню, піду на Кривулю,
 Там є ладні, ладні хлопці, я ся потапельцюю. (Бірки Дом.).
1347. а) А я вийшла на толоку, на толоці хлопці:
 Головойко моя бідна, я в чорній сорочці!
 А я прийшла до домоньку: убири ня, мати,
 Бо я іду на толоку з хлопцями гуляти. (Мшанець).
1348. б) Ой піду я на толоку, на толоці хлопці,
 Головочко моя бідна, я в чорній сорочці.
 Пусти-ж мене, тату, в хату сорочечку вбрати,
 Бідна-ж моя головонько, хлопців ни застати. (Ясенів Гор.).
1349. Гуляй, доню, не бороню, тільки твого сьвіта,
 По чім будеш памстати молоденькі літа? (Вовків).
1350. Гуляй, доню, не бороню, маєш час і волю,
 Щобис потім не казала, що я ти бороню. (Вовків).
1351. Гуляй, доню, не бороню, догуляєш ти сї,
 Прийде така недїленька, станеш, засмутиш сї. (Вовків).
1352. Гуляй, гуляй, моя доню, ни догуляєш сї,
 А як підеш за бабія, нираз наплачеш сї. (Нагуєвичі).

1353. Гуляй, доню, не бороню, докіс молоденька,
Аж поки ти не заплаче дитина маленька. (Семаківці).
1354. Але файно скрипка йграє, нікому сьпівати,
Сидит бідне за вороти, ніким наказати.
А я єму наказую перепелчками,
А вно мені відсилає тай ластівочками.
Ластівочки, щєбетушки не хочут сідати,
Не кортит мя заспівати, лишень погуляти.
Гуляй, доню, не бороню, кільки ти си хочи,
Поки тобі пуста доля голу' не вклопочи.
Бо як буде пуста доля голу' клопотати,
То не схочи ти си пити, їсти, ні гуляти. (Підзахарич).
1355. Ой піду я на музику до самого ране,
На порозі стоїт возіг, то моє сніданє. (Іванівці).
1356. Заричили коровиці, заричили бики,
Ой там мене мама пхають, де грають музики. (Жур).
1357. Як ня мати виправляла та на ті музики,
Розчесала по над вічка жовті кучерики. (Мшанець. З.).
1358. А музика в коршні грала, а я не ходила,
Добрий мати розум мала, що мене не пустила.
Добрий мати розум мала, що мене закинула,
Булаб я се молоденька віночка позбула. (Вишки).
1359. Не пустили на музики, ще й хотіли бити,
Заставили до баняка редьку теребити. (Біла).
1360. а) Як гуляю, так гуляю, ніц не уважаю,
А на мене буки ломлят в зеленого гаю.
Гуляючи, буяючи, людска обмовонька,
А сьвіток си завязала, болит головонька. (Тустань).
1361. б) А я собі молоденька гуляю, гуляю,
А на мене різки ріжут в зелененькім гаю.
А у гаю вирізали, в Дунаю мочили,
Таки мене молодую розуму навчили. (Батятичі).
Пор. више ч. 1249.
1362. Від коли ні мати біла, від тогди бою сі:
В великий піст на музику ані подивлю сі. (Волциві).

1363. Ой не піду на музику, аї на гуляне,
Бо я знаю, що не буде мого закоханв. (Бабусів).
1364. Стоїт лиска над водою, липко-ж моя, липко!
Я всі хлопці на гуляню, но мого ни видко. (Ясенів Гор.).
Пор. више ч. 1259. — Пор. Кол. ст. 107, ч. 1245.
1365. Моя баба ворожечка, ворожила мнї:
Будеш, синку, танцювала, як колесо в млинї. (Нагуєвичі).
1366. Тато добрий, тато добрий, мама не лихая,
Не боронят погуляти, поким молодан. (Зал. ст. 192).
Пор. Гол. II, ст. 327, ч. 447. — Кольберг, III, ст. 30, ч. 226.
1367. а) Тепер менї погуляти, коли ми ся хоче,
Коли мої головоньки ніхто не клопоче.
Тепер менї погуляти, тепер менї скоки,
Закї менї лиха доля вилатає боки.
Тепер менї погуляти, коли рідна мати,
І постелит і накрїє: Лягаї, доню, спати. (Вїва).
Пор. Ж. Павлі, ст. 177.
1368. б) Щом гуляла, то гуляла, а все понад люди,
Не моглам сї здогадати, що за доля буде.
Тепер я си погуляю, заки-м молоденька,
Потім буде на заваді лихая доленька.
Ой то я си погуляю, коли ми ся хоче,
Коли мнї головоньки ніхто не клопоче. (Дусанів).
1369. Дотля собі погуляю, поким молоденька,
Може бити, як ся віддаж, буду невільненька.
(Гол. II, ст. 410, ч. 472).
1370. Як покладут на голову нехарний чешище,
То не пустит погуляти проклятий мужище.
(Гол. II, ст. 447, ч. 656).
1371. Як я собі заспіваю, ой тай дуну дайна,
То я собі погуляю, бом дівчина фїйна. (Вільки Мав.).
1372. Ой у моїм городечку бервіччик си стелит,
Вільно менї погуляти, Гвирінчик си женит. (Кобакв).
1373. Ой я танчик танцювала, горівочку¹⁾ пила,
Та до того легїника²⁾, що я го³⁾ любила. (М. Ядрів).
Волосів: 1) Тай горівку. 2) Та за того мїй миленькаї. 3) Щом тебе.

1374. Чобіт ми ся протоптав на мівельнім пальци,
Хлопиц ми ся сподобав на висілю в танци. (Мшанець).
1375. Тепер єм сі розгуляла, тепер міні грайте,
Єднім бути вискакала, на другі ми дайте. (Нагуєвчі).
Пор. Гол. IV, ст. 499, ч. 61.
1376. Моя хата на горі, червоно маляю,
За того мні хлопці любет, що красно танцюю. (Підпечари).
1377. Уже вікна побіліли, бо на дворі мороз :
Вийди, вийди, драга душо, ний ти чую голос.
Тепер єм ся розиграла, тепер же ми грайте,
Чорні скірни поторгала, червені ми дайте.
(Гол. III, ст. 421).
1378. Я в середу родила сі, в читвер повивала,
А в суботу на висілю з хлопцьима гуляла. (Жур).
1379. Як дівчина умирала, людей сі питала :
А чи грают на тім сьвітї? Я би танцювала. (Жураки).
Пор. Мат. V, ст. 146, ч. 232.
1380. А я буду вішивати, а ти будеш шити,
Мене буде в танец брати, а тебе любити. (Жураки).
1381. Ой танцює, подубкує, фартуха дістала,
На сусіду поворгує, щоби не сказала. (Жураки).
1382. Ой гуляйте, парубочки, тай я буду з вами,
Ой шоби вам не виросла трава під ногами. (Кропив. Н.).
Пор. выше ч. 1247.
1383. Не бери мє, мій миленький, я в перший тапочок,
Коби люди не казали, щос мій коханочок.
Бери мене, мій милепький, я в другий, я в третій,
Щоби люди говорили, що ти мій далекий. (Хотїнь).
1384. Купи, милий, чоботята, купи, милий, крайку,
А я буду танцювати з вечера до ранку. (Тухли).
1385. Єден танчик потанцюю, а другий постою,
Такої я ти, легіняку, у ласку ми стою. (Чорні Ослави).
1386. Та не ходи, мій миленький, та по під віконце,
Не видиш ні коло данцу, не видів бис соньцьи.
Не видиш ні коло данцу, як си данец водит,
То якої псьої мамі по під вікна ходиш. (Русів).

1387. Ой упала курка з бантів та побила яйці,
Бери мене, любку, в тавец, бо я в кацабайці. (Посіч).
1388. На тім боці на толоці пасла дівка гуску,
Возьміт мене, хлопці, в танец, дадби мама шустку. (Костільнички)–
1389. Коло шлина густа бавна, була би сопівка,
Биріт мене, хлопці, в даниц, я вітова дівка. (Устє н. Ч.).
1390. Коби мене той посватав, що виводит танці,
Дав би тато миску нуки тай штири баранці. (Нагуєвичі).
1391. Помаленьку обертай се, бом капусту їла,
Не бери ми за підбочки, бо буду п...ла. (Охрим.).
1392. Траву кошу, траву кошу, трава се хилєв,
Я такого хлопце люблю, що в боршмі гуляє. (Камінка С.).
1393. Ой того я хлопця люблю, що файно танцюєв,
Круглонько сі обиртає, в личенько цілює. (Іванівці).
1394. Ой на горі на високій сив коник пасє ся,
Люблю з любком танцювати, легонько трасє ся. (Хотінь).
1395. На Загірю заворіло, над потоком ясни,
Ой ніхто так ни танцюєв, як мій милий красни. (Кат.).
1396. Ой вдарила нога в ногу, підємо до дому,
Серце мєв ласкавоє, не кажи нікому. (Горуцько).

В. Молодиці при танци.

1397. Сидит бусько на долині, та трієє гуз...єв,
Не гуляла дівчиною, буду молодицев. (М. Яцків).
1398. Щом гуляла том гуляла, ни стримали ночи,
Типер мивє вєє стримуют миленького вочн. (Врб.).
1399. Щом гуляла том гуляла, не спиника мати,
Спинила мя лиха доля, як прийшла до хати.
(Гол. IV, ст. 472, ч. 208).
1400. Іграйте ви, молодиці, бо я йду до дому,
Є у мене воркун дома на мою голову.
(Гол. II, ст. 447, ч. 658).

1401. а) Коби¹⁾ мині²⁾ не чипец, та³⁾ не біла*) хустка,
 Погуляла би я собі⁴⁾, як на⁵⁾ воді⁶⁾ гуска.
 Коби мині не чипец, та не та хустина,
 Погуляла би я собі, як мала дівчина. (Острів).

По ньких селах записано тільки перший куплет: Кропив. Н.:
 1) Ой коби. 2) То. 3) Тай. 4) Та білам си погуляла. 5) По. — Віла:
 4) Тоб я собі погуляла. 6) Ставі. — Волцаїв: 3) І. 4) Тобим собі
 погуляла. — Мшанець: *) Не червона. 4) Я би собі погуляла. 6) Ставі.
 Пор. Гол. II, ст. 447, ч. 655. — Кол. ст. 239, ч. 2310.

1402. б) Коби мені не дитина, я бим си гуляла,
 А то мені дитинище руки завезала.
 Коби мені не чипец, не червона хустка,
 Я бим собі погуляла, як на ставу гуска. (Зал. ст. 187).

Пор. Гол. II, ст. 325, ч. 434.

1403. Ой мій милий, милесенький уміє гуляти,
 А не вміє коло воза кілка затесати. (Григорів).

Пор. Саламов, ст. 79, ч. 22.

1404. Подвіт сї, люди, люди, що я учинила,
 А я свого мужика гуляти навчила. (Михайловичі).

1405. Гуляй, гуляй, молодице, нічого не бій сї,
 Та вже твого чоловіка з'їли вовки в лісі. (Волцаїв).

1406. Тепер собі погуляю, тепер моя воля,
 Не стоїт ми за плечима моя гірка доля.

(Гол. II, ст. 446, ч. 653).

З. С п і в и.

А. Співане.

А.

1407. а) Стоїт вирба серед села, на ню вітрец дує,
 Як си Русин заспівав, Поляк се дивує. (Жур).
1408. б) Як соловей защебече, ваулька закує,
 Та як бідний заспівав, богач сї дивує. (М. Яцків).
1409. Стоїт верба над водою, тай у воду гне сї,
 Ой як бідний заспівав, то богач сьміє сї.
 Ой богачу, богачику, щож тобі до того?
 Не йде бідний до богача зичити нічого.
 Ой посаджу чаленицю меже колачєми,
 Може бідний заспівати меже богачєми. (Цєпів).

1410. А я піду у чужину, там буду співати,
Мут казати, що я богач, дідько має хати.
Я на хатку ним працював, на хатку ни нучів,
Лишень ходив коло дівчат, співанок си учів. (Ясенів Гор.).
1411. Ой нина то, ой нина то, як в горах співають,
Ой нина то, як у горах молодці гуляють. (Жур).
1412. Ой співав бни березочки, поспівав бни липки,
А не буду ніякої, бо ни нема рибки. (Волосянка).
1413. Заспівав бни березочки, заспівав бни ружки,
А не буду ніякої, нема ни ту душки. (Волосянка).
1414. А я ниньки ще не співав, лишень зачинаю,
Поможи ми, милий Боже, сьвітій Николаю. (Пасічна).
1415. Ой сам собі заспіваю, тай сам собі скачу,
Ой так ни сі їсти хоче, що мало не плачу. (Коломна).
1416. Ой нікому так не гаразд, як мені самому,
Як я собі заспіваю, не чути до дому. (Вільки Маз.).
1417. Заспівав бни в отсіи домі, не знаю як буде,
Подивлю сі в кватирочку, вартуют ні люде.
Та я тої вартівочки в дома не бояв сі,
А всю нічку в миленької ручках колисав сі. (М. Яцків).
1418. Ей треба сі, пани брати, газди запитати,
Ци¹) позволит заспівати²) коло своєї хати³). (Стр.).
Тустань: 1) Чи. 2) В своїм дому. 3) Трохи заспівати.
1419. Ой шуваром, пане брате, шуваром, шуваром,
Тогда²) собі засьпіваю, як²) піду з товаром. (Л. Ткачук).
Пасічна: 1) А я. 2) Тай.
1420. Як я собі засьпіваю, ой як я си дригну,
Дівку вхоплю по під боки, по під стелю швигну. (Деліва).
1421. Та як я си засьпіваю тої рададанки,
Не поїду з кіньми на ніч¹), піду²) до коханки. (Іванівка).
Вовків: 1) Давай, мати, вичеряти. 2) Я йду.
1422. Як я собі заспіваю тої тарадайки,
Вочи плачут, ноги скачут, вечір до коханки. (Глядки).
1423. Заспіваю, сам ни знаю, з якої причини,
Плачут очи до нуночи, шли би до дівчини. (Уйбард).

1424. Тепер собі заспіваю на чужом городі,
Серце ми ся поколише на студеной воді.
Серце ми ся поколише, душа повіщує,
Та де моя файна любка і днує й ночує. (Уйбард).
1425. Не дивуйте, люди чесні, що я заспіваю,
Бо я таку натурцю при горівці маю. (Уйбард).
Пор. Кольберт, III, ст. 64, ч. 626.
1426. Та я собі заспіваю, ой ду-ду-ду дайна,
Коби¹⁾ мине ни зрадила моя любка файна. (Григорів).
Біла: 1) Кобис.
1427. Ой як я си заспіваю в дучи під горою,
Буднш, мила, жалувати до смерти за мною. (Постолівка).
1428. Як си ішов¹⁾ до дівчини, том²⁾ співав, то гоїкав,
Як я³⁾ ішов від дівчини, том⁴⁾ плакав, то йойкав. (Журавно).
Григорів: 1) Ой ішов я. 2) То. 3) А як. 4) То. — Дусавіт:
2) Ішов Бойко на роботу, то. 4) А як ішов із роботи, то.
1429. Ой сьпівайте, ледїнки, котрий голос нас,
Най ся тота дубровонька від нас розлягає.
(Гол. II, ст. 617, ч. 9).
1430. Ой сьпівали парубочки, сьпівали, сьпівали,
Тай нікому доганочки не дали, не дали. (Угринів Гор.).
1431. Ой сьпівайте, парубочки, за чергов, за чергов,
Ай щоби вас не вігнала гаєдні кочергов. (Угринів Гор.).
1432. Ой іду я через село, тай собі сьпіваяю,
Всі гадають, що я хлопец, а я жінку маю. (Біла).
1433. Ой ти Процю, і ти Грицю, і ти коваленьку,
Чи наш ти таку жінку, як я молоденьку?
Не дивуйтесь, добрі люде, мені молодому,
Що гуляю і співаю, як би в своїм дому. (П. С. Білн.).
1434. А як собі заспіваю тай си потропочу,
Молодії молодиці, я си з вами дrouchу. (Вашк.).
1435. Ай на горі на високій я курка голодна,
Я дівчині заспіваю, вна мені не годна. (Переґінсько).

1436. Ішли дівки на вечірки, тай си говорили,
Та що котра на вечеру для себе варили.
Одна каже: підбиванець¹⁾, друга пирожата,
Оби ми ся не пльонтали у танці ніжата.
Ішли хлопці на вечірки тай то підслухали,
А як прийшли на вечірки, тай так заспівали:
Підбиванець ходи в танець, ходи танцювати,
А ви масні пирожата, йдіт до дому спати. (Тухля).
1) Чир.
Пор. Врабель, ст. 38—39, ч. 149.
1437. А ти танцюй, товаришу, я буду співати,
Щоби тобі на ніжата та лекше ставати. (Перегіасько).
1438. Гуляй, гуляй, дівчинонько, я буду співати,
Тобі буде на ноженьки лекше танцювати. (М. Яцків).
1439. Ой дубино зелененька, дубино, дубино,
Щож я тобі засьпіваю, красна лебедино? (Голгоці).
1440. Ой я буду співатоньки, а ти ко нотуй си,
Як же нам си розходити, сама поміркуй си. (Невід.).
1441. Ой як собі засьпіваю, ой як собі вікнуу,
Та чей богач удуріє, даст за мене дівку. (Москалівка).
Пор. Врабель, ст. 31, ч. 117.
1442. Ой як знаєш¹⁾ заспівати, знай же²⁾ закінчити,
Бо влацаю за волосє, буду волочити.
А я знаю заспівати, знаю закінчити,
Тай не дам сі шмаркачеви за волосє звєти. (М. Яцків).
Орелєць: 1) Як умієш. 2) Уміє.
Пор. Кол. ст. 79, ч. 467.
1443. А я всію заспівати, всію закінчити,
Возьму жінку за волосє, буду волочити. (Іванівці).
1444. Обертайте ся каміня, хоць сухі лотоки,
Засьпівайте, дівчаточка, щоби до притоки!
(Гол. II. ст. 313, ч. 683).
1445. Зацвили ді оболони, а на дворі мороз,
Засьпівай ми, дівчинице, най ти чую голос!
(Гол. II, ст. 411, ч. 478).

1446. Їй ти казав, пани брати, що зазулі куйи,
А то моя дівчинонька в волаи ночуйи.
А ни йи то зазуленька, ни йи то пташина,
Али йи то за волаи молода дівчина. (Жур).
1447. Чує ми сі; товаришу, чує ми сі, чує,
Що в дзелені дубиночці зазулечка кує.
Чує ми сі, товаришу, чує-причуває,
Що в дзелені дубиночці дівчина сьпіває. (Постч).
1448. Чує ми сі, пане брате, ой чує, ой чує,
Що в зеленій дібровоньці зазуленька кує.
Не зазулі, пане брате, не зазулі кує,
Іно моя дівчинонька в волаи почує. (Вовків).
1449. Ой я гадав, товаришу, що то скрипка грає,
А то моя дівчинонька у саду сьпіває. (Загвізде).
1450. А в городі капустице зилена, зилена,
Ой кому-ж ти приспівуєш, дівчино мирзєнна? (Іванівці).
1451. Співай, співай, дівчинонько, лекше сердцю буде,
Ней ся слутят вороженьки, завидуют люде. (Біла, Іванівці).
1452. Ой ти Анно співай ладно, не рубай як дрива,
А я тибє Анно люблю, бо ти чорнобрива. (Волосів).
Пор. Гол. II, ст. 620, ч. 24.
1453. Як не чути зазуленьки, щоби закувала,
Так не чути Марисуні, щоби заспівала. (Журавно).
1454. Чому коню води не пєш, лиш на воду душ?
Чому дівче, не співаєш, лишень губи душ? (Цєнів).
1455. Ой чого ся розкрїчали у болоті жаби?
Чом дівчата не співають, лишень старі баби? (Хотїнь).
1456. Ой ци ви си, дівчєточка, у постільці вбули,
Що сти прийшли на толоку, сьпівати забули?
Ми постільці ни вбували, ми вбули чоботи,
Ми сьпівати та забули в тіжкої роботі. (Орєлець).
1457. Де си діла вода в ріці, ци віпила муха?
Чого єс си розспівала, свине клаповуха?
Ой у моїм городечку гредка в бураками:
Чого єс си розспівала, тайстро в коньками?
Де си діла в ріці вода, ци віпила риба,
Чогож єс си розлацала, коростава жєба? (Яєснів Гор.).

1458. Там на горі на високі, там корови красі,
Мині вольно засьпівати, тобі к...о васі. (Кнг.).
1459. Ой ни сьпівай, дівчинонько, ни майни подьки¹⁾,
Бо в нас такі від ратушою²⁾ продавали³⁾ фльки.
Ой ни, сьпівай, дівчинонько, ни сьпівай, ни сьпівай,
Вовми жабу тай за лабу тай до песка зівай. (Кнг.).
Жураки: 1) Нікому на віки. 2) Дівчатонька. 3) Що то носят.
1460. Ой не співай¹⁾, дівчинонько, не співай нікому,
Бо як я ти заспіваю, не зайдеш до дому. (Біла).
Вільки Мазовецькі: 1) Дівчино.
1461. Ой не сьпівай, негіднице, нікому на веорм,
Бо ти вибю тоті зуби конім на підкови. (Волосяни).
1462. Учила ні моя мати сіяти, орати,
А лиш меце не навчила хорошо сівати. (МатЦаці).
1463. У сьпівака ні сірака, ні руба сорочек,
Шкода тобі, сьпіваченьку, хорошої дочкы. (Жураки).
1464. У сьпівака ні сірака, ані петичини,
Та кумулю вуши зєли, лиш рубці лишили. (Уйбард).
1465. Ой люблю ті, співаченьку, що файно співаеш,
Та за тебе доньку не дам, бо волів не маєш.
Одного я вола маю, другого докупю,
А я твою доньку озьму, бо я її люблю. (Волосів).
1466. Ой співаче, небораче¹⁾, ти співати вмєш,
Чому тогди не співаеш²⁾, як ти зголоднієш³⁾? (Григорів).
Волцнів: 1) Соловію щебетю. 2) Щебетеш. — Коронець: 1) Ож
співачу, співаченьку. — Нагуєвичі: 3) Як проголодаєш.
Пор. Кол. ст. 78, ч. 453.
1467. Чому хлопці не сьпівають? Гаразду не маєт,
Як в грудех їх задусило, тай не віддыають.
Ой дати їм попоїсти сирой капуста,
Ой чей же їм тай у грудех хот трохи попустят.
(Гол. II, ст. 293, ч. 259).
1468. Коло млина, коло млина, коло парового,
Кілько я ту наспівав¹⁾, а що мені в того? (Григорів).
Дусанів: 1) Оповів.
1469. Ти такої не співай, бо не маєш нуті,
Тобі язик відривати тай до с...и пхнути. (Вовнів).

Б.

1470. Співай доню, не бороню, а вечера до сьвіта,
Щобис, доню, не забула за молоді літа. (М. Яцків).
1471. А хто¹⁾ вміє засьпівати, той²⁾ вміє робити,
Ой тому³⁾ сі любо, мило⁴⁾, в очи подивити. (Черче).
Іванівці: 1) Котра. 2) То. 3) Ото та. 4) Красно, люблю.
1472. Ой пресьвятая пятниці, розгріши ми душу,
Хоть я знаю, що гріх маю, засьпівати мушу. (Шибалин).
1473. Ой кувала зауленька на дубовім мості,
Та відпусти, Боже, гріха, щом сьпівала в пості.
Та ці в пості, ці не в пості, в великій пятниці,
Відпусти ми, Боже, гріха хоть у половиці. (Кропив. Н.).
1474. Ой щез бо я не співала, ще не починаю,
Допоможи святій Боже, отче Николаю. (Куня).
Пор. вище ч. 1414.
1475. Скавав баран через паркан, на нїм чорна вовна,
Атож би я засьпівала, коби склянка повна. (Печеніжин).
1476. Ой у коїм городочку зелененька вільха,
Тогди собі засьпівала, як віпила скілька. (Жураки).
1477. Чому мнї не співати, я співати вмію,
Чому тогди не співаю, як я зголоднію? (Берегомет).
1478. Та як собі розгадаю, що робити маю,
Та що маю заплакати, то я засьліваю. (Орелець).
1479. Ой що маю заплакати, я си засьпіваю,
Чей би люди не мовили, що я си гадаю. (Боберка).
1480. а) Дивуют ся мені люди, що¹⁾ я си сьпіваю,
А я собі²⁾ сьпіванками тугу розбиваю.
Як би я си сьпіванками турк не розбила,
Ой то я би молоденька на сьвітї не жила. (Дусанів).
Вовків: 1) Кажут люди, що я смутна, а. 2) Я си тими.
Пор. Гол. II, ст. 350, ч. 565.
1481. б) Не ддятого я сьпіваю, що ся гаразд маю,
А ддятого я сьпіваю, тугу розганяю.
Не ддятого я сьпіваю, що я розковую.
А ддятого я сьпіваю, ворогів шумую. (Боберка).

1482. в) Ой не того¹⁾ я співаю, що сі гаразд маю,
Але того²⁾ я співаю, біду³⁾ забуваю.
Та не того я⁴⁾ співаю, що я⁵⁾ весело сі,
Маю тугу на серденьку тай не признаю сі. (М. Яцків).
Москаліва: 1) Ой не тому. 2) Тому. 3) Журу. — Печеніжши:
1) Та не тимої. 2) Тимої. 3) Журу. 4) Я співаю тай. 5) Ніби.
Пор. Гол. IV, ст. 457, ч. 104. — Мат. V, ст. 135, ч. 155. —
Врабель, ст. 100. ч. 319.
1483. г) Мені люди завидують¹⁾, що²⁾ я си³⁾ співаю,
Я на серцю⁴⁾ тугу маю, тай си⁵⁾ розбиваю. (Осташівці).
Охримівці: 1) Дивуют се мені люди. 2) Чо. 3) Все. 4) На сер-
деньку. 5) І.
Пор. Кол. ст. 151, ч. 1835.
1484. д) Кажут люди, що ми гаразд, що я си сьпіваю,
А я таку при роботі фантазію маю.
Кажут люди, що ми гаразд, що я си сьпіваю,
Маю тугу на сирденьку тай си розбиваю.
А як би я ни сьпівала та все сумувала,
Давно би ми вазуденька на гробі кувала.
А як би я¹⁾ ни сьпівала, все сумна ходила,
Давно²⁾ би я молоденька на сьвітї ни жила. (Явче).
Охримівці (остатній куплет): 1) Як би я все. 2) Давно-ж.
1485. Та як би я не сьпівала, іно сумна була,
Давно би мя сира земля була похлонула. (П. С. Бігін.).
1486. Ой червона калиночка суха, не зелена,
А хоть же я тай сьпіваю, смутнаи, не весела.
Та хоть же я тай сьпіваю, хоть же я сьмію си,
Мині тежко на серденьку, я ни подаю си.
Мині тежко на серденьку тай на души мої,
Що я сижу тай ни вижу дружиночки свої. (Орелець).
1487. а) Як я собі¹⁾ васпіваю, далеко мя²⁾ чути,
Аж на тото³⁾ подвіречко, де би мені⁴⁾ бути.
Аж на тоє⁵⁾ подвіречко, аж до тої⁶⁾ хати.
Де би мені молоденькій⁷⁾ господарувати. (Гнівдичів).
Біла: 1) А як я си. 2) То далеко. 3) Тев. 4) Де я маю. —
Іванівці: 2) Ни. 3) Лиш на тото. 4) Де я маю. 5) Лиш на тото.
6) Та на тоти. 7) Де я маю молоденька.
1488. б) Та як собі засьпіваю, дилеко мні чути,
Аж на тоту стороночку, де я маю бути.
Аж на тоту стороночку, аж на тоті села,
Та бож тота стороночка смутна, не весела. (Орелець).

1489. Ой як я си заспіваю голосом тоненьким,
Ней ся дрантя не волочит за моім миленьким. (Віла).
1490. Я сьпіваю, ніц не дбаю, бо два любки маю,
Як си в єдним засьпіваю, в другим розмовляю. (Дрогобич).
1491. а) Тепер я си заспіваю, коли ми ся хоче,
Коли мої головоньки ніхто не клопоче.
Тогда я си заспіваю, як маю за кого,
За татуї, за мамуню, за Бога сьвятого. (Мединчі).
Пор. Кол. ст. 54, ч. 151.
1492. б) Тепер я си засьпіваю, тепер ми сьн хочи,
Доки мої головоньки ніхто ни клопочи.
Тепер я си засьпіваю, доки молоденька,
Доки минї ни заплаче дитина маленька (Григорів).
1493. в) Тепер я си засьпіваю, коли ми ся хоче,
Коли мої головоньки нічо¹⁾ не клопоче.
Тепер минї і сьвіт милий і вільненька днина,
Доки мене не морочит маленька дитина.
Тепер минї і день милий і нічка вільненька,
Доки мене не морочит дитина маленька. (Нагуєвчі).
Перерісль: 1) Ніхто.
Пор. више ч. 1367—8.
1494. а) Як я піду по під гаї та¹⁾ по під восики,
Як я собі засьпіваю, ни треба музики. (Жур).
Іванівці: 1) Ой піду я по під ліс. тай.
1495. б) Ай заяла сиві бики тай по під осики,
Вона собі засьпівала, не треба музики. (Кропив. Н.).
Пор. Кол. ст. 53, ч. 99.
1496. Як¹⁾ я собі засьпіваю, якої я вшю,
Щоби люди ни казали²⁾, що я туманю. (Михайловчі).
Кропивник Нов.: 1) Ой. 2) Мовля.
Пор. Кол. ст. 53, ч. 99.
1497. А я собі засьпіваю та я знаю кому,
Та я тому господару, що я в єго дому. (Михайловчі).
Пор. Гол. II, ст. 424, ч. 541.
1498. Я ді собі засьпіваю, та ще защебечу,
А як я ся постарію, я вшитко замечу.
(Гол. II, ст. 446, ч. 654).

1499. Коло мужа не сьпіваю, дуже ся гадаю,
Коло мужа усїлякий недїстаток маю. (Кропив. Н.).
1500. а) Співала бим співаночки, не вию, не вию,
Бо то в чужій сторононьці не сьмію, не сьмію. (Кучин).
1501. б) Ой добрий би ровун мати в своїй головоїці,
Оби ладно посьпівати в чужій стороноїці.
(Гол. IV, ст. 496, ч. 41.).
1502. в) Ой посїю жито, жито, вродит сї, вродит сї,
На весїлю засьпівати годит сї, годит сї.
Ой не штука засьпівати, коби тото вдати,
А то чужа сторононька будут сї сьміяти.
Ой то чужа сторононька, ой то чужі люде,
Засьпівати, а не вдати, встидно-ж менї буде. (Журавн.).
1503. Ой нікто так не засьпіват, як малї¹⁾ дївчята,
Як²⁾ виженут на зарінок³⁾ біленькі ягята. (Кропив. Н.).
Ходовичі: 1) Тоті. 2) Шо. 3) Росицю.
1504. Ой кувала завуленька в городї на бобі,
Компанїю солоденька, співаймо си обі. (Журавно).
1505. Сьпіваймо си, посестрице, бо вже не будемо,
Сонце нивко, вечир близько, тай ся розїйдемо. (Кропив. Н.).
1506. Ой зацьвило фасулине, тай зацьвило ресно,
А ми собі з товаришков засьпіваймо пишно.
Ой зацьвило фасулине, на плїт подало се,
Алеж бо нам з товаришков сьпівати яло се. (Видишів).
1507. Співай, співай, товаришко, бо тобі до того,
Я сьогодні не видїла свого мшленького.
Співай, співай, товаришко, бо тобі яло ся,
Голосочок, як дзвіночок, тобі придало ся. (Видишів).
1508. Ой на дворі сонце грїє, не видко до хати,
Котра дївка в чолї сидит, не вмїє сьпівати.
Ой на дворі сонце грїє, а в хоромах холод,
Котра дївка в чолї сидит, не веде си гонор. (Видишів).
1509. Ой ни співай, свахуненько, ни вмїєш сьпівати,
Запроси си читаренька псалтиру читати. (Іванівці).

1510. Ой дайти ми рискаля, дайти ми лопати,
Нехай дружку підкошаю, не вніє сьпівати.
На що-ж мені рискаля, на що-ж ми лопати,
Як би хтіла засьпівати, не треба кавати. (Охрим.).
1511. На горішних вечерницях дівчата співають,
На долішних вечерницях пси сі в каглу драют. (Рибно).
1512. Та як би ті розколоти, яворе короткий?
А як би ти засьпівати, Васильку солодкий? (Кубань).
1513. Я сьогодні прела клочи, а завтра вже волос,
Шоби-х тобі засьпівала, ни веде си голос.
А ти мені засьпівала, най ти відсьпіваяу,
Ни сьогодні, але завтра, коли нагадаю. (Підзахарч).
1514. а) Там на горі на високі трава сі хняє,
А я того хлопце люблю, що в церкві сьпіваяе. (Каміанка С.).
1515. б) Ой на ставу, на ставовьку, вода ся хитає,
Я такого хлопця люблю, що в церкві сьпіваяе. (Нивниці).
1516. в) А я того хлопця люблю, що на дудку грає,
А того ще ліпше люблю, що в церкві сьпіваяе. (Дусанів).
1517. г) Не тото ни соколятко, що в церкві сьпіваяе,
Ай тото ни соколятко, що вовки¹⁾ впрігаяе.
1) Волк. (Гол. IV, ст. 502, ч. 70).
1518. Ой я собі засьпіваяу тройкої разом,
Не далеко любка наю, лиш за перелазом. (Гвозд).
1519. Тепер я си засьпіваяу, тепер молоденька,
За рік, за два, за чотири, не буду вільненька.
Та тобі я засьпіваяу, миленький, тобі то,
Ой уже нам не надійде друге таке літо. (Усте н. Ч.).
1520. Та як займеш товар пасти, то засьпівай собі,
Та шоби я молоденька потрафила д' тобі. (Гвозд).
1521. Ой годину я сьпіваяу, а годину плачу,
Та що тебе, мій миленький, так давно не бачу.
(Гол. II, ст. 347, ч. 548).

1522. Я би тобі, мій миленький, файно заспівала,
Кобим в літі хліб не пекла, а в зимі не прала.
Я у літі хліби печу, дуже упріваю,
А у зимі шмате перу тай дуже змерзаю.
Я у зимі шмате перу тай дуже змерзаю,
Тай через то, мій миленький, голосу не маю. (Волосів).
Пор. Кольберт, III, ст. 64, ч. 617—618.
1523. Ой чому ви, парубочки¹⁾, та не сьпіваете,
Ця²⁾ голосу не маєте, ця³⁾ сї стидаете? (Жураки).
Хотїнь: 1) Дівчатонька. 2) Чи. 3) Чи.
1524. Ой наряду веретено, намотаю пасмо,
Пішов милий горі селом співаючи красю. (Боберка).
1525. У потоці нема води, випили воробці,
Бо так ніхто не заспіват, як у Бистрім хлопці. (Мшанець).
1526. Ой кувала зазулечка під садом, під садом,
Не співайте, букартята, бо вам не йде складом.
Ой кувала зазулечка на таї, на таї,
Не співайте, букартята, бо вам ся не вдає. (Мшанець. З.).
1527. Коло мої воротоньки, коло мої хати,
Не сьмієш ми, еден дурню, типерка сьпівати. (Постолівка).
1528. а) Ой ни співай, парубочку, бо сї ни належит,
Сховай голос у кишеню, най ти сї улежит.
Ой ни співай, парубоньку, бо ти сї ни тичит,
Сховай голос до кишенї, най сї угниличит.
Ой ни співай, парубоньку, бо ни знаєш як, як,
Возьми жибу за лабоньку, та по писку хляп, хляп.
Ой ни співай, парубоньку, ни співай, ни співай,
Возьми жабу за лабоньку, тай до неї вівай. (Іванівці).
1529. б) Ой не сьпівай леда біда, як не знаєш кому,
А як тобі заспіваю, тай підеш до дому.
Ой не сьпівай леда біда, як не знаєш як, як,
Возьми жєбу та за лабу, та по писку ляп, ляп.
Та не сьпівай леда біда, бо ти не подоба,
Збирай вуши на мотузок, то твоя худоба. (Жураки).
Пор. висше ч. 1469.
1530. Ой у Львові на риночку, я в Львові¹⁾ на ринку,
Ой²⁾ кому ти присьпівуйиш, жидівський патинку? (Єнг.).
Іванівці: 1) Ой кувала зазуленька у Стрию. 2) А.

1531. Не списав бис, мій миленький, на воловій шкірі,
Та що я си¹⁾ успівала співаночок²⁾ нині. (Журавно).
Іванівцї: 1) Що я собі. 2) Тих співанок.
Пор. Кол. ст. 92, ч. 663.
1532. Том си нині успівала съпіваночок много,
То вси тоти съпіваночки мого миленького. (Кропив. Н.).
1533. а) Ой що ми ся, посеструньцю, перещебетали,
Ой то би два писарчुक не переписали. (Дусанів).
1534. б) Ой того би писарики не переписали,
Що нас двох, серце мов, перещебетало. (Дидьова).
Пор. Мат. V, ст. 138, ч. 176. — Де-Волмань, ст. 53.
1535. Ой щос я ся розспівала, щос буду плакати,
Будут мене тато бити, а мама тримати. (Вовнів).

Б. Співанки.

1536. Ой я ходжу при¹⁾ Дунаю, та так си думаю²⁾:
Нема красних співаночок, як у наших краю. (Боберка).
Тухля: 1) Ой плину я по. 2) Гадаю.
1537. Співав би я співаночки, ай годен я, годен,
Ай співав бим не такої, кобим не голоден. (Тустань).
Пор. Кол. ст. 153, ч. 1911.
1538. Съпівав би я съпіванойки, ни змію зачєти,
А дайте ми горілойки язик ровмочєти. (Ожомля).
1539. а) Та Русначе небораче, ні ореш, ні сієш,
Та Русначе, небораче, на що си надієш?
Та Русначе, небораче, на що си надієш,
Чи на тоті съпіваночки, що багато змієш? (Орелець).
1540. б) У співака неборака ни руба сорочки,
Від неділі до неділі складат співаночки.
Ой співаку, небораку, на що се надієш,
Чи на тоті співаночки, що багато змієш? (Кобани).
Пор. Мат. V, ст. 149, ч. 247.
1541. в) Ти співаку, небораку, ні ореш, ні сієш,
Та лиш тиж си величаш, що съпіванки змієш. (Уйбард).

1542. г) Ой співаку, нибораку, на що се надієш?
Ця на тоти співаночки, що багато вмієш?
Ни надій се, легінику, на співанки, пісни,
Але мене молоденьку до постелі трісни. (Кобани).
Ясєвів Гор. (1-ий куп.): 1) Їх много.
Пор. Кол. ст. 78, ч. 453.
1543. Ой чи я сї ни находив тими плайочками,
Чим сї бідем ни наглаїв тай співаночками. (Ж. Павлі, ст. 201).
Пор. Гол. II, ст. 313, ч. 370.
1544. Сюди туди вуличками за молодичками,
Треба журу забувати хот співаночками. (Манява).
1545. Я посію пшениченьку¹⁾, вродив се ленок,
Кобис²⁾ така до роботи, як до съпіваночок.
А я годна ленок брати та годна стелити,
А я годна засьпівати тай годна робити. (Гвозд).
Черче: 1) Посіяла мати жито. 2) Жьбис.
1546. Ой піду я гороньками та за волоньками,
Чим ті, любко, споминати, як не съпіванками? (Пасічна).
1547. Співат мила в полонинї, а я чую дома,
Лише една співаночка коштує корону. (Кропив. Н.).
1548. Ой дівчино, дівчинонько, співай менї пісні,
Бо співаєш дуже гарно, як соловії в лісі. (Біла).
1549. Ой як будеш, моя мила, снві воли гнати,
То заспівай, моя любко, щоби ті пізнати.
Заспівай си, моя любко, файних співаночок,
Щоби я адалека пізнав, чий то голосочок. (Петриків).
1550. Видзьобали воробці пшеницю до зерна,
Якась твоя Марисуно співанка мізерна. (Журавно).
1551. Тільки маю съпіваночок, було би на віко¹⁾,
Та як буду умирати, ти співай, Маріко. (Уйбард).
1) Іарнець.
1552. Тільки вмю съпіваночок, було би на мажу,
Та як буду й умирати, внуткі любці скажу.
Та як буду й умирати, буду ся дивити,
Та що буде біла дівка без мене чинити. (Уйбард).
Пор. Врabelь, ст. 52, ч. 190 і ст. 290, ч. 792.

1553. Ой не сьпівай сьпіваночку дівчиноньці моїй,
Бо облетять кучерики на головці твоїй. (Задарів).
1554. Співала бим сьпіваночки, кобим лише¹⁾ годна,
Співала бим в день і в ночи²⁾, кобим не голодна. (Волосів).
Явче: 1) Ой годна я. 2) До вечера.
1555. Ой у ного миленького брова як шнурочок,
А губочки тонесенькі, лиш до сьпіваночок. (Хотинь).
1556. Ой кілька в сьпіваночок, все за миленького,
Чому нема хоч одної за Бога сьвітого? (Хотинь).
1557. Мої милі сьпіваночки, мої милі танці!
Та деж я вас поховая? На цвинтари в ящі. (Кульчиці).
1558. а) Мої любі сьпіваночки, де я вас подію?
В Котузіві позбрала, в Голгочах посію. (Котузів).
1559. б) Сьпіваночки мої любі, де я вас подію,
Збиралам вас в чистім полі, в горах вас ровсію. (Невід.).
Пор. Де-Волганъ, ст. 153.
1560. в) Сьпіваночки мої любі, де я вас подію?
Хіба я вас сьпіваночки, горами посію.
Ви будете, сьпіваночки, горами гуляти,
Я сі буду молоденька словами вживати. (Чорні Ослави).
Пор. Гол. II, ст. 252, ч. 29. — Мат. V, ст. 130, ч. 128. —
Кольберг, III, ст. 64, ч. 621—622.
1561. г) Ба чому ви, ледіники, бай не сьпіваєте?
Де ви свої сьпіваночки позадіваєте?
Ой знаю я, товаришу, де я їх задію,
Занесу їх в Чорногору та там їх посію.
Та будете, сьпіваночки, по горах сьпівати,
А я, ледінь молоденький по сьвіті блукати.
(Гол. II, ст. 253, ч. 33).
1562. д) Сьпіваночки мої любі, де я вас подію?
Понесу вас в половинку, по ш'вару посію!
Будут мої вівчарики білі вівці пасти,
Будут мої сьпіваночки за крисаню класти. (Підзахарич).
Пор. Мат. V, ст. 149, ч. 247.

1563. е) Мої любі¹⁾, сьпіваночки, де²⁾ я вас подію?
 В полонині, в шуварині³⁾, там я вас посію.
 Будут туди вівчарики, з вівцями⁴⁾ ходити,
 Будут мої співаночки любі находити. (Печеніжин).
 Боберка: 1) Любі мої. 2) Де-ж. 3) Ой по горах, по долинах.
 4) Ой та будут молодіці на гриби.
 Пор. Де-Волманъ, ст. 225, ч. 1.
1564. ж) А де-ж я вас, співаноньки, де я вас подію?
 Заберу вас в запасочку, по полю росією.
 А як прийде мій миленький нивоньку орати,
 Буде тії співаночки по полю збирати.
 (Гол. IV, ст. 466, ч. 168).
1565. з) Сьпіваночки мої милі, де я вас подію?
 Хіба я вас, сьпіваночки, горами росією.
 Будут мої сьпіваночки горами сьпівати,
 А я буду й молоденький, сіяти й орати.
 Навчила-с ні, моя мати, сіяти й орати,
 Лишень-їс мні не навчила хорошо сьпівати. (Орелець).
1566. і) Та як собі васьпіваю в червешні долині,
 Пустю голос по під колос, аж до Колоши.
 Сьпіваночки мої любі, деж я вас подію?
 Хібаж я вас, сьпіваночки, горами росією.
 Та як мені буде гаразд, я вас позбираю,
 Та як мені буде лихо, я позабуваю.
 Та як мені буде гаразд, я буду сьпівати,
 А як мені буде лихо, не буду плакати. (Орелець).
1567. к) Мої любі співаночки, мої складаночки,
 Кілько я вас наскладала коло матіночки!
 Мої любі співаночки¹⁾, деж я вас подію?
 А в городці коло стежки в руточков²⁾ посію.
 Та як буде добра доля, то³⁾ вас позбираю,
 А як буде лиха доля, то⁴⁾ вас занехаю.
 Та як буде добра доля, буду вас співати,
 А як буде лиха доля, буду занехати. (Кобак).
 Іванівці (лиш 2 і 3-ий куплет): 1) Співаночки, гуляночки.
 2) Понесу вас в чисте поле, там я вас. 3) А як мнї буде гаразд, я.
 4) А як мнї буде лихо.
 Пор. Гол. IV, ст. 461, ч. 131. — Мат. V, ст. 130, ч. 128. —
 Кольберг, Ш, ст. 64, ч. 621 і 623. — Кол. ст. 161, ч. 1977.

1568. А я свої сьпіваночки на папери пишу¹⁾,
 Як ся буду віддавати, свої сестрі лишу.
 А я свої сьпіваночки на карбі карбую²⁾,
 Як ся буду віддавати, братови дарую³⁾. (Бзушіль).
 Тумирь: 1) Спашу. 2) Та і накарбую. 3) Сестрі подарую.

1569. а) Мене ненька¹⁾ віддавала, тай наказувала²⁾:
 Щобис, доню³⁾, співаночки⁴⁾ не позабувала.
 А я прийшла до свекрухи, стала на порозі,
 Тай⁵⁾ забула⁶⁾ співаночки, як у темнім рові⁷⁾. (Бзушіль).

Григорів: 1) Мамка. 3) Абис, донько. 5) Я. 7) Усі на дорозі. —
 Нагуевичі: 1) Казала мн. 2) Моя мати, як ма віддавала. 4) Співаночок.
 5) Ой. 6) Вже мої. 7) В далекій дорозі. — Іванівці: 1) Мати. 4) Співа-
 ночок. 6) А вже мої. 7) В далекій дорозі.

Пор. Кол. ст. 238, ч. 2279.

1570. б) Ой доки я в неньки була, гуляла, співала,
 А як пішла від неньчки, все позабувала.
 Ой як пішла до свекрухи, стала на порозі,
 То забула співаночки усі на дорозі. (Видишів).

Пор. Врбель, ст. 232, ч. 684.

1571. в) Поки була в свої неньки, чобітками троп, троп,
 А ек пішла я від неньки, застівками швор, швор.
 Поки була я у неньки, сьпіванки складала,
 А ек пішла від неньчки, всі позабувала.
 А ек мнї гаразд буде, я другі набуду,
 А ек мнї лихо буде, я й цисї забуду. (Підзахарич).

1572. Віддала сї дівчинонька аж до Подусова,
 Тай забула „вотче наш“ до єдного слова.
 Ой забула „вотче наш“, забула молитви,
 А сьпіванок не забуде, поки буде жити. (Дусаиів).

Пор. више ч. 499.

1573. Мої любі сьпіваночки, ой вигаданочки,
 Тож то я вас вигадала коло матіночки. (Кропив. Н.).

1574. а) Ой де ти се, дівчинонько, навчила сьпівати?
 По під гору високою ходилам орати. (Бишки).

1575. б) Та де ти сі, моя донько¹⁾, сьпіванок набрала?
Я по під гай зелененький²⁾ на жито орала.
Ой де-ж ти сі, моя донько¹⁾, сьпіванок навчила?
Я по під гай зелененький²⁾ жито волочила. (М. Яцків).
Григорів: 1) Дівчявонько. 2) Там за гайом зелененьким. —
Нагуєвичі: 2) Попід гору високою на жито-м.
Пор. Гол. IV, ст. 466, ч. 167. — Кол. ст. 60, ч. 366.
1576. в) Милий орав, милий орав, а я волочила,
Милий співав співаночки, а я сі навчила. (Волциїв).
Пор. Врабель, ст. 309, ч. 837.
1577. г) Ой де ти сі, моя мила, сьпівати навчила?
Як по під гай зелененький жито волочила.
Волочила, волочила, коньом вороненьким,
Навчив мене тих пісеньок хлопець молоденький. (Желдець).
1578. Ой що вівчар порабяє, як вижене вівці?
Викладає сьпіваночки удовиній дівці. (Нагуєвичі).
1579. Співаночки мої любі складані, складані,
То ви мої співаночки від любка подані. (Волосів).
Пор. Кол. ст. 161, ч. 1977.
1580. Нема Йвана, нема Йвана, нема Іваночка,
Лишила ся по Івані їдна сьпіваночка. (Кропив. Н.).
1581. а) Ой кувала зазулочка в вишневім садочку,
Дякую ти, парубочку, та за співаночку. (М. Яцків).
1582. б) Та зацвило фасулине по тім заріпочку,
Дякую ти, пане брате, за ту співаночку. (Кобаків).
Пор. Ж. Павлі, ст. 193.
1583. Ой Іване Подоляне, тай Подоляночку,
Доки буду, не забуду твою сьпіваночку. (Гшовд).
1584. Війди, Йванку, на стоянку тай на стояночку,
Ни можу си нагадати твою співаночку.
Та твою-ж си нагадала, а свою забула,
Та ни кажи, Йванку, мамци, що я в тобов була. (Пасічна).
1585. Летів баран по під паркан білими ніжками,
Як милого спомянути, як не сьпіванками? (Кропив. Н.).

1586. а) Співала бим¹⁾ співаночки, коби їх удати²⁾,
 Бо ту чужа³⁾ сторононька, будут ся сьміяти.
 Бо ту чужа сторононька і люде чужії,
 Не пристанут до серденька, хоть і не лихіі.
 Бо ту чужа сторононька, бо ту в чужім краю,
 А я в чужій сторононьці звичаю не маю.
 Бо ту чужа⁴⁾ сторононька, бо ту чужі⁴⁾ люде,
 Заспіваю, не вгадаю, то мені жаль⁶⁾ буде. (Желдець).

Біла (лиш 1 і 4-ий куплет): 1) Співалаб я. 2) Щоб то її вдати.
 3) Чужая. 4) Чужії. 5) Заспівавши, а не вдавши, сором мені. — Явче
 (1 і 4 к): 2) Її вдати. 3) То на чужу сторононьку. 5) Ця велике, ци
 маленьке сьміяти ся.

Пор. Ж. Павлі, ст. 170. — Гол. II, ст. 344, ч. 527 і IV,
 ст. 474, ч. 223.

1587. б) Співав би я співаночки, коби міг удати¹⁾,
 Та бо²⁾ в чужій сторононьці будут ся сьміяти.
 Та бо²⁾ в чужій сторононьці, та бо²⁾ в чужім краю,
 Та бо²⁾ чужим молодицям³⁾ звичаю не знаю. (Ходовчі).

Пісочна: 1) Її вдати. 2) А я. 3) В чужій сторононьці.

Пор. висше ч. 1500—2. — Пор. Гол. IV, ст. 466, ч. 166. —
 Кол. ст. 153, ч. 1911. — Купчанко, ст. 519, ч. 273.

1588. Чиї воли по дуброві, мої по калині,
 Вигадали хлопці пісню Мацьковій Марині.
 Вигадали, вигадали, та будут співати,
 Ой не було, Марисенько, в Жидя ночувати.
 А Жид її виганяв, Жидівка просила:
 Най си вона трохи спит, бо вона сі впила (Батятичі).

1589. Ой кувала завулечка у саду, садочку,
 Засьпівали три ангелі з неба сьпіваночку.
 Ой они і засьпівали, ой они і вдали,
 Ми такої сьпіваночки суда не чували.
 Ісус Христос із Адамом у раю сьпівали,
 Ісус Христос на престолі, ангели краями:
 Не будете пробувати, грішні душі, з нами,
 Бо шо сьвета, шо виділі пили та гуляли.

На що ви свої душі у гріхах топили?

Як будете умирати, будете видіти,
 А мут, каже, ваші душі, у гріхах кипіти.
 Закликав піп та на службу йти на набоженство:
 Ваші душі пропадають за непослушенство. (Краворівня).
 Ся пісня входить тут задля незвичайно інтересної інтродукції.

1590. Ой кувала завулиця на паньскім городі:
 Заспіваймо, товаришко, бо вже на розході.
 Як би ми ся з товаришков¹⁾ в оден голос дали²⁾,
 Ми би свої співаночки не переспівали³⁾ (Видинів).
 Хотінь (лиш 2-ий куплет): 1) Коби ми ся, пане брате. 2) Здаж.
 3) В папір не списали.

1591. Ой могила тай могила з вітром говорила:
 Коби мене роз'орати, жито бим зродила.
 Коби мене роз'орати, тай заволочити...
 Ой треба би, пане брате, співанку скінчити. (М. Яцків).

1592. Ой кувала завулечка, кувала тай вила¹⁾,
 Тай уже сі, пане брате²⁾, сьпіванка скінчила. (Жураки).
 Пасічна: 1) Дреньчила. 2) Парубочки.

1593. Співали ми з товаришим тай співати будим,
 Вжеж ми цісі співаночки по віки забудим.
 Та стали ми з товаришим гадочки гадати:
 Коби то мож цісі пісьні в книжочку списати.
 Та чікай жи, товаришу, будим прубувати,
 Напишимо ми до Львова, шо будут казати.
 Написав жи я до Львова, все таки думаю,
 Ці то буди, ці то буди, так як я гадаю.
 Написали вни зі Львова, шо то добри буди:
 Напиши ти цісі пісьні, будут знати люди.
 Тай литіла завулиця, тай стала кувати,
 Зачили ми з товаришим сі пісьні писати.
 Написали з товаришим, стали ми гадати:
 Колиж би нам цісі пісьні до Львова подати?
 Подали ми тай до Львова, шо би друкували,
 Шо би цісі співаночки всі люди співали. (Усте н. Ч.).
 Друкую сю пісню як дуже цікавий приенок до характеристик
 повставаня пісень.

В. Голос.

1594. Ой як собі заспівваю, голосом поведу,
 Так до мене дівки ідут, як пчоли до меду. (Москалівка).

1595. Забрeнїла пшениченька, на зерно ї колос,
Як учу, то ся стрясу, свої Гандї голос. (М. Яцків).
1596. Як ти будеш, дївчинонько, сивї воли гнати,
Пусти голос по дїброві, щоб тебе пїзнати.
Пусти голос по дїброві, по жовтїм пісочку,
Анї по чїм не пїзнати, як по голосочку. (Холоїв).
1597. Ой по під гай, та попід гай, ой попід гайочок,
Завів мене до дївчини тонкий голосочок. (Пасїчна).
1598. Пане брате, пане брате, голосу не маю,
Та ходїм же за волами по дзеленїм гаю. (Посїч).
1599. Ой Василю, Василеньку, де-ж твій голос дїв сї?
У Николи на подвіру з дївчинов лишив сї. (Іванівцї).
1600. Ой не співай, еден дурню¹⁾, не маш голосу,
Бо я видїв твою²⁾ маму на порозї³⁾ босу. (Іванівка).
Вовків: 1) Ти такої не співай. 2) Гонив би ти дїдько. 3) Це городї.
1601. Чи чули ви, люди добрі, як музика грає?
А хто такий голос нас, най так заспівав.
Голос ми сї, мамко, змінив, голосу не маю,
Ай ходячи за товаром по дзеленїм гаю.
Ой ходячи за товаром бере сї Содома,
Кобастї нї оженили, я би сидїв дома.
Кобистї нї оженили, то я би статкував,
По під чужї перелазї вічки не ночував (Волосів).
1602. а) Ой я собі¹⁾ засьпіваю, голосом покочу,
Де милого голос зайде, там го²⁾ ровохочу.
Та я собі засьпіваю, голосом постелю,
Де милого голос зайде, там го ровеселю. (М. Яцків).
Журавно: 1) Ой як я си. 2) Як мій любко засмучений, я го.
1603. б) А я собі засьпіваю, два голоси маю,
Оден пуцу по дубинї, другий по Дунаю.
А я собі засьпіваю, голосом покочу,
Де милого город найду, там увесь зволочу.
А я собі засьпіваю, голосом постелю,
Де милого город найду, там увесь звеселю. (Посїч).

1604. в) А ек собі заспіваю, два голоси маю,
Один пустю по під колос, другий по Дунаю.
Я в Дунаю рибку знаю, рибку вода гонит,
Сидит мила за плечина, во мнов не говорит.
Бк-же-ж она не говорит, та най-же вніміє,
А є в мене перша ліпша, говорити вніє. (Берегомет).
1605. г) Ой як я си засьпіваю, два голоси маю,
Оден піде по лісочку, другий по Дунаю.
Ой¹⁾ як я си заспіваю, трома²⁾ голосами,
Оден піде гором, гайом, а третій³⁾ лісами⁴⁾. (Желдець).
Пісочна: 1) А. 4) Піде голос поїд колос, аж до мої мамі. —
Батятичі: 2) Двома. 3) Один пушу в часте поле, а другий.
Пор. Кол. ст. 53, ч. 99.
1606. д) Ой як я си засьпіваю трома голосами,
Ой як вчує мій миленький, винє ся сльозами.
Як я собі засьпіваю, два голоси маю,
Єден пушу по дуброві, другий по Дунаю.
Єден голос по дуброві, то буде гукати,
Другий голос по Дунаю, то буде плакати. (Дусанів).
1607. е) В два голоси заспіваю¹⁾, два голоси маю,
Оден пушу по дуброві, другий по Дунаю.
Оден пушу²⁾ по дуброві дівчину шукати³⁾,
Другий пушу²⁾ по Дунаю долю ї глядати⁴⁾. (Усте н. Ч.).
Іванівці: 1) А я собі молоденька. 2) А той буде. 3) Співати
співати. 4) Плавати, плавати.
1608. ж) Ой як я си засьпіваю, два голоси маю,
Оден пушу по дуброві, другий по Дунаю.
Оден пушу по дуброві, щоб був голосенький,
Другий пушу по Дунаю, щоб учув миленький. (Бишки).
1609. з) Ой як я си¹⁾ заспіваю в широкій²⁾ долині,
Піде голос по під колос, аж до Коломні. (Гніздичів).
Вовків: 1) Як я собі. 2) Зелений
1610. і) А я собі заспіваю на панцкій долині,
Пустю голос по під колос аж до Коломні.
Пустю голос по під колос аж до Садигури,
Гой там наші легіники у некрутах були.
Уни були, уни були лишень до хожія,
Та віплели три віночки в усеского віля.
Ой уни та віплели тай помандрували,
І кобацким дівчоточкам їх подарували. (Кобани).

1611. а) Заспівайти, дівчатовька, а котрі-сти гідні,
Пустьїт голос по під колос до самої Відні.
Ой надїшли жовняроньки я в тої вицарки,
Питайи сьї Петро Пацька: А той голос відки?
Михайло сьї обзивайи: Я той голос знаю,
То пустили дівчатовька з журівського краю. (Жур).
1612. б) Ой сьпівайте, дівчаточка¹⁾, та котрі-сте гідні,
Пустьїт голос по під колос, най іде до²⁾ Відні.
Ой там будут парубочки тай машерувати³⁾,
Котрий голос буде гіден, будут⁴⁾ пізнавати.
Оден скаже: Чий то голос? другий скаже: Знаю,
То сьпівают⁵⁾ паняночки із нашого⁶⁾ краю. (М. Яцків).
Тустань: 1) Співаночки. 2) До самої. 3) Там будут ся жовнярки
тай зацирувати. 4) Будут своїх паняночок голос. 5) То пустили.
6) Та з нашого.
1613. Як я собі заспівую на золотім мостї,
Пїде голос по під колос аж до їгомостї. (Вовнів).
1614. Ой як я си заспівую по врізьки, по врізьки¹⁾,
Пїде голос по під колос аж на передмїстьї. (Нагуєвичі).
1) По врізьки — на вуту з Урожя, села сусїдного з Нагуєвичами.
1615. А як я си заспівую, а як я си вївкну,
Пїде голос по ліщинї¹⁾ аж на Романівку²⁾. (Михайловичі).
Григорів: 1) Дуброві. 2) Комарівку.
1616. А як собі заспівую, голос сї покотит,
Тай до тої стодолоньки, де любко молотит.
А як собі заспівую, голоском постелю,
А де любка голос найде, там го розвеселю. (Грабовець)
1617. Ой як я си заспівую, голосом зарїжу:
Вставай, вставай, мїй миленький, бо коники в збіжу.
Вставай, вставай, мїй миленький, коники в ячмені,
Скажут люди, правда буде, що ходиш до мене. (Вовнів).
1618. Ой шумїла дубрівочка від вітру буйного,
Ой ще буде раз шумїти від голосу мого. (Посїч, Хотїнь).
Пор. Кол. ст. 159, ч. 1945.
1619. Та мїй любий голосочку, дзвениш по камїню,
Якіс дзвенїв цілий тиждень, дзвени-ж і в недїлю! (Тухли).
1620. Голосочку мїй тоненький, дзвени по камїню,
Аби вчуло солодетко стов на подвїрю. (М. Яцків).

1621. Ой, голосе¹⁾ мій тоненький, далеко те чути,
Та на тоє подвіренько²⁾, де я маю бути.
Та на тоє подвіренько²⁾ і до тої хати,
Де я маю молоденька господарувати. (Постолівка).
Хотінь: 1) Голосочку. 2) На тоту стороньку.
1622. Як я собі заспіваю голосом тоненьким,
То на такий самий голос, як співав миленький. (Татурів).
1623. Ой як я си заспіваю йдучи по під поле,
Піде голос по нивоньці, де мій милий оре. (Григорів).
1624. Ой голосе мій тоненький, том ті потонила,
Ой любку мій солоденький, том ті полюбила.
Ой голосе мій тоненький, голосе, голосе,
Я ті пушу по Дунаю, як по плечех коси. (Гвозд).
Пор. Кол. ст. 106, ч. 1193.
1625. Коби ми ся, товаришко, на голос вложили,
Ми би свого миленького сьпіваньками вкрили.
Ой укрили, кажеш, веряли від ніг до голови,
Щоби місця не лишили, лишень чорні брови. (Хотінь).
1626. Голосочку мій тоненький, деж я ті поділа,
Чи не за тим єдинаком, що я го любила. (М. Яцків).
1627. Голос ми сі, каже, змінив, голосу не маю,
А я стала тай думаю, що робити маю. (Жураки).
1628. Чому ми ся, мамцю моя, змінив голосочок?
Бачу тому, щом носила водицю в горбочок. (Дидьова).
1629. Як я була в свої мамі, бречив голос, бречив,
Як ем пішла до свекрухи, зараз ми ся змінив. (Григорів).
1630. Ой доки я в ньєки була, цвила як калинка,
А як пішла від нєнєки, усхла як билинка.
Ой доки я в ньєки була, дзвенів голос, дзвенів,
А тепер я тай не знаю, де си голос подів.
Голосочку мій тоненький, та деж ти ся подів?
Та ти давно, голосочку, отек дзвінок дзвонів.
Та ти давно, голосочку, отек дзвінок дзвонів,
А тепер я тай не знаю, та де ти си подів. (Видишів).
1631. Як я була при мамуні¹⁾, малам²⁾ голосочок,
Як ем пішла до чужої³⁾, пішов⁴⁾ у лісочок. (Іванівці).
Волцаїв: 1) Матїнці 2) Бренїв. 3) Від матїнєк. 4) То втїк.
Пор. Кол. ст. 238, ч. 2283.

1632. Чому¹⁾ дружка не співає, голосу не має?
Наїла ся капустаці²⁾, ледве віддихає. (Пристань).
Охришівці: 1) Чого. 2) Бараболь.
1633. Чому дівки не сьпівають, голосу не мають?
Наїли сьм мандибурки, ледви віддихають. (Жур).
1634. Ай кобих так голос мала, як співати вмю,
Держив бис ми, мій миленький, лишень про неділю.
Кобих літі не сапала, я зими не прала,
Видів би ти, мій миленький, як бих заспівала. (Берегомет).
1635. Ой заспівай, сивий пташку, заспівай¹⁾ сивенький,
Ой заспівай²⁾ на той голос, що співав миленький.
Ой заспівай, сивий пташку, тай ти лебедію,
Ой заспівай на той голос, що любко в неділю. (Перегінсько).
Іванівці (лиш 1-ий куплет): 1) Ой соколе, соколку, соколе.
2) Заспівай ми.
Пор. Кол. ст. 104, ч. 1115.

Г. Коломийки.

1636. Ой нема то, ой нема то, як руска країна,
Там співає коломийки кожда дитина. (О. Коцан).
1637. Руска наша коломийка, хоч она дрібонька,
Она мила, а все щира, мнї солодонька.
Як я возьму коломийки співати, співати,
Затужиш ти і заплачеш тай станеш гадати. (Уствєн. Ч., Боберка).
1638. Ой Божейку, татунейку, яка я грішниця,
Я співаю коломийки, а нинї пятниця. (Пристань).
1639. Ой Божейку, татунейку, який з мене фіст, фіст,
Я співаю коломийки, а то нинька піст, піст. (Пристань).
1640. Коломийки заспівати, коломийки грати,
Алеж бо то¹⁾ коломийки добре²⁾ танцювати.
(Тумирь, Тустань, Старі Богородчани).
Кропивник Н.: 1) Ой то той. 2) Легко. — Пісочна: 1) А як той.
1641. Коломийка, коломийка, тай коломийочка,
Кости би ся розсипали, як би не сорочка. (Хотїнь).
1642. Заграй же ми, музиченко, тої коломийки,
Та най я си погуляю з вечера до днинки.
(Гол. IV, ст. 453, ч. 76).
Пор. Мат. V, ст. 153, ч. 273.

1643. а) Ой легонька колошійка, легонька, легонька,
Та від тої колошійки болит головонька. (Тисьмен., Тухля).
Пор. Врabelь, ст. 296, ч. 814.
1644. б) Ой дрібойка колошійка, дрібойка, дрібойка,
За тов мене колошійков болит головоїка. (Волоснянка)
Пор. Гол. IV, ст. 448, ч. 34.
1645. Ой дрібонька колошійка, дрібонька, дрібонька,
Єдна мила, друга люба, трета солодонька. (Волцив).
1646. Ой дрібненька колошійка, дрібненька, дрібненька,
Ой то ми се сподобала дівчина біленька. (Львів).
1647. Ой дрібненька колошійка, дрібненька, дрібненька,
Казала ми приходити рибка солоденька. (Григорів).
1648. Ой дрібуча колошійка, дрібуча, дрібуча,
Ой то ми се подобала дівчина робуча. (Львів).
1649. Як зачую колошійку, як зачую банду,
То покину дівчиноїку, жиби яку ладну. (Ожмля).
1650. Тай заграй ми колошійки, далівський курію,
Та най я си молоденька папйирки загрію. (Михайловичі).
1651. Як заграє колошійка, варта погуляти,
Чорнобриву дівчиноїку кругом обиртати. (Михайловичі).
1652. Колошійка лепошійка, колошійка жарка,
Як си гопну, потанцюю, то не стане й чарка.
Колошійка ногодрийка, колошійка жарка,
Як си гопну, потанцюю, аж стрісе сі хмарка. (Деліва).
1653. Як я тоту¹⁾ колошійку²⁾, зачую, зачую³⁾,
Через⁴⁾ тоту колошійку²⁾ дома не почую.
Та як би я, пане брате, все дома ночував,
Давно би я в Станіславі черевички взував. (Григорів, Грабов.).
Хотів: 2) Тотя колошійки. — Кульчиці: 1) Зачую. 4) Я проз. —
Львів: 2) Колошійку. — Боберка: 3) Учую. У всіх місцевостях записано
тільки перший куплет.
Пор. Гол. IV, ст. 448, ч. 34 і ст. 472, ч. 207. — Мат. V,
ст. 134, ч. 148.

V.

НОША СТРОЇ.

А. Стрoї загалом.

1654. Сумна моя гардероба, сумна вона, знаю,
Бо я свої дівчиноньки рочок не видаю. (Шиншівці).
1655. Ото¹⁾ ми сі сподобали на дівчині стрoї,
Коби живо²⁾ до осени, будут они мої. (Войнилів).
Вовнів: 1) А то. 2) А щоби но. — Кропивник Н.: 1) Ой то
2) Борзо.
Пор. Кол. ст. 159, ч. 1937.
1656. А я терня порубаю, а прутьом городжу,
За то мене люблят хлопці, що си красно ходжу. (Буцнів).
1657. Ой поїхав ній миленький ді Львова, ді Львова,
Зачисав си гунджиройка понад чорні брова.
Зачисав си гунджиройка, ще й хороши вбрав ся,
Як же ни го не любити, колиж в мене вдав ся. (Бамінка).
1658. Зроби мнї, Федорику, на коновку денця,
Сшию я ти нове платє з ного полотенця.
(Гол. II, ст. 426, ч. 534).

Б. Сорочки.

1659. Ой дощ іде, роса паде на білу березу,
А я свою миленькому сорочку мережу.
Ой мережу тай мережу, файно вишиваю,
А я свою миленькому до шлюбу сховаю. (Григорів).

1660. Вишиваю сорочечку, долинов подолок,
Ой приїде мій миленький зі Львова в вівторок.
Ой приїде мій миленький, коби я го вдріла,
Я слабой головоньки, коби хоч не виїла. (Григорів).
1661. Вішивана сорочечка, вішивані дуди,
Ой хто буде вишивати, як мене не буде? (Журали).
1662. Ой у мого миленького сорочка в три поли,
Буде добре газдувати, бо не пє ніколи. (Пасічна).
1663. Ой кукала зазулейка та на тенетові,
Яка біла сорочечка та на керейтові.
(Гол. IV, ст. 497, ч. 50).
1664. Іде туча із Залуча, чорненькая хмара,
Щоби тобі, Марієчко, із Іванком пара.
Ой хоч пара, хоч не пара, мусят бути пара,
Бо вна ему у сорочки поли циркувала.
Циркувала, циркувала всякими квітками,
Щоби его спізнавала межи парубками,
(Гол. II, ст. 361, ч. 615).
1665. А вже ми сі сорочина тота попорола,
Що ми шила вишивала коло оборога.
Єдна дала ниточок, друга полотеньця,
А трета ми вишивала із щирого серця. (Іванівці).
1666. Ой згоріла стирта сіна на білїш пісочку,
А хтож тому козакови вишивав сорочку?
Єдна дала ниточок, друга полотеньця,
А третая вишивала зі щирого серця.
А четверта вишивала синьти нитками,
Щоби его пізнавала меже козаками. (Біла).

В. Штани. Спідницї. Запаски.

1667. Ви, дівчата, молодиці, скиньте ся по грошу,
Купіт мені шаравари, най дравтя не пошу. (Вовків).
1668. Ти Марисю прибири сі, я до тебе прийду,
Продам старі колошні, тай купю ти бинду. (Іванівці).
1669. Ой минуло три видїлі тамтої петницї,
Як ходили попід вікна биті нагавиці (Іванівці).

1670. Скавав баран через паркан, через парканицю,
Казав Іван, що ми купит червону спідницю. (Гвозд).
1671. Ой де тота сина динка, що набрала мати?
Пішла тота сина динка до коршин гуляти. (Хотінь).
1672. Ой вже я си не ліннєва, буду панувати,
Пішла паві до динкара динку малювати.
Пішла паві до динкара, динку загубила,
А я зросла, замуж пішла, в димці не ходила. (Івачів).
1673. Ой ти Жиде задунайку, ой ти Жиде Гершку,
Виналюй ми мальованку ходити по вершку. (Мшанець).
1674. Ой кувала завулейка, сіла си на сани,
Ходи, Марись, танцювати в новій галузани¹).
Ой не піду в галузани¹), бои дома лишила,
Я си піду в барвінкани, бои файно ушила. (Мшанець).
1) Назви мальованок, димок.
1675. Я пожену товар пасти на ту бобовянку,
Мині мама замалює синну мальованку.
Мині мама замалює, я си сама вшию,
Ни бири ні, дурню, в танец, бо си повальню. (Михайловичі).
1676. а) Ой чи ти, чи не ти, по воду ходила,
Ой чи ти, чи не ти, фартушок згубила?
А я йшов, тай знайшов, мене мати бида:
Віддай, сину, фартушину, буду ті женила. (Бовків).
1677. б) Ой чи ти, чи не ти, по саду ходила?
Ой чи ти, чи не ти, фартух загубила?
Ой не питай, чи то я по саду ходила,
Віддай мені запащину, буду тя любила. (Біла).
1678. в) Ой чи ти, чи не ти, фартушок згубила?
А я йшов, тай найшов, мене шакка бида.
Не бий мене, моя шакко, я тому не винен,
А я йшов, тай найшов, віддати повинен. (Тисьменич).

Г. Пояси.

1679. Ой ти не шій, шій миленький, ти не шій, ти не шій,
Бо мені се ни сподобав твій широкий ремінь. (Підмиж).
1680. Ой той мені сподобав сі в широкім ремени,
Він приїде штирна кіньми на весну по мене. (Желдець).

1681. Ой кувала заулейка в лісі на кришени,
Я такого хлопці люблю в чирвопім ршени. (Ожомля).
1682. Ой іде ній милований там долі млячками,
Защпінкує ршенятко жовтими пряжками.
(Гол. II, ст. 411, ч. 481).
1683. А який я файний хлопец, ти файна дівчина,
На нії файний ремінь, ремінь, на тобі крайчина. (Ходовичі).
1684. А то я ся заперезу житним перевеслом,
Щоби мене до милої вітром перенесло. (Біла).
1685. А чия то дівчиночка в тім чирвопім пасі?
Як я її поцюлюю, то кождому засі. (Ожомля).
1686. Ой Іванку добрий, добрий, купи пояс довгий,
Ой Іваночку солодкий, коби ни короткий. (Чорні Ослави).
1687. Шуру, шуру по під гору¹⁾, пощибав ся²⁾ пальці,
То³⁾ до тої дівчиночки, що в чирвопім крайці. (Жур).
Пасічна: 1) Ой ішов я горі селом. 2) Щибаччи. 3) Та. —
Іванівці: 1) Руру. 2) Общабав ся. 3) Та.
1688. Ой чи ти, чи не ти, крайку загубила?
А я йшов, тай знайшов, мене мати била. (Біла).

Д. Обувля.

1689. Піют кури, піют кури, піют когутята,
Підут тато на Майдан, куцлят чоботята. (Кропив. Н.).
1690. Тепер я ся погуляю тай поохотую,
Чоботи не не коштуют, бо їх не купую. (О. Коцан).
1691. Обцесові чоботенька, треба коваленька,
Щоби мої чоботенька пізнала миленька. (О. Коцан).
1692. Чобітки-ж ви обцесові, підківки циннові,
Тоже-смо се находили до дівки єдної. (Григорів).
1693. Гиркі були вечерниці, солодкі зальоти,
Видоптав см до дівчини червопі чоботи. (Ж. Павлі, ст. 190).
Пор. Кол. ст. 144. ч. 1711.
1694. А вже три днї, три неділі, чотири суботи,
Як ходили коло воріт пасові чоботи.
(Гол. IV, ст. 451, ч. 61).

1695. Ой¹⁾ минуло дві²⁾ виділі²⁾ таштої суботи,
 Як ходили попід вікна⁴⁾ пасові⁵⁾ чоботи.
 Ой пасові чоботьята, підківки цінові,
 Отости сьї находили до дівки їдної. (Жур).
 Желдець: 1) Вже. 2) Три. 3) Неділя. — Хотінь: 2) Три. 4) По
 подвірю. — Іванівці: 2) Три. 5) Фасові.
1696. Ходит мила попри річку, а я поза річку,
 Ни по чому не спізнаю, леш по вбуванічку.
 (Гол. IV, ст. 503, ч. 78).
1697. Ой Марійко, біла дівко, чекай до суботи,
 Куплю я ти рашівочку, червені чоботи.
 У п'ятницю я їх куплю, в суботу підкую,
 А в неділю та раненько тобі подарую.
 (Гол. II, ст. 435—6, ч. 599 і 600).
1698. Ой за ймільом, білявино, за ймільом, за ймільом,
 Я ти купю чоботята, та ходи камільом. (Кропив. Н.).
1699. Ой я пас баранці, а дівчина бички,
 Почикай, не втікай, купю черевачки. (Кропив. Н.).
1700. Ой пішов би до милої, та чобіт не маю,
 Коби припши та холяви, підшити гадаю.
 (Гол. II, ст. 371, ч. 658).
1701. а) Ой не бути у дівчини, не бути, не бути,
 Чоботи сї попороли, нема сї в що вбути.
 Чоботи сї попороли, онучі піпріли,
 А на миши шельга зайшла тай волоки звіли. (Нагуєвичі).
1702. б) Ей за гуті, чорні хмари, за гуті, за гуті,
 Пішов би я до дівчини, нема ся в що взути.
 Чоботи ся попороли, а віхті попріли,
 А миши ся показали, вонучі поїли. (Буцнів).
1703. в) У сусіди висіле, на нїм мушу бути,
 Чоботи сї попороли, ниша сї в що взути.
 Чоботи сї попороли, вонучі попріли,
 А миши подуріли, обцаси поїли. (Іванівці).
1704. Ой горівки я не хочу, нї жадного трунку,
 Чобіт ми ся розпороз, нема ну ратунку. (Тустань).

1726. Мало, мало кораликів, мало, мало, мало,
 Маю шню коротойку, то ми дуже здало.
 Ой навішав кораликів на білейку шню,
 Й або люби мене, Грицю, й або ти, Василю. (Мшанець).
1727. Ой поїде шій миленький до Турки, до Турки,
 Купит мені коралики дваїцять штири шнурки. (Охрим.).
 Пор. висше ч. 222—3 і 528. — Пор. Кол. ст. 152, ч. 1883.
1728. Бодай-іс сі, моя шила, розпукла від кольки,
 Щос сі другі похвалила, щом ти купив ковтки.
 Було ти сі, ніхтолице, другі не хвалити,
 Гадав їм ти на Рахмана коралі купити. (Волосів).
1729. Мовила ми моя мати, що купит коралі,
 А коралі у містечку, а піньондзе далі. (Мшанець).
1730. Ой хвалит си богацкій син, що буде ходити;
 Не маю я білих грошей на шні носити.
 Не маю я білих грошей, а баньки не ходє,
 Теперішні парубочки із розуму зводє. (Стецева).
1731. Ђдна шила на подвіру, друга на містечку,
 Ђдній купю вобарінок, а другій станджечку.
 Не такую червоненьку, що в косу вплітати,
 Но такую біленьку, до шлюбу ставати. (Дусавів).
1732. Ой маю я сину бинду, під шійов китайку,
 Такого я хлопце люблю, файного як ляльку. (Григорів).
1733. а) Ой по росі, сивий коню, по росі, по росі,
 Від милого даруночок, застьижечка в косі.
 А у косі застьижечка, а під шійов бинда,
 Ой як бо я приберу сє, то всім дівкам кривда. (Григорів).
1734. б) Ой у косі застежина, а під косов бинда,
 Такий мене хлопец любить, що всім дівкам кривда. (Шишківці).
1735. в) Понад брови¹⁾ гарасівка, понад вочи²⁾ бинда,
 Такого я хлопце³⁾ маю, всім дівчатам⁴⁾ кривда. (Жотувів).
 Хотїнь: 1) На переді. 2) А на заді. 3) Ой такого любиа. 4) Що
 всім дівкам.
1736. Ой Іване, Іваночку, а я твоя душка,
 Червоная гарасівка коло капелюшка. (Хотїнь).

1737. Ой того я хлонця люблю, ой то моя душка,
Що чирвона китайочка коло капілюшка. (Іванівці).

1738. Усьо пеле віоране, а на моїм тичка,
Мого любка прикрасила нова політничка. (Хотінь).

Ж. Дзьобеньки. Спінки. Квітки.

1739. Ой Василю, гранатирю, жовте ти волосі,
Не йди в село без дзьобенки, бо ти не яло сі. (Волосів).

1740. Ого¹⁾ ми сьї сподобала на дівчині шпінка²⁾,
Коби живо³⁾ до осини, буде моя жінка⁴⁾. (Жур).
Вовків: 1) Ой то. 2) Спінка. 3) Ой щоби но. — Кропивник Н.:
1) Ой то. 2) Сьпінка. 3) Коби борзо. 4) Зінка.
Пор. Кол. ст. 189, ч. 1937.

1741. Ой гаю мій зелененький, що робити маю?
А я собі на неділю квіточку тримаю. (Гвозд).

1742. Ой ще було подобочка дівчинов ходити,
Та за своєв головоцьков косичку носити. (Ж. Павли, ст. 190).

З. Загортки. Сурдути. Камісельни.

1743. Ой прупрунда, товаришу, прупрунда, прупрунда,
Ой на моїм солодетку вішивана бунда. (Старі Богородчани).

1744. Чим же ти ся гонорувш, чим ся величавш,
Та чи не тов сурдутинов, що на вексель навш? (Шшиківці).

1745. А мій любко до кучерів білий шпенцер має,
А він мене рочок любить, а ніхто не знає. (Хотінь).

1746. Ой з гори ся захмарило, коби не слотило,
Коби мое солодетко шпенцер не змочило. (Хотінь).

1747. Ой стоїт пень, як білий день, на личко не може,
Чорнявому, плюгавому жупан не поможе.
А мій милий чорнобривий стоїт без жупана,
Його личко як яблочко, а станок як в пана. (Вовків).

1748. Нікому сі не дивую, но моїй матінци,
Що вона мі віддає в одній подотінци. (Вовків).

1749. Ой того я любка¹⁾ люблю, ой того, ой того,
Що му сина каміселька²⁾ теї³⁾ гудзиків много. (Сгр.).
Волциїв: 1) Хлопця. 2) Каміселька з рукавами. 3) Тай. — Іванівці: 1) Хлопця. 2) Що у чорній камісельці. 3) А.
Пор. Кол. ст. 102, ч. 1027.
1750. Ой того я хлопця люблю в синій камісельці,
Він чорненький, я біленька, пристану до серці. (Волциїв).

I. Капелюхи. Хустки.

1751. А на дворі лютий мороз, а я в капелюсі,
Та я ліпший гонір маю, ніж той у кожусі. (Кропив. Н.).
1752. Тото моє закоханє, тото моя слава:
За свеньким капелюхом зелененька пава. (Григорів).
1753. По під грушку, по під грушку сїяла петрушку,
А я того хлопця люблю в сивім капелюшку. (Вовків).
1754. Ой кувала зазулейка тай на бобовянци,
Як ся пану сєндвю яло в новій соломянци. (Коростів).
1755. Ото мій вєзе гнїй, ото моя душка,
Червона му політчка навкруг капелюшка.
Червона му політчка тай високі пави,
Тож мої сї чорні очі на него упали. (Печенїжин).
1756. А чия то дівчиночка в ті чирвоні хустці?
Наставила вочинста, як жєба в капусті. (Ожомля).
1757. а) Ой піду я на роботу тай заробю шустку,
Тай си купю на голову шалїнову хустку. (Шибалин).
1758. б) Пішла дівка на заробок, заробила шустку,
Купила си безголове — шалїнову фустку. (Гвозд).
1759. Я скрипочка грала, грала, я бас ни басує:
Скидай, дівко, шалинївку, бо ти ни пасує. (Невід.).
1760. Продай, мати, сїрі воли, тай сїру корову,
Купи мені, моя мати, хустку тибетову.
Купи мені, моя мати, тибити, тибити,
Будут мене молоденьку хлопчики любити. (Невід.).
1761. Ой поїхав мій миленький на сивім конику,
Купит мені хустку бродку і булку велику. (Дусанів).

1762. Пішло нов соколятко до сьвіта, до сьвіта,
Внесе ми ширіночку усякого цьвіта.
(Гол. IV, ст. 488, ч. 14).
1763. Та купи ми, мій миленький, хусточку до строю,
Та як хочеш, щобми стала до слябу з тобою. (Гвозд).
1764. Ой маю я одну хустку, та і нема року,
Ой то буди миленькому на восінь до боку. (Ясенів Гор.).

К. Ріжні строї в суміш.

1765. Ой шипка ми мармазинка, ой чорна ми гунь,
Ой кобіт мій залупчистий і жінка Маруна. (Зал. ст. 188).
Пор. Гол. II, ст. 289, ч. 240.
1766. Убрав Василь чорний сірак, чорні рукавиці,
Тай пішов сі вишкірети нежи молодшці. (Старі Богородчань).
1767. Ой чук, баранчук, шипка на кілочку,
Продав Чабан ногавиці, Романків сорочку. (Бабусів).
1768. Кувала ми зазулиця в поли на тополи,
Ой та бідка кураж дає, шо біленькі поли.
Але поли цирковані, крашені унучі,
Отта бідка кураж дає дорогов ідучі.
Попід тоти Маравичі, попід тоти плаї,
Ніжки ми си притоптали ходечі до неї. (Підзахарч).
1769. Ой кувала зазуличка, кувала, завила,
А на мої бідашечці сирмова дзоблина.
А сирмова та дзоблина, чорневі волокни,
Нина-ж нині над бідашку на цілі Ростовки.
А в бідашки чорні пташки, а золоті крилца,
Пішов її та миленький по дубові дриця.
А сокирку остроу має, ручок си ни забавит,
А коника чирвоного, він си ни забавит. (Росток).
1770. Ой попід гай двелененький дівчи походило,
Сумне дівчи, невеселе, коралі згубило.
Коралики утонули, а хусточка плавле,
Ходит дівчи, як Віршинчи, білі ручки лашле. (Посів).
1771. Ой пізнати, пане брати, котра робітненька,
На личеньку примаріла, на стані тоненька.
Ой пізнати, пане брати, котра відданице,
На ній хустка шалінова, червона спідниця. (Дусанів).

1772. Ой то ми ся сподобали на дівчині шати,
Ой щоби йно до восени, мушу я і взяти.
Ой то ми ся сподобали на дівчині строї,
Ой щоби йно до восени, будут вони мої. (Дусанів).
Пор. више ч. 1655.
1773. Надлетіли воробці, надлетіли пгахи,
Кацабайка по коліна, чоботи по пахи. (Бишки).
1774. Та ти продай корец жита, а я корец проса,
Купім любці чоботета, най ни ходит боса.
Ой купив я чоботета, а вна розносила,
А купив я рантушину, вна заголосила. (Кобаки).
1775. Ой Анице біло-лица, чикай до суботи,
Я купю ти коралета тай жовті чоботи.
Я купю ти коралета за лева, за лева,
Щоби люди пізнавали, шо ти Василева. (Підзахарч)
1776. А не цвити, руже, дуже, зелена ялице,
А як би ти присьпівати, файна молодице?
Ой Анице, біле лице, зажди до суботи,
Купю рантух кучеристий тай жовті чоботи.
Чоботетка оковані, рантух кучеристий,
Сорочечка вішвана, вінчик позлотистий. (Криворівня).
1777. Часу вівці по дібрівці, вівці мої, вівці,
Рампасові чоботета на вітовій дівці.
Рампасові чоботета, сорочка тоненька,
Стережіт сі, парубочки, бо вна молоденька. (Манява).
1778. Ой поїд гай даєлененький ходит мій миленький,
Чоботета му пасові, кожух коротенький.
Чоботета му пасові, за петочку двої,
Ставай, ставай, дівчинчко, а в слідочка мої. (Волосів).
1779. Ой виїду я за ворота тай ногою тупну,
Питає се богацкый син, чи маю я сукню?
Ой маю я сину сукню, ще й рябу запаску,
Не стояла і не буду богачу о ласку. (Григорів).
1780. Ой поїхав мій миленький та за Калуж далі,
Купив мені сину бинду, червоні коралі.
Сину бинду на голову, коралі на шю,
А я свому миленькому сорочку ушю. (Хотінь).

1781. Ой кувала зазуленька до гаю очима,
Від любочка памяточка — стонґа за плечима.
Ой кувала зазуленька на рові, на рові,
Від милого памяточка — цвіти на голові.
Ой кувала зазуленька на буці, на буці,
Від милого памяточка — перстінец на руці. (Невід.).
1782. На зеленім заріночку насе милий коні,
Я бим его не спізнала, но він у гальоні.
Злотий гальон коломийський, капелюх загірський,
А мій милий чорнобривий, як пан переївський.
(Гол. II, ст. 320, ч. 410).
1783. А я того хлопці люблю в чорній камізелці,
Він чорнявий, я білява, пристав ми до серці.
А я того хлопці люблю в чорній капотині,
Як мі вчора поцілював, то чую до нині. (Кульчиці).
Нор. више ч. 1750.
1784. а) А в Самборі на ратуши, у Львові на ганку
Сина шапка, білий кабат на моім коханку.
Сина шапка, білий кабат, а ремінь турецький,
А підкови сигнатові, чоботи німецькі. (М. Яцив).
1785. б) Ой кувала зазуленька ві Львові на ганку,
Сива шипка, білий кожух, на моім коханку.
Сива шипка, білий кожух, а ремінь турецький,
А підківки мосьондзові, чобітки німецькі. (Вовків).
1786. в) А ві Львові, славнім місті, на Високім Замку,
Червоної чоботста на моім коханку.
Червоної чоботста, а пояс турецький,
А підківки мусьондзові, а сліди німецькі. (Ожоня).
1787. г) Ой кувала зазуленька на поповім ганку,
Кожух білий, шапка дрібна на моім коханку.
Кожух білий, кожух білий, а ремінь турецький,
Чоботста рампасові, підківки німецькі. (Посіч).
1788. Ой у моім городечку в кудревній мачок,
Убрав любчик нагавиці, крашений сардачок.
Крашенечок був сардачок, шо лиш би го мати,
Жовта вовна в дармовису, шоби пізнавати.
Жовта вовна в дармовису, волічки русьві,
Сорочічка вишивана, очки чорнобриві. (Підзахарич).

1789. Я такого хлопці люблю: чоботи німецькі,
Плащ сивенький, портки білі, а живіт як ноціки. (Пісочна).
1790. Ой сячі в опівночі нислава си стала,
Привезала Настасія до пня Маковія.
Та як єго привезала у дванаціт гудзів,
А він її тай поминив корец кукурудзів.
А аж тоти кукурудзки тай пересушила,
Опинками, запасками у місто носила.
А як тоти кукурудзки у місто носила,
Та на славу, та на гонор чоботи купила. (Підзахаряч).
1791. Ти Михайло покругайло, я до тебе прийду,
Продаш старі холошниці, купиш ми припинду. (Михайловчі).
1792. Ой ти файний парубочок, я файна дівчина,
Ой на тобі файна гунька, на мні спідничина. (Нагуєвичі).
1793. Ой у гаю ми рубаю зелену ліщину,
Та з тебе взяли крисаню, з мене запашину. (Криворівня).
1794. Ой чи ти, чи ми ти, що тобі до того?
Пильнуй своїх калісонів, ми фартуха мого (Жур).
1795. А під шию коралки, а у косу бинду,
Щобми файно виглядала, як при ньому сьиду.
А у косу бинду, бинду, перстінец на палец,
Щобми уже не ходила з нічим більше в танец. (Шпшківці).
1796. Тре перстені покидати, а танці забути,
Треба мені молоденькій господинов бути.
Тре перстені покидати, тре косоньку втети,
Треба мені молоденькій кибавку носити. (Голгочі).
1797. Ой забрала бистра річка двелені зарінки,
Йа обручка мальована, на кониках дзвінки. (Мшанець).

VI.

В І И С Ъ К О.

1. Перед бранкою.

1798. а) Як зачую коломийку, зачую, зачую,
Через туту коломийку дома не ночую.
Та як би я, пане брате, тай дома ночував,
Давно би я в Станіславі черевички вуував.
Черевички вуував, вуував, в нову дранку вбрав ся,
А в неділю до полудня виماشирував ся. (Деліва).
Пор. више ч. 1653.
1799. б) Чому коню воду не пеш, чо на воду дучеш?
Чому, сину Василю, дома не ночуеш?
Ой як би я, моя мамко, я в дома ночував,
Давно би я в Станіславі черевички вуував.
Черевички невеличкі, чоботетка з козла,
Ступай, ступай, файна любко, щобис сі не сховзла. (М. Яцків).
1800. в) Ой легонька Коломийка в гору сі бичує,
Чому гільтай молоденький дома не ночує?
Ой як би я, моя мамко, тай дома ночував,
Давно би я в Станіславі черевички вуував.
Черевички невеличкі, тай підківка мала,
Бодай тоті черевички біда зазнавала. (Жураки).
Пор. Мат. V, ст. 134, ч. 148.

1801. г) Ой гуцульмо, пане брате, гуцульмо, гуцульмо,
Та як прийде темна нічка, дома не ночуймо.
Ой як би я, пане брате, все дома ночував,
Давно би я в Станіславі черевички взував.
На риночку стояв, стояв, черевички взував,
Нещісливе тото дівче, що я в него бував. (Волосів).
1802. Ой сьпівайте парубочки та сьпівайте хлопці,
Та щоби сте не ходили в цісарській сорочці! (Лукавиця Н.).
1803. а) Ой ви дівки, просіт Бога¹⁾, тай я буду просив,
Ой щоби я молоденький карабін²⁾ не носив. (Голгочі).
Лукавиця Нижна: 1) Проси Бога, дівчинонько. 2) Та щоби я
коло боку шабельки.
1804. б) Проси, любко¹⁾, Пана Бога²⁾, щоб ме не віддали,
Щоби наші білі руки³⁾ до купи звезали.
Проси, любко, Пана Бога, і я буду просив,
Ой щоби я цісарского мундура не носив. (Григорів).
Батятичі (1-ий куп.): 1) Бога. 2) Дівчинонько. 3) Ручки.
1805. в) Проси, прось, дівчи, Бога, тай я буду просив,
Та щоби я цісарского мундура ни носив.
Ой просила, ой просила, ни допросила сі,
Обголили кучирки, я й подивила сі. (Ізавівці, Віла).
1806. г) Проси Бога, дівчинонько, і я буду просив,
Папам очи най загладит, як стану до льосів.
Проси Бога, дівчинонько, сьвстої Варвари,
Папам очи най загладит, як стану до мяря. (Котузів).
1807. д) Проси Бога, дівчинонько, тай¹⁾ я буду просив,
Ой щоби я цісарского мундуру²⁾ не носив.
Проси Бога, дівчинонько, падай³⁾ на коліна,
Як сі верну⁴⁾ в реґементу⁵⁾, возьму ті біз віна. (Дусанів).
Григорів: 1) І. 2) Мундура. 3) Впадай. 4) А я прийду. 5) В осенн.
1808. е) Горівочко й оковито, то на тобі шум став,
Проси щире Бога, дівче, абим ти сі дістав.
Проси Бога щире, дівче, впадай на коліна,
Як сі верну в Станіслава, озьму ті без віна.
Проси Бога, дівчиночко, ой я буду просив,
Та щоби я коло боку шабельку не носив. (Волосів).

1809. ж) Проси Бога, дівчинонько, тай вставай раненько,
Щоби з мене молодого ни був жовняренько.
Проси Бога, дівчинонько, вкльикай на коліна,
Як сьм верну з Станіслава, возьму тьм без віна.
Проси Бога дівчинонько й я буду просити,
Як сьм верну від цісара, ни буду тьм бити. (Жур).
1810. в) Проси Бога, дівчинонько, клекни¹⁾ на коліна,
Щоби мене повернули²⁾, возьму ті без віна. (Батятичі).
Башки: 1) Падай. 2) Як вислужу у цісара.
1811. Горівочко й оковито, який на ті шум став,
Проси Бога, дівчиночко, аби ти сі дістав.
Прось Бога, дівчиночко, аби миї не взели,
Аби твою головочку в рантух не завели. (М. Яцків).
1812. Еї служив я в мого пана тай буду служити,
Ни дай жи ми, шій паненьку, за жовняра взьити. (Кнг.).
1813. Ой коби нас, файні хлопці, до войска не брали,
Ми би собі молоденькі такой погуляли. (Михайловичі).
1814. Ой гіднику, соколику, шо будеш робити,
Єк ми возьмут на жовніра царевн служити?
Ой гіднику, соколику, гадаш, шо мнє си збудеш,
Така прийде негіленька, шо плакати будеш.
Така прийде негіленька, така прийде днинка:
Головочко моя бідна, деж моя дитинка?
Така прийде негіленька, така прийде друга:
Головочко нешаслива, де моя послуга? (Ясенів Гор.).
1815. Ти гадала, стара мати, шо сі я не збудеш,
Прийде така годинонька, шо плакати будеш.
Прийде така годинонька, прийде така днина,
Будеш, мати, візмрати де твоя дитина? (Лушавица Н.).
1816. Ой думієш, моя мамко, думієш, думієш,
Та де мене молодого на зиму подієш?
Ой перестань, моя мамко, та думку думати,
А я піду до цісара зинку зинувати. (Волосів).
1817. Ой дубе мій зелененький, ой дубе, мій дубе,
А я хлопец молоденький, з мене жовіір буде.
(Григорів, Жураки, Біла, Камінна Стр.).

Пор. Саламон, ст. 64, ч. 2.

1818. Або буду воли¹⁾ пасти, або буду вівці,
Або буду пуцувати цісарські ремінці. (Тустань).
Вільки Маз. 1) Коні.
1819. Або буду в¹⁾ опанчи²⁾, або буду в бунді,
Або буду в Перемішли³⁾ їхав на⁴⁾ римунді⁵⁾. (Войничів).
Тустань: 1) У. 3) Висвистував. 4) На сиві. — Книгичні: 2) Альбо
буду ходив в панчі. 3) СтавІславі. — О. Коцяк: 2) В опанчині.
3) У цісаря. 4) Їздив на. 5) Риштунді.
1820. Ой як мене не віддадут, то я сам пристану,
Таки я си у цісара дівчини дістану. (Ватятчі).
1821. Ушиї мені, моя мамко, сорочку в ковняром,
Будеш мене пізнавати, як буду жовняром. (Грбовець).
1822. Не буду ся жєнитойки, не буду, не буду,
Бо я хлопец молодейкий за жоніра буду. (Кунин).

2. Б р а н к а.

1823. Еї ти тату, тату, тату, тату мій ріднєнький,
Чомусьти мя не женили, як я був маленький?
Ой тепер ти мене жениш, як мене вербуют,
Та як мені молодому карабін готуют. (Голгочі).
1824. Ой ввійду я до покою, покої нивєнькі,
Сидят пани коло стола, самі молоденькі. (Нивиці).
1825. а) Приїхала цісарєва¹⁾ сьвятої неділі,
Вибирала на жовнярів²⁾ хлопці молодії. (Голгочі).
Вєлесніє: 1) Ой гуляла цісарівна. 2) Цісарівна. — Біліньський
1) Цісарівна. 2) Тай казала вибирати.
Пор. Гол. II, ст. 296, ч. 277.
1826. б) Еї писала цісарова сьвітої неділі,
Та казала вибирати хлопці молодії.
А котрії молоденькі, собі вибирайи,
А котрії старєнькі, до дому пускайи. (Жур).
1827. в) Ой їхали цісарове сьвятої неділі,
Тай казали виберати хлопці молодії.
Та котрії молодії тай слати до Відні,
Ой бо тоті молодії цісарєви здібні. (Голгочі).

1828. г) Приїхала цїсарова сьвітлої¹⁾ недїлі,
Та забрала²⁾ вибранчики, хлопці молодїї.
Ой забрала³⁾ вибранчики, забрала⁴⁾ вибранці,
Полишела свинопасів розводити тасьці.
Котрі були добрі хлопці, забрала в жовнери,
Полишела свинопаси, аби сі женили. (Рябно).
Грабовець: 1) Сьвітої. 2) Тай вібрала. 3) Вібрала. 4) Вібрала.
1829. Були¹⁾, були²⁾ файні хлопці³⁾ тай⁴⁾ забрали в браньці,
Лишили сі свинопаси тай виводят⁵⁾ тасьці.
Були, були файні хлопці, забрали в рикрути,
А ти пер сі полишили самі баламути. (Кнг.).
Вовків: 1) А що. 4) То. — Іванівка: 1) А що. 3) Добрі хлопці.
Осташівці: 1) А що. 2) Було. 3) Хлопців, хлопців. 4) То. 5) Витинают.
Пор. Кольберг, III, ст. 11, ч. 15—16. Ст. 30, ч. 218.
1830. . . . . Ой Юрку, Юрашу,
Приїхала цїсарева на Україну нашу.
Приїхала цїсарева на штири недїлі,
Та забрала у бранчики хлопці молодїї.
Ой забрала у бранчики, тай ще буде брати,
Хоче нани молодими Турка звоювати.
Ой ми Турка звоюємо, а Москале вбємо,
Тай такн сі молоденькі до дому вернемо. (Волосів).
1831. Приїхала цїсарева сьвітої недїлі,
Тай забрала на війноньку хлопці молодїї.
Приїхала цїсарева сьвітої недїлі,
Тай казала вібрати хлопці молодїї.
Тай казала вібрати без вуса, без вуса,
Та щобиємо звоювали Француза, Француза.
Ми Француза звоюємо, Маскалі побємо,
Тогди ми сі, пане брате, до дому вернемо. (Лукавиця Н.).
1832. Ой не видко того села, ой но видко корчі,
Ой де цїсар забирає молоденькі хлопці. (Дусанів).
1833. В Станїславї¹⁾ на риночку²⁾ два доми³⁾ біленькі⁴⁾,
Ой⁵⁾ там цїсар вібирає⁶⁾ хлопці молоденькі. (Жураки).
Хотїнь: 1) Ой у місті. 5) А. — Губичі: 1) Ой на горі. 2) На
висої. 3) Двори. 4) Новенькі. 6) Відбирає. — Нагуєвичі: 1) А в Сам-
борі. 2) На камені. 3) Двори. 6) Де панн відбирают.

1834. А я пішов до Галича, став си в кутку, в кутку,
Кажут ми си розбирати, нещасливий смутку.
А я хлопец молоденький тяженько витхаю,
Знаю добре, же мя возмут, бо ганчу не маю. (Тугетань).
1835. Та як мене відбирали я з першої бранки :
Басажкутя терештете, не буду я ташки.
Ой прийшов я перед панів тай став розібраний,
Пани іно поглянули: Асентерований! (Волциїв).
1836. В Тернополи на ратушу два доми новеньких,
Там капітан вибирає хлопців молоденьких.
А богацкі вибирає, до дому пускає,
А бідними сиротами дзюри затикає.
Бо богацкі гроші мают, то ся викупляют,
А бідними сиротами дзюри затикают. (П. С. Бігін).
1837. Чорна земля, як головня, ввес нарід годує,
А червона калиночка я в лісі вишує.
Ой червона калиночка ввес ліс прикрасила,
Годувала тай Петриха та на хвалу сина.
Годувала, годувала, красно го вбирала,
Молодому цісареви до ручок віддала.
Алеж тому леґиневи кучері спускают,
Єго пеньку рідненькою водов відливают. (Видинів)
1838. Бодай тоту песю бранку вода замулила,
Ой не одна мати плаче: Нема мого сина! (Хотинь).
1839. В Станіславі в крайнім домі воскові підлоги.
Вальют сї кучарки панам попід ноги. (Грабовець).
1840. Ой лишив я кучерики у Стрию на ганку,
Бодай пани поздыхали, що мя взяли в бранку. (Тухля).
1841. Ой на горі на високій коники зарзали,
Війди, війди, файна любко, бо вже нї звезали.
Війшли, війшли дві білявки тай заговорили,
Ручки ми сї розвезали, двері сї втворили. (М. Яцків).
1842. В Станіславі на ратуши побиті клиночки,
Ой то будут відбирати голих без сорочки.
Ой то будут відбирати, на Веньґри давати,
Ой на Веньґрах на зарінках реґемент збивати.
Ой на Веньґрах, на зарінках реґемент шпаруют,
Тати плачут, мами плачут, дівчата жалуют. (Волосів).

1843. Ой неволят, пане брате, неволят, неволят,
В Бережнях відбирают, а на Веньґри гонят.
В Бережнях відбирают, а на Веньґри пхают,
А у Львові на риночку реґемент збирают. (М. Яцків).
Пор. Гол. Ц, ст. 297, ч. 279.
1844. Не журн ся, моя мамко, мені за сорочку,
В Станіславі в магазині висит на клиночку.
В Станіславі в магазині пантальони сині,
А там цісар вибирає хлопці чорнобриві.
А сам цісар вибирає та на Угри дає,
А на Уграх Московщина реґемент збирає. (Отинія).
1845. Які були файні хлопці, пішли за жовньери,
А та біда гелевата не стала до мйри. (Михайловичі).

3. Відібрані.

1846. Мене мати породила темненької ночи,
Дала мені стан вояцький і¹) чорнії очи. (Григорів).
Волцнів: 1) Тай.
Пор. Саламон, ст. 66, ч. 13.
1847. Мене мати породила, тато ни був дома,
Та дала ми стан воянський тай чорненькі брова. (Жур).
1848. Мене мати породила я за коминочком,
Казала ми: рости, сину, будеш жоннерочком. (Григорів).
1849. Мене мати породила, тай ся радувала,
Лише було оженити, за жовняра дала. (Волцнів).
1850. Ой хлопец я, каже, хлопец, вікохав мя отец,
Вікохала мене мати за жовняра дати. (Тисьменич.).
1851. Ой кувала завуленька, як гай розвивав ся,
В Гусятині банда грала, як я розбирав ся. (Невід.).
1852. А в Калуши в крайнім домі там пани сиділи,
Ой там мені молодому кучері влетіли. (Хотинь).
1853. В Бережанах на риночу мальовані сїни,
Ой там наші, пане брате, кучерики сїли. (Голгоці).
1854. Ой плекав я кучерики з малої дитини,
Як ем пішов до Самбора, від разу ми втєли. (Невід.).

1855. Ой як мене обстригали, я на кріслі сидів,
Сльози очі заливали, я сьвіта не видів. (Бишки).
1856. Кучерики любі, милі, мастив я вас маслом,
В Бережанах по під ратуш як батогом трасло. (Бишки).
1857. а) Ой до Стрия, дороженька¹⁾, до Стрия, до Стрия,
Обстригли ми²⁾ кучерики³⁾, тепер⁴⁾ гола шия. (Біла).
Волоссяна: 1) Легіниці. 2) Обітнут вам. 3) Волоссячко. 4) Буде. —
Пасічна: 4) Як обстрижув кучериків, буде.
Пор. Саламон, ст. 65, ч. 8.
1858. б) А до Стрия дороженька, до Стрия, до Стрия,
Обгодили кучериків, лише гола шия.
Які в мене, пане брате, кучериків були,
Та лише їх штири рази ножички шарнули. (Густань).
1859. в) Ой до Стрия дороженька, до Стрия, до Стрия,
Ой утели кучирики, тільки гола шия.
Ой утели кучирики, гола головонька,
Типер мене ні полюбит жадна дівчинонька. (Мечизів).
1860. г) Ой до Стрия дороженька, до Стрия, до Стрия,
Обстригли ми кучариків, лише гола шия.
Обстригли ми кучариків, обстригли волосі.
Подиви сї, дівчинонько, ци то придало сї. (Ямниця).
1861. д) Тудим ішов в кучерами в відти без волосі,
Подиви сї, файна любко, ци ми придало сї.
Придало сї, мій миленький, придало, придало,
Бодай панам станіславским дихати не дало. (Грабовець).
1862. а) Ой до тої Коломні¹⁾ мости спореджені²⁾,
Тудам ішли³⁾ в кучеремі, відти обстрижені.
Тудам ішли³⁾ в кучеремі, відти без волоса,
Подиви си, файна любко⁴⁾, ци ми⁵⁾ придало си⁶⁾. (Корнів).
Густань: 1) Того Станіслава. 2) Споріджені. 3) Тудасмо йшли. —
Костільники: 1) До самого Станіслава. 3) Туда ішли. 5) То. — Рябно:
1) У нашого цїсарика. 4) Дівчинонько. 5) Чи то. — Волосів: 1) Того
Станіслава. 2) Тудасмо йшли. 4) Моя мила. 6) Чи мені яло сї.
Пор. Кольберт, Ш, ст. 11, ч. 19—20. — Мат. V, ст. 136, ч. 162. —
Врабель, ст. 85, ч. 279.

1863. б) Ой до тої Колошні мости споряджені,
Туди ішли з кучерями, відти обстрижені.
Надій не си, моя нене, у пізній вечери,
Принесу ти кучериків в шовковій кишени.
Ой даш Жидая сороківце, а панам даш дутку,
Ой позбирай кучерики, тай склади на купку. (Корнів).
1864. в) А¹⁾ ходила стара ньєчка²⁾ попід³⁾ Колошию:—
Але виїди, мій синочку⁴⁾, най я тебе⁵⁾ змию.
Надій си не, моя нене⁶⁾ по пізній вечери,
Принесу ти кучерики в шовковій⁷⁾ кишени.
А шож мнї, мій синочку⁸⁾, по тому, по тому,
Як⁹⁾ ти прийдеш без кучерів до дому, до дому?
Кучерики є в кишени, шабелька на клинку,
А деж ти си вибираеш, мій милий Васильку? (Корнів).
- Стецева: 1) Тей. 2) Гуцулочка. 3) Понад. 4) Тей вликала свого любка. 5) Ходи, ней ті. 6) Чекай, чекай, моя мила. 7) А в злоті. 8) Мій мильний. 9) Шо.
1865. Ой не брешіт, вороженьки, ніколи на мене,
Бо вже мої кучерики в Стрив по каменн. (Невід.).
1866. а) Пана брата, товаришу, де ся грива діла?
У Самборі в поручника у печи згоріла. (О. Коцав).
Пор. Саламон, ст. 65, ч. 5.
1867. б) Деж сі ваші, товаришу, кучері подїли?
В Станіславі в магазні в грубах погоріли. (Жураки).
1868. в) Де сі твої, любко любий, кучарики діли?
В Станіславі в славнім місті у печи згоріли. (Грабовець).
1869. Стригли мене раз у Ліську, два рази в Сяпоці,
Пішли мої кучерики на гніздо сороці. (Боберка).
1870. Ой лишив я тата, маму, лишив я коханку,
Тай лишив я кучерики у Львові на ганку. (Хотїнь).
1871. Ой шо тії тримбовецкі пани наробили,
Шо нашими кучерами мости загатили. (Іванівка).
1872. А як мене відобрали, я впав до підлоги,
Пішли мої кучерики панам попід ноги. (Врб).
Пор. Купчанко, ст. 574, ч. 340.

1873. Ой як мене відобрали в Долині, в Долині,
Утьили ми кучерики, не ростут до нині.
Як утьили кучерики, вікнами кидали,
Уже мої кучерики Жиди задоптали. (Лукавиця Н.).
1874. А як тому коломиїку зачую, зачую,
Через тому коломиїку дома не ночую.
Та як би я, пане брате, дома тай ночував,
Давно би я в Бережанях черевики взував.
Черевички не вилічки, шабелька на клинку,
Казав мені старший жовнір: шкодаж бо тя, синку.
Ой ци шкода, ци не шкода, коли мене взяли,
Коли мені молодому кучерики втяли.
Ой кучери мої дрібні, кучери, кучери,
Хтож вас буде споминати кожної вечерп?
Ой кучери мої дрібні в круглій голови,
Отости ся постелили панам похід ноги. (Задарів).
Пор. висше ч. 1798—1801.
1875. А сьпівайти, парубочки, сьпівайти по тихо,
Бо вже втьили сорок дубів і на наше лихо.
Ой вже втьили сорок дубів, та сорок рубати,
Бо хоть нам молоденьким ратуш збудувати.
А вже ратуш збудували, мальовані сїни,
І там наші, пане брате, кучері посїли. (Костільники).
1876. Ой в Трємбовли банда грає, маси масували,
Ой там наші кучерики пани вобтинали. (Іванівка).
1877. Ой упала гонтовина в високого млина,
Бо там взяли у жовніри богацкого сина.
А продай-ко ти, богачу, продай сїрі бички,
Та викупи свого сина, жовті кучерички. (Підзахарч).
1878. Ой чого ти, пане війте, на мене боричеш,
Що ти мої кучерики дав до Стрия встричи. (Хотїнь).
1879. Ци я тобі, пане віте, дитину зарівав,
Що ти мені молодому кучарі обрівав. (Ямниця).
1880. Породила Черногора ягідки дрібнейкі,
Та забрали у жовніри хлопці молодейкі. (Боберка).
1881. Ай ци ми сї, пане брате, самі мельдували,
Що нас такі молоденькі до войська забрали? (Михайловичі).

1882. Ей хлопчини плеканчики, де ви сі плекали,
Що вас такі молоденькі до войска забрали? (Михайловичі).
1883. Ой хлопчики плеканчики, де ви се плекали,
Що нашому цісарови в ручки се дістали? (Григорів).
1884. А як мене відобрали у місці на ринку,
Іде капраль молоденький: шкода тебе, синку. (Михайловичі).
1885. А як мене відобрали, а я плакав дуже:
А хто буде по городах лущив кокорузи? (Михайловичі).
1886. Від коли мні відобрали, від тогди статкую,
Свою хату поминаю, у чужій ночую. (Гвозд).
1887. Пане брате, товаришу, як ми ся любили,
Тебе взяли на жовняра, а мене лишили.
Тебе взяли на жовняра, будеш воювати,
А я хлопец молоденький буду гавдувати. (Семаківці).
1888. Ой то мені надоїли чоботыта шті,
Дасть ми цісар черевики цьвоками підбиті. (Лукавиця Н.).
1889. Южеж ми сі накучили чоботиска шті,
Дадут мені у Самборі цвечками підбиті.
А вже ми сі навкучили чоботи пасові,
Дадут мені у Самборі черевички нові. (Нагуєвичі).
1890. Ой гуляйте¹⁾, парубочки²⁾, ой гуляйте³⁾ бідні,
За дві, за три неділеньки підете до Відні. (Голгоці).
О. Коцан: 1) Ой бідні ви. 2) Парубоньки. 3) Ой бідні, ой.
1891. Ой сьпіваймо, пане брате, бо вже не будемо,
За дві, за три неділеньки до війска підемо.
А як підем, пане брате, підем межи Німці,
Та будемо потапати в керві по колінци. (Угринів Дол.).
1892. Ой гуляйги, парубочки, ой гуляйги наші,
Бо будети фасувати на ноги камаші. (Явче).
1893. Ой гуляйте, парубочки, ой гуляйте наші,
За дві, за три неділеньки, поберем камаші.
Ой гуляйте ураз хлопці, буде наша слава,
Піде голос по дуброві аж до Стаїслава. (Велеснів).

1894. Коби пити, коби пити, коби си не впити,
Коби знати, як з ким стати, таї поговорити.
Напиймо си, браті, тутка, за доки нас купка,
Бо вже завтра не будемо, бо си розійдемо.
А як жеж си розійдемо, та вже й не будемо,
За дві, за три неділиниці до Відне підемо.
Як не підеи за дві, за три, підеи на Николи,
Як не підеи на Николи, ни підеи ніколи. (Вільхівці).
1895. а) Ой¹⁾ хлопці ми, пане брате, ой¹⁾ хлопці ми, хлопці,
Як²⁾ нам буде бренькотіти шабелька при боці.
Шабльи буде³⁾ бренькотіти, а коник скакати⁴⁾,
Тогди буде моя мила рученьки ломати⁵⁾. (Задарів).
Башки: 1) Ей. 2) То. 3) І шабелька. 4) І коники рзати. 5) А цю
будут дівчатонька за нами пламати.
Пор. Кол. ст. 255, ч. 2469.
1896. б) Ой ци ми си¹⁾, пане брате, не²⁾ хлопці, не²⁾ хлопці,
Ще дренькати от ще буде³⁾ шабелька⁴⁾ при боці. (Губичі).
Івавівка: 1) Ей хлопці ми 2) Ей. 3) Як нам будут бренькотіти
4) Шабельки. — Нагуєвичі: 3) А щоби нам не дзвоняла.
1897. Тебе взьми до коньи, мене до піхоти,
А хто буди задавати дівчатам охоти? (Камінка С.).
1898. Ой дубе мій зелененький, ой дубе, мій дубе,
Як я піду до жовнярів, жовняр з мене буде.
Ой дубку мій зелененький, та дубку мій, дубку,
Та як піду із Хотіня, кому лишу любку? (Хотінь).
1899. Як я піду до жовнір, мамуню, мамуню,
А хто буде цілувати мою Марисуню? (Біла).
1900. Жинила мі моя мати, жинила, жинила,
Аж поки ми в Брижинях вочи ни промила. (Стр.).
1901. а) Ой жинила мине мати від року до року,
Поки мині ни щіпила¹⁾ шабельку до боку. (Камінка С.).
Волосянка: 1) Не вчепили.
1902. б) Журила ся мати мною від року до року,
Аж поки ми не вчепили шабельки до боку.
Ой най служить, ой най служить, заслужит си ласку,
А на плечі жовтий ремінь, а на чоло бляшку. (Ожрим.).

1903. Ой ти знала, моя мамко, що буду жовняром,
На щос мені вішивала сорочку в ковняром?
А я тобі вішивала самий діяментом,
Абми тебе пізнавала межі регіментом. (Волосів).
Пор. Кол. ст. 252, ч. 2383.
1904. а) Ой заплачеш, моя ненцю¹⁾, заплачеш, заплачеш,
Та як мене на цісарскім коннику зобачиш.
Ой заплачеш, моя ненцю¹⁾, ревними сльозами,
Та як²⁾ буду присягати перед образами. (Задарів).
Григорів: 1) Моя мила. 2) Як я.
Пор. Кольберг, Ш, ст. 67, ч. 675—676. — Саламон, ст. 64, ч. 3.
1905. б) Ой заплачеш, моя мати, заплачеш, заплачеш,
Як ти мене на цісарскім коннику зобачиш.
Ой заплачеш, моя мати, ревними сльозами,
Як я буду присягати перед образами.
Як я буду присягати, присягоньку брати,
Будут мою білявину водов відливати.
Відливали, відливали мою білявину,
Тай виляли сім коновок на одну годину. (Бергешів).
1906. а) А ви, каже, наші мами, не плачте за нами,
Ми підемо до цісаря, будемо панами. (Грабовець).
1907. б) Ой підемо до Бережан, будемо панами,
Ой не тужи, дівчинонько, за нами, за нами. (О. Коцан).
1908. в) Ой татуню, татунейку, не жури ся нами,
Ми підемо у катуни, будемо панами.
Ой татуню, татунейку, не жури ся нами,
Ой ти підеш із косою, ми з карабінами.
(Гол. IV, ст. 496, ч. 45).
1909. Ой заплачиш, моя мати, неділеньки тої,
Як засилит чорний ремінь через плечі мої. (Жур).
Пор. Саламон, ст. 64, ч. 4.
1910. Ой як мене відобрали, вели мене ринком,
Ні за ким-си так не плавав, як за білявничков. (Лукавиця Н.).
1911. Ой як мене відобрали тай на жовніронька,
Заплакали дві сестриці, трета матінонька. (Лукавиця Н.).
1912. а) А як мене вобцсали в неділю раненько,
Сидит мила під касарньом, плаче жалібненько. (Іванівка).
Пор. Саламон, ст. 67, ч. 17.

1913. б) Ой віддали парубочка в неділю в раненька,
Сидит мати під касарнев, плаче жалібненько.
Сидит мати під касарнев, що го годувала,
А дівчина ревно плаче, вірне го кохала. (Ямниця).
1914. в) А як мене відобрали в неділю раненько,
Сіла мати під віконце тай плаче ревненько.
Сіла мати під віконце: дитя мое, дитя,
Наважили вороженьки та на твоє житя,
Наважили вороженьки на твоє волосє,
Щоби воно в Биржині такої лишило се. (Кнг.).
1915. а) А як мене відобрали, білий ремінь¹⁾ дали,
Тогди мою дівчиноньку²⁾ водов відливали. (Кнг.).
Пісочна: 1) Сивий мундур. — Нагуєвичі: 1) Білу барву, або: вчу барву. 2) Білявочку.
Пор. Кол. ст. 253, ч. 2407.
1916. б) Ой як мене відобрали, білий ремінь дали,
Тогди мою білявину водов відливали.
Відливали, відливали мою білявину,
Тай відливали петь коновок на одну годину. (Лукарица Н.).
1917. а) Попід гору високою летів орел дикий,
Віддали мї за жовняра, жаль мені великий.
Віддали мї за жовняра та за жовняронька,
Не так плаче отец, мати, як та дівчинонька. (Івачів).
1918. б) Ой то мене відобрали¹⁾ та на²⁾ жовніренька,
Не так за мнов³⁾ мати плаче, як моя⁴⁾ миленька.
Не так за мнов мати⁵⁾ плаче, що я їй⁶⁾ дітина,
Та як за мнов мила⁷⁾ плаче, бо вона мя⁸⁾ любила. (Розлуче).
Котувів: 1) Ой та взяли Василенька. 2) За. 3) Нам. 4) Бго.
5) Отец, мати того плаче. 6) Бго. 7) А дівчина того. 8) Що его.
1919. в) Як узели парубочка та за жовнярочка,
Не так плаче отец, мати, гірше дівчиночка.
Плаче отец, плаче мати: дитя мое, дитя,
Насіли сї вороженьки та на твоє житя.
Не так плаче матусенька, що го породила,
Більше плаче дівчинонька, вірне го любила. (Пасічна).
1920. А як сяду на коника, тай го, тай го,
Не заплаче отец, мати, но дівчина моя.
Не заплаче отец, мати, що мя породила,
Но заплаче дівчинонька, що мя полюбила. (Буцаїв).

1921. Як будемо, пане брате, тай маширувати,
Буде твоя, буде моя за нами плакати. (Іванівка).
1922. Як ми будем, пане брате, в вагони сідати,
Буде твоя, буде моя дівчина плакати. (Іванівка).
1923. а) Ой підемо, пане брате, до васька, до васька,
Виплакала чорні вічка молоденька Зоська.
Ой підемо, пане брате, помашируємо,
То ми свої коханочки покажуємо. (Кропив. Н.).
1924. б) Одобрали миленького до васька, до васька,
Виплакала чорні очка молоденька Доська. (Кропив. Н.).
1925. Ой як мене відобрали та до регіменту,
Наробив я молодицім тьжжого лешенту. (Нагуєвичі).
1926. На що ти сі, дівче, впала на кучарі дрібні?
Ой вжеж тії кучерики записані в Відні.
Ой повіяв буйний вітер в горах і долинах,
Лишили сі кучерики мої в Бережинах.
Лишили сі кучерики та ще й я сі лишу,
Я до свої дівчиноньки три листи напишу. (Дусанів).
1927. Від коли мнї відобрали, то від тогди гину,
Озьми, мамко, мою любку за свою дитину. (Гвозд).
1928. На що нам си любиточки, тото жаль гуренький,
Та ти ідеш у катуни, хлопец молоденький. (Уйбар).
1929. Ой дівчино, дівчинонько, віпалас ми з¹⁾ віри,
Чомус тогди не плакала, як я став²⁾ до міри?
Чомус тогди не плакала тай не голосила?
Була бис мні слівоньками³⁾ в напів відпросила⁴⁾ (Грабовець).
Охримівці: 1) Якоїж ти. 2) Йшов (тільки 1-ий куплет). — Воло-
сів: 3) Молодого — Посіч: 4) Були бн мні молодого до дому пустили.
— Матіївці: 4) Була бис ми кучерики від руя відпросила.
Пор. Кольберґ, Ш, ст. 67, ч. 673—674. — Врабель, ст. 191, ч. 553.
1930. Ой ти файна моя любко, не тужи за мною,
Як верну ся із жовнерів, вженю сі з тобою. (Хотинь).
1931. Сідай мила, сідай мила¹⁾, сідай²⁾ на камени,
Чикай, чикай, моя мила, три рочки на мене. (Іванівка).
Григорів: 1) Давай мати вичерати. 2) Давай.

1932. Ой до гаю дорожечка, до гаю, до гаю,
Я до тебе, дівчиночко, завше повертаю.
А і в гаю, каже, в гаю три дуби високі,
Зачикай ми, дівчинонько, на мене три роки.
Ой тяжко ми, дівчинонько, три роки служити,
Кілько грошей я не маю, жиби вікупити.
Ой вікуни, дівчинонько, із воська до дому,
Бо я тобі вірне служу, а більше нікому. (Костільники).
1933. Купив мені мій миленький штири лікті бинди,
Тай казав ми зачекати, заким з войска прийде.
Ой не буду, мій миленький, тої бинди брати,
Як я сточу, то я буду такої так чекати. (Дусанів)
1934. Ця будеш ти, любко моя, за мною плакати,
Як я буду в паквагоні їхати, їхати? (Михайловичі).
1935. На що ми ся полюбили на великі жалі?
Ти ся лишиш у Хотіни, а я піду далі.
Ти ся лишиш у Хотіни тай будеш тужити,
А я сяду та поїду цісару служити. (Хотінь).
1936. Ой чи будеш, дівчинонько¹), чи будеш²) тужити.
Як я піду³), тай поїду, цісарю служити?
Ой не буду, козаченьку⁴), не буду, не буду,
Ти за гору, я за другу, тай вже тя⁵) забуду. (Біла).
Дусанів: 1) Моя мила. 2) За мною. 3) Сяду. 4) Мій миленький.
5) Я в тобі.
1937. Ой любив я дівчиноньку, так як свою душу,
На першого паздзерніка покинути мушу. (Біла).
1938. На першого паздзирніка колія засвисне,
Тай ни одну стару матір за серденько стисне. (Михайловичі).
1939. Ой дівчино, дівчинонько, жаль ми за тобою,
Що не буду змувати змионьки з тобою.
Бо я тебе так кохаю, як би свою душу,
На першого паздзерника покинути мушу. (Красне).
1940. Ай бо в онтій полонині сиві пташки впали,
Коби мене, білявчино, зараз не волали.
А як мене молодого зараз заволают,
Тогдаж тобі, білявчино, у дзвони заграют. (Волосянка).

1941. Ой бувай ми здовенька, ти моя миленька,
Тобі труюно мальоване, мені дороженька.
Тобі труюно мальоване, в сирій землі гнити,
А я хлопець молоденький цісарю служити. (Губичі).
1942. Ня журіт сі, вороженьки, же маю коханку,
А я піду за жоньяра, вна піде за мамку. (Михайловичі).
1943. Ой тадріта, мамунцую, тадріта, тадріта,
Як вислужу у цісарьї, то буду за віта. (Нагуевичі).

4. Н о в о б р а н ц і .

1944. Пливе чювен води повен тей вербова ключка,
Миняют ті, білявочко, солодкі яблущка.
Яблущка ті поминяют, ще ті минут данці,
А як мене молодого віберут в вібранці. (Стецева).
1945. Ой виїду я в чисте поле, подивлю ся в гору :
Тре дівчину покинути, нещасная доле.
Щоб я не хтів покидати, покидати мушу,
Приїшло мені завізване, рокувати мушу. (Желдець).
1946. Ідут кури до фігури самії рабенькі,
Ідут хлопці до цісара, самі молоденькі. (Нивиці).
1947. Ой сивії голубета все поле покрили,
Молодії вібранчики до Відні зайшли.
Ой до Відні, нани браті, до Відні, до Відні,
Відай бо ми в своїм селі панам не потрібні.
Чи до коний? Ні до коний, ані до піхоти,
Заберемо шаблі в руки, не маєм охоти.
Заберемо шаблі в руки, хлопці молодії,
Подают нам на ножечки гайдани новії.
На ножечки гайданочки, на ручки скрипички,
Ой що сесе за слобідка тай за вечернички? (Чортовець).
1948. Ой вірлята, соколята все поле покрили,
Сновидівских вібранчиків до війска змусили.
Ой вірлята, соколята, пійміт ся під гору,
Сновидівскі парубочки, верніт ся до дому.
Ой ми би ся підіймали, туман налігає,
Ой ми би ся повертали, цісар не пускає.

Не так цісар, не так цісар, як цісарска мати,
 Хоче нами мужиками Турка звоувати.
 Допоможи, милий Боже, Турка перебити,
 Ще ся вернеш в свої краї дівчата любити. (Зал. ст. 199).

1949. а) Ой дзвонили¹⁾ ключі в ночі понад море йдучи;
 Заплакали²⁾ вібранчики в чужу землю йдучи.
 Ой не дзвоніт, ключі, в ночі понад море йлучи,
 Ой не плачте, вібранчики, в чужу землю йдучи.
 Ой як же нам не дзвонити, колии голосенькі³⁾,
 Ой як же нам не плакати, колии молоденькі⁴⁾. (Центів).
 Косів: 1) Не дзвоніте. 2) Ой не плачте. 3) Голосії. 4) Молодії.
 Пор. Врабель, ст. 171, ч. 518.
1950. б) Затужили ключі в ночі понад море йдучи,
 Заплакали вібранчики з Станіслава йдучи.
 Ой не плачте, вібранчики, щіслива дорога,
 Карбована камінцями до самого Львова. (Грабовець).
1951. в) Заврзали лисі коні на високій горі,
 Заплакали вібранчики в цісарській коморі.
 Ой не плачте, вібранчики, щіслива дорога,
 Бурковане камінечко до самого Львова. (Жураки).
1952. г) Задзвонили ключі в ночі понад море йдучи,
 Заплакали два вібранці в чужу землю йдучи.
 Та не плачте, вібранчики, суда вам дорога,
 Та вібита вна камінем до самого Львова.
 Та вібита камінечком, мости поріджені,
 Туда ішли з кучерами, відти обстрижені.
 Туда ішли з кучерами, кучері леліли,
 Відти прийшли без кучерів, дівчата пімліли. (Стецева).
1953. д) Зарикала коровочка із череди йдучи,
 Заплакали новобранці до Львова ідучи.
 Та не плачте, легіники, туда вам дорога,
 Камінечком буркована до самого Львова.
 Камінечком буркована, мости спорезжені,
 Відси йдете з кучерями, відти пострижені.
 Сидит цісар за столиком, писанечко пише.
 А у бідній легінику тяжко душка лише. (Підзахарич).

1954. е) Задзвонили ключі ночі похід море йдучі,
Заплакали два легіви до бициряи йдучі.
Та ни плаче, легіинки, тудя вам дорога,
Каміничком буркована до самого Львова.
Каміничком буркована, мости спорезені,
Відси йдете з кучиряи, відти пострижені.
Ходит, ходит дівчиночка по ті ровничці,
Та носила кучирики в білі платиночці.
Але уна їх зібрала тай ше їх обмила :
Та це тоти кучирики, шо я їх любила. (Підзахарач).
Пор. Мат. V, ст. 116, ч. 27. — Ст. 174—176, ч. 2—4.
1955. Сопівочка яворова то сі поколола,
Любоко моя солоденька, бувай ми здорова.
Будь, миленька, здоровенька, тай бувай, тай бувай,
А за мене молодого нігди не забувай.
Та я за ті не забуду, поки жите мого,
Як загину, пришлю до ті коня вороного.
Як загине ворон коник, я з тобою также,
Я вже мені ніхто в сьвітї за тебе не скаже. (Пасічна).
1956. Як же мені не плакати, як же не тужити,
Усі хлопці поженились, а я йду служити.
Усі хлопці поженились, а я на остатку,
Я си вольму таку дівку, як червоне ябко (Желець).
1957. Купи собі сопівочку, мій братчику рідний,
Шобис собі тогди заграв, як будеш у Відни.
Шобис собі тогди заграв, як на коня сядиш.
Шоби тобі не жаль було, шо неньку не видиш. (Топорівці).
1958. а) Ой підемо, пане брате, в глибокі потоки,
Там нам буде обривати коцубарва боки.
Коцубарва, коцубарва, зелені вилоги,
А ви сельські дівчинонька, бувайте здорови. (Вороблевичі).
1959. б) Куца барва, куца барва, дзипині вилоги ;
Бувайти ми, дівчинонька, журівскі здорови. (Жур).
1960. Пішла, пішла білявина долі ровеняи,
Та вишла ся білявина дрібниии слъозами. (Кропив. Н.).
1961. Пішла, пішла білявина, помашерувала,
Та била мня на дорогу хоть поцюлувала. (Кропив. Н.).

1962. Кервава дороженька зі Стрия до Відня,
А хтож її ізкервавнв? Новобраці бідні. (Тустань).
1963. Ой до Відві доріженька, до Відні, до Відні,
Начисав си кучерки понад вочи дрібні. (Волцнів).
1964. Ой шуміла ліщинонька, горіх розвивав сьн,
В Станіславі банда грала, хлопц вибирав сьн.
А як жи він вибирав сьн, нязько поклонив сьн:
Бувай, любко солоденька, я вже видалив сьн. (Жур).
1965. Бувай мила здоровенька, як оріх зелений,
Бо я іду до Заліщик смутний, не веселій. (Григорів).
1966. Бувайже ми здоровенька, ти моя миленька,
А вже мені у Самборі готова шабелька. (Михайловичі).
1967. Ой не плачте, молодиці, що до Стрия йдемо,
Ой ви тогди заплачете, як сі не вернемо. (Нагуевичі).
1968. а) Ой не плачте, мамн, мамн, за нами, за нами,
Вислужимо у цїсарі, будемо панамн. (Войнялів).
Пор. висше ч. 1906—8.
1969. б) Тай у горни тай задули, в бубни забубнали,
Та молоді регруточки на бангофу стали.
Та не плачте, наші мамн, за нами, за нами,
Бо ми йдеми у катуни, будеми панамн. (Уйбарк).
1970. Через гору високою сиві бички жену:
Бувай, мати, здоровенька, бо я вже сі женю.
Ой деж тобі, мій синочку, заповідь казали?
В Богрочінах на затидю, як мні вікликали,
Ой деж тобі, мій синочку, ой сьлюбок давали?
В Перемишли в маґазині мундур фасували. (Жураки).
1971. Ой вихохала мати цїсарови сина,
А самая ся лишила, як в поли билина. (Григорів).
1972. Ой то біда, товаришу, ой то біда наші,
Скидати би убранечко, та брати камаші.
Ой то біда, товаришу, ой то біда мої,
Скидати би убранечко, брати папталїони. (Жураки).

1973. а) Чи я тобі, пане віте¹⁾, дитину зарізав,
Що ти мені молодому²⁾ кучері обрізав?
Чи я тобі пане віте переорав межу,
Що на мене закладаш цісарську одежу? (Хотінь).
Постолівка: 2) В Гусятині. — Біла: 1) Пане вулице. 2) В Тернополі.
Пор. виште ч. 1879.
1974. б) Чи я тобі, пане війте, переорав межу.
Що ти мене задягаш в цісарску одежу?
Чи я тобі переорав, або пересїяв,
Що ти мене задягаш, щож я буду діяв? (М. Яцків).
1975. Ой я мундур фасував, а ти сі дивила,
Каміниєв серце мавш, щос сі не скривила.
Та як було, мій миленький, за тобов плакати,
Як стояла назад тебе твоя рідна мати? (Ямниця).
1976. Ой летіли гайворони понад чорне море,
Заплакали молод браңці, сидячи в неволи.
Не так вони заплакали, та як затужили:
Отосьмо ся в свого пана вірно дослужили.
Ой ви старші жовнярики, не робіт нам муки,
Не бийте нас, не лайте нас, навчіт нас науки.
Бо нашіі руки вігди того не робили,
Но сіяли, тай оралі, за плугом ходили. (Буцнів).

Б. Р е к р у т и.

1977. Ой ти тату мій рідненький, ти тату богачу,
Не дай же мя за рекрута, бо я тя проплачу.
Ой волів бис мене, тату, за злодія дати,
Бо злодія убють люди, не буде буяти. (Голгочі).
1978. Чи я тобі, пане віте, межу переорав.
Що ти мене, пане віте, за рекрута віддав?
Ой буду я, пане віте, карабін носити,
А за тов будеш і ти на гілі висіти. (Голгочі)
1979. Ой вийду я на улицю, та там уберу ся,
Я бим не був у некрутах, коби не Маруся.
(Гол. II, ст. 296, ч. 278).
1980. Славне місто Коломия, ще славнійші Кути,
Ой щез би я не женив ся, коби не рекрути. (Зал. ст. 192).
Пор. Гол. II, ст. 297, ч. 261.

1981. Ай на Кути доріжечка, на Кути, на Кути,
Ми би в панів не служили, коби ни рекрути.
Ми би в панів не служили, і панів не знали,
Як би они білі ручки назад не вязали. (Волосянка).
1982. Мати сина виріжала в неділю раненько,
Сама сіла у віконце, таї плаче ревненько.
Не плач, не плач, моя мати, що я йду в рекрути,
Бо богацкі не такіі, а не варта бути.
Бо богацкі гроші мають та сі викупають,
А бідними сиротами діри затикают. (Григорів).
1983. Ой від коли миленького узьили в рекрути,
Ой від тогди на вулиці совілки не чути. (Грабовець).
1984. а) Пішов любко у рекрути, за него не чути,
Та я собі посадила в городчику руті. (М. Яцків).
1985. б) Пішов любко у рекрути, за него не чути,
Лишив мені у городци два корчкики руті.
Пішов любко у рекрути трома дорогами,
Лишив мене молоденьку межи ворогами. (Грабовець).
1986. Ой то я си полюбила рекрута, рекрута,
Подарував перстенину, срібельцем подута. (Хотінь).
1987. а) А бій мене, моя мати, березовим прутом,
Щоби я си ни стояла з молодим рекрутом. (Шибалин).
1988. б) Ой¹⁾ била мене мати зелененьким²⁾ прутом,
Та шоби я не стояла³⁾ з молодим рекрутом.
Ой бий мене, моя мамцю, ой бий мене, забий,
Таки піду до сусіда, бо там хлопец ладний. (Охрим).
Іванівка: 1) Ей. 2) Ліщиновим. 3) Щоби я се не сходила.
1989. в) Била¹⁾ мене моя мама²⁾ березовим прутом,
Щоби я ся ни любила³⁾ з молодим рекрутом.
А я вийду на вулицю, хусточкою втру ся,
Таки своему рекрутови в очи подивлю ся. (Нивці).
Михайловичі: 1) Ой билас. 2) Мати. — Григорів: 2) Матусенько.
3) Абис, дівче, не стояла.
1990. Як рекрута не любити, коли рекрут пше,
Від рекрута дитинонька сама сі колише. (Волцїв).

1991. а) Ой надута¹⁾ дороженька, надута¹⁾, надута¹⁾:
 Подай²⁾, мила, мені руку³⁾, бо йду на⁴⁾ рекрута. (Охрим.).
 Вовків: 1) Задута. 2) Бувай. 3) Здоровенька. 4) Бо я йду в.
1992. б) Ой задута дороженька, задута, задута.
 Дурна дівка нерозумна, що любить рекрута.
 На що ти сьє, дівчинонько, на рекрута впала?
 Рекрут сьєди тай поїди, ти будиш плакала. (Кяг).
1993. в) Ой подута доріженька, куди жаба лізла,
 Бодай тобі, дівчинонько, голова облізла.
 Ой подута доріженька, подута, подута,
 Дурна тая дівчинонька, що йде за рекрута.
 Дурна тая дівчинонька, що рекрута любить,
 Вона свої марне літа за рекрутом губит. (Постолівка).
1994. г) Гої убита дорожечка від Прута до Прута,
 Дурна дівка не розумна, що любить викрута.
 Як викрута ни любити, викрут молоденький,
 Від викрута подарунчик, як мід солоденький.
 Мід солодкий, мід солодкий, цукор солодїщий,
 Любив мене старший братчик, тепер молодїщий. (Орелець).
1995. д) Тай до Прута доріжечка, до Прута, до Прута,
 Дурна дівка ни розумна, що любить рекрута.
 Як рекрута ни любити, рекрут молоденький,
 Від рекрута подарунки як мід солоденькі.
 Як рекрута ни любити, рекрут молодїшний,
 Від рекрута подарунки, як мід солодїшні. (Устє н. Ч.).
1996. е) Ой до Прута доріженька, до Прута, до Прута,
 Дурна дівка, нерозумна, що любить рекрута.
 Молодого рекрутника неша що¹⁾ любити,
 Прийде²⁾ карта від цїсаря, йде³⁾ край боронити. (Граб., Жураки).
 Волосів: 1) Дурна дівка нерозумна, рекрута. 2) Прийшла. 3) Йти.
1997. ж) Дурна дівка, нерозумна, рекрута любити,
 Прийшла карта сего марта йти край боронити.
 Прийшла карта сего марта в самого приаенту:
 Вибирай сї, рекрутику, аж до реґіменту. (Гаозд).
1998. а) Ой задута дороженька, задута, задута,
 Будь дівчино здововенька, іду за рекрута.
 Як єи доріє, то гадавиш косою косити,
 Взяли мене, тай віддали, карабін носити. (П. С. Білін.).

1999. б) Ой задута дороженька, задута, задута.
 Бувай, мила, здоровенька, я їду в рекрута.
 Бувай мила здорова, я вже й маширую,
 Приступи се до коника, най те поцілю. (Іванівка).
2000. в) Ой задута доріженька, задута, задута,
 Бувай мила, гарна любко, я їду в рекрута.
 Ой задута доріженька до самого Львова,
 Відлетіла від коника золота підкова.
 Не жаль мені за підковов, що ся загубила,
 Но жаль мені за дівчинов, що ся зажурили.
 А підкова золотівка, а кінь вороненький,
 А як сяду, тай поїду, хлопец молоденький. (Буцнів).
2001. г) Ой на Кути дорожечка, на Кути, на Кути,
 Бувай, мила, здоровенька, бо я їду в рекрути.
 Бувай, мила, здоровенька, бо я вже рушаю,
 Бо я мої співаночки на тебе лишаю.
 А як тоті співаночки, що штири личочки,
 Та ней же їх переймают нічі парубочки.
 Та най же їх переймают, най же їх співают,
 Та най за нас молоденьких та не забувают. (Вільхівці).
2002. Вийди, вийди, файна любко, на попові кути,
 Най ти верну перстенниу, бо вже йдуть рекрути.
 Вийди, вийди, файна любко, на попові лани,
 Най ти верну перстенниу, бо вже йдуть улани.
 Ой най би то рекрутовьки, а то урльоппіки,
 Покидайте газдувати, йдїт край боронїте. (Рабно).
2003. Ой на Кути дороженька, на Кути, на Кути,
 Вшій ми мати сорочечку, бо я їду в рекрути.
 Ой ушій ми, моя мати, з трьома ковчарями,
 Та меш мене пізнавати межи жовнярами.
 (Гол. IV, ст. 463, ч 146).
2004. а) Ей рекрути баламути, шо ти си галаши,
 На кого ти молоденьку дівчицу лишаеш?
 Лишаю те, дівчинонько, на Бога свитого,
 Но ті прошу, дівчинонько, не люби нікого. (Іванівка).
2005. б) Ей рекрути баламути, як тобі здає сі,
 Та що твоя¹⁾ дівчинонька дома відає сі²⁾? (Сгр.).
 Кропивник Н.: 1) Що молода. 2) З'стає ся.

2006. в) Ой рекрути, рекрутоньку, як тобі се здає?
 Ти до войска нарокував, дівча се віддає.
 Ой рекрути, рекрутоньку, як тобі здає се?
 Ти до войска нарокував, дівча віддає се. (Вишки).
2007. г) Ти рекруте, баламуте, тай що си гадаєш?
 Ти до войска нарокував, а дівча лишаш.
 Ти рекруте, баламуте, як тобі здає се?
 Ти до войска нарокував, дівча віддає се.
 Тай не лишай, ти рекруте, дівчину на силу,
 Як вона ти люба, мила, вціпи си на шию. (Копичинці).
2008. Ой шуміла ліщинонька, як гай розвивав ся,
 А в Калуши банда грала, як я убирав ся. (Хотінь).
2009. Ой їхали жовніроньки чирив штири милі:
 Прощівайти, матусенько, і дівчєта милі.
 Ой їхали рекрутоньки чирив штири села:
 Чо сумуєш, дівчинонько, чогось ни весєла? (Камінька С).
2010. Ой годі нам, дівчинонько, вже в купці думати,
 Прийшла карта від цїсаря, що тра від'їжджати.
 Ой сєду я на коника, кінь головку клонит,
 Моя мила дівчинонька білі руки ломит.
 Ой не сумуй, мила, з жалю, от я не сумую,
 Пару літ тих вислужу так в годину єдную.
 Не встигла се стара мати назад оглянути,
 Від'їхали рекрутики, анї заглянути. (Денсїв).
2011. А¹⁾ рекрутик молоденький²⁾ всі дороги знає³⁾,
 До котрого села прийде⁴⁾, все⁵⁾ дівчину має⁶⁾. (Григорів).
 Хотінь: 1) Я. 3) Знаю. 4) Прийду. 6) Маю. — Волосів: 2) Моло-
 денький рекрут, рекрут. 4) Піде. 5) Там.
2012. Ой рекрути, рекрутонько, шкода тибе буде,
 Бо як твоя морда нираз швіцувати буде. (Кяг.).
2013. Ой ти рекрут тай я рекрут, оба ми рекрути,
 Та як же ми засьпіваш, далеко нас чути.
 Та як же ми засьпіваш, далеко нас чути,
 А до того Перемишлі, де ми маєм бути. (Грабовець).
2014. Ей як я си нагадаю ту рекруцку біду:
 Суха землє розступи ся, я під тебе піду. (Охрим.).

6. Цісарська служба.

2015. Ой хто хоче гроші мати, самі сороківці,
То най іде до цісара, пуцує ремінці.
А хто хоче гроші мати, самі цванцигери,
То най іде до цісара, пуцує огери.
А хто хоче гроші мати, самі карбовані,
То най іде до цісара на зцицроване. (Яшниця).
2016. Два нас¹⁾ братя, два нас братя²⁾, як у лісі бучки,
Щоби³⁾ ми ся ни дістали⁴⁾ в цісарові⁵⁾ ручки.
Та⁶⁾ як ми сьї діставимо, то будем⁷⁾ панами,
Та ни їдна дівчинонька заплачи за нами. (Ког.).
Скобичівка (лиш 1-ий куп.): 1) Ой ми. 2) Однакі. 3) Коби. 4) Не
попали. 5) Цісарови в. — Загвізде: 1) Ї нас. 2) Два однакі. 3) Коби.
5) Цісарови в. 6) А. 7) Будемо. — Печеніжян: 1) Три нас хлопці.
2) Три нас хлопці. 4) Допали. 5) Цісарови.
Пор. Де-Волманъ, ст. 102.
2017. Ой обасмо собі брати, як у лісі дуби,
Кобисмо ся не дістали цісарови в зуби. (Марампіль).
2018. Вітер вів, шелевів, березов колише,
Цісар хлопці вибирає, на папери пише. (Михайловичі).
2019. Та Василю, на затилю два доми новенькі:
Вибирає наш пан цісар хлопці молоденькі.
Вибирає, вибирає, котрі ни жонаті,
Щоби в дома не плакали жінки гилваті. (Підмх.).
2020. В Рогатині при долині, в хатині маленькі,
Ой там цісар вибирає хлопці молоденькі. (О. Коцан).
2021. а) Ой у того¹⁾ цісарика²⁾ желізечка³⁾ много.
Ой⁴⁾ до него добирают⁵⁾ хлопці⁶⁾ молодого. (Грабовець).
Вороблевичі: 1) А в нашого. 2) Цісаронька. 3) Зелізенка.
4) Ще й. — Камінка Стр.: 2) А в цісарскім магазині. 3) Бст виліза.
4) А. 5) Вибрают. 6) Хлопця. — Нагуевичі: 1) А в нашого. 4) Все.
5) Добирає.
2022. б) При цісарскім магазині є желізі много,
Вибирают ще до того хлопці молодого. (Пісочва).
2023. в) А в цісарскім карабінку¹⁾ є желіза много,
А до него добирают²⁾ хлопця молодого. (О. Коцан).
Вовків: 1) Карабіні. 2) Вибирают.

2024. а) Вітер віє, вітер віє, липочков колише,
Сидит цісар коло стола, вибранчики пише.
Тай він пише, тай він пише, зачъв сї питати:
Чи будете, вибранчики, від мене тікати?
Ой щоби ми, цісаріку, від тебе тікали?
Прийшла карта сего марта, щобиємо ступали.
Та якже нам, цісаріку, від тебе тікати?
Хотят нами молодини Турка звоювати.
Ой ми Турка не вібємо, з Турком видино сї,
Вернемо сї до домочку, врас пожеємо сї. (Старі Богородчани).
Пор. (до 1-го куплета) Купчанко, ст. 566, ч. 329.
2025. б) Сидит цісар на крісличку, вибранчики пиши,
А як списав, тай вімазав, зачъв си питати:
Ці ми мите, молодечки, від нас утікати?
Чогож би ми, наш паночку, від вас утікали,
Коли такі карти впали, шоби ви нас брали?
Коли такі карти впали в самого презенту,
Котре хлопці чорнобривий, той до регіменту.
Т'али й кажи хлопці, хлопці, вікохав ні отец,
Вікохала шине мати, цісареві дати. (Усте).
2026. а) Ой цісари цісаріку¹⁾, на²⁾ що нас вербуєш?
Погоріли магазини³⁾, чим нас погодуєш?
Я буду⁴⁾ вас годувати вівсяннов половов,
Тай буду⁴⁾ вас віправльити⁵⁾ цісарськов дорогов. (Грабовець).
Печеніжин: 1) Цісареньку. 2) По. 3) Нема хліба в магазні.
4) Буду я. 5) Поганяти. — Вулька Гамулець: 1) Пане брате товаришу.
Пор. Мат. V, ст. 120, ч. 55. — Купчанко, ст. 566, ч. 329. —
Врабель, ст. 53, ч. 192. — Саламов, ст. 68, ч. 25. — Де-Волланъ
ст. 107 і 108.
2027. б) Ой цісаре, цісароньку, ти молодий пане,
Чим нас будеш годувати, як хліба не стане?
Я вас буду годувати вівсяннов половов,
Тай вас буду проганяти цісарськов дорогов.
Як ми будем, цісаріку, половицю їсти,
Ми не зможем цісарської греблі перелітати. (Вороблевичі).
Пор. Год. II, ст. 298, ч. 285. — Врабель, ст. 85, ч. 279.
2028. в) Ой цісаре, цісаріку, ти цісаре пане,
А хто буде воювати, як хлопців не стане?
Ой я буду відбирати дівки молоденькі,
Та буду їх наганяти від своєї столеньки.

Та буду вас нагадати цісарьков дорогов,
 Та буду вас годувати вівсєннов половов.
 Як ми будем, цісарьку, половочку їсти,
 Ми не згодні цісарєви гору перелїзти.
 Ой бо тота половонька гїркая, гїркая,
 Та цісарька дорожечка тежкая, тежкая. (Волосїв).

2029. г) Ой цісарю, цісароньку, на що нас вербуєш?
 Магазини погорїли, чим нас вигодуєш?
 Буду я вас годувати ячїннов половов,
 Буду я вас виправляти цісарьков дорогов.
 Ой ячїнна половонька остренька, остренька,
 Я цісарька дороженька теженька, теженька. (Черче).

Пор. Кол. ст. 251, ч. 2333.

2030. д) Ой бо мене звербували та на жовнїрейка,
 Плаче за мнов моя мати тай моя милейка.
 Ой цісарю, цісарейку, на що нас вербуєш?
 Малї наш магазини, чим нас погодуєш?
 Я вас буду годувати ячїннов половов,
 Я вас буду провадити до Відня дорогов. (Боберка).

2031. е) Ой цісарю, цісарьку, на шо нас карбуєш,
 Магазини погорїли, чим нас погодуєш?
 Я буду вас годувати вівсєннов половов,
 Та буду вас виріжєти цісарьков дорогов.
 Але тота дорожечка довга, не коротка,
 Але тота половочка гїрка, не солодка. (Підвахарич).

2032. Цісар хлопці вибирає до їдної яри,
 Жиби були у цісара однакі жовняри. (Пісочна).

2033. А в нашого цісаронька золота підлога,
 Так до нього хлопці їдут, як до Пана Бога. (Вороблевичі).

2034. А в нашой цісарьцї сїбнї рукавицї,
 Вона хлопців вибирає, як припилицї.
 А в нашой цісарьцї зїлена підлога,
 А до неї хлопці ходєт, як до Пана Бога. (Шубалин).

2035. Ой цісари, цісароньку, ой цісари, панку,
 Вербуєш мї молодого, вербуй жи коханку. (Гладки).

2036. Ой цісаре, цісареньку, зробивсь ми шкоду,
Взявсь мого миленького за бистреньку воду.
Ані мені переплисти, ані утонути,
Тяжко мені молоденькій за нього забути. (Таурів).
2037. а) Ой піду я до цісаря, тай заплачу ревне,
Най ся цісар Бога боїт, най ми любка верне. (Голгоці).
2038. б) Ой плакала дівчинька, ой плакала ревни:
Плшит, пане, до цісара, най ми хлопця верни.
Не плач же ти, дівчинько, не плач же ти дуже,
Цісар хлопця не поверне, доки не вислужит. (Буднів).
2039. а) А я піду тай до міста, куплю когутятко,
Цісареві на дарунок: верни солодятко. (Ямниця).
2040. б) Ой піду я на ярмарок, купю когутятко,
Та понесу до цісарі: верни солодятко.
Ой принесу до цісарі та заплачу ревне,
А цісар сі змілосердїт, солодятко верне.
Сидит цісар коло стола, в урльопки пише,
Цісарова молоденька дитину колише.
Пиши, пиши, цісарюку, Бог би ти дав панство,
Поверни ми миленького, лишив господарство. (Волоків).
2041. Ой цісарю, цісарюньку, що ти си гадаєш?
Добрих хлопців забраваш, горбатих лишаш. (Біза).
2042. Ой цісарю, цісарюньку, ой цісарю пане,
Колмс забрав добрі хлопці, забери галгани. (Желдець).
2043. Ой цісаре, цісарюку, який я слабенький,
Шукай мнї, цісарюку, караби лигонький. (Григорів).
2044. а) Ой цісарю, цісарюку, цісарю паничу,
Пусти мене до домоньку, я ті застав лишу.
Ой лишу ті шаравари тай старі камаші,
Сам сі піду подивити, що там роблят наші. (М. Яцків).
2045. б) Ой цісарю, цісарюньку, будь на мене ласкав,
Пусти мене до домоньку, я ти лишу застав.
Пусти мене до домоньку, хлопце молодого,
А я тобі лишу в застав конє вороного. (М. Яцків).

2046. в) Ой цісарє, цісароньку, будь на мене ласкав,
Пусти мене до домоньку, я ти лишу застав.
Не хочу я, жовняроньку, твого заставоньку,
Як вибудеш свої літа, підеш до домоньку. (О. Коцан)
2047. Ой цісарю, цісароньку, який же ти глуний,
Убрав єс мя у камаші, не закрив єс д.. и!
(Гол. II, ст. 298, ч. 286).
2048. Ой цісари, цісаріку, цісари, міністри,
Скасував ти¹⁾ старі гвери, скасуї ще торвістри²⁾.
Скасував ти¹⁾ старі гвери, аби не стрільити³⁾,
Скасуї⁴⁾, скасуї ще⁵⁾ торністри²⁾, аби⁶⁾ не носити. (Грабовець).
Ямища: 1) Єс. 2) Таністри. 3) Не хтіли стрілеги. 4) Та ще.
5) І. 6) Щоби.
2049. Ой цісарє, цісароньку¹⁾, ой цісарє²⁾ пане,
Пусти мене до домоньку до тата³⁾, до мамі. (Нивці).
Нагуєвчі: 1) Цісаріку. 2) Наш великий. 3) До мові.
2050. Ой цісарю, цісаріку, ой цісарю пане,
Пусти мене до домоньку, тобі войска стане! (Лукавица Н.).
2051. Ой цісарє, цісареньку, цісарє Микито,
Пусти мене до домоньку на зелені сьвета. (Григоріа).
2052. Ой цісарю, цісарейку, цісарю Юзуню,
Пусти мене до домочку, най ввиджу Настуню. (Боберка).
2053. Ой цисарю¹⁾, цисаріку²⁾, цисарю¹⁾, королю,
Пусти мене до домочку³⁾, зроби рибці волю⁴⁾. (Кропив. Н.).
Буцнів: 1) Цісарє. 2) Цісароньку. 3) Дівчини. 3) Най сн
не неволю.
2054. Ой цісарє, цісаріку, цісарє Каролю,
Пусти мене до домоньку, най сї не неволю. (Михайловичі)
Пор. Кол. ст. 255, ч. 2481.
2055. а) Ой цісарє¹⁾, цісаріку²⁾, цісарє¹⁾ Францішку,
Пусти мене до домоньку³⁾ хоть⁴⁾ на одну нічку⁵⁾. (Нивці, Хотінь).
Буцнів: 2) Цісароньку. 3) Дівчини. — Іванівка: 1) Цісару.
4) Хощь. — Нагуєвчі: 5) Мамі на потішку.
Пор. Гол. II, ст. 296, ч. 275. — Кол. ст. 255, ч. 2481. —
Врабель, ст. 86, ч. 279.
2056. б) Ой цісарє, цісароньку, цісарє Францішку,
Пусти мене до домоньку хоть на одну нічку.
Лишу я ти панталюни таї снії камаші,
А сам піду, відвідаю, що там роблят наші. (Вовків).

2057. Та цісару, цісаріку, цісару Францішку,
На рубай нам кучирики, заплітай нам кіску. (Уста).
2058. Ой цісаре, цісаріку, ой цісаре Франку,
Пусти мене до домоньку, бом лишив коханку. (Хотінь).
2059. Ой цісару, цісаріку, пусти ня до дому,
Бо заручив¹⁾ дівчиноньку, та²⁾ не знаю кому. (Хотінь).
Лукавица Н.: 1) Заручив см. 2) Сам.
2060. а) Ой цісари, цісаріку, цісари сараче,
Пусти мене до дівчини, бо дівчина плаче. (Грабовець).
2061. б) Ой цісарю короліку, цісарю королю,
Та пусти ні до домочку, най сі не неволю.
Ой пусти ні до домочку, най сі не неволю,
Сплакала сі, стужила сі дівчина за мною.
Не так она та за тобов, як ти за нев тужиш,
Не пуцу ті, вражий сину, доки не дослужиш. (Волосів).
2062. в) Ой цісарю коронарю, пусти мні на волю,
Заручивем дівчиноньку, та плаче за мною.
Ой не так вна за тобою, як ти за нев тужиш,
Не пуцу ті, песій сину, поки не дослужиш. (Журави).
2063. г) Ой ти пани капітани, ти пани королю,
Пусти мене до домоньку, най сі ни неволю.
Ой ти пани капітани, ой ти наш корольку,
Пусти мене до домоньку хоть на годиноньку. (Іванівці).
2064. Ой цісаре, цісарочку, цісаре паночку,
Я пусти мене до домочку, маю коханочку.
Не пуцу тя, жонярочку, бо се розхорувеш,
Як вибудеш свої літа, сам помашерувеш. (Копичинці).
2065. Ой до Відні, ледіники, до Відні, до Відні,
Коли же ви в Старогвідди людем неогрібні.
Ой цісарю, цісарочку, цісарю Францішку,
Пусти, пусти до домоньку любці на потішку.
Пусти мене та до дому хоць на годиноньку,
Най же я ся та потішу в своїов родиноньков.
(Гол. II, ст. 379, ч. 676).
2066. Ой цісарю, цісаріку, не буду служити,
Дівччи ми сі сподобало, буду сі женити.
Дівччи ми сі сподобало коло дороженьки,
Не можу сі оженити через вороженьки. (Лукавица Н.).

2067. Служив же¹⁾ я рік у ксьондза²⁾, два³⁾ роки у⁴⁾ пана,
А ще буду⁵⁾ цісаревн⁶⁾, що ми за догана? (Тустань).

Воякилів: 1) Ой служив. 3) А два. 4) В. 5) Ше рік піду. 6) До
цісаря. — Нагуевичі: 1) Ой служив я. 2) Віта. 6) У цісаря. — Гри-
горів: 2) Попа.

2068. Ой волю я, пане брате, цісарю служити,
Ніж я маю вражин Ляхам панщину робити.

(Гол. II, ст. 296, ч. 274).

2069. а) А ти брате, сієш, вореш, бо ти маєш поле,
А я бідний жовнярина служу цісарови. (Ситіхів).

2070. б) А мій тато сіє, вори, на широкім полі,
А я бідний жовняронько служу цісарови.
А мій тато сіє, вори, хліба се надіє,
Бідний жовнер маширує, смерти се надіє. (Жумів).

2071. а) Т'али й дуду, як я буду косою косити,
Али й дуду, як я буду цісарю служити.
Я косою бай покосю, седу, відпочину,
А на марши січи, рубай, хоть зараз загину. (Устя н. Ч.).

2072. б) Кобисмо сі, пане брате, були не женили,
Були би сі наші мами нами не журили.
Не журіт сі, наші мами, за нами, за нами,
Бо ми підем до цісаря, будемо панями.
Ой маю я, мамунцюню, таким паном бути,
Водію я, мамунцюню, косою тягнути.
Я косою раз потягну, встану, відпочину,
А в цісаря тіжка служба, мало не загину. (Рибно).

2073. Ей підемо, пане брате, цісарю служити,
Даст нам цісар черевки штифтами набіті. (Іванівка).

2074. А в нашого цісарика золоті рукавиці,
Тож то його виховали дівки-молодиці. (Нагуевичі).

2075. а) Ой на тобі¹⁾, цісароньку²⁾, срібні нагавиці³⁾,
А за тобов⁴⁾, цісароньку⁵⁾, плачут⁶⁾ молодиці. (Жур).

Грабовець: 1) Ой цісаря. 2) Цісарю. 3) Рукавиці. 4) Через
тебе. 5) Цісарю. — Вороблевичі: 1) А в нашого. 2) Цісаронька.
3) Білі рукавиці. 4) А вже его. 5) Проплакали. 6) Дівка й.

2076. б) Та¹⁾ цісару, цісарику, сині нагавниці²⁾,
 Та на тебе, цісарику, плачут молодичі.
 Плачут мамі³⁾ за синами, жінки⁴⁾ за мужами,
 А дівчата бай сараки⁵⁾ за кавалерами.
 Та ни тота мати плаче, шо го породила,
 Али тота мати плаче, шо вірни любила. (Усєв).

Тисмешичани: 1) Ой. 2) Срібні рукавиці. 3) Мами плачут.
 4) Доньки. 5) Ластівета. — Туставь: 1) А на тобі, цісарику. 2) Срібні
 рукавиці. 5) Ластівета. Оба варіанти не мають третього куплета.

Пор. Мат. V, ст. 128, ч. 110.

2077. Та цісарю, цісарику, та цісарю, царю,
 Наробивєс в Буковині великого жєлю.
 Плачут мамі за синами, жінки за мужами,
 А дівчєта, ластівєта за кавалєрами. (Орєлєць).

Пор. Купчанко. ст. 564, ч. 325.

2078. а) Болай тоті Бережани вода замулила,
 Не одна мати плаче: вєзли мого сина.
 Не одна мати плаче, не одна тужит:
 Вєзли, вєзли мого сина, цісарєви служит.
 Служи, служи, дитинько, будєш мати ласку,
 Чєрєз плєчі рємєнь білий, а на чолі бляшку. (Орєлєць).

2079. б) Бодай тоті¹⁾ Бережани вода замулила,
 Не една пєнька²⁾ плаче: нєма мого сина.
 Не една³⁾ нєнька²⁾ плаче, не една⁴⁾ тужит:
 Нєма мого сина⁵⁾ в дома⁶⁾, цісарєви⁷⁾ служит.
 Не една⁸⁾ нєнька²⁾ плаче, не єдвє голосит,
 Нєма мого сина⁶⁾ в дома⁶⁾, дєсь карабін⁸⁾ носит.
 Ой карабін на столику, шабєлька на клинку,
 Сказав мєні старій жовнір: шкєда тебе, синку.
 Ой чи шкєда, чи не шкєда, коли мєнє взяла,
 Коли мєні кучєрики ножичками втили. (Голгочі).

Охримівці і Черчє: 1) Тіу. 2) Мати. 7) Бо в цісарє. — Жураки:
 3) Ой не єднє. 2) Мати. 4) Таї не єднє. 5) Синка. 6) Йванка.
 8) Жндєм воду.

Пор. до двох перших куплетів: Ж. Павлі, ст. 182. — Купчанко,
 ст. 564, ч. 325. Ст. 575. — Саламон, ст. 66, ч. 15. Ст. 67, ч. 18.

2080. в) Не треба се, пане брате, в кучерах кохати,
 Бо в Трємбовли, в крайнім домі будут вобтняати.
 Кучерик на столику, шабелька на клинку,
 Повідає старий драгон: шкода тебе, синку.
 Ой чи шкода, чи не шкода, коли мене взяли,
 Золотими ножичками кучері вобтїли. (Іванівка).
2081. Ой чому ви лигїнята та не співаєте,
 Чи голосу не маєте, чи ся стїдаєте?
 Нї голосу не маємо, нї ся стїдаємо,
 Прийшла карта від цїсаря, на війну ідемо.
 Прийшла карта від цїсаря таї від цїсаринї,
 Щоби дївок не любити, лише молодиці.
 Молодиці як зірницї, дївчата як сонцє,
 Нераз-ни ся покучкував поїд їх віконце. (Перегінсьво).
2082. а) А в цїсара¹⁾ добре бути²⁾, добре³⁾ панувати,
 Щоб на⁴⁾ варту ни ходити⁵⁾, ни вицирувати. (Ниваці, Кам. Ст.).
 Михайловичі: 1) Цїсарі. 2) Добра служба. 3) Лиш би. 4) Коби.
 б) Варти ни робити — Вільки Має.: 2) Добра служба. 5) На вициржу
 не ходити. — Сїлець Б.: 5) По вицирці не ходити. — Журів: 1) Ой
 при войску. 5) Щоби варти ни робити.
2083. б) А в цїсара добре бути, добре панувати,
 Щоби варти не робити, а лиш си лежати. (Іванівка).
2084. Ой служив я цїсарєви таї на варті стояв,
 Мене цїсар наказував, абим сї не бояв. (Волосів).
2085. Ой хлопчики, молодчики, тепер погуляйте,
 Прийде карта від цїсаря, на війну рушайте.
 (Гол. II, ст. 295, ч. 272).
2086. а) Ой гуляйте, парібоньки¹⁾, завтра²⁾ не будете,
 Прийшла³⁾ карта від цїсаря, на війну підете. (Бірки Дом).
 Волцїв: 1) Парубочки. 2) Бо вже. — Біла: 1) Парубочки.
 3) Прийде.
 Пор. Саламон, ст. 68, ч. 24.
2087. б) Ой гуляйте, парубоньки, більше не будете,
 Прийшла карта від цїсаря, на війну підете.
 Прийшла карта від цїсаря, таї від цїсаринї,
 Аби дївчат не любити, лише молодиці. (Іванівці).

2088. в) Ой гуляйте, парубочки, завтра ни будете,
 Прийди карта від цісара, на войну підете.
 Прийди карта від цісара, ще й від цісарниці,
 Щоби дівчат ни любити, тільки молодиці.
 Молодиці не годит сї, дівчини не можна,
 Бо дівчина така пишна, як паї вильможна. (Нивниці).
 Пор. Кол. ст. 251, ч. 2345. — Врabelь, ст. 58, ч. 207.
2089. г) Прийшла карта від цісара тай від цісарниці,
 Аби дівки¹⁾ не любити, лише²⁾ молодиці.
 Молодиці, білі лиці, мальовані дверці,
 Тота мені молодиці пристала до серці. (Угринів Гор.).
 Іванівка: 1) Щоби дівок. 2) Тільки.
2090. д) Ой гуляйте, парубоньки, завтра не будете,
 Прийде карта від цісара, на війну підете.
 Ой ви хлопці закордонці¹⁾, ой ви хлопці дунці,
 Погинете у цісара, як тютюн у люльці. (П. С. Білів.).
 Волосів: 1) Плеканчики.
2091. е) Ой братчики, плеканчики, де ви сї плакали?
 Як підете на войноньку, будете плакали.
 Ой хлопчики, плеканчики, ой хлопчики дубці,
 Погинете на войноньці, як тютюн у люльці. (Угринів Дол.).
2092. ж) Ой співайте парубочки, ой співайте дунці,
 Погинете на войноньці, як тютюн у люльці. (Лукавица Н.).
2093. а) Я в цісара легка служба, а мала заплата,
 Ни їдному жовнярови головонька стята. (Жур. Вільки Мав.).
 Пор. Купчанко. ст. 575, ч. 340.
2094. б) У цісара¹⁾ добра²⁾ служба тай добра³⁾ заплата,
 Не одному жовнярови головочка стята. (Грабовець).
 Волосів: 3) А гірка. — Хотинь: 1) Ой у війську. — Воробле-
 вичі: 1) А в цісара. 2) Легка. 3) Велика
2095. в) Т'али, кажи, хлопци, хлопци, вікохав пі отец,
 Вікохала мене мати цісарени дати.
 У цісара легка служба, велика заплата,
 Ни одному жовнярови головочка стята.
 Т'али стята, т'али стята, тулуб повалив си,
 Та дивіт си, хло' молодці, як я заслужив си. (Усте н. Ч.).

2096. г) Ой підемо, пане брате, я в гай зелененький,
Та коби нас не полапав цісар молоденький.
А як він нас полапає, будемо панами,
Тай заплаче отец, мати, дівчина за нами.
Бо в цісаря добра служба, велика заплата,
Не одному жовняроньку головонька стята. (Семанівці).
2097. Та летіла завумечка, та летіла пава,
Прийшла карта від цісаря по нашого Йвана.
Заспіваймо, мій миленький, бо вже не будемо,
Прийшла карта від цісаря, на війну підемо. (Ходовичі).
2098. Ти цісари, цісаройку, ми є твої діти,
Ми сі будем воювати, ти будеш сидіти. (Ожомля).
2099. А наш цісар ерштелює войська до шерегу,
А Прусаци так на нас бют, як вода до „бжегу“. (Вороблевичі).
2100. а) Ой цісаре, цісароньку, ти молодий пане,
Чим ти будеш воювати, як війська не стане? (Вороблевичі).
2101. б) Ти цісаре, комісаре, ти великий пане,
А чим будеш воювати, як хлопців не стане? (Михайловичі).
2102. А наш цісар добрий, добрий, бо нам дає торби,
А до торби кусень хлеба, машероваць треба. (Михайловичі).
2103. а) Кому грати, тому грати, тому жовнярови,
Що він жовнір молоденький служить цісарови.
А він служить я в цісаре, та заслужив ласку,
Через плечі білий ремінь, а на чоло бляшку. (М. Яцків).
Пор. висше ч. 2078. — Пор. Купчанко. ст. 564, ч. 325.
2104. б) Ой служив я у цісари, та заслужив ласку,
Білий ремінь через плечі, а на чоло бляшку. (Нагуєвичі).
2105. Та піду я горі селом на десіть ударів:
Позволь нам си оженити, молоденький царю! (Орелець).
2106. З сего боку земля руска, а з того волоска,
Куди підем з товаришем, туди поголоска.
Куди підем, туди підем, на десять ударим:
Позволь сьм нам ожинити, наш молодий царю.
Позволь сьм нам ожинити, будем гавдувати,
Будем тобі цісаріку податки давати. (Скобичівка).

2107. Ой цісарю, цісарюку, шапочка ти срібна,
 Не вважаєш, цісарюку, яка та Русь бідна
 Ой бідна, кажу, бідна, бо пани відрали,
 Ой мали ми по корові, й то Жиди забрали.
 Жиди вазли по корові, цісар бере діти,
 Не маємо, цісарюку, що в Русь сидіти!
 (Гол. IV, ст. 474, ч. 225).

7. Ж о в н і р и.

2108. А як я був малий, малий, ніц ми ни кортіло,
 Аві срібло, ані золото, но жоньярське діло. (Іванівка).
2109. Ой піду я у жоньяри, у жоньярах панство:
 Коло с.ки режіяки — ціле господарство. (Крехів).
2110. Ой дубова коповойка, дубова, дубова,
 Як устригли парубойка, загнали ді Львова.
 Ой чи шкода, чи не шкода, що мене віддали,
 Але мої кучереньки в Відни сі зістали. (Івачів).
2111. Бодай пани панували, віти вітували,
 А що мене молодого за жовняра взяли.
 Ваяли мене за жовняра, я ще не бою ся,
 Кінь вороний, я молодий, я ще вислужу ся. (Жур).
2112. Бодай пани панували, бодай пани були,
 Що вони не молодого в черевички вбули. (Туставь).
2113. В черевички вуули, вуули, синий мундур дали,
 І дрібненькі кучарики на бік розчесали. (Чортків).
2114. А як мене відобрали до першої кляси,
 Та дали ми синий мундур, червоні ковтаси. (Волцнів).
2115. Ой як мене відобрали, нема іще року,
 А вже мені присилили шабельку до боку. (Лукавиця Н.).
2116. а) Ой маю я білий кабат таї червоний комнір,
 Людські сини господарі, а я бідний жовнір. (Кунин).
2117. б) Вишилає ми сорочечку, вишилає ми ковнір,
 Людські діти господарі, а я бідний жовнір. (Жур).
2118. Ой де були гори, гори, тепер вже долини,
 Ой де були файні хлопці, тепер вже жовняри. (Вовків).

2119. а) Як бим не бив¹⁾ файний²⁾ хлопець, не бив би я³⁾ жовнір,
Не носив бим⁴⁾ синій кабат таї червоний ковнір. (Боберка).
Волосів: 1) Ой як би я. 2) Пустий. 3) Я би не був.
4) Я би не мав.
2120. б) Як бим не був файний¹⁾ хлопець, не був бим жовнером,
Не носив бим синій кабат з червоним комнером.
Синій кабат, синю швику і пояс турецький,
Підковоньки сїґнатові, чоботи німецькі. (Комарно).
М. Яцків: 1) Як би я був кепський.
2121. Ей жовнір я, моя мамо, жовнір молоденький,
Як ви мені ни вїрїти, ковнір дзїлинецький. (Брс.).
2122. а) Таї жовнір я, моя мати, таї жовнір я, жовнір,
А як мені не вірїте, дивіт сї на ковнір.
Таї жовнір я, моя мати, по пояс катанка,
Котра дївка чорнобрива, то моя коханка. (Чернолізці).
В Білій і Григорові записано тільки перший куплет.
2123. б) Ой жовнір я, моя мамко, ой жовнір я, жовнір,
Та як мені не вірїте, дивіт сї на ковнір.
Ой жовнір я, моя мамко, межи жовнярами,
Гусарія — компанія, таї я межи вами. (Волосів).
2124. в) Ой жовнер я, моя мати, ой жовнер я, жовнер,
Коли мїні не вірїте, дивіт сї на ковнер.
Щож би я сї, мій синочку, на ковнер дивила,
Коли я ти із ковнером сорочки не шила?
Ой жовнер я, моя мати, меже жовнерами,
Серештетом, серешпіаом, ходи, душко, з нами. (Чортовець).
2125. г) Ой жовняр я, моя мамко, ой жовняр я, жовняр,
Як будеш мїні пізнавати, диви сї на ковняр.
Ой жовняр я, моя мамко, жовняром не буду,
Дївчїм ми сї сподобало, женити сї буду. (Грабовець).
2126. д) Ой жовнір я, моя мамо, ой жовнір я, жовнір,
Як не віриш, моя мамо, диви ся на ковнір.
Ой рідний мій, каже, брате, та не дай мя взяти,
Не дай мені молодому ручки ізвязати.
А як мені молодому руки ізвязали,
Тогда мою матївоньку водов відливали.

(Гол. IV, ст. 457, ч. 103).

2127. Ой щож мені, каже, з того, що червоний ковнір,
Другі хлопці пють, гуляють, а я бідний жовнір.
Другі хлопці пють, гуляють, дівки обіймають,
Ой а мене бідненького сльози обливають. (Жураки).
2128. Ей жоньяре, жоньярочку, дес подів сорочку?
А в Самборі, в крайнім домі, висит на колочку. (Михайловичі)
2129. В Самборі ні відобрали, в Перемишли стою,
А я купив кацабайку на дівчину свою. (Михайловичі).
2130. В Самборі мя відобрали, в Перемишли стою,
Нич не роблю, лиш гадаю за дівчину свою. (Розлуче).
2131. Ой як мене відобрали, а я в Львові стою,
Та що прийду, попілью білявину свою. (Лукавица Н.).
2132. а) В Бережанах на риночку мальований ганок,
Подиви ся, моя мила, який з мене панок. (Голгоці).
2133. б) В Заліщиках на риночку мальований ганок,
Вийди, ньенько, подиви ся, з твого сина панок.
Вийшла ньенька, вийшла ньенька, тай стала, тай тужит:
Нема мого сінка Йванка, у цісара служит. (Ж. Павли, ст. 47).
2134. Ой то мене відобрали в Самборі на ганку,
Колісьте ми дали гвера, дайте ми козанку. (Розлуче).
2135. Закувала зазуленька у Львові на ганку,
Я вже їду, моя мила, в синенькім кафганку. (Біла).
2136. Ой дівчино молоденька, гину за тобою,
Я піду до капітана, возьму тя з собою. (Кропив. Н.).
Пор. Саламон, ст. 67, ч. 20.
2137. Ей жоньярик маширує, тарабани бубнет,
Тужко тиє се розходити, шо се вірно любет. (Іванівка).
2138. а) Ой підемо, пане брати, під¹⁾ гай зилненький,
А там буди²⁾ зцирував³⁾ капраль молоденький. (Батятичі).
Бшики: 1) За. 2) Буде нами. — Войнилів: 1) У. 2) Буде нами. —
Полянка: 2) Там нас буде. — Лукавица Н.: 1) У. 3) А за нами
рекрутами.
2139. б) Ой підемо, пане брате, під гай зелененький,
Там нас буде зцирував капраль молоденький.
Ой підемо, пане брате, підемо, підемо,
Ой там буде три дороги, там сі розійдемо. (Містки).

2140. в) Ей підемо, папе брате, я в гай зелененький,
Там нас буде зецерував капраль молоденький.
Там нас буде зецерував, там нас буде вчити,
Там нас буде молоденьких по морді лупити. (Іванівка).
2141. А я піду на зицирку, моя мамунциню,
Щобисти ми не ганьбили мою Марисуню. (Кропив. Н.).
2142. Ти ся жениш, парубочку¹⁾, береш дівчиночку²⁾,
А мені би молодому ще йти³⁾ на війночку.
Ой танцюйте, парубочки, танцюйте, танцюйте,
Тай цісарські черевички не усуйте, не псуйте. (Богородчани).
Пісочна (лиш 1-ий куп.): 1) Ти ся, брате, жениш, жениш.
2) Береш ся дівочку. 3) А я беру івер на плечі тай йду.
2143. Я гуляю, я¹⁾ танцюю, чоботоньки²⁾ псую,
Нічого ми не коштує, в цісара фасую³⁾. (Глядки).
Лукавиця Нижня: 1) Ой танцюю, тай. 2) Чоботета. 3) Цісар
ми коштує.
Пор. вище ч. 1243.
2144. Ой ніхто так не гуляє, як жомір гуляє,
Його чобіт не коштує, їму цісар дає.
Його чобіт не коштує, ані підківочки,
Йому дають, йому дають цісарові дочки. (Нивиці).
2145. Не диви сі, дівчинонько, на нові обциси,
Бо я жовняр молоденький беру гроші з каси.
Не диви сі, дівчинонько, на нову хату,
Нераз будеш утікати: не дайте мя, тату! (Лукавиця Н.).
2146. Гей по чому півкватирок, по чому півквάρта?
Де сі жомньир напиває, на порозі варта. (Михайловичі).
2147. І ти жомяр і я жомяр, вийдім на долину,
Та най дурень не вбиймає нашу білявину. (Невід.).
2148. Пане брате, товаришу, я за тобов стою,
Як я іду попри тобі, то сі шаблі бою. (Лукавиця Н.).
2149. Ой напишу лист дрібненький, напишу до дому:
Передайти, тату, гроші, продайте корову.
Мої тато не такі, корову продали,
Зараз мені на другий день шість ринських післали. (Іванівка).
2150. а) Бургована дороженька з Бережан до Відні,
А хто її вибурговав? Жомняровьки бідні. (Іванівка).

2151. б) Ой утоптана¹⁾ дороженька з Самбора до Відні,
А хтож її так утоптав? Жовнярики бідні. (Михайловичі).
Нагуєвичі: 1) Ой з Самбора.
2152. Утоптана дороженька з Самбора до Львова.
А хтож її утоптав? Мати жовнярова. (Михайловичі).
2153. Ой надійшли жовняреньки із полониньки,
Тай укрили чорне поле аж до муравоньки. (Михайловичі).
2154. Ти ни знаєш, стара мати, як жовняра шкода,
Бідний жовнір маширує, ци річка, ци вода. (Михайловичі).
2155. Ой як же я машировав, мене батько волав:
Ей верни ся, мій синопьку, я тя вигодовав.
Ой як же я машировав, ненька мя волава:
Ей верни ся, мій синопьку, я тя згодувала. (Невід.).
2156. Плачте, тату, плачте мамо, самісте си винни,
Бо ви мене до цісаря дати не повинни.
Та як мене відобрали хлопце молодого,
Дали мені пуцувати коня вороного.
Я коника віпуцував, шабелька на клинку,
Пан капітан повідає: шкода тебе, синку.
Було мене, капітане, та не шкодувати,
Було мене молодого з дому не волати. (Ходовичі).
Пор. Кол. ст. 252, ч. 2381. Ол. 253, ч. 2401.
2157. Ой в зеленій Буковині, там зазулі кує,
Она хоче розказати, як жовнір бідує.
Ой в зеленій Буковині явір зелененький,
Ой там лежить, погибає жовнір молоденький. (М. Яцків).
Пор. Врбель, ст. 112, ч. 355.
2158. а) Ой ніхто так не бідує, як жовняр бідує,
Ой ци слота, ци погода, а він машерує. (Грабоєць, Войничів).
Пор. Купчанко, ст. 571, ч. 336.
2159. б) Ой ніхто так не бідує, як жовнір бідує,
А він в ночи варту робит, а в день зецирує. (Івачів). -
2160. в) Ой ніхто так не бідує, як жоннер бідує,
Рускі хлопці йдуть до церкви, а він се муштрує. (Григорів).
2161. г) Чи знаєте, люде добрі, як жовняр бідує?
Ой дощ іде, вітер віє, жовняр машерує.
Ой дощ іде, вітер віє, жовняр машерує,
А як має два їрайцарі, то пополюднує. (Чортовець).

2162. д) Кобис знала, файна любко, як жовнір бідує,
 Чи у слоту, чи в погоду, жовнір машерує.
 Кобис знала, файна любко, як сі жовнір нає,
 Ой вже сонце у полудни, жовнір обідає. (Волосів).
2163. А ти, брате, сівш, ореш, машш добре поле,
 А ми гоним по вертепах, аж нас колька коле.
 Ой коле нас, жоньяроньки, коле попід груди;
 Чи довго нам, жоньяропьки, такий гаразд буди? (Невід.).
2164. Кому біда, кому біда, тону жовняреви,
 Бо він жовнір молоденький служит цісарєви.
 Кому біда, тону¹⁾ біда, жовняреви²⁾ біда,
 Ворон кости не занесе, туди³⁾ его сліда.
 Ворон кости не занесе, конеш не заїде⁴⁾,
 Туди³⁾ жовнір молоденький з карабіном піде. (Тисьменич.).
- Грабовець (без 1-ого куп.): 1) Ой нікому так не. 2) Як жовняру.
 3) Куди. 4) Доїде. — Загвізда (без 1-ого куп.): 1) Кому. 3) Куда.
 4) Доїде.
2165. а) Ой згоріла стирга сіна, згоріла, згоріла,
 Чом на тобі, жовняреньку, сорочка не біла?
 Ой не біла, не білая, не буде біленька,
 Вісім неділь вже минуло, як прала миленька. (Біла).
2166. б) Вчєра була суботовька, а нині неділя,
 Чом на тобі жовняроньку сорочка не біла?
 Ой не біла, ой не біла, апі біленькая,
 Не випрала її мені моя миленькая. (Охрим.).
2167. Машеруют жовнірейки в Самбора до Львова,
 Тай махають хусточками: Будь, мила, здорова. (Боберка).
2168. Ой Самборе, Самборойку, бодай ти завав ся,
 То не одєн парубочок у тобі їздав ся. (Боберка).
2169. А де-ж твоя, сину, жінка, а моя нивістка?
 Чиряз плечі риниць білий, на плєчох торністра.
 А торністра накована тай кошуля біла,
 Баглицайка по коліна — тільки мого віна. (Стр.).
2170. Як до мене зашваркоче, я вивалю очи:
 А я бідний жовнярина, їсти ми ся хоче. (Жєлдець).

2171. а) А як¹⁾ піду на зицирку, визицирую сі,
А як прийду до кашарні²⁾, сльозами³⁾ вию сі. (Вороблевичі).

Волосинка: 1) Я. 2) На кватирю. 3) Слезами.

Пор. Кол. ст. 252, ч. 2377. — Врabelь, ст. 277, ч. 772. —
Де-Волланъ, ст. 109.

2172. б) А я піду¹⁾ на зицирку, зицирки не вмію,
Він до мене по німецьки²⁾, я ни розумію.
А я піду на зицирку, визицирую сі,
А як піду до касарні, сльозами заллю сі. (Пісочка).

Іванівка: 1) Іду. 2) Зашвартовав.

Пор. Де-Волланъ, ст. 109.

2173. а) Ой як прийду на квартиру, та стану, думаю,
Сам не знаю, котрий мундур пуцувати маю.
Ци від г'вера, ци від г'вера, ци від янорташу,
А вже тамбор вибивав: заціпай кашашу. (Гржгорів).

2174. б) Ой як піду на квартиру та стану думати,
Сам не знаю, котрий маю ремінь штрихувати.
Ременню виштрихую, кабат замащений,
Ай Боже мій милостивий, то єм засмучений. (Волосинка)

2175. в) Ой як піду¹⁾ на касарню²⁾, як³⁾ стану думати,
Кілько⁴⁾ маю реміньчка⁵⁾ перестриховати⁶⁾.
Реміньчко вистриховав⁷⁾, а г'вир замащений,
Біднаж моя головочко, я вже⁸⁾ засмучений. (М. Яцків).

Волосів: 1) Ой піду я. 2) До касарні. 3) Там. 4) Котре. 5) Ремі-
ньчко. 6) Перепуцувати. 7) Віпуцюю. 8) Все.

Пор. Врabelь, ст. 137, ч. 442. — Де-Волланъ, ст. 109.

2176. г) Ей в цісара добре бути, добре панувати,
Щоби служби не робити, не зецерувати.
Ей виїду я на зецирку, визицирую ся,
А як прийду на касарню, сльозами вию ся.
Ой прийду я на касарню, стану тай думаю,
Сам не знаю, котрий брати ремінь пуцувати.
Випуцюю ремінь, ремінь, кабат замащений.
Біднаж моя головонько, ходжу засмучений. (П. С. Біліп.).

Пор. Врabelь, ст. 277, ч. 772.

2177. д) Я в цісара добре бути, но би паувати,
Щоби варті не робити, не вицирувати.
Ой як вийду на вицирку, вицирую сі,
Ой як вийду до касарні, слезами вию сі.
Ой слезами я вию сі, полами утру сі,
Тай до тебе, дівчинонько, ходом забавлю сі. (Черче).
2178. Ой вийшов я до штилюнку а вже споріджений,
Коло мене фрайтер ходит, як той пес скажений.
Вийшов фірир і фельтфебиль тай стали казати :
Чи я тобі не дав розказ мундур пуцувати?
А як прийшов пан капітан тай зачав вричати,
Казав взяти на вахциру, в шпан'ї закувати. (Іванівка).
2179. Вийшов жовняр на вицирку, такий стревожений,
А до него капраль летит, як той пес скажений.
А дзень добрий, ти рекруте, а що там чувати?
Ци я вчора не дав бефель, щоб се пуцувати?
Ой надходить пан фелсбер тай взев се питати :
На вахцибру взети дурня і зашлюсувати.
Сидит білак на вахцибрі, тай зашлюсуваний,
А дівчина руки ломит: Жовняру коханий!
В бициркових славних містах писано на карті,
Сидит жовняр на вахцибрі, дівчина на варті. (Денсів).
2180. Ой молоді жомнярики шабельки пуцуют,
Щоби їм сі обліскали, як помашируют. (Михайловичі).
2181. Котрий жовнаїр фест стріляє, той то носит бонки,
Котра дівка стидливая, тую з'їдять вовки. (Віла).
2182. Ой як скажут гаптах стати, а кертайх зробити,
Та як будут офіцери за вуха крутити. (Кат).
2183. Я за мундір візитерка, за хліб дифілірка,
Як мі вдарит раз по морді, аж ми пукни скірка. (Кат).
2184. Летит орел понад море і страшенно крачит,
Сидит жовнір над рікою і жалісно плачит. (Охрим).
2185. Воліла¹⁾ мі моя мати в помнях²⁾ втопити,
Ніж мі мают³⁾ офіцери за вуха крутити. (Жур).
Войничів: 1) Волілас. 2) В купели. 3) Мали. — Угринів Дол.:
1) Волілас ма. 2) В купели.
Пор. Кол. ст. 253, ч. 2389.

2186. Волілас ні, моя мати, в купели втопити,
Ніж ні мают по Самборі жовнярі водити. (Нагуєвичі).
2187. Волілас мні, моя мамко, в колисці вдушити,
Ніж мні малас віддавати цісарю служити. (Грабовець).
2188. Волів бим я товар пасти та громадські вівці,
Ніж я маю пуцувати цісарські ремінці. (Іванівка).
2189. Кажут люди: война буде, — я ї си не бою,
Най на того война впаде, с ким я не говорю. (Підзахарч).
2190. Ой хлопчики-плеканьчики, добре сі плекайте,
Як підете на війноньку, добре сі тримайте. (Лукавиця Н.).
2191. А йдут воли з Волощини, самі половії,
А йдут хлопці на віноньку, самі молодії. (Пісочна).
2192. Ой підемо, пане брате, підемо, підемо,
Чи широко, чи глибоко, то переплинемо. (Охрим.).
2193. Ой не бій сі, пане брате, ми не погинемо,
Буде война супокійна, ми сі повернемо. (Михайлович)
2194. А я піду на війночку та на війні згину:
Шінуї, мати, Марисуню, як рідну дитину.
Як же я ї, мій синочку, маю шінувати?
Вна не моя дитиночка, я не її мати. (Михайловичі).
2195. Виправила мати сина горов гребельками,
Не виділа дороженьки перед сльозоньками.
Виправила мати сина на війну раненько,
Сіла собі під віконце, плаче жалібненько.
Оберни сі, ворон коню, три рази по сонці,
Най не плаче стара неська раненько в оконці. (Ж. Павлі, ст. 50).
Пор. Кол. ст. 253, ч. 2421.
2196. Виправляла мати сина таї на вороженька:
Щаслива би мому сину була дороженька! (Жураки).
2197. Будь ми, мила, здоровенька, як оріх зелений,
Бо я іду на війноньку, сумний, затужений. (Хотінь).
2198. Ой засьпівай, свий пташку, на дубі, на вершку,
Ми не будем в нашій землі, підем на Угерську.
Як Угерську ізвоюєм, підемо на Нішці,
А там будем в кровці брести по самі колінці. (Хотінь).

2199. Тяниш, брате, як ми стали в Парижі столиці,
Як на ринку ми сьпівали Добуша і Гриця?¹⁾ (Губачі).
1) Відривок із штучної пісні.
2200. Чомусь жовнір не женив сї, абиду не має,
Бо наш цісар молоденький бити сї гадає.
Бо наш цісар молоденький на границі стоє,
Пише картку до Москальи, що го сї не боє.
Пише картку до Москальи, а Москаль на Німці,
Що будемо в кровци плести по самі колінці. (Вороблевичі).
2201. Стоїт явір над водою, в воду похилив сї,
Стоїт жовнір на вахцямі, тьижко зажурих сї.
Ни того він зажурих сї, щоби їсти, пити,
Лиш він того зажурих сї, як Маскальи збити. (Михайловичі)
2202. А ми хлопці молоденькі підкрутім си вуса,
Підеж бити Москалів, а потому Пруса.
Підеж бити Москалів, а потому Венґра,
То се буди називати Галіцця тевґа. (Підмих).
2203. Пане брате, товаришу, що будеш робити?
Вдарив Япанц на Маскаля, підеж боронити. (Грабовець).
2204. Пане брате, товаришу, що будеш робити?
Вдарив Москаль на Україну, підеж боронити.
Вдарив Москаль на Україну, побив Українців,
Ой будемо ми бродити в кирві по колінці. (Пасічна).
2205. Прийшли Ляхи, гайдамахи, Україну зрубали,
Течут ріки кирвавї темними лугами.
Прийшли Ляхь, гайдамахи, зрубали Україну,
Течут ріки кирвавї з гори на долину. (Пасічна).
2206. Сивий колик, каже, сивий, а тренаельва з шовку.
А хтож тобі, мій миленький, уише головку?
Змиют мінї, каже, змиют, дещі майовії,
А росчешут кучерики ворони чорнії.
Кажут люде тай говоре, що в жовніріх добре,
Не одному жовнерови ворои око дзьобле.
Але другий залітєє, лїнше доглядає,
Кучерики обриває, гнїденко звиває. (Чортовець).
2207. Ой пікому так не добре. жовнярови добре,
Не їдному жовнярови ворон око дзьобне. (Ямници).

2208. Ой ти кажеш, йидев дурню : жовнярови добре,
 Не йидному жовнярови ворои кости дзьобне.
 Ворои кости роздзьобас, ворона закраче,
 А за бідним жовняриком ніхто не заплаче.
 Мати за ним не заплаче, бо мати не знає,
 Лише тая дівчинонька, що сьм з ним кохас. (Костільники).
2209. Ой жовняри, жовняропьку, шкода тибє буде,
 Бо як твоя головопька порубана буде.
 Та най буде порубана на дрібнепський мачок,
 Я до свої дівчиноньки молодий хлопачок. (Кнг.).
2210. Ой як мені Пан Біг дасть, що я сі поверну,
 То я свою дівчиноньку до себе пригорну. (Батятчі).
2211. На цісарским огродоньку розмай зеленийкий,
 Ой там сидит, погибас жонір молоденький.
 Сидит, свдит, погибас тай головку клонит,
 Молодая дівчинонька білі руки ломит. (Івачів).
2212. Ой охота, пане брате, охота, охота,
 Кінь вороний, шабля гостра із широго злата.
 Кінь шабельку, жовняреньку, де бистрая вода,
 За тобою умліває дівчина молада.
 За тобою, жовняреньку, ціле село плаче :
 Покидай, утікай, молодий козаче. (Нивиці).
2213. Кину я тя, шабеліно, у Душай глубоко :
 Пливай, пливай, шабеліно, маш там широко.
 Пливай, пливай, шабеліно, тай по під береги,
 Щось на мене пасідают тяженькі вороги
 Пливай, иливай, шабеліно, будеш там пливати,
 А я піду молод жовнер жінки ся шукати.
 Ой як я си молод жовнер жіночку тай найду,
 Відіпну я тя від боку, тай до дому піду. (Хотінь).
2214. Ой що будеш порабети, небожета хлопці,
 Як будемо утікати через гори й корчі ?
 Ой будемо й утікати я в гай дзелененький,
 Ой щоби нас не здогонив капраль молоденький.
 Ой бо він нас як здогонит, та буде нас бити :
 Не хочете, вражі хлопці, цісарю служити. (Волосів).

2215. Ой що будем, пане брате, гадати, гадати,
Та як будем через гору дубинов тікати?
Через гору, через гору, я в гай дзелененький.
Ай щоби нас не погонив капраль молоденький.
Ой бо він жк нас догонит та як зачне бити:
Ти не хочеш, песій сину, цісарю служити. (Посіч).
2216. А я жовнір, а я жовнір нежи жовнірами,
Басамкутя терентете, ходи, любко, з нами. (Кобаки).
2217. А горами то долаши¹⁾ пшениця лапани,
Вандруй²⁾, вандруй²⁾, дівчиночко, на ягоди з нами³⁾.
Хіба би я дурна була, розуму ни мала,
Жиб я з вами жовнярами туже вандрувала. (Люб.).
Іванівка: 1) Під нашими городами. 2) Мандруй. 3) З нами жовнярами.
2218. Не пий, коню, води з рова, бо то не здорова,
Ей не ходи до дівчини, бо то жоньярова. (Іванівка).
2219. Чикай, любко, до восни, та на восінь трету,
Ой бо я ще молоденький ни маю апшету. (Іванівці).
2220. Не диви си¹⁾, дівчинонько²⁾, що я жовняренько,
Тай³⁾ вслужу свої літа, верну си⁴⁾ борзенько.
Дали мене на жовняра, тай ще я си верну,
Ще я свої файлі любці головку заверну. (Велесів).
Лукавици Н.: 1) Не жури сі. 2) Марусенько. 3) Я. 4) В цісаря.
2221. Ой нав же я дівчиноньку, що звала сі Касі,
Мене взяли за жовняра, вона віддала сі. (Кяг).
2222. Ой на горі два явори, а третій маленький,
Ходит, ходит до дівчини жовняр молоденький.
Ходит, ходит до дівчини, а зради се боїт,
Ні з раненька, ні спізенька до дому заходить. (Богородчани).
2223. Ой хоть же я з коня спаду, то я не забю ся,
Ой таки я жовнір буду, хоть я оженю ся.
(Гол. IV, ст. 477, ч. 24).
2224. Кажут ми сі женитоньки, тай ніяку брати,
Волю взети ївер на плечі тай зипирувати.
А я з ївера раз вистрілю, три рази спочину,
А як озьму лиху долю, жарне з сьніта агину. (Григорів).

2225. Ой любив я дівчиноньку тоненьку, високу.
Пристала ми до сирденька, як шабля до боку. (Врб.)
2226. Ой жовнір я, моя мамцю, по жовнірски ходжу,
Ай по штири фразрочки по під боки воджу. (Кропив. Н.)
2227. А я їхав в регіменту, видівся миленьку,
Що сиділа у віконці, шила конуленьку.
Їдна дала ниточок, друга полотениї,
Трета мила вишивала з під широкого серці. (Пісочна).
Пор. Кол. ст. 252, ч. 2365.
2228. Ой Іване Подоляне, файну жінку маєш,
Перед нами жовнярами де її сховаєш?
А я її заховаю під білу перину,
Там і буду цілювати, як малу дитину. (Пасічна).
2229. Не дивися на жовняра та на его вроду,
Жовняр сяде тай поїде, як рибка під воду.
Не дивися на жовняра тай на его вочи,
Жовняр сяде тай поїде, а тебе не схоче. (Дусанів).
2230. Ой самає си, дівчинонько, біди наробила,
Ти виділа, що я жовняр, на щос мі любила? (Кир.).
Пор. Саламон, ст. 67, ч. 20.
2231. а) Ти виділа, дівчинонько, що я не гемайний,
Було мене не любити, хоть бим який файний¹). (Пасічна).
Коцан: 1) Було во мнов не лягати, хоть я хлопці файний.
2232. б) Ти виділа, файна любко, що я не гемайний;
Було мене не любити, хоть бим який файний.
Було мене не любити, не вібарачести:
Наварялас кіселиці в драптивім горщети. (Посіч).
2233. Парубочку, жонярочку, любилаєм ті доси,
А тепер ті понижаю, бо йничого маю. (Михайловичі).
2234. Ой двояка ліщинонька, двояка, двояка,
Тото дівча нещасливе, що любить вояка. (Розлуче).
2235. а) Ой забили капітана, забили, забили,
Тепер будеєм капітаньску дівчину любили.
Ой забили капітана, лишшла сі зброя,
Тепер будеєм капітаньска дівчинонька моя. (Вєзків, Дусанів)

2236. б) Ой забили капітана, забили, й забили,
Лишила сі капітанка, буде ї любил.
Ой забили капітана, забили майора,
Лишила сі капітанка, буде вона моя. (Явче).
2237. в) Ей забили капітана в глибокі долині,
Лишила се капітанка в червоні хустині.
Ей забили капітана на прускі границі,
Лишила се капітанка в червоні спідниці. (Іванівка)
2238. Ой коби ти, мила, знала, як буду йти в Веньгер,
Стояла бис на визорі в неділю цілий день.
Хлопці смі ся породили, і хлопці будеме,
Цісарьови вслужиме, дошів ся вернеме. (Лімна).
2239. Ей Самборе, Самборочку, бодайсе завалив сьм,
Через тебе, Самборочку, я ше не живив сьм. (Іванівка).
2240. Ей жовняре, жовняровьку, а¹) деж твоя сила?
В гарнізонах і шпиталях²), там се полишила.
Ей жовняре, жовняровьку, де твої присьівки?
А в цісарских магазинах висят по над стінки. (Григорів)..
Черче: 1) Та. 2) Чи по горах, чи по долах.

8. Ріжні роди оружя.

А. При кони.

2241. А вишеньки, черешеньки в під споду гладенькі,
Чому ви сі не живили, хлопці молоденькі?
Всі сі хлопці поженили, но сі їден зістав,
А він буде в Бережинах на конику свистав. (Вовків).
2242. Всі ся хлопці поженили, тільки я ся зістав,
А хто буде¹) на цісарскім кониченьку свистав? Холоїв).
Пор. Гол. II, ст. 302, ч. 305. — Нагуєвичі: 1) Та щоби я.
2243. Ходилисмо, пане брате, ходили, ходили,
Тепер будем пуцувати цісарські кобили. (Іванівка).
2244. Мене взяли, тай віддали до коня, до коня,
Ой шо буде робитоньки дівчинонька моя? (Жолдець).
2245. а) Не диви ся, дівчинонько, на мене¹), на мене,
Ведут коня в Тарнополя під мене²), під мене.
Ведут коня в Тарнополя, коня вороного,
Гей під мене легішика³), хлопця молодого. (Павлик).
Волосів: 1) Ой мене, важе, мене, не свари на мене. 2) Сідляют..
3) А сідляют ба й під мене.

2246. б) Стара нене, стара нене, ни свари на мени,
Ведут коня з Тернополя, либонь то під мени.
Ведут коня з Тернополя, коня вороного,
Ой здає ся, що під мени, хлопця молодого. (Таурів).
Пор. Врabelь, ст. 165, ч. 509.
2247. в) Ведут коня с Тернополя під мени, під мени,
А шабелька коло боку на чорнім римени. (Люб.).
2248. А як мене відобрали до коня, до коня,
Виплакала сиві очі білявина моя. (Михайловці, Кульчяці).
Пор. Кол. ст. 253. ч. 2407.
2249. Ой як мене востригли до коня, до коня,
Ніхто за мною не заплаче, но дівчина моя. (Іванівка).
2250. а) Ой заплачен, моя мила, заплачеш, заплачеш,
Як ти мене на воронім конику зобачиш.
Тогди будеш, моя мила, за мною тужити,
Як я сьяду і поїду цісару служити. (Іванівка).
Пор. Кольберг, Ш, ст. 67, ч. 676. — Кол. ст. 254, ч. 2439.
2251. б) Ой кувала завулечка, як я їхав возом;
Ой заплачеш, дівчиночко, на свій дурний розум.
Ой заплачеш, дівчиночко, заплачеш, заплачеш,
Та як мене на цісарськїм конику побачиш. (Волосін).
2252. А я піду до цісара тай буду служити,
Дасть ми цісар¹) кониченька, буду сї возити. (Михайловці).
Нагуєвці: 1) Дадут мінї.
2253. Як есте мї відобрали, я си сїв на гапку,
Далисти ми кониченька, дайти ми кохапку. (Врб.).
Пор. више ч. 2134. — Пор. Кол. ст. 253, ч. 2407.
2254. Ой як мене відобрали у місті на ринку:
Колісти ми коня дали, дайте ми Маринку. (Кропив. Н.).
2255. Ой усі сї поженили, лише я сї вістав,
Ой дав мені цісар коньки, щоб на нього свистав. (Лукавица Н.).
2256. Задзвонили в монастири я в дванаціть дзвонів,
Та вівили жовцярика з мальованих дворів.
Та вівили, та вівили тай стали гадати:
Ці подобни молод жовнір на коня сідати?
Ці подобни, чи подобни, на коня сідати,
За ним дівчи Вірміночка зачила вилівати. (Усте).
2257. а) Вяли мене за жовніра, хлопця молодого,
Дали мені муштрувати коня вороного. (Желдець).

2258. б) Ой тай мене відобрали хлопці молодого,
Дали мені пуцувати коньї вороного.
Ой ти коню вороненький, білий, копитистий,
Перебриди бистру річку, камінь каменистий. (Гра бовець).
2259. в) Віддали ня за жоніра, хлопця молодого,
Казали ми пуцувати коня вороного.
А я коня випуцував, шабельку пристрою,
Як приїде пан капітан, я го ся не бою. (Григорів).
2260. г) А як мене відобрали хлопця молодого,
То дали ми пуцувати коня вороного.
А я коня випуцую, а я коня гою,
Де квартира підхилена, там дівчина моя.
Де квартира підхилена, де двері підперті,
Ото ми сі сподобала дівчина теперкі. (Войничів).
2261. Ой я коньї віпуцую, припну до драбини,
А шабельку припинаю, йду до білявини. (Лугавиця Н.).
2262. а) А як мене молодого асентрували,
Посадили на коника, як намалювали. (Іванівка).
2263. б) А шабельку уціпили, білий ремінь дали,
Посадили на коника, як відмалювали. (Камінка С.).
2264. а) А як мене відобрали до коня білого,
А я хлопець молоденький придав ся до нього. (Войничів).
2265. б) Ой як мене відобрали до коня сивого,
Кінь вороний, я молодий¹⁾ придав сі до нього.
Ой як мене відобрали з четвертої кляси,
Дали мені білий ремінь, червоні кутаси. (Губичі).
Кронивник Н. (лиш 1-ий вуп.): 1) Та я хлопец молоденький.
2266. А я сьду¹⁾ на коника, нагайки²⁾ ни маю,
Цісарскии острогами коня потискаю³⁾. (Михайловичі, Бишши).
Григор'в: 1) Ой сьду я. 3) Підтиною. — Підмихайлівці: 1) Ой сьду я. 2) Батога. 3) Підганю — Пасічна: 2) Батішка.
2267. А я сьду на коника, острогами стисну,
Штири милі до милої, за годину свисну. (Кнг.).
2268. А як сьду на коника потисну шпорнами,
Пирибирай, сивий коню, кривими погами. (Перегінсько).
2269. А я коня випуцував, кабат забружений,
Стоїт капраль на ді мною, а я засмучений. (Жур).
Пор више ч. 2174 - 6.

2270. Ой коню мій вороненький, я на тя сїдаю,
Дай, миленька, хустку в руку, най ся повтираю. (Кропив. Н.).
2271. Бувай любко здоровенька, я вже маширую,
Приступи се до коника, най те поцілую. (Григорів, Хотінь).
2272. Та сїв жи я на коника, а шабилька впала :
Ці дилеко файна люпка, шоби ми подала ?
Ни дилеко, ни дилеко, стоїт над водою,
Протираї очінста фустков золотою.
Та ни тою золотою, шо по золотому,
Али тою золотою, шо по чірвоному. (Уста).
2273. Ой дівчино, дівчинонько, жаль ми за тобою,
Я попрошу капітана, возьму тя з собою.
Я попрошу капітана тай пана старшого,
Возьму я тя, білявино, на коника свого. (Кропив Н.).
Пор. вище ч. 2136.
2274. Ой розпука, папи брати, розпука, розпука,
Бо я їду до цісара, з дівчинов розлука.
Плачи отец, плачи мати, плачи вся родина,
Куда ходи, руки ложи молода дівчина.
Подивлю сі на батенька тай на матіоньку,
А як гляну на дівчину: дайти ми радоньку !
Ой дайти ми, люди, раду, бо с коника впаду,
Лисьмі сі дівчинонька ворогам на зраду.
Стрільбо моя набитая, шо с тобов робити ?
Чирис люпку солоденьку прийде сі забити. (Підмих).
2275. а) Ой Господи милосерний, коби то так було,
Аби завтра до полудні райтшулі не було.
Ой райтшулі як не буде, підем на спацирку,
По полудни дві години підем на зицирку.
Ой підемо на зицирку, візицируєи сі,
Як увійдем до касарні, словами вишеи сі. (Тисьме зич.).
2276. б) Тай ніхто так не бідує, як жоньбир бідує,
Ой ци слота, ци погода, а все маширує.
А ніхто так не бідує як жоньбир бідує,
Ідут люди до косьцьола, він коня пуцує.
Ідут люди до косьцьола, ідут з ними діти,
Жоньбир коня віпуцує, іде до візїти. (Костільники).

2277. в) Ой вікто так не бідує, як жовняр бідує,
Руський нарід йде до церкви, він коньки райбує.
Ідут старі, йдут молоді, ідут малі діти,
Жовняр коньки вірайбував, веде до візїти. (Грабовець).
Пор. висше ч. 2158—2162.
2278. А в цісарскім магазинї сьвітїят сї ліхтарні,
Сама дівка приходила до мнї до маштарні. (Михайловичі).
2279. Ой служив я у цісара, пуцував два конї,
При штирнастїм ригіментї а в шестї шкадронї. (Жур).
2280. Ой сяду я на коника, поїду на Веньґри,
Тай попрошу капітана, най ми любку верне. (Голґочі).
2281. Ой червоний мій миленький, червоний, червоний,
Пани си го сподобали тай взяли до коний. (Грабовець).
2282. Ой віддали мого хлопця, віддали, віддали,
Посадили на коника, як відмалювали. (Біла).
Пор. висше ч. 2262.
2283. Ой я взяли миленького на велику зраду,
Дали їму чирвички тай востроги з ваду. (Стр.).
2284. а) Відобрали мого любка та на вояченька,
Та дали єму сивого того кониченька.
Ой сивого, моя донько, сивого, сивого,
Тільки єму доганочки, ще не кованого. (Гвозд).
2285. б) Ой кувала зазуленька, кувала волоська,
Та вже мого миленького віддали до осьька.
Ой віддали миленького та за вояченька,
Якого ж ти, мій миленький, дали кониченька?
Ой сивого, моя мила, сивого, сивого,
Та я хлопец молоденький лиш вдібен до нього. (Пасїчна).
2286. в) Ой кувала зазуленька, кувала волоська,
Нема мого миленького, віддали до осьька.
Ой віддали тай віддали, віддали, віддали,
Нема мого миленького, лиш золотї пави. (Павельче).
2287. А на мому миленькому волосенько руде,
А як сяде на коника, дивуют ся люде.
А як сяде на коника, коник вороненький,
То всі люде завидуют, що то мій миленький. (Біла).

2288. Сеї ночі в опівночі горіх¹⁾ розвивав сі,
 В Станіславі багда грала²⁾, любко вібрав сі.
 Та як же він вібрав сі, з низенька³⁾ вклонив сі⁴⁾,
 На цісарскім кониченьку сльозами умив сі⁵⁾. (М. Яцків).
 Грабовець: 1) Ой берега зашуміла тай дуб. 2) Грає. 3) Низенько.
 4) Склонив сі. 5) Сльозоньками вмив сі.

2289. а) Ой летіла зазуленька, тай кавала¹⁾ куку;
 Подаї, подаї, дівчинонько, на коника руку.
 Ой хиба б я дурна була, розуму не мала,
 Та щоби я на коника руку подавала. (Віла).
 Пасічна: 1) Закувала.
 Пор. Кольберг, III, ст. 13, ч. 40—41

2290. б) Закувала зазуленька, учинила: куку!
 Подаї, подаї, серце мое, на коника руку!
 Рада би я, мій миленький, рада вбі подати,
 Не кавала, не веліла моя стара мати!
 (Гол. II, ст. 412, ч. 485—486).

На що мою руку просиш, коль ся віддаєш?
 Будь счислива тва доріжка, куди погадаєш!
 (Гол. II, ст. 413, ч. 488)

На що й ти ми ручку даєш, уже не вернеш ся,
 Счасливая доріжечка, куди повернеш ся!
 (Гол. II, ст. 413, ч. 489).

2291. Ти мій милий чорнобривий, напиши ми карту,
 Чи ти добре відбувати в Станіславі варту.
 Напишу ти, моя мила, най перейду Відню,
 Віддавай сі за кого хоч, бо я вже не війду.
 Напишу ти, моя мила, най перейду гори,
 Віддавай сі за кого хоч, не прийду ніколи.
 Згадай мене, мій миленький, конє сїдлаючи,
 А я тебе тай згадаю спати лігаючи.
 Згадай мене, мій миленький, хоть раз на дорозі,
 А я тебе тай згадаю сім раз на порозі. (Волосів).

Б. Кавалерія.

2292. а) Ой в Марії чорні очі, в Марії, в Марії,
 Мене взяли тай приймили до кавалерії.
 Мене взяли тай приймили до кавалерії,
 Зрана коня випущую, в вечер до Марії. (Хотїнь).

2293. б) А як мене відобрали до кавалерії,
А я коня випуцував, пішов до Марії. (Пісочна).
2294. в) А я хлопець молоденький¹⁾ від кавалерії,
Ой сідаю²⁾ на коника, їду до Марії. (Віла).
Лушавиця Н.: 1) Ой то я си фаний хлопець. 2) А я седу.
2295. г) Ой що мені біда вдіє при кавалерії?
Коника си¹⁾ випуцую, а сам до Марії.
Ой піду я до Марійки: Марійко, Марійко,
Ой то мені упадає через тебе гірко. (Волосів).
Грабовець: 1) А я конє.
2296. д) Ей що мені біда вдіє при кавалерії?
Я си коня випуцую, сам їду до Марії.
Я си коня висідлаю, сам на него седу,
Таки моя дівчинька, як се напоседу. (Іванівка).
2297. е) А шож мнї біда вдіє при кавалерії?
Коника си випуцую, я їду до Марії.
А шож мені біда вдіє, я буду служити,
Даст ми цісар кониченька, буду сьм вовити. (Костільники).
Пор. вище ч. 2252.

В. Улани.

2298. Ой¹⁾ що мені біда вдіє, як²⁾ буду уланом?
Коника си випуцую, а сам буду паном. (Волосів, Костільники).
Устє н. Ч.: 1) Ай. 2) Що. 3) А я конє.
2299. Ой пристану до вуланів, пристану, пристау,
Тай червоні пантальони дістану, дістану.
Тай червоні пантальони, тай сиву вуланку,
Де поїду на квартиру, там маю коханку. (Вовків).
2300. А як мене ни віддадут, то я сам пристану,
То я таки чирвону ю шапчену дістану. (Люб.).
2301. а) Ой нима то жоньчочка, як над уланочка,
Сидит собі ни конику, чирвона шапочка. (Підмх.).
2302. б) Ой нима то жовняронька¹⁾ понат²⁾ уланочка,
Коло боку шабеліна³⁾, червона шапочка. (Сгр.).
Жураки: 3) Улан седи на коника — Коцан: 1) По жовняра.
2) Тай по. 3) А шабельна коло боку.
2303. Ой кувала зазуленька у садї на лицї,
А я того любка люблю, що в червонїй шьпиці. (Хогїнь).

2304. Таньцювали улани, мали вони чакл,
І червоної вилогл, офіцлри такл. (Іванівцл).
2305. Ой ніхто так не гуляє як тотл улани,
Бо внл собл повішають шабелькл на сцянл. (Лукашцл Н.).
2306. а) Ой то¹⁾ я сл полюблла улана²⁾, улана,
Ой ніхто мн³⁾ мн оборонлт, нл тато, нл мама. (Врб.).
Блза: 1) Як. 2) Жовнлра. 3) Ніхто менл.
2307. б) Уланам сл полюблла, за улана плду,
Бо в улана свлвл конлк, сяду, таї поїду.
Ой уланец, моя мамко, уланец, уланец,
Коня пропвл, шаблю згубвл, нема нлц, нема нлц.
Ой я собл полюблла улана, улана,
Нлхто менл не сперечлт, нл тато, нл мама.
Тато менл не сперечлт, бо тата не шаю,
Мама менл не сперечлт, дуже добре знаю. (Тлсьменлч.).
2308. Ой віддалл Іваночка таї за уланочка,
Нлхто за нлм не заплаче, тллько коханочка. (Блза).
2309. Ой за млном¹⁾ пшлнлченька, за млном, за млном,
Влплакала длвчлненька очл за вуланом. (О. Коцан).
1) Правдоподлбно повинно бутл: Ланом.
2310. Уже влкна поблллл, уже блллий день, день,
А улани шабелькамл плд гранлцю брень, брень. (Луб.).
2311. Банда грає, банда грає, войско машлрує,
А молада длвчлненька рукл валамує.
Заломлла єдну, єдну, заломлла обл:
Ой жлбл я, вуланчлку, не знала о тобл. (Млхаловчл).
2312. Тл молада, длвчлненько, прлстань, прлстань до нас,
Бо вулани флвлнл хлопцл, червлнл по пояс. (Млхаловчл).
2313. Кажут лудл, що я вулан, що сє гонорую,
Нехай мене звлдтам вернут, я сє не слую. (Блшкл).
2314. Ой був же я прл вуланах, стояв см у Львовл,
Прл члтвертлм рлглменьтл, в члтвертл шкадронл. (Врб.).
2315. Ой улани, уланочкл, що будєм роблтл?
Скоро цлсар порозпускавл, будєм ся жєнлтл. (Плдберєжє).

Г. Гусари. Гренадіри. Піоніри.

2316. Ей я гусар молодий гусарочку люблю,
Ей я свої гусарочці чиривички купю.
Купю я ї чиривички з жовтими пришвами.
Най ни ходит по морозі білими ніжками. (Жур).
2317. А я гусар молодий¹⁾ мижі гусарами,
Басанкуям тиритети, я поїду з вами.
А гусарі, комісарі, добрі коні майти,
А я з вами повандрую, їдного ми дайти. (Жур).
Коцан: 1) А я хлопец молоденький.
2318. Та ни одна мамка плачи та ни одна тужит,
Ни одної мамки синок у гусарий служит. (Ясєвів Гор.).
2319. Зайшло сонце за віконце, місяць за квартиру,
Та де ти се забавлєш, любий гранатиру? (Григорів).
Пор. Кол. ст. 133, ч. 1601.
2320. Чомуж ти мя, мамцю моя, тогди не збудила,
Коли перша кушпанія з села виходила?
Ой я тебе, дитинко ма, тому не збудила,
Полюбилас гранадира, була бис тужила.
Ой Дидівска полонина, Дидівска, Дидівска,
Взяли мого милейкого в жовніри до війска. (Боберка).
2321. Ой ми хлопці молодії, самі пігунери,
Маскалеви до полудні фестунок розбили. (Волосів).

Д. Каноніри.

2322. Ой їхали канонери, аж сі мости гнули,
А дівчата Бога просят, щоб сі повернули. (Вовків).
2323. Ой їхали канонєри з гори на долину,
Тай вступили до дівчини на мід, на калину. (Вовків).
2324. Ой як мене вирбували, свий муьдїр дали,
Посадили на коника, сьвітами загнали.
Ой як мене вирбували в неділю раненько,
Ходит дівча під касарнев, плаче жалібнєнько.
Ой як мене вирбували в міські на риночку,
Штири рази відливали мою головочку.
Штири рази відливали, а петий зачели,
Тоди мене молодого за жовніра взели.

Ой взели ми за жовніра та за каноніра,
 Казали ми цуцувати конника воїра.
 А я коня випуцував, на місци поставив,
 Перун вдарив, коня забив, а мене зіставив. (Жовтавці).

Е. Інфантерія.

2325. Ой як мене відобрали тай до фантерії,
 Заплакали дівчатонька великі й малії. (Григорів).
2326. а) Мого любка¹⁾ відобрали із²⁾ першої кляси,
 Дали йому³⁾ синій кафтан⁴⁾, червоні кутаси. (Хотінь).
 Пісочна: 1) Ой як мене. 2) Я в. 3) Мийї. 4) Кабат.
 Пор. вище ч. 2114.
2327. б) А як мене відобрали із першої кляси,
 Дали мені синій кабат, червоні кутаси.
 Синій кабат, синій кабат, червоні вилоги,
 Ой ни знаєш, стара мати, як то болят ноги.
 Ой болят мі руки, ноги, болят мі, болят мі,
 Кличут мене до Самбора, дівчино, порадь мі. (Михайловичі).
2328. Як я собі полюбила жовняра піхоту,
 Ані мама не зборонит, бо маю охоту. (Григорів).
2329. Не бійте сі, фантирісті, улана на поли,
 Як патрони вистрільвиш, байнетом го сколиш. (Михайловичі).
2330. Ой ти курко чубатенька, позич мені чубка,
 Фантирісті-розирвісті не боят сі Турка. (Михайловичі).
2331. Ой ніхто так не бідує, як тая резерва¹⁾,
 Ще не зробив форвиц-байген²⁾, штанка³⁾ се роздерла. (Бишки).
 КостУльницьки: 1) Резерва. 2) А як зробит шіндер-міндер. 3) Штана.
2332. А як менене відобрали до тої резерви,
 То так мені¹⁾ д..у збили, аж штани²⁾ подерли! (Пісочна).
 Вороблевичі: 1) Так ми були. 2) Сподія.

Ж. Ріжні роди оружя.

2333. а) Тебе взяли до вуланів, мене до піхоти,
 А хто буде додавати дівчатам охоти? (Михайловичі).
2334. б) Наносили бузьки сіна, на тім сіні сіли,
 Ой віддали миленького, як ся напасіли.
 Наносили бузьки сіна, того дрібненького,
 Ой віддали до уланів мого миленького.
 Мене дали до уланів, тебе до піхоти,
 А хтож буде додавати дівчатам охоти? (Біла).

2335. Ой швіцуют канонери, швіцуют вулани,
І') швіцує піхотонька²⁾ своїми ногами. (Вовків).
Іванівна: 1) Тай. 2) Фантерія.
2336. а) Ой вулани коні мають, драґони косиці,
Фантерісти, резервісти дівки-молодиці. (Михайловичі).
2337. б) Канонери шіци мають, улани косиці,
Фантерісти, резервісти дівки-молодиці. (Жураки).
2338. А жоніри, каноніри вострогами брєнчут,
Фантерія машіруї, аж каміні єнчут. (Ожонла).
2339. Ой улани, канонери, самі ґранатери,
Мід, горівку попивають, стоять на квартири. (Волосів).
2340. А вулани і драґони¹⁾, то²⁾ їдної масти,
А вулани у цісара³⁾, а драґони¹⁾ красти. (Пісочна).
Уста н. Ч. і Костільники: 1) Канонери. 2) Нн. 3) За дівками. —
Вербіж: 1) Канонери. 3) За дівками.
2341. Ой гуляли гусарчики, гуляли драґони,
Тай ваймили файну любку до свої шкадрони. (Григорів).
2342. Ой¹⁾ гуляли канонери²⁾, гуляли, гуляли³⁾,
А як прийшли фантерісти⁴⁾, всіх порозганяли. (Мечищів).
Пісочна: 1) А. 3) Вулани. 3) Два лядвери. — Вербіж: 2) Гуляла
фантерія. 3) Вулани. 4) Над'їхали канонери.
2343. а) Ой що мені біда вдіє при інфантерії,
Я камаші віпуцую, сам йду до Марії. (М. Яцків).
Пор. вище ч. 2293.
2344. б) Ой щож мені біда вдіє при тій фантерії?
А я мундур віпуцую, а сам до Марії.
Ой щож мені біда вдіє при тії драґоньці?
А я коня віпуцую, а сам до Явдоньці. (Біла).

9. К а р а б і н.

2345. а) Ой мамую, мамунцу¹⁾, а я ваш²⁾ синочок,
Ой ви³⁾ мене годували⁴⁾ під карабіночок. (Губичі).
Михайловичі: 1) Мати моя старенькая. 2) Твій. 3) Ти. 4) Году-
вала. — Григорів: 4) Мене ввали тай приймили. — Нагуєвичі: 3) То
ви. 4) Виховали.
Пор. Кол. ст. 253, ч. 2389. — Саламон, ст. 64, ч. 2.

2346. б) Мати моя старенька¹⁾, а я²⁾ твій синочок,
Ой заплачеш, як ня возьмут³⁾ під карабіночок. (Біла).
Перегінсько: 1) Рідненська. 2) Та я-ж. 3) На щож ти мі породила.
2347. а) По під тоти сніг горі¹⁾ мальовані хрести,
Туда будем з²⁾ товаришом³⁾ карабінок⁴⁾ нести. (Жураки).
Грабовець: 1) Попід гору високою. 2) Ой підемо. 3) Пане брате.
4) Карабінъ.
Пор. Гол. IV, ст. 452, ч. 66. — Купчанко, ст. 572, ч. 338.
2348. б) Ой не видко того села, ані тії¹⁾ хрести,
Куда назм²⁾, паце брате, карабіни нести³⁾. (Іванівка).
Підмихайлівці: 1) Тільки видко. 2) Ой кудя ми. 3) Несли. —
Жукив: 1) Іно білі. 2) Будим.
Пор. Гол. II, ст. 302, ч. 307.
2349. а) На щож мині жити сь¹⁾, на щож мині долі,
Коли²⁾ мині в Биржинах³⁾ карабін на столі. (Жур).
Волчанів: 1) Журитя сь. 2) Стоїт. 3) У Самборі. — Пісочна:
3) Пиримши. — Вовчинець: 3) Ё у мене у касарни.
Пор. Мат. V, ст. 113, ч. 16. — Саламон, ст. 64, ч. 1.
2350. б) Ти си, брати, жениш, жениш, а я ни гадаю,
Та на свої головоцьці біди ни зазнаю.
На шо мині жити си, на шо мині долі,
Та стоїт ни я в Самборі карабін на столі. (Усте н. Ч.).
2351. в) Гадав-сьи си оженити, на шо мині долі,
Кісаричок, кісаричок, карабін на столі.
А карабін тай на столі, а шабля на клинку,
Казав мині старий жовнір: шкодаж тебе, синку.
На щож мене шкодувати, коли мине взето,
Коли мої кучирики ножичками втето.
Богдай тота дівчиночка добру долю мала,
Кучирики розчисала, тай поцудувала.
Проси Бога, дівчиночко, шо бих прішов з віска,
Аби тобі на суботу розчисана кіска.
У суботу розчисана, в неділю покрита,
В понедівнок до схід сонця дівчина завита. (Підзахарч).
Пор. висше ч. 2079.
2352. Та я ходив, та я ходив, та я находив сь,
Мої сьни поганьют, я ще ни жинив сь.
Мої сьни поганьют, бирут сь косити,
А я хлопц молодий карабін носити. (Жур):

2353. А ти дубе мучеривий, без пліт похилив се,
Упав ем се на негідну, молодий вженив се.
Та маю се женитоньки, негідницю брата,
Волю взети гвер на плечі тай маширувати. (Пужники).
Пор. висше ч. 2224.
2354. Ой жениш ся, пане брате, береш білявочку,
А я беру гвер на плечі та йду на війночку. (Волцнів).
2355. А¹⁾ я хлопец молоденький не доріс, не доріс,
А зі Львова до Кракова²⁾ карабін не³⁾ доніс. (Григорів).
Жураки: 1) Ой. 2) Відай би я до цісаря. — Кульчиці: 2) Від
Самбора до Львова. 3) Карабінец.
2356. А я хлопец молодейкий доросту, доросту,
Я цісарским карабіном положу до мосту. (Кульчиці).
2357. Карабіне, карабіне та карабиночку,
Коби тебе положити¹⁾ хоть на годивойку. (Воберна).
Кульчиці: 1) Пустя мене до домоньку.
2358. Карабіне, карабіне, тай карабиноньку¹⁾,
Через тебе, карабіне, втратив²⁾ дівчиноньку³⁾. (Хотів).
Григорів: 1) Карабиночку. 2) Стратив. 3) Дівчиночку.
2359. Карабіне, карабіне тай карабиночку,
Як би ти тебе не носив, нав би я жіночку. (Віла).
2360. Ой не вмілас, дівчинонько, Божейка просити,
Шо я пішов цісареви карабін носити. (Батятичі).
2361. А як мене відобрали та ми дали¹⁾ гвер, гвер,
А я ни знав, що ва біда²⁾, та в болото³⁾ вер, вер. (Михайловичі).
Лукавця Н.: 1) Дали мені. 2) А я прийшов на квартиру. 3) Тай
до землі.
2362. Як ми дали гвер на плечі, як тотя машина,
Вісімнаціт фунтів важит, нещасна година. (Волцнів).
2363. Карабіни, карабіни, який ти тяженький,
Я до тебе, карабіни, хлопця молоденький. (Кнг.).
2364. а) Ой я мислив, що підросту¹⁾ і буду косити,
Мене взели тай віддали карабін носити. (Осоля).
Камінка Стр.: 1) Виросту.
2365. б) А я гадав, пане брате, що піду косити,
Прийшла карта від цісара карабін носити. (Голгоці).

2366. в) Ой я гадав, що сі віспю, та піду косити,
Завезали назад руки карабін носити.
Карабіне, карабіне, п.... ті в душу,
А я хлопець молоденький носити ті мушу.
Карабіне, карабіне, ой карабіночку,
Коби тебе не носити хоть одну димночку!
А я хлопець молоденький, доросту, доросту,
Як уріжу карабіном до мосту, до мосту. (Жураки).
Пор. Саламон, ст. 67, ч. 18.
2367. г) Пішов би я, моя мати, в косою косити,
Дали мені молодому карабін носити.
Бодай тії карабіни в огні погоріли,
Щоби мене молодого плечі не боліли. (Ж. Павлі, ст. 169).
2368. д) Накосили бузьки сіна, отави, отави,
Наважили ворожейки тай мене віддали.
А я казав, же ся висплю тай піду косити :
Мене взяли тай віддали карабін носити. (Вульва Гамулець).
2369. е) Ой я гадав, що сі висплю тай піду косити,
Ізвезали руки-ноги, карабін носити.
Ой я гадав, що сі висплю тай займу волоньки,
А я займив дрібні слъови аж до Муравоньки. (Лулавниця Н.).
2370. ж) Та я гадав, що сі вісплю, тай піду косити,
Завезали бідні ручки, карабін носити.
Карабіне, карабіне, який ти тіженький,
Не доношу ті на собі, хлопець молоденький!
А на тім то карабіні зелізечка много,
Не доношу го на собі, дівчино небого. (М. Яцків).
2371. Пан карабін за плечима, гальва над вочима :
Через браму заглядає молода дівчина. (Іванівка).
2372. А в цісарскім карабіні саме зелізечко,
Буде плечі обідати біле рєшнєчко. (Григорів).
2373. Деревенний карабінець, мальоване ложе,
Іди спробуй, поноси, гільтаю нїбоже. (Григорів).
2374. А в цісарскім карабіні мальована люфа,
А хто її не пуцує, крутят го за вуха. (О. Коцал).
2375. Ой підемо, пане брате, куда річка течи,
Та принесем карабіни на біленькім плечи. (Губичі).

2376. а) Карабіне, карабіне, триста¹⁾ твою душу,
Я на тебе ни робив²⁾, а³⁾ носити⁴⁾ мушу. (Соколи).
Вулька Гамулець: 1) Триста. 2) Матазини погоріли. 4) Носити
тя. — Бульчиді: 2) Я на тебе не присягав. 4) Носити тя.
Пор. Купчанко. ст. 572—3, ч. 338.
2377. б) Карабіне, карабіне, сто соть¹⁾ твою душу,
Яка нічка темненькая, носити тя мушу. (Голгочі).
Волцнів: 1) А вроть.
2378. в) Тай Самбори, Самбороньку, бодай-с завалив си,
Чірна теби, Самбороньку, я біди позбив си.
Тай Самбори, Самбороньку ...ко ті в душу,
Сім рік сми си від ке ховав, носити кі мушу.
Сім рік їм си від ке ховав теми облогами,
Ни міг їм си віховати прийд ворогами. (Уста н. Ч).
Пор. Саламон, ст. 64, ч. 1.
2379. г) Ой підемо с товаришем я в гори, я в гори,
Та вінесем молодичім шовку на забори.
Та як будут молодичі в заборах ходити,
А ми підем до цісарє карабін носити.
Карабіне, карабіне, ой карабіночку,
Коби тебе не носити хоть сесу зимочку.
Карабіне залісецкый, сто сот твою душу,
А я хлопец молоденькый носити ті мушу. (Чорговець).
2380. а) Бодай тії¹⁾ карабіни на смерть²⁾ погоріли,
Тоби³⁾ мене мої плечі⁴⁾ від них⁵⁾ не боліли. (Руда Сімецька).
Ожомля: 2) В пещу. 3) Щоби. 4) Молодого. 5) Плечі — Іванівці:
1) Карабіни. 2) Бодай. 3) Щоби. 4) Молодого. 5) Плечі. — Григорів:
1) Бодай тоти. 2) На вогни згоріли. 3—5 = Іванівці. — Пісочна:
2) В Стрию. 3) Жмби. 4) Молодого. 5) Плеч..
Пор. Гол. IV, ст. 445, ч. 10 і ст. 452, ч. 66, — Саламон,
ст. 67, ч. 21.
2381. б) Карабіни, карабіни, бодай ви горіли,
Бодай мене молодого плечі не боліли.
Карабіни, карабіни, сто соть вашу маму,
А як я вас не покину, то вас кину в яму. (Іванівка)
2382. Аби тоті карабіни в печах погоріли,
Най би мені молодому так руки не мліли. (Волцнів).
2383. Коби Самбір запалити, би ївери тріщали,
Чей би мого милейкого до дому пущали. (Боберка).

2384. Погоріли карабіни, погоріли стайні,
Погоріли сині коні молоді пані. (Ожонля).
2385. Ти Олекса, я Олекса, обасмо Олекси,
Поскидаймо карабіни тай буде нам лекше. (Грабовець).

10. Урльоппники.

2386. Та як я си нагадаю, як я був при воську,
То я не раз поцюлював дівчину волоську. (Пасічна).
2387. А я хлопец молоденький без вусів, без вусів,
Мене ввели тай прийняли, я служити мусів. (Григорів, Хотінь).
2388. Ой я служив у цісарі, червоні паролі,
В штирнайцьїтїм реїментї, в третїм батальонї. (Лукавица Н.).
2389. Ой служив я рік у хлопа, а два роки в пана,
А три роки я в цісара, що ми за догана? (Жур).
Пор. више ч. 2067.
2390. Ой служив я у цісаря, тепер буду в пана,
Зачекай ми до осени, дівчино кохана. (Печенїши).
2391. Ой служив я у цісара¹⁾ три літа, три літа,
Нїчоґом си ни заслужив²⁾, йном³⁾ пробачив⁴⁾ сьвіта. (Жур).
Хотінь: 1) Цісарєви. 2) Дослужив. 3) Лиш. 4) Прогланув. —
Іванівка = Хотінь.
2392. А я служив у цісаря¹⁾, заслужив ем²⁾ ласку:
Через плечі ремїнь білий, а на чолї бляшку. (Кропив. Н.).
Михайловичі: 1) Цісаря. 2) Тай заслужив.
Пор. више ч. 2078 і 2103—4.
2393. Бодай лани панували, здоровелькі били,
Що ми мого миленького до дому пустили. (Кропив. Н.).
2394. А я в виру воду беру, коромисло гне сє,
Ой не люби урльоппника, нехай варїже сє. (Голсочі).
2395. Ой знала ти, дівчинонько, що я жовїронько,
Було собі вибирати, котро парубойко.
Ой знала ти, дівчинонько, що я вурльоппічок,
Не тра було ходитоньки²⁾ спати на засїчок³⁾. (Батягичі).
О. Коцан: 1) Ти видїла. 2) Було зо мнов не лагати. 3) Засїчок.

2396. Ти виділа дівчинонько, що я урльоппічок,
 Було спати ни лігати на білий припічок.
 Було спати ни лігати, мине ни вбіймати,
 Ти виділа, що я жовняр, піду воювати.
 Ти виділа, що я жовняр, що я ни гімайний,
 Було мине ни любити, коли я ни файний. (Кнг.).

11. Дівчата про вояків.

2397. Рутко моя зелененька, тобов ся замаю,
 Мій ся милнй реклянув, а я го чекаю. (Таурів).
2398. Казали ни вороженьки, казали ни люде,
 Та що в мого миленького добрий жовняр буде. (О. Коцан).
2399. Ой у мого миленького¹⁾ вишивані дуди,
 Ой то в мого миленького файний²⁾ жовнір булн. (Хотінь).
 Липиця Гор.: 1) Вишиті рукави. 2) Добрий.
2400. а) Вишила я сорочечку, ни вишила ковнір,
 З мого любка нема газди, лише добрий жовнір. (Чорні Ослави).
2401. б) Ой сиділа на порозі, стебнувала конер,
 Ой то в мого миленького буде файний жонер. (Дусавів).
2402. в) Ой шила я сороченьку¹⁾, вишивала коннер,
 Ой із²⁾ мого миленького буде файний жоннер. (Дрогобич).
 Вовків: 1) Ой сиділа на порозі 2) А то в.
2403. Посію я у городі жита яренького,
 Кажут люди, добрий жовняр буде з миленького. (Липиця Гор.).
2404. а) В Коломиї загриміло, в Городенці трісло,
 Я вже мого миленького посадили в крісло. (Топорівці).
2405. б) Ой в Корничи загриміло, а в Ценеві трісло,
 Та вже мого миленького посадили в крісло.
 Як же його посадили, білу барву дали,
 Кучерики попідстригли та ще й розчесали. (Березів)
2406. в) В Станіславі загриміло, а у Львові трісло,
 Уже мого миленького посадили в крісло.
 Посадили, посадили, тай зачили стричи,
 Файна любка забігає, до дому го кличи.

Ой не піду, файна любко, не піду, не піду,
Упав сніжок на обліжок, та нароблю сліду.
Упав сніжок на обліжок, вчинив се водою,
Чи тужиш ти так за мною, як я за тобою? (Велеснів).

2407. г) Та як собі засьпіваю в зелені дубині,
Піди голос по під колос аж до Коломиї.
В Коломиї загришило, в Калашківцях трісло,
Та вже мого миленького посадили в крісло.
Посадили, посадили, кучірики втели,
Та вже мого миленького водицев відльили. (Орелець).

2408. Нанесли бузьки сїна, на тїм сїпі сїли,
Ой віддали миленького, як ся наносїли. (Івачів).
Пор. више ч. 2334.

2409. Насїли се комісарі, насїли се пани,
Та возили миленького, доки не віддали.
Посадили миленького на крісельце стричи,
А мені се причуває, що він мене кличи. (Голгочі).

2410. Не маю я родиночки, лиш єдного брата,
Ой як пани наважили, везли за вояка. (Кунин).

2411. Ой згорїла стирта сїна самого дрібного,
Ой віддали за жовняра хлопця молодого. (Глядки).

2412. А в Калуши на ратуши гуси теґотали,
То ся мому милейкому пани владували. (Волосянка).

2413. Ей Тирнопіль, пане брате, Тирнопіль зелений,
Як погляну на милого — милий вострижений. (Іванівка).

2414. Ой на горі жито, жито, на долі колосї,
А то мому милейкому вобтели волосї. (Ожомля).

2415. Ой не видко Коломиї, лишень видко сїни,
То там мого миленького кучері посїли.
(Гол. II, ст. 302, ч. 306).
Пор. Гол. IV, ст. 446, ч. 10. — Саламон. ст. 65 ч. 6.

2416. Ой у Стрию¹⁾ на затїлю²⁾ яблука³⁾ запахли,
Ой там⁴⁾ мому миленькому⁵⁾ кучері потахли. (Войничів).

Тустань: 1) Станїславі. 2) На дїдївці. 3) Яблучка. 4) Тамка.
5) Мого миленького. — Черче: 1) Ой у Львові. 2) В крайнім домі.
3) Там ябка. 5) Мого миленького.

2417. Вийду жи я на улицю, стану на ячмени,
Іде милий в Гусятна, кучері в кишени.
Ай деж твої, мій миленький, кучері се діли?
В крайнім домі в Гусятні вікном вилетіли. (Іванівці).
2418. а) Бодай ти сі, Станіслави, завалив, завалив,
То ти мого миленького кучириків збавив. (Чорні Ослави).
2419. б) Ой бодай сі той Станіслав завалив, завалив,
Не одному жовнярови¹⁾ кучерики²⁾ збавив. (М. Яцків).
Жураки: 1) Не одного легішка. 2) Кучериків.
2420. Подивлю сі на Станіслав, Станіслав білений;
Подивлю сі на милого, а він обстрижений. (Грабовець).
2421. Ой я в мого миленького кучерикки були,
Тільки йому попри гору ножички шарули. (Сгр.).
2422. Не диви ся, дівчиночко, на кучирі дрібні,
Бо вже тії кучерикки написали до Відні. (Григорів).
2423. Подивлю сі сюди, туди, всюди веселенько,
Подивлю сі на Станіслав, виліває серденько. (Пасічна).
2424. Ой віддали мого хлопця, віддали, віддали,
Коби були кучерикки до дому прислали. (Віла).
2425. Бодай тії гусятинські ножиці зломилі,
Тай що мому миленькому кучирі обтели.
А я стала молоденька, пішла по ланочку,
Позбирала кучерикки в едвабну хусточку. (Постолівка).
2426. Ой ходила дівчинонька у місті по ринку,
Позбирала кучерикки в шовкову хустинку.
Та як она вибирала, ревно заплакала:
Кучерикки мої любі, вірном вас кохала. (Хотів).
2427. Де твої си, мій миленький, кучерикки діли?
В Рогатині в крайнім домі у грубі згоріли. (Тустань).
2428. Де твої сі, мій миленький, кучері поділи?
В Бережках по під мури ворони поїли. (Черче).
2429. Ой до Відня доріжейка, до Відня, до Відня,
За милого кучерями голова болит ня. (Боберка).
2430. Ой прийшли Іваночка тай за жовнярочка,
Заплакала чорні очка любя дівчиночка. (Григорів).

2431. Ой плакала дівчинонька, ой плакала, шліла,
Що віддали, записали, її каваліра. (Камінна С.).
2432. Жебим знала, парубочку, що ти мій суджений,
То я бим ті розчесала, хоть ти обстрижений. (Дрогобич).
Пор. Кол. ст. 254, ч. 2441.
2433. А ти казав, що ні возьмиш, я тобі ни вйиру,
Бо по теби карта прийде, молодий жовнйру.
А по теби карта прийди, я ті ни заступю,
Тільки гроший я ни маю та ті ни выкупю. (Врб.).
2434. Який явір зелененький від сонця рознав ся,
Який хлопец молоденький на жовніра здав ся. (Кульчаці).
2435. Який ячмнь молоденький та по стерни зійшов,
Який хлопец молоденький на жовніра вйшов. (Кульчаці).
2436. Подивлю сі на Станіслав, а Станіслав довгий,
Подивлю сі на милого, а з милого жовнір. (Жураки).
2437. Ой добрий я розум маю таї добру натуру,
Въили любка за жовняра, а я съи не журу. (Врб.).
2438. Стоїт явір над водою, таї розколисав ся,
Пішов милий до Самбора, на жовніра здав ся.
На жовніра, на жовніра, та на жовнірейка,
Не так за ним мати тужит, як я молодейка. (Мшанець. 3.).
2439. Ой всі хлопці в браку були, жадного не взяли,
Ой по мому миленькому кучарки втяли.
Кучарки втяли, втяли, в мундурец го вбрали,
Посадили на коника, як намалювали.
Посадили на коника, вивели на ганок:
Подиви ся, дівчинонько, який з мене панок. (Дусанів).
Пор. више ч. 2132—3 і 2262—3.
2440. Ой косили бузьки сіно, в копиці складали,
Ой гонили миленького, поки не віддали. (Голгочі).
2441. Ни жури съи, парубочку, ци найиш сорочку,
Ой у Стрию на затплю висит на кілочку. (Жур).
2442. У середу¹⁾ не робити, бо в середу²⁾ съвято,
Бо в середу²⁾ миленького на жовняра взято. (О. Коцан).
Мшанець: 1) А в суботу. 2) В суботу.

2443. Ой пішлаб я до коршюньки, та ми заказано,
 Бо віддали мого любка у вівторок рано.
 Не піду я до коршюньки, шкода мого труду,
 Бо мій любко не тапцює, тай я вже не буду. (Тустань).
2444. Ой піду я та на данец, седу собі з краю,
 Ой всі дівки з миленькими, лишень я не маю.
 Усі дівки з миленькими, усі пют, гуляють,
 Лишень мого миленького слози обливають.
 Усі дівки з миленькими гуляють, данцюють,
 Лишень мого миленького капралі муштрують. (Стецева).
2445. Ти дівчино чорнобрива, перепеличенько,
 Ой не вважай на жоввіра й на його личенько.
 Бо в жоввіра таке личко, як рожа зацвила,
 А він всяди тай поїди, ти будиш тужила. (Нивці).
2446. Там на горі на високі вовес колисав ся,
 Там мій милий чорнобривий на жоюра вдав ся. (Іванівці).
2447. Ой віддали миленького, віддали, віддали,
 Лишила сі кресанина тай золоті пави. (Волосів).
 Пор. вище ч. 2286.
2448. Взяли мого миленького тай му дати сподні,
 Кому ж я дам писаночку в сьвята Виликодні? (Іванівці).
2449. Ой купи ми, мій миленький, червоненьку стончку,
 Ой щоби я не тужила, як будеш при войску. (Хотів).
2450. Зашуміла, загуділа зелена ліщина,
 Заплакала за жовняром молода дівчина. (Ситіхів).
2451. Ой як мені не плакати, самі слози ллють ся,
 Взяли любка на жовняра, а з мене сьміють ся. (Войнилів).
2452. а) Ой волоська орішниця¹⁾, волоська, волоська,
 Нема мого милейкого²⁾, поїхав³⁾ до васька. (Мшанець).
 Іванівці: 1) Капустиця. 2) Одного я любка мала. 3) Тай пішов.
 Пор. Кол. ст. 256, ч. 2485.
2453. б) Ой волоска капустице, волоска, волоска,
 Ни вилики закохане, тай взели до войска.
 Ой волоска капустице, я те підрубаю,
 Служи, служи жовняроньку, я те зачкаю. (Іванівці).
 Пор. вище ч. 2284—6.

2454. Ой зацвила колопенька тай сі розцвітає,
Відобрали мого любка, тай сі не вертає. (Гвоздь)
Пор. Кол. ст. 255, ч. 2485.
2455. Ой кувала зазуленька, кувала, кувала,
Викувала миленького аж до Станіслава. (Григорів).
2456. Уже мов солодетко понаширувало,
Коби було на дорогу хоть поцілювало. (Угринів Дол.).
2457. Ой ни видко того села, лишень видко дубе,
Дес там мов пробуває сивеньке голубе.
Ой ни видко того села, лиш видко тополі,
Дес там мов пробуває сивеньке соколе.
Ой вже мов соколетко понаширувало,
Кобим була на дорогу хоть поцілювала. (Орелець).
2458. Коли мого милейкого до восьька волали,
Тогди мене молодейку водов обливали. (Мшанець).
2459. На городі подолян, зацвив по німецки,
Там десь мов закоханє ходит по шляхецки.
На городі подолян зацвив по венґерски,
Там десь мов закоханє ходит по жовнерски. (Біла).
2460. Я гадала, що машина, то колія їди,
Я гадала, що мій милий до войска ни піди. (Іванівці).
2461. Бодай жи сі машиньонька тота поколола,
Она мого миленького відвезла до Львова. (Загвізде).
2462. Ой кувала¹⁾ зазуленька над маком²⁾, над маком,
Ой десь мов закоханє³⁾ в Самборі войком. (Вовків).
Вільки Мазовецькі; 1) Закувала. 2) В городі. 3) Нема мого
миленького. 4) Ві Львові.
Пор. Саламон, ст. 65, ч. 6.
2463. Чи я така нещаслива, чи ви мамуненько,
Котрого я хлоці люблю, то все жовняренько. (Вовків).
2464. Відобрали миленького та за жовнірєцька,
Ніхто за ним не заплаче, лиш я молоденька. (Кропив. Н.).
2465. Ой добрали миленького та за жовнярєцька,
Ніхто на ся не спитає: що робиш, миленька? (Кропив. Н.).
2466. Ой поїд той ліс великий ходит баран дикий,
Взяли Гриця на жовняра, жаль мені великий.
(Гол. IV, ст. 460, ч. 52).

2467. а) Ой прийшли Іваночка та за жовнярочка,
Заплакала чорні очі люба дівчиночка. (Хотінь).
Пор. Гол. IV, ст. 478, ч. 216.
2468. б) Ой прийшли Іваночка¹⁾ таї за жовніронька²⁾,
Не заплаче³⁾ отец, мати, але⁴⁾ дівчинька⁵⁾.
Не заплаче отец, мати⁶⁾, що го породила,
Лиш заплаче дівчинька⁷⁾, що го полюбила. (Хотінь).
Камінга Стр.: 1) Ой віддали парубочка. 2) Жовнярочка. 3) Ой не плаче. 4) Тільки. 5) Дівчиночка. — Голочі: 1) Ой як везли Іваночка. 2) Жовнярочка. 3) Не так плаче. 4) Та як. 5) Дівчиночка. 6) Отець плаче, мати плаче. 7) А дівчина чорнобрива.
2469. в) Ненько моя старенькая, жура нїї си везла,
Записали за жовніра, кого я любила.
Записали за жовніра, таї за жовнірочка,
Не так за ним ненька плаче, як я дівчиночка.
Не так за ним ненька плаче, що го породила,
Як я плачу дівчиночка, шом вірне любила. (Видинів).
2470. г) Ой остригли парубочка таї за жовнярочка,
Не так плаче отец, мати, як та Вірмяночка.
Не так плаче отец, мати, що го породила,
Та як тая Вірмяночка, що го полюбила. (Красне).
2471. Ой згоріла стирта сіна, друга догаряє,
Ваяли хлопці за жовніра, дівчина вилїває. (Волцїв).
2472. А тепер я, а тепер я признати сі мушу,
Полюбила жовніронька цілим серцем, душов. (Волцаїв),
2473. а) Ци ви¹⁾, пани, подуріли, ци ви²⁾ сі попили,
Що ви³⁾ мого миленького на жовняра⁴⁾ взяли? (Пасічна, Граб.).
Викторів: 1) Ой чи. 2) Вни. 3) За рекрута.
2474. б) Чи¹⁾ ви, нани, подуріли, чи¹⁾ ви ся попили,
Що ви²⁾ мого миленького за жомяра³⁾ везли?
Ми не пили горілоньки, но⁴⁾ мід солоденький,
Ми не знали, дівчинько, що то твій миленький. (Дусанів).
Іванівці: 1) Ци. 2) На що. 3) До жовнярів. 4) Лиш.
2475. в) Ой підуж я до Бережан, куплю атраменту,
Таї напишу білу карту аж до реґементу:
Ци ви пани зварювали, ци ви ся попили,
Що ви мого миленького, на жовняра везли?
Ми нічого не видали, лиш мід солоденький,
Ми не знали, дівчинько, що то твій миленький. (О. Коцан).

2476. Широкий лист на калині, широкий тай довгий,
Ци я така нищівлива, що мій любко жовнір. (Пасічна).
2477. Ци я така нищівлива, ци моя родина,
Ой ци я сі в нищівливу годину вродила?
Ци я така нищівлива, ци в запасці півка,
Що я така молоденька жовнярова дівка.
Ци я така нищівлива, ци в запасці комнір,
Що я така молоденька, а мій любко жовнір. (Пасічна).
2478. Я на тебе, Онуфрію¹⁾, мала всю надію,
Тебе взяла тай віддала²⁾, деж я ся подію? (Біла).
Григорів: 1) Колодію. 2) За жовняра.
Пор. Кол. ст. 152, ч. 1881.
2479. Ни диви сьм, дівчиновко, жовнярови в очи,
Жовняр сьиди тай поїди тишненької ночи. (Кнг.).
2480. Як поїдеш з кіньми на ніч, заграй на фуяру,
Я тя буду пізнавала, чи то ти, жовняру. (М. Яцків).
2481. Ой жовняре, жовнярику, жовте ти волосі,
Не йди в село без шабельки, бо ти не яло сі. (М. Яцків).
2482. По садочку похожаю, по садочку тужу,
На жовняра поглядаю, мало сі не збуджу. (М. Яцків).
2483. Як жовніра не любити, коли жовнір красний,
А в жовняра сиві очка, як у соколочка. (М. Яцків).
2484. Ой добрали миленького я з першої класи,
Піде милий на три роки, то не малі чяси. (Кропив. Н.).
2485. Ой кувала зауленька на буковім листі,
Піде милий та до воська аж у Чесьнім Христьї. (Кропив. Н.).
2486. Ішов любко у рекрути, я морков полола,
А він махнув правов руков: будь, мила, здорова.
Ішов милий у рекрути, а я морков полю,
Не моглам ся подивити з великого жалю. (Хотїнь).
Пор. Кол. ст. 254, ч. 2449.
2487. Казав сьм ми, мій миленький, що мене не лишши,
А як підеш до цїсара, білий лист напишиш.
Ой напишу, моя любко, напишу, напишу,
Кобим таке личко застав, як теперка лишу. (Загвізде).

2488. Ішов милий у рекрути¹⁾, мене²⁾ наказував:
Щоби твоє біле личко ніхто не цілував.
Я гадала, мій миленький, що ся не³⁾ забавиш,
Ніхто личко не цілував, лишень твій товариш. (Хотінь).
Пасічна: 1) Ой як любко машірував. 2) То ми. 3) Що ти сі.
Пор. Кол. ст. 254, ч. 2449.
2489. Оден вагон червоненький, а другий біленький,
А там сидит тай поїде любко солоденький. (Хотінь).
2490. Ой у Відни зазоріло, у Львові свитає,
В Станіславі сонце сходить, там мій любко ходит. (Грабовець).
2491. Ой у горах свіги впали, потоки сі злули,
А вже мого миленького в черевики вбули. (Врб.).
2492. Кличут мене вечеряти, кличут мене саму,
Уже моя вечеронька в Самборі в касарни. (Розлуче).
2493. Яка тота курка красна, що курята водит,
То десь моя білявина по касарни ходит. (Кропив. Н.).
2494. Ой кувала зазуленька над виром, над виром,
О десь мов солодетко вививає гвером. (П. Коцан).
Пор. Саламон, ст. 66, ч. 16.
2495. Ой зацвита черемшина тай зацвили вишні,
Тай узьили миленького аж до Перемишлі.
Ой бодай сі той Перемишль завалив, завалив,
Та він мого миленького кучариків збавив. (Грабовець).
Пор. вище ч. 2418—9.
2496. А всі кури на сідалі, когут на порозі,
Всі жовніри на квартирі, мій милий в дорозі. (Зал. ст. 193).
Пор. Гол. II, ст. 297, ч. 284.
2497. Ой як будеш, мій миленький, я в Відни на варті,
Напиши ми чорні очи на біленькі карті.
Напиши ми чорні очи тай сам підпиши си,
Таки мені молоденькі з низенька вклони си. (Видинів).
2498. А як я си погадаю, як я си помислю,
Стоїт мов закохані в місті Перемишлю. (Михайловичі).
2499. Ой я в своїм городочку посадила вишні,
А мій милий на квартирі аж у Перемишлі. (Загвідє).
2500. Ой на льоні конопельки, на льоні, на льоні,
Ой маю я миленького в першім батальоні. (Таурів),

2501. Ой кувала зазуленька в городі на льоні,
Пізнала бим¹⁾ миленького в третім батальоні. (Черче).
О. Коцан: 1) Я пізнала.
Пор. Кол. ст. 255, ч. 2473.
2502. Я гадала, що мій милий пасе горі коні,
А мій милий я в цісарі в третім батальоні.
Я гадала, що мій милий горі з кониками,
А мій милий а в цісарі з чорними очками. (Видиїв).
2503. Ой кувала зазуленька тай¹⁾ на фундаменті,
Ой вписали миленького в першій регіменті. (Григорів).
Хотінь: 1) Та.
2504. А мій милий чорнобривий в першій регіменті,
А він носить і двигав карабін тяженький. (Волциїв).
2505. Кобим мала злоте пюро, трошка атраменту,
Писалабим за миленьким аж до регіменту. (Тисьменич.).
2506. а) Ой піду я до Бережан¹⁾, куплю атраменту,
Напишу я²⁾ до милого³⁾ аж до регіменту. (Таврів, Шибалин).
Хотінь: 1) Та до міста. 2) Та напишу. 3) Лист до любка)
Пор. висше ч. 2476.
2507. б) Тужит ми се, мамуненько, тужит ми се, тужит,
Нима мого миленького, десь в цісара служит.
Служи, служи, мій миленький, заслужи си ласку,
Через плечі білий пояс, а на чолі бляшку.
Ой піду я до Товстого, купю атраменту,
Напишу я білу карту аж до регіменту. (Постолівка).
Пор. Саламон, ст. 68, ч. 23.
2508. Ой я любка закосичу самим діянтом,
Щобим його пізнавала межі регіментом.
Кладіт його в середину, або кладіт в краю,
Та я свого миленького здалека пізнаю. (Перегіньско).
2509. Коби ти знав, мій миленький, який жаль тяженький,
Вискочив бис з регіменту, як голуб¹⁾ сивенький.
Кобис знала, моя мила²⁾, а як³⁾ мині нудно,
А як³⁾ мині з регіменту вискочити трудно. (Стр.).
Біла: 1) Сокіл. 2) Дівчинонько. 3) Як то.
2510. Ой не видко того села, ой не видко дуби,
Куда ходит, машерує, моє серце любе.
Ой не видко того села, не видко, не видко,
Куда ходит, машерує, моє солодетко. (Дусапів).

2511. Ой до того Станіслава дорожечка гладка,
Ой бо туди пішла моя розмова тай гадка. (Журак).
2512. Йоберни ся, Самборику, до гори коріньом,
Няй увиджу миленького, ци файний жовніром. (Кропив. Н.).
2513. Сопілочко, скосівочко, горіхове денце,
Коли тобі рочок вийде, Іваночку серце?
Ой тай мені рочок вийде у світу неділю,
Ой ци мати, ци не мати на тебе надію?
Ой мала я, леґінику, на тебе надію,
Тебе взяли на жовняра, деж я сі подію?
Тебе взяли на жовняра тай на жовняронька,
Ой деж я сі тай подію, біднаж головонька. (Грабовець).
2514. А по польски кватироньки, а по руски вікна,
Не диви ся на жовніра, на пустого вітра. (Остапівці).
2515. Ой жовнярю молоденький, жовнярю, жовнярю,
Тількос прийшов до домоньку, щос наробив жалю. (Перегінсько).
2516. Ой жовнярю молоденький, жовнярю, жовнярю,
Кобис нині не виходив, меньче будоб жалю. (Кропив. Н.).
Пор. Кол. ст. 255, ч. 2477.
2517. На Загірю заворіло, либонь буде день, день,
Ходит жовнір попід вікна, острогами дзень, дазень.
На Загірю заворіло, либонь деньок буде,
Ставай, ставай, мій миленький, бо вже ходят люде. (Кур.).
2518. Я сиділа на порозі, вишивала стирку,
Нима мого миленького, пішов на вицирку.
Я сиділа на порозі, гафтувала ковнір,
Ото з мого миленького найладнійший жовнір. (Жур.).
2519. Спускали сі жовнярики із гори поволи,
Насамперед мій миленький на воронім кони. (Рибно).
2520. Отвору я кватирочку, подивлю ся в поли,
Чи не їди мій миленький на воронім кони.
Ой вже їди, ой вже їди, ручкою махає,
З червоної камізьельки ябка витягає. (Желдець).
2521. Ой вишла дівчинонька скленку атраменту,
Вандрувала за жовняром аж до реґіменту.
Напила сі дівчинонька водиці в керниці,
Вандрувала за жовняром аж до Зарваниці. (Дусанів).

2522. Ой на горі¹⁾, на високій²⁾ стояла*) Марися,
Та мругала³⁾ на⁴⁾ капраля: капралю, верни ся. (Кропив. Н.).
Іванівці: 1) Ой у полю. 2) При дорозі. 3) Махала. 4) До. —
Підмихайлівці: 1) Ой по горі, по. *) Ходила.
Пор. Кож. ст. 60, ч. 351.
2523. Ой то вже нї не ходити ти широким ланом,
Ой то вже нї не стояти з молодим жовнярьом. (Кропив. Н.).
2524. Як жовняра не любити, жовняр підголив сі,
Вуса собі підкрутив тай не засмутив сі. (Волцнів).
2525. Ой я би ся віддавала, нема каваліря,
Ой не хочу якого будь, я хочу жовніря. (Кропив. Н.).
2526. Ой болят нї головонька, тай чоло лоптєть нї,
Гімайного любка маю, тай капраль кортит нї. (Березів).
2527. Кобим мала білий папєр, трошка атраненту,
Писалам би за миленьким аж до рєгїменту:
Ой цісаре, цісарїку, пусти ми любочка,
Бо я за ним виплакала свої сиві очка.
Очка ми сі заморгали, в млинї ночували,
Личко ми сі румяніє, хлопці цілювали.
Щом сі хлопців налюбила тай націлювала,
Жебим нинї умирала, грїху би не мала (Дрогобич).
Пор. више ч. 2506.
2528. А я піду до цїсаря тай буду просити:
Пусти мого миленького травнїці косити.
Пущу я ти, дівчинонько, пущу ти, небого,
Та травнїці покосити, лише не на много. (Кропив. Н.).
2529. а) Сьвітїй отчи¹⁾ Николаю і ти²⁾ Матко Боска,
Поверни ми³⁾ того хлопця, жи⁴⁾ пішов до войска. (Жур).
Сїмєць Б.: 1) Готчи. 3) Верни миї. 4) Шо. — Дусавї: 1) Ой
Господи. 2) Милосерний тай ти. 4) Шо. — Біла: 1) Ой Боже мїй.
2) Милосерний. 4) Шо.
2530. б) Ой ти Божи татусеньку, тай ти Матко Боска,
Привиди ми того хлопця, що пішов до вольска. (Подусильна).
2531. в) Ой Господи милосерний і ти Матко Боска,
Поверни ми того хлопця, що пішов до войска.
Ой Господи милосерний, отче Миколаю,
Поверни ми того хлопця, бо не витримаю. (Нивидї).

2532. Ой дубкуж мій солоденький, ой дубкуж мій, дубку:
Коли ти сі вже вислужиш в цісаря, голубку?
Не жури сі, моя мила, що я жовніренько,
Я вислужу свої літа в цісаря борзенько. (М. Яцків).
2533. Ци ти, милий, у Самборі, ци ти на кордоні,
То ми таку карту вишли, як шлюбненькій жоні.
То ми таку карту вишли, бим ся не гадала,
Та так мені карту вишли, би мати не знала. (Мшанець. 3.).
2534. а) Ой зацвила сина квітка¹⁾ в ячмені²⁾, в ячмені,
Стоїт любко³⁾ в Тирнополи, пиши лист до мени.
А я си той⁴⁾ лист читаю⁵⁾, тай сьм усміхаю⁶⁾:
Служи⁷⁾, служи⁷⁾, мій миленький, я тьм зачикаю⁸⁾. (Яв.).
Хотїнь: 1) Синя цвітка. 2) В зеленім. 3) Милій. 4) А як я той.
5) Читала. 6) Усміхала. 8) Буду ти чекала. — Іванівна: 1) Черемшина.
3) А мій милий. 5) А я той лист відбираю. 7) Пиши. 8) Я енчого маю.
2535. б) Ой зацвила сина чічка в дзеленім ячмені,
І написав мій миленький дрібний лист до мене.
А я той лист читаю си і сьм осьміхаю:
Служи, служи, мій миленький, я тьм зачикаю.
Придало сьм, мій миленький, при воську служити,
Лише ти сьм не придало карабін носити. (Костільники).
2536. Ой явірю зелененький, явірю, явірю!
Відке на тя визирати, молодий жовнірю?
Відке на тя визирати, відке ся дивити,
Та в котрої сторононьки будеш виходити? (Кульчиці).
2537. Я жовняра люблю, люблю, за жовняра піду,
А в жовняра є свій коник, я на нім поїду. (О. Коцая).
2538. Ой зацвила центорія, ой зацвила тоя,
Як бис не йшов до цісара, я би була твоя.
А я тою закопаю, то буде стояти,
А ти підеш до цісаря, я буду чекати. (Дусанів).
2539. Шоб не тая центурія, тай не тая тоя,
Шоб тя були не віддали, я бим була твоя.
Вой возму я цинтурію, в землю закопаю,
Я на тебе, шарубочку, ще рік зачекаю. (Кунни).
2540. Ой трісе сьм буковина, трісе сьм ліщина,
Та трісе сьм за жовняром молода дівчина. (Жур).

2541. Руто моя зелененька, рутяний листочок,
Прийде милий із рекрутів, буде на віночок. (Хотінь).
2542. Нима мого миленького, пішов у рекрути,
Лишив мні на признаку два корчки руті.
Два корчки лишив руті, а корчик розмаю,
Тай кого я, мій миленький, полюбити маю?
Тай полюби, моя мила, товариши мого,
То так ти сі не здавати, що мене самого. (Чорні Ослави).
2543. Ой на тобі коралики, на мені коралі,
Тебе люблять офіцери, а мене капралі. (Хотінь).
2544. Ой на тобі пацьорита, на мні французькі,
Тебе люблять офіцери, мене хлопці руські. (Хотінь).
2545. Ой ввійду я до покою, тупну я ногою:
Вийди, пани капітани, гуляти зо мною. (Нивиці).
2546. Там на ставі, на ставочку, качіта в рідочку,
Чого я се догуляла з тобом, жонярочку? (Іванівка).
2547. Гей на ставі, на ставочку, трава на пеньочку,
Ой то ям ся догуляла з тобов, жовнярочку!
Ей то ям ся догуляла, горівки напила,
Ей то ям ся молоденька стиду наробила. (Петричани).
2548. Я на ставу хустя прала, втонула мі дошка:
Ни мине ті перша кулі, мовила ворошка. (Ожомля).
2549. Ей хлопчики, пликанчики, ей хлопчики думці,
Погинити на війноньці, як тютюн у люльці. (Жур).
Пор. вище ч. 2090—92.
2550. Ой кримінна дороженька, кримінна, кримінна,
Деє мій любко на війноньці в крові по коліна. (Врб.).
2551. Ой плакала дівчиночка, як я йшов на війну,
Не плач, не плач, дівчиночко, мине куля мине.
Ши до війни ни дійшов, уже кулю достав,
Піши листи чирив гори, калікою зостав. (Люб.).
2552. Тобі шаблі зготована, цісару служити,
Мні труво зготоває, в сирій землі гнити. (Михайловичі).

2553. Ой дівчата молоденькі, бисте пам'ятали,
 Жеби сте ся з жовнярчиком жадна не кохали.
 Бо жовнярчик молоденький Бога ся не боїт,
 Перед дівков присягав, на душу не стоїт. (Кропив. Н.).
2554. Ой зацвило синозільи тай рожа трояка,
 Ніхто мні ни зборонит любити вояка. (Бнг.).
2555. Ой зацвила калинонька трояка, трояка,
 Бодай ніхто не дочекав любити вояка. (Вовків).
2556. Не буду сі віддавати за півтора року,
 Бо ще мому миленькому шабля коло боку. (Тисьменич.).
2557. А вже мені не ходити горішним потоком,
 А вже мені не любити жовняра під боком.
 А вже мені не ходити пішки по горішки,
 А вже мені не любити хлопці фантерісті.
 А вже мені не ходити, куди я ходила,
 А вже мені не любити, кого я любила. (Гвозд.).
2558. Ой не ходи, дівчиночко, так дрібненьким кроком,
 Бо ти стане за жовняром годиночка роком. (Григорів, Хотінь).
2559. Ой убита лоріженька аж до Перемишля,
 Ой чого ти, дівчинонько, за жовніра вийшла? (Волціів).
2560. Ой казалас, дівчиночко, не будеш тужити,
 А ти пішла за жовняром в сиру землю гнити. (Григорів, Хотінь)
2561. Ой то тота сопілочка на дванацять Герок,
 Ой то з мого миленького файний офіцірок. (Тисьменич.).
2562. Виглянули чорні очі без панську столону,
 Чи не іде мій миленький зі Львова до дому. (Біла).
2563. Ой то я сі позираю вікном на дорогу,
 Чи не іде мій миленький я з войска до дому. (Врб.).

12. К о з а к и.

2564. Сухий дубе, сухий лубе, нічо з тя не буде,
 Ой а з мене березочки колясочка буде.
 Колясочка мальована, коник вороненький,
 Ой як сїде, так поїде козак молоденький. (Зал. ст. 198).

2565. Курила сі доріженька гази зелененьким,
Кутив її козаченько конем вороненьким. (Жураки).
2566. Іде козак дорогою, ноженьками креше,
За ним, за ним дівчинонька чорні коси чеше. (Пастернак).
2567. Іде козак з України, в підківочки двень, двень,
За ним, за ним дівчинонька, як біленький день, день.
Іде козак з України, в підківочки креше,
За ним, за ним дівчинонька жовті коси чеше.
(Гол. II, ст. 305, ч. 325).
Пор. Кольберг, III, ст. 15—16, ч. 56—57. — Пор. вище ч. 46.
2568. Ой за гори високої¹⁾ буйний вітер віє,
Ой²⁾ там козак молоденький³⁾ пшениченьку сіє.
Ой він сіє пшениченьку від краю до краю,
Ой виходит дівчинонька з зеленого гаю.
Та як вийшла дівчинонька, взела сі під боки:
Не стидай сі, мій миленький, то загін широкий. (М. Яцків).
Іванівці (лаш 1-ий куплет): 1) Там на горі, на високі. 2) А.
3) Молод козаченько.
2569. З гори, коню, з гори, коню, з гори на долину,
Як наважив еден козак на мою дівчину. (Іванівці).
2570. Ой трісе сі трісавице, трісе сі ліщина,
Ой трісе сі за козаком молода дівчина. (Жураки).
2571. А на воді два лебеді, обидва біленькі,
Є в дівчини два козакі, оба молоденькі. (Біла).
2572. На городі вишня, вишня, з під корія вишня,
Грає козак на дудочку, щоб дівчина вийшла.
А дівчина вийшла, вийшла, і си з боку стала:
Не грай, не грай, козаченьку, бои сьм нагнівала. (Іванівці).
2573. Ой на грушці білий цвіт, та вже опадає,
Любив козак дівчиноньку, та вже покидає,
Ой нехайже покидає, як сам собі знає,
Щасливая дороженька, куда він думає!
(Гол. II, ст. 332, ч. 467).
2574. Половина цвіта цвєте, половина вяне:
Ходив козак до дівчини, тепер не загляне.
(Гол. IV, ст. 466, ч. 171).

2575. Ой я вбита¹⁾ дороженька, я вбита²⁾, я вбита²⁾,
 Ой ввик³⁾ козак до дівчини, як голуб до жита. (Явче).
 Манява: 1) Ой убита. 2) Убита. 2) Ходив.
2576. Два козаки не однакі, не одної масти,
 Оден пішов до Ганусі, другий пішов красти. (Гуйско).
2577. І ти козак і я козак, обасьмо єднакі,
 Ти хороший, я без гроший, обасьмо гуляки. (Волосянка).
2578. Бувай адоров, і я з тобов, ти славний козаче,
 Тай не єдна дівчинонька за нами заплаче.
 Ой не єдна тай заплаче, не єдна затужит:
 Ой десь моє закохане цісаревнi служит. (Невід.).
2579. Ай відкиж ти, дівчинонько, та відки, та відки?
 Бо я козак молоденький з нової Слобідки. (Гуйско).
2580. Ой чого ти, місяченьку, так обколував ся,
 Ой чого ти, козаченьку, так засумував ся?
 Ой колує місяченько, колує, колує,
 Там десь моя дівчинонька без мене сумує. (Біла).
2581. а) Козак коня папував, Дзюба воду брала,
 Козак собі заспівав, Дзюба заплакала.
 Не плач Дзюба, моя люба, не тужи за мною,
 Як поїду на Україну, заплачеш за мною.
 Як жи Дзюбу не любити, коли Дзюба ладна,
 Ї на Дзюбі коралики, хусточка відвабна. (Войнилів).
2582. б) Козак коня папував, Дзюба воду брала,
 Козак собі заспівав, Дзюба заплакала.
 Не плач, Дзюбо, не плач любо, поки я з тобою,
 Як поїду на Україну заплачеш за мною.
 Ой заплачеш, Дзюбо любо, заплачеш, заплачеш,
 Та як мене на цісарськiм конику побачиш. (Волосів).
2583. Ой на горі жито, жито, на долині просо,
 Заручив ся в ходаках, оженив ся босо.
 Ой на горі жито, жито, тоненькі покоси,
 А хто буде розплітати дівчиноньці коси?
 Козак буде розплітати, козак буде плести,
 Козак буде дівчиноньку до шлюбоньку вести. (Біла).

2584. Там на горі¹⁾, на Самборі²⁾ камінь крупн³⁾ меле,
 Питає сі козак дівки: Чи підеш за мене?
 Ой не піду, ой не піду⁴⁾, з далекогог⁵⁾ краю,
 Будеш бити, катувати⁶⁾, я роду⁷⁾ не маю.
 Ні я роду, ні я плоду, ні я родиньки,
 Будеш бити, катувати, що день-годиньки. (Батятчі).

М. Яцків: 1) Ой на ставі. 2) На ставочку. 3) Млин меле, мляв.
 4) Козаченьку. 5) З далекого. 6) Зневажати. 7) Родини. — Григорів:
 2) На високі. 3) Муку. 6) Волочити. 7) Родини. Оба варіанти без третього куплета.

Пор Гол. II, ст. 265, ч. 104. — Кольберг Ш, ст. 20 ч. 117—120.

2585. На городі під віконцем їришпан зелененький,
 Западив сі до дівчини козак молоденький.
 На городі під віконцем зелена тоя:
 Скажи, скажи, дівчинонько, чи будеш ти моя?
 А я тебе, козаченьку, раджу і не раджу,
 Я з тобою тутай стою, а за вичим гляджу.
 Впрвало би твою мать з твею порадою,
 Я до тебе з щирим серцем, а ти з неправдою. (Батятчі).

2586. Ой бодай ти, козаченьку, тоді оженив ся,
 Як у лісі при дорозі сухий дуб розвив ся.
 Ой бодай ти, дівчинонько, тоді замуж пішла,
 Як у лісі при дорозі суха рута вийшла.
 (Гол. IV, ст. 467, ч. 177).

2587. а) Ой по горі, по долині горох покотив ся,
 З України до дівчини козак поклонив ся.
 Вона ему дарувала коня вороного,
 А він її хустку купив з едвabu самого.
 Хустко моя едвabная, країв ти не знати,
 Любко моя любенькая, жаль тя покидати. (Біла).

2588. б) Ой по горі, по високій, тройзіль похилив сі,
 З України до дівчини козак поклонив сі.
 Поклонив сі козаченько з коня вороного:
 Не забувай, моя мила, мене молодого. (Михайловичі).

2589. Ой на ставу, на ставочку, а'їли качки ряску,
 Загубивісь, козаченьку, у дівчини ласку.
 Не знаєш ти, козаченьку, як ласки дістати:
 Обіймити, притулити, тай поцілувати. (Вільки Мав.)

2590. Погадай, подумай, молодий козаче,
 Ни їдна дівчинонька чиріз тебе плаче. (Нивиді).
2591. Стоїт явір над водою, на воду схилив ся,
 На козака невгодонька, козак зажурив ся.
 Не рад явір хилити ся, вода корінь мій,
 Не рад козак журити ся, само серце нис. (О. Коцан).
2592. Ой¹⁾ на горі жито, жито, там козака вбито,
 Та²⁾ червонов китайчинов³⁾ личенько накрито.
 Ішли дівки⁴⁾ жито жати тай пожалували⁵⁾,
 Підійшли китавчу⁶⁾ тай поцілювали⁷⁾. (Волосів).
 Богородчан Старі: 1) Там. 2) Тай. 3) Китайчюков. 4) Йшла дів-
 чина. 5) Пожалувала. 6) Відокрила біле личко. 7) Поцілувала.
2593. Їде бривка невеличка, коник вороненький,
 Козаченько чорнобривий, тото мій миленький. (Жураки).
2594. Ой козаче, козаченьку, солодкий медочку,
 В вікні сиджу, тебе виджу в вишневім садочку. (Нивиді).
2595. Ой козаче, козаченьку, я тя прикрасила,
 Мавісь штани без кишені, я тобі пришила. (Біла).
2596. Де ти їдеш, мій козаче, така заверуха?
 А до тебе, дівчинонько, позич ми кожуха.
 Не позичу, не позичу, бо но оден маю,
 Бо як прийде зимна нічка, ним ся накриваю. (Буцнів).
2597. Ой козаче, козаченьку, родила тя мати,
 А як станеш на камені, підківоньки знати. (Біла).
2598. На городі дві лободі, до купоньки гнут ся,
 А за мною молодю козаченьки бгт ся.
 Не бийте ся, козаченьки, бо я вже не ваші,
 Оден узяв за рученьку, а другому засі. (Хотинь).
2599. Ой козаче жовтокосий, любилаи тя досе,
 А тепер ты занехаю, бо другого маю.
 Ой козаче, козаченьку, любилаи ты страшно,
 А тепер ты занехаю, ней ты черун трасне. (Біла).
2600. Ой я жита не сіяла, само жито сходит,
 Я козака не зарвала, сам до мене ходит.
 Я не зміла чарувати, ані моя мати,
 Навчила мя сусідонька із третьої хати.

(Гол. II, ст. 323, ч. 423).

2601. Ой зродила черешенька ягідки, ягідки
Полюбила козаченька, та не знаю звідки. (Гвачів).
2602. Я козака полюбила, за козака піду,
Бо в козака сивий коник, я на ній поїду. (Дусанів).
2603. Ой на дубю кора груба, на дубю, на дубю,
Не знаєш ти, козаченьку, як я тебе люблю.
Не знаєш ти, козаченьку, як я тя кохаю,
Через тебе в день роботи, в ночі сну не маю. (Біла).
2604. Похилив ся дуб на дуба, явір на калину,
Ти гадаєш, козаченьку, що за тобов гину. (Біла).
2605. Ой на горі на високій оред воду посят,
А дівчина козаченька на вечеру просит.
Прийди, прийди, козаченьку, на ту вечероньку,
Зарізала стара мати білу лебедоньку.
Як не прийдеш вечерати, прийди хліба звісти,
Аби тобі нудно було із винойов сісти. (Котузів).
2606. Ой козаче, козаченьку, яка в тебе думка?
Як я тебе не любила, булам як галунка.
Як я тебе, козаченьку, зачала любити,
Зачала ми до серденька туга доходити. (Біла).
2607. Погадай но, козаченьку, як то було зразу,
Мила була розмовонька коло перелау.
Погадай но, козаченьку, як то було торік,
Мила була розмовонька коло моїх воріт.
Погадай но козаченьку, як ми ся любили,
Оріховим веренцем, а ми ся ділили. (Біла).
2608. Ой сиділа дівчинонька під новим острішком,
Годувала козаченька волоским орішком.
Як сиділи, так сиділи, так си говорили:
Кажі, кажі, козаченьку, щоб тебе женили.
Кажі, кажі, дівчинонько, щоб тебе віддали,
Щоби мене молодого за зятя прийняли. (Біла).
2609. Чня, чня коровонька по полю літає,
Чи то того козаченька, що жінки не має?
Ожени ся, козаченьку, будеш жінку мати,
Буде вона коровоньки тобі заганяти. (Холоїв).

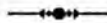
2610. Сонце гріє, вітер віє, вербами хитає,
Не женит ся козаченько, на мене чекає. (Біла).
2611. Лугом іду, коня веду, розвивайся луже:
Сватай мене, козаченьку, люблю я тя дуже.
Ой коби ти, дівчинонько, була богатенька,
Взяв би я тя за рученьку, повів до батенька.
Ой коби я, козаченьку, була богатенька,
Не дивилаб ся на тебе, на твого батенька. (Біла).
2612. Тай червоний бурачок тай червона гичка,
Любив мене козачок, хоч я невеличка.
Ой червоний бурачок по плоті повив ся,
Любив мене козачок, зо шпою вжинив ся. (Невід.).
2613. Ой у млинї на каменя кукіль не вродив ся,
Старий козак, як собака, до днесь не вженив ся. (Москалівка).
2614. Не вір, дівчи, козакови, та що люльку курит,
Бо він шовит, що те возьме, а він тебе дурит. (Іванівка).
2615. А в дівчини заручини, козак в полю оре,
Нема кому дати знати до козака в поле. (Біла).
2616. Коло млина конюшина червоно зацвила,
А дівчина за козаком тяжко затужила. (Біла).
2617. Ой козаче, козачецьку, жовтого волося,
Не псуй менї мешканенько, бо то не здало ся. (Біла).
2618. Ой вийду я на город, махну я рукою:
Ой верни ся, козаченьку, тужу за тобою.
Ой верни ся, козаченьку, верни ся, гультаю,
Ой може я твоя буду, ще сама не знаю. (Біла).
2619. Ой до Гути дороженька, до Гути, до Гути,
Менї козак не родина, тежко го забути.
Менї козак не родина, ані его мати,
Я козака не забуду, хоч буду вмирати. (Григорів).
2620. Ой піду я засьпіваю від села до села,
Чогось моя головонька смутна, ни весела.
Якжиж мої головоньці веселою бути,
Полюбила козаченька, тяженько забути.
Полюбила козаченька, того сьвітового,
А я його ни забуду, доки життя його. (Нивиці).

2621. Ой вже було три морози, аж ся вода адула,
Любила я козаченька, а тепер забула.
Ой вже було три морози, аж ся вода знесла,
Любила я козаченька, біда го понесла. (Желдець).
2622. Ой вже мені не ходити зеленим потоком,
Та вже мені не любити козака під боком (Усте н. Ч.).
2623. Ти гадаєш, козаченьку, що я тя кохаю,
А я таким драпаком хату замітаю.
Ти гадаєш, козаченьку, що за тебе стою,
Я такеє закоханє ношу під п'ятою. (Біла).
2624. Ти гадаєш, козаченьку, що за тобов гнию,
А я тебе так навиджу, як Жид солонину,
Ти гадаєш, козаченьку, що ся тобов тішу,
А я з тебе шкіру злупю, на вербу повішу. (Біла).
2625. Нещаслива тота лава, що я на ній спала,
Стояв козак під віконцем, я того не знала.
Нещаслива тота лава тай тота лавиця,
Стояв козак під віконцем, як ясна вірниця. (Слобачівка).
2626. Ой козаче, козаченьку, чо ти ся волочиш,
Коли другим повідаєш, що мене не хочеш.
Скажиш мені, козаченьку, щирюю правдоньку,
Чи ти мене вірно любиш, чи но на зрадоньку? (Красне).
2627. Розвивай сі, сухий дубе, зелений бодаче,
Прошу тебе, не зрадь мене, молодій козаче.
Не буду я пива пити, бо те пиво квасне,
Не зрадь мене, козаченьку, таке дівча красне. (Батятичі).
2628. Нікому ся не дивую, тільки сама собі,
Щом ся дала намовити, козаченьку, тобі. (Хотінь).
2629. Ой козаче, козаченьку, тамтось мені милий,
Як у лісі при дорозі волушок зогнилий. (Біла).
2630. Ой мала я миленького з чорними очима,
А щоби був ще фاینїший, том го намочила.
Мокни, мокни, козаченьку, три дні і три ночі,
Бодай тобі викапали чорненькі очі. (Біла).
2631. Ой щоб ті був, козаченьку, ясний перун забив,
Я була си дівка файна, ти мі вінка збавив. (Батятичі).

2632. Бодай тебе, козаченьку, тільки било громів,
Що ві Львові і Кракові мурованих домів. (Біла).
2633. Бодай тебе, козаченьку, спалив свіг біленький,
Сім раз-ім ти вчарувала, а ти здоровенький. (Іванівка).
2634. Яка була дівчинонька висока, тоненька,
Пішла марно з сего світа через козаченька. (Волцинів).
2635. Така¹⁾ була дівчинонька, як права рученька,
Пішла вона марне з світа через козаченька. (Дусанів).
- Вовків: 1) Вчора.
-

З М І С Т.

	СТОРОНА
Передне слово	III - XLIII
I. Нації і племена	1—21
1. Українські племена	1—14
А. Руськи	1
Б. Подоляни. Підгіряни	2
В. Коломийці	2—3
Г. Гуцули	3—11
Д. Бойки	11—14
2. Польські племена	15—16
Поляки. Ляхи. Мазури	15—16
3. Моравці	16
4. Жиди	16—18
5. Цигани	18—19
6. Німці. Шваби	19
7. Волохи	19
8. Вірмени	20
9. Маляри	20
10. Італійці	21
11. Турки	21
12. Татари	21
II. Географічні назви	22—50
1. Краї, ріки, гори	22—28
2. Міста, села	28—50

III. Хрестні імена	51—102
1. Мужеські імена	51— 79
2. Жіночі імена	79— 95
3. Мужеські і жіночі імена в суміш	95—102
IV. Музики. Танці. Співи	103—154
1. Музики	103—112
А. Музиканти	103—110
Б. Музичні інструменти	110—112
2. Танці	112—129
А. Хлопці при танци	112—122
Б. Дівчата при танци	122—128
В. Молодиці при танци	128—129
3. Співи	129—154
А. Співане	129—141
Б. Співанки	141—148
В. Голос	148—153
Г. Коломийки	153—154
V. Ноша. Стрій	155—168
А. Стрій загалом	155
Б. Сорочки	155—156
В. Штани. Спідниці. Запаски	156—157
Г. Пояси	157—158
Д. Обувля	158—161
Е. Коралі. Стяжки	161—163
Ж. Дзьобеньки. Спінки. Квітки	163
З. Загортки. Судути. Камісельки	163—164
І. Капелюхи. Хустки	164—165
К. Ріжні стрій в суміш	165—168
VI. Військо	169—256
1. Перед бранкою	169—172
2. Бранка	172—175
3. Відібрані	175—185
4. Новобранці	185—189
5. Рекрути	189—193
6. Цісарська служба	194—205
7. Жовніри	205—218
8. Ріжні роди оружа	218—228
А. При кони	218—223
Б. Кавалерія	223—224

	СТОРОНА
В. Улани	224—225
Г. Гусари. Гренадіри. Піоніри	226
Д. Каноніри	226—227
Е. Інфантерія	227
Ж. Різні роди оружя в суміш	227—228
9. Карабін	228—233
10. Урльопники	233—234
11. Дівчата про вояків	234—248
12. Козаки	248—256
Зміст	257—259

